Оссолінсъкі колекції.

CD – диск виконано в рамах угоди укладеної з квітня 2004 р. між Львівською науковою бібліотекою НАН України у Львові і Національним Закладом ім. Оссолінських у Вроцлаві.

Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka NAN Ukrainy. Oddział Rękopisów.
Zespół (fond) 4.
Zbiór rękopisów Biblioteki Baworowskich

Dział (opys) 1

472. Ars Imperii Rhetorici... ex propriis Eloquentia fundamentis posita... A.D. 1610.

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

Oratio Gratulatoria S. Martini

Martini Pulfulis Gemmate inestimabilem Gemmam
Hic ego. Si quidem ex Oratore Erasmi dicat poterat spectari Strada
quam si in Laudibus suae Phi Suasexpliceat Panegyres Nunquam
equo Pallianeo Elegantiae pondus celebraret, tenere Papi in Julea
Gatelanstui Prudentiae Virtutes Clementiae ponderaret, Sed
Exeedis in Indigete tuo Gio Armenis quantum Tantum a Nobis
appetians optimi Ac Principis Auro Et ita Licet in Martini
Pulfulis annulo te Gemmae adorare Dei

Nr. 472.

BIBLIOTEKA GIMN.

I. D. 7.

Oszwiecił ich Zyd obłudny wtey mierze
Zedrzeć niewinnym parę Zadrzeć bierze

BIBLIOTEKA FUNDACJI ... RADZIWIŁŁÓW

Illustres Umbræ.

Inter fulgidissima Rhodusiensium Sidera.

Seu

Artificiorum Rhetoricorum Obscuritas.

Ad excitandam doctioris ingenii flammam.

Lavori Explanatione.

Illustrata.

In Ducali Collegio Ostrogiensi Soc: Jesu.

Anno ab Orto Justitiæ Solis 1734to. Vergente

in annum 1735tum.

Ad Majorem B. V. Majoris S. L. Honorem.

S. S. Tutelarium: N. N. et ab iisdem cultu perenni.

BIBLIOTEKA
FUNDACJI
KSIĄŻĄT

Proloquium ad Rhetores.

Ut artem Oratoriam vobis reddam commendatam Oratores, illam pulcherrimis non adorno elogiis. Sed quia Regina animorum eloquentia est, colli et amari debet. Quos quos habetis honores Oratores Poloni, munus Regina hujus est facundia. Linguam impellimus in encomia. Tullii Patria vocaretur Regum Regnorumq; os esse dicimur. Deliberamus? Patres Patriæ Consulesq; plusquam Latii nuncupamur. Judicamus? Solones, Lycurgi adoramur pro equitatis officio. Efformamus scilicet elogia ut Oratores, consulimus ut Proceres, vindicamus virtutes, aut damnamus crimina ut Dii. Denique quod est Deus in mundo, anima in corpore, Sol in Zodiaco: Hoc in vita civili eloquentia. Tullii Libro 1mo. ad Herrennium Judicium de arte Oratoria est. Itaq; Juvenes Nobilissimi quibus Patria honorariis rectis fasces, eloquentia data animum; gratias in Polonia non habituri, nisi prius profecturi in facundia. Profectum sperate si artificia Oratoria, quæ vobis porrigo et ab obscuritate vindico, labori et memoriæ mandaveritis.

BIBLIOTEKA FUNDACYI KRASIŃSKICH

Operis Dispositio.

Premissis iis, quæ jam didicimus, a paveis procedemus ad majora. Expeditis Scilicet breviter prooemialibus orationis, in genere demonstrativo Rhetorica, deliberativo et judiciali immorabimur. Descendemus deinde ad locos intrinsecos, et modos amplificationum et orationum minorum. Tandem exclarabimus elogia, inscriptiones, epitaphia, encomia, objurgativa, objurgationes encomiasticas, Sermones familiares, modum familiarium discursuum materiam eorundem. Artificia contionum non prætermittemus, si Superi et tempus favebunt.

Quæstio 1ma. Prooëmialis.

Quid sit Rhetorica? quod ejus officium? quis finis? quæ partes. Rhetorica est eloquentia, pariter sicut Rhetor eloquens et orator dicitur. Imo Rhetorica est ars seu doctrina bene dicendi. Porro. dicere bene est loqui juxta præcepta Rhetonica, culte, ample, rotunde, figurate. Ars verò Rhetorica est, quæ porrigit præcepta loquendi ita. Officium Rhetorica est apte dicere ad movendum, persvadendum, convincendum, delectandum, Itaq; ut officium et munus suum adimpleat Rhetor. Finis illius est: persvadere, movere, delectare.

Partes Rhetoricæ Sunt 5. Inventio, Dispositio, elocutio, memoria, et pronuntiatio. Nomine inventionis intelligitur excogitatio rerum variarum veraru: aut verò similium, item rationum, quæ propositionem licet non omnino veram, faciunt tamen probabilem. Nomine Dispositionis intelligitur rerum inventarum, id est rationum, conceptarum, similitudinum, q: recta et apta collocatio, quo loco et quo ordine poni debent. Nomine Elocutionis intelligitur rerum inventarum et dispositarum, per tropos, figuras, Sententias, Phrases, Adornatio. Memoria verò est firma rerum inventarum, dispositarum, et adornatarum rerum perceptio et impressio. Jam autem pronuntiatio est: istorum omnium ore, Lingua, gestu, expressio.

Unde Rhetoris est: imprimis artificium sua materia aptum invenire, et scire, deinde copiam variationum, similitudinum, comparationum, habere. Hæc verò disponere bene et exornare modo Rhetorico, tandem tradere memoria et denique perorare. Sciendum hic quod eloquentia acquiritur: natura, arte, exercitatione, et imitatione. Natura efficit hominem aptum ad eloquendum, et percipiendum artificia Oratoria: quo aptitudo alia se tenet ex Parte animi conferens animo necessarium, ad inventionem dispositionem &. alia ex Parte corporis qua confert Oratori robur, vocem canoram, linguæ facundiam,

ornatus et.

onis et totius corporis conformationem, seu aptam gestuum accomodationem. Arte comparatur eloquentia. quando Rhetor seriam dat operam praeceptis, juxtaq' Ariam efferre intendit materiam. Exercitatio est constans oratoris applicatio, tam in scribendo quam in dicendo. Imitatio verò est quae tantam adfert Oratori utilitatem, ut sine illa Rhetor satis proficere non potuerit. Proinde illâ hic paulo fusius explano.

De imitatione Oratoria.

§§§

Imitatio oratoria in re, seu definitive est: constans applicatio animi, et practica ad exprimendos alios auctores optimos quo ad conceptus, Stylum, verba, et sensus. Seu quod idem est ut Pater Masenius dicit et conformatio sermonis nostri, ad optimam Romanam eloquentiae ideam. Dixi conformatio, quia peccatum Rhetoricum grande est, si Rhetor non tam se conformat Stylo, et sensui Authoris quam alieni partium ingenii rapiat et sibi adoptet. Tali enim Oratori dicit Horas pagina fures. Dixi ad optimam Romanae eloquentiae ideam. Quia illi sunt auctores, imitandi qui elegantiori phrasi, Styli gravitate, sensuum profunditate, et ingenio, coteris praeeminent.

Utilitas imitationis Rhetoricae est hae: Quia cum Longum sit iter per praecepta breve per exempla.

facilius addiscemus Stylum insistendo ingeniosis
latinorum vestigiis, quam sola vi mando artificia.
Iuxta aliquos imitatio oratoria alia est imitatio Styli
alia figurarum et affectuum, tandem alia imitatio
quo ad naturam rei quam imitationem eloquentia Lat:
tem adumbrat si non exprimit. Latius tamen loquen:
do imitatio alia est inventionis alia dispositionis alia elo:
cutionis.
Imitatio inventionis est: Dum ad exemplum inventionis
alienae cum simili concurrentium adjunctorum combi:
natione et artificio, sive propositiones enuncimus, sive
orationes excogitamus, sive sensus effermamus.
Inventio dispositionis est: dum scilicet non attenta ad:
verius inventione sed nostra insistendo solam alienae
sequimur dispositionem. cui nostram commendamus ma:
teriam. Imitatio elocutionis est: cum rem propria manu
inventam et dispositam, solis phrasibus, figuris, ornamen:
tis, fragmentis ab aliunde delibutis adornamus.
Nota hic non obtuperio esse dignam imitationem Oratoris
si aliquem celeberrimum auctorem, in his omnibus scili:
cet tam in inventione, quam in dispositione et elocuti:
one sequamur. Praesertim cum hac proportionata
materia sit vg. Orationem Curtii quam S.P. Andreas Semberski
celeberrimus olim Polonus orator in via Appia adfert, ad
imitationis exemplum, nativo enuntiatus Stylo, et appli:
cares (ut ipse docet) aut victori strenuo, aut S. Xaverio,
Stanc ego ex via appia subiicio.
Si dii habitum corporis tui, aviditatis animi parem esse noluissent,
orbis te non caperet. Altera manu orientem altera occiden:
tem contingeres. & hoc aspectus scires velles, ubi tanti numi:
nis fulgor conderet, fulgoq; concupisceis quo non capis. ab
Europa petis Asiam, ab africa petis Europam. Deinde si
humanum genus omne superaveris, cum Syreis et Nivibus

et fluminibus.

et fluminibus ferisq; Bestiis gestunus es Bellum.
Non damno itaq; horum trium Inventionis, dispositionis et Elocutionis Simultaneam imitationem, praesertim si diverso sermone efferatur. Potius tamen asvescat Orator Separatim aliorum Sequi inventionem, Separatim dispositionem, Separatim elocutionem. Vel certe si abiveram arripiet inventionem et dispositionem, Suam hic addat elocutionem, ut potius imitatorem agat quam Mercurium.
Praximtene imitationis quo ad inventionem et dispositionem Sola. Superaddita elocutione propria Orationis partiane Superapposita quam Divo Xaverio Apostolo.
Si parem Zelo Divinissime Xaveri habuisses potentia, Universum excedebas. Uno pede trivisti Equora, altero terram pulsasti. Et ubi hoc attigisti etiam antipodas lustrare Igne sorsum ente accendere intendebas. Et istud ardor animi tui concupiscebat, quod capere non potuit. Ab Indis petis Aethiopiam, ab Aethiopia petis Saporiam. De inde Sigenus barbarum tuo Zelo incaluerit et cultu Superum asserit, etiam fluminibus et piscibus pectoris calentissimi excitasti Ardores. Imitatio Orationis partii
Adhuc imitatio Orationis est duplex aliaverborum aliarerum.
Verborum imitatio est cum Metaphora vel alius tropus vel majoris energia verbum, aliut phrasis aliena, ad adornandum Sensum assumitur. Jam vero imitatio rerum est. imitatio vel inventionis, vel dispositionis, vel elocutionis alienae.
Sunt praeterea plures imitationis Orationis modi. Et quidem imo. Si carmen aliquod celeberrimi Poetae ut Claudiani, Statii, Luani, Virgilii, abjecta Phrasi Poetica Orationis ideae periodice efferatur. Ludo. Si praeclara

Thesis.

Thesis, Seu, Si propositio aliqua universalis, Mutetur in particularem. vg. est haec propositione universali: e-mortua sunt in armis vires, quas subinde Duces non animat Gratio. Faceres propositionem univer. salem, formaresq laudem Magnanimo Heroi sic: Ne inter tot pericula Martis, tot Heroa langverent vires tuo subinde alloquio acrem animasti. 2do. Si Hipotesis aliena mutetur in Thesim, Seu, Si propositio par. ticularis vertatur in universalem. vg. haec propositio par. ticularis. Sola tu etate minor tuis majoribus. sic reduceretur ad propositionem universalem: etate Sola majoribus minor est. Luiz qui Virtutibus non annis etatem suam computat. 3tio. Si Sensus affirmativus alicujus autoris aut Sententiæ vertatur et transformetur in Sensum Negativum in laudem alicujus Heroïs vg. hunc Sensum affirmativum: Tunc mortalis visus dum inter dispendia vita morer etur sic transmutares in Sensum negativum, in laudem alicujus Heroïs in bello ocisi: Nec tunc mortalis visus cum inter dispendia vitæ morer etur. 5to. Si Sensus alicujus Sententiæ negativus intorqueatur in Sensum affirmativum, vg. Hic Sensus negativus: Nunquam felicius triumphavit quam ubi Sanctem. nenti victas dedit manus. sic mutaretur in Sensum. Semper feliciter triumphat, qui con. tentioso victas porrigit manus.

Questio 2da.

De genere Rhetorico.

Genus.

Genus Rhetorica est triplex Demonstrativum, Deliberativum, et Judiciale. De singulis singuli erunt paragrapfi

§ Imus.

De genere Demonstrativo.

Demonstrativum genus dicitur aliter laudativum encomiasticum, Panegyricum, &c. Quia ad genus demonstrativum referuntur laudationes personarum, gratiarum actiones, gratulationes, orationes funebres, Genethliaca, Epitafia amica, Heroica, Encomia locorum nobiliorum, urbium, asylorum. Quare ut genus demonstrativum percipiemus, sciendum nobis oratoribus est: Quomodo formare elogia personis illustrioribus debeamus; unde Laudes eruere, ut propriam sive communem cuiq adscribamus Panegyrim. Itaq quaeritur 1mo.

Ex quibus fontibus laudantur personae illustres.

Laudes personarum Oratores antiquissimi divisserunt in tria bonorum genera. Scilicet in bona corporis in bona animi et in bona fortunae. Bona corporis vocantur majestas vultus, fortuna ex cellens corporis, pulchra membrorum simetria. vires firma et reliqua corporis dotes. Bona animi sunt. Virtutes omnes, talenta, scientia artes, ingenium, memoria, prudentia, affabilitas, clementia, Liberalitas, praeclara gesta, et animi indoles. Bona fortunae. Sunt. generis nobilitas, propinqui affines, amici, educatio, opes, Honores, dignitates, favores et amor humanus. Alii hos fontes dividunt, juxta triplicem temporum differentiam. 1mo. considerando tempus quod vitam antecessit. 2do. quo quis vixit. 3tio. tempus quod mortem subsecutum est.

In tempore quo quis vixit ponuntur 1mo. Anni, Menses, Dies, hora Nativitatis 1mo et ipse S. Patronus, cujus Anniversaria memoria illo die celebratur et quo persona Laudanda, prodiit in Lucem. 2do. Considerantur res in Nativitate Notabiles, ut Latitia Patriæ, Parentum, consanguineorum, Amicorum, et alia circumstantiæ. 3tio. Fiunt conceptus ex Nomine in Laeo Laudato posito 1mo ex Nominibus etiam Parentum. 4to. bona educatio in Juventute, Schola, Mores, et occupationes bona quæ homini ab Auctore Natura tribuuntur. ut est indoles, ingenium perspicax, celebres animi motus, docilitas, solertia, memoria &. 5to. considerantur genus vita, quod tenuit, ut. quod totam vitam in bellis, vel obsequio Patriæ consumpserit, quod publicos Honores, functiones, legationes obiverit. 6to. Considerantur res gestæ ut potè dicta, facta, consilia, judicia &. Item Si quis post fata Laudatur considerantur Mors Ejus obitus, et Si quid contigit in eo memorabile aut Mortem antecessit, vel subsecutum est.

In tempore antecedenti. Considerantur Patria in qua Natus quam celebrem habuit consanguinitatem, et Suos Majores quomodo Regno utiles. Quid gloriosum et memorabile fecerint Proavi, abavi, atavi, avi. Item investigantur Signa Oracula, Prodigia, vota Parentum et aliorum, quæ nativitatem præceperunt. Ad tempus quod vitam subsequitur. pertinent. 1mo. Si aliqua acciderint illo mortuo Scitu et notatu digna; ut. Dolor multorum ex obitu defuncti, Signa aliqua Mortem ejus testantia. 2do. Considerantur Ornamenta Sepultura, qua colliguntur, ex celebritate amicorum, ex concursu hospitum Legatorum a variis Principibus, ad funebres exequias deputatorum. 3tio. pertinet opinio, hominum de vita probe acta et Sanctitate defuncti. Quæritur 2do.

Quomodo Persona Illustres Laudantur a Majoribus.

In primis per majores intelliguntur avi, abavi, Proavi.

atavi.

atavi. 1mo. Domus linea et origo. Itaq; duplici modo Laus a majoribus disponitur. 1mo. Secundum dispositionem Naturalem, quando scilicet Gradatim ad initium orationis seu Sermonis Laudatorii Laudatur aliquis a Nobilitate majorum. 2do. Quando non servatur ordo talis, sed ex occasione tantum sive in medio sive in fine orationis Laus a majoribus disponitur. Quod non solum in majoribus orationibus sed etiam in brevioribus encomiis contingit. ut vg. in Salutatoria oratiuncula dicere: ex eo te gaudere quod habeas Domi tua hospitem, qui non solus in tuos descendit Lares sed tanquam viva et tot virtutibus elaborata majorum suorum Imago induxit te cum tot Patria Lumina, tot columina Reipublica. Idem Judicium esto de aliis brevioribus plausibus.

Plures autem sunt fontes dicendi elogia a Majoribus, inter quos non postremus est quando Orator Majorum omittit laudem, et nisi breviter attingit, ut magis laudet. Quod contingit ordinarie per figuram Praeteritionis. Exemplum tene. Amplius descendere in gentilitias Majorum tuorum feras nolo. Quia ad ea festinis in quorum gloriam ipse laborantis tuorum decorum et auctor et actor. Vix non otiosum est, ad primos Magnorum fluminum fontes margines revocare. Haurient ex turbido obsoleta antiquitates quarum Nobilitas obscuro in Saeculorum fundo est. Tua virtutis claritudo meritorum eminentia, generis prosapia, et summo atq; aperto posita, lucem non accipiet ab alienae Salamo Satis Illustris de sua suorumq;. Et propterea magnus tu quidem es, quod a magnis Sanguinem derives et Virtutem. Non tamen satis habes Magnum te natum esse, contendis adhuc majorum amplitudinis proprium adiicere, ut tuis sis major Majoribus. Stemmata et deducta ab avis, Proavisq; gloria, non te magnum fecit sed fieri debere imponit necessitatem.

Inter alios modus est et iste modus laudandi a majoribus, quando instituitur modesta comparatio Domus illius quam laudas, cum Domibus aliorum. Magno tamen Judicio in hoc

modo.

modo procedendum est; ne dum Encomia Lenibis etiam Lau-
dando offendas.

Loci aliqui communes a Majoribus.

1mus. Majores tui etiam Sepulchralibus Sepulti cineribus, emori nunquam possunt. Quam diu illorum ingentes Spiritus magnus tu aves possides, Superstites erunt.

2dus. Majores tui non debent Legi tumulo, quos quotidie orbe Legi decet.

3tius. Noctem Majores tui inter umbras Mortuales nullam sentient, qui Te cum pulchri nominis claritudinem Lepulchris intuberint.

4tus. Exemplo tuo Majores tuos excitas a tumulis, ipse inter Majores Numerandus.

5tus. Habent hoc Magni quod Majestatem proclivè agendi negotiis imponant; quibus nec gradus ad honores certior quam per titulos a Posteris delicos nec via expeditior quam ad honores certior qua majorum vestigiis est trita.

6tus. Magnum Nasci fortunæ munus est, magnum vivere virtutis opus, Nobilitas Majorum meritorum tibi facta est hæreditas.

7mus. Tantum claritatis Majores tui tibi reliquerunt quasi nihil addendum superaret; Tantum adjecisti quasi ab illis nihil accepisses, et controversum feceris plus ne tu a majoribus, an Majores a te splendoris mutuaverint.

Quæritur 3tio.

Quomodo aliquis laudandus ex honoribus et dignitatibus?

Formatur

Formatur Laus ex honoribus 1mo. dum quis priam Laudatur ex eô quod non ambiverit titulos et augeri Meritis maluerit quam præmiis. atq hanc honorificentissimam sui nominis reputabat esse Laudem, antevire laboribus alios, qui honoribus præibant; quodq viâ illâ Regiâ ad hanc honorum amplitudinem est progressus, quâ plurimi solent. Scilicet non ambitionis contentione sed virtutis dignitate, Memor illius Puteani dicti: Nulla matura dignitas, quam matura virtus non meretur. 2do. formatur Laus ex honoribus quod Reges nisi Summi soleant Sceptra Serenitatis Regiæ, sua Majestate provehant. 3tio. Augetur Laus etiam a tempore, quô, cui priam dignitas est collata. Item inducuntur gratulationes plausus, publicum gaudium formantur omnia futuri boni, ex assumpto statuto, exponitur utilitas Latinæ Eruditionis &

Loci communes Honoribus Servientes.

1mus. In tanta hujus splendoris luce, in hoc solenni communis lætitiæ usu, magis te admiratione prosequimur quam Laude. Sta enim per honores crescis ut honori majus incrementum addas; Sta ornatus ut potius titulos exornes, nec minus honorem tu tibi, quam te sibi honor gratuletur.

2dus. Per gis ad honoris tui culmen inter arcium præfectos, unicum Latinæ præsidium, inter Secretoria Judicium, assectatum Subsidia Poloniæ reus, inter Limitum arbitrium Præsides, votorum Nostrorum meta, inter Regum Poloniæ Scipiones, potentissimus Regni Atlas inter Regii Secretoris interpretes calamo, unica erudita penna materia, inter pervigiles Poloni erarii custodes, felicioris fortunæ depositum, inter conscriptorum Patrum

curules, Pater Patriæ.

3tio. Hospitari alibi placuerit honoribus, vobis honor ipse inquilinus, opes alijs, tibi honores hæreditarij; titulum alijs quandoq Regina pecunia dederit tibi merita tua et virtutes (quem quem conscendis apicem) contulerunt.

4tus. Stulte Lanè experimento didicimus: reperimus, raro fuisse diuturna. Sensim crescere nescire est cui Solidus honor cordi fuerit. Ut enim quo mane primum et ducavit, vesper turmutat flores; ita Lapsus proceris, honoris fastigijs, suos interplausus moriuntur.

5tus. In meritis tuis præmijs cumulandis, cum Res publica esse vellet prompta, aliquantum sera fuit, non casu sed consilio. Videm illis debebat honoris stipendium, differre tamen maluit, donec præmij nomen amitteret; quod quid quid sumpseris, laboribus emisses, an quia meritis vincebat, contemptum metuebat. Equidem, si præmiatur quod debeat solvisset, quid ultra reddium deberet, quod solveret.

Ritus honoribus Servientes.

Arcadij in Regnum suorum Thronis ponebant simulacrum fortunæ aureæ quæ dextrâ manu coronâ auream cum sole, sinistrâ verò spheram orbis cum lilio tenebat. Innuebant hac symbolo: Regem ita debere luere ut solem ditare, ditare Rempublicam ut aurum, Innocentia vita, subditos recreare ut lilio

lio

lis Egiptii in electione suorum principum 4tuor inquirebant. 1mo. est ne pius et tunc princeps ad Se: lum tollebat manus. 2do. est ne justus, et tunc ille gladium vibrabat, cervicq propria minabatur. 3tio. est ne liberalis et tunc ille auream pecuni: am in populum spargebat. 4to. est ne Laborio: sus et tunc ille stivam a rustico oblatam ad Au: lam deferebat ad quam illi adventanti juvenes selectissimi cum Regiis instrumentis occurrebant. ubi vero jam aulam Regiam ingressus fuisset, pro: dibant, 100 Juvenes cum cultris argenteis et spe: ctante Rege in cultros irruebant, et se se enneca: bant moritur ut vivas. Angli in Coronatione Regis sui Sertum illi ex tot floribus, quod urbes erant in anglia obtulerunt et coronantes Regem ac: clamabant: Regno coronaris vive. Idem offerebant illi Lilium et gladium cum hoc lemmate: Et spa: ce et cade tus.

Apophtegmata honoribus Servientia

Aristoteles praecipuam dignitatem esse dicebat non sui honoribus, sed ab aliis dignum honore judicari. 2dum Aragonia Rex dicere solebat: Bonus Princeps est, qui Subditos suos habet in capite,

melio.

melior qui in corde, pessimus qui in ventre. 3tium
Aristenes quaesitus qua res exitium civitati
adferret; respondit: quando in illis nullum est
bonorum est malorum discrimen, sentiens eam
Rempublicam non diu subsituram, in qua nec
honor est virtuti, nec poena sceleri. 4tum. Antigo:
nus Rex Regnum suum vocavit praetaram
servitutem. Vespasianus Imperator morbo de:
fessus cum a medicis moneretur ut tunc salte
a Negotiis Reipublicae cesaret respondit: Im:
peratorem stantem mori debere. 5tum Theo:
bades Rex Gothorum sic de sua Regnum
electione loquitur, non in cubilibus angustis
sed in campis latespatentibus electus me
esse noveritis, nec inter blandientium delicata
colloquia, sed tubis increpantibus

Elogia Episcopis Servientia.

1mus. Vir in regenda Dyecesi vigilantissimus,
atque alter prospiciens Religionis bono, in
promovenda pietate Studiosissimus jam coli
ab anis potuit antequam caperet sub infulas desse:
xisset. 2. Inopum Pater verius dixerim Mi:
das divinior, qui omnem pietatem inaurat,

ipse

ipse plusquam aureus Praesul. 3tium. Praesul qui ad regendam Dyecesim non vocatus sed Patriæ vocibus compulsus est. 4tum. Prudentia prope Divina, Jupiter terrigena, magnificentia Lex Sacrorum amore Pater. 5tum. Ob vir integritatem Angelus, ob laboris magnitudinem Apostolus, ob affectus teneritudinem Pater Patriæ. 6tum. Quid quid verbis docuit factis comprobavit ne magis esset in dicendo quam in agendo disertus. 7mum. Vitia alia nescivit nisi ut corrigeret errumnas omnes scivit ut curaret. 8vum. Debitam suis virtutibus meritisq' adit cathedram, bene præcantium Stipatus comitatu et votis. 9num. Sta hactenus virixisti, ut cum esses maximus, videri nolles, neq' altitudines Infularum Sedium ambiebas, ne honorum accessione crediset videreris Lorum. Vidit in te Præsules tota Senes quibus sanctis Scientiæ quam bene Antistitum immortalitati provisum est dum eos in solijs suis reliquerant, in quibus et ipsi agnoscuntur

De Honore Senatorio.

Virtus Senatoris potissima esse debet cura fatigabilis in bono publico promovendo. Illi istud

Sen

lemma inscribi potest quod faci accensa
otim inscriptum est. Aliis inserviendo con-
sumor. Quod hac genuini Patria Civis nota sit,
ut quid quid toto vitæ curriculo faciat bello
et pace, id Patriæ et civium suorum causa
faciat, Et hæc voluntas de Republica bene me-
rendi, quamvis omnem statum exornet, in
primis tamen Senatorem, id est unius publici
libertatisq' custodem decet. Scilicet Religio
in Deum, pietas in Patriam, prudentia in
consilium, fides etiam in Reges, tenacitas se-
cretorum, gravitas in moribus et factis, cle-
mentia erga subditos, affabilitas erga omnes,
sollicitudo in vigore et disciplina tam politi-
ca quam militari, vana manu præstare ge-
sta. Quod totum uno verbo exprimitur Senator

Loci communes Senatoria dignitati Servientes.

Imo. Admiratur Sanctum illud Senatorium consilium
tua non modo eloquentiæ vim, sed etiam in consilio
gravitatem. Ido. Quid est quod de Republica ma-
gis indigeat quam professa hominum doctissimorum
curâ et gubernatione. Nam Patria Religio Homi-
ne, arx templa, urbes Civium, salus, et bona for-
tuna omnium continentur. Quare qua prudentia,

qua.

qua literarum eruditione, qua Sapientiâ oportet esse eas qui Patriæ Regendæ et custodiendæ curâ susceperunt. 3tio. Eodem Lucerna Togam induit Athoracem aquo prospere Curules, Sellasq' purpuratas, ac prospere atorum aquum conscendat. 4to. Multi multa loqui possunt non facere te Illustre donavero mentium privilegio utrumq' iness. Seu agendi audaciam Seu loquendi optima par potestas, 5to. Integritatem ejus neq' Domi Patriæ, neq' foris, ipsa hostium conscientia accusavit. In toga fuit Spectabilis in Sago formidabilis et nec animi egens nec fortunæ. 6to. Publicarum rerum ea tibi est cura ut non minus atlante Patriæ, quam Argus prosteo.

De honore Ducis Exercituum.

1mo. Laudantur Duces a Scientia Reipublicæ vg. Luis ordo Exercitus, quantus urgendo trahendoq' ac disponendo belli modus. 2do. Laudantur ab illis exercitiis et Laboribus. 3tio. A circumspectatione quo cautè prudenterq' in omni bello alia processerit. Sanus enim bifrons Dux esse debet in bello, quia prudentia delicta (attestatur fato:) emendationem non accipiunt nec licet eis in bello (ut ait Plutarchus:) peccare. 4to. A felicitate in bello quæ Speciali Dei favore qui-

buidat

bus dam. Ducib; confertus. Unde licebit oratori Ducem
quem laudat comparare, cum Ducibus Illustribus aut
viris bellatoribus. Qualis fuit Iulius Cesar, Pompeius
Magnus Annibal, Dux Carthaginensium, Scipio Affri-
canus, Liberdarchus Rex Epirothorum, Alexander
Magnus, Cato, Fabius cunctator, Horatius, Vates Sca-
vola Publius, Traianus, Cesar, Camillus, Cateri vero a Sanc-
stis gestis, Constantinus Magnus, Theodosius magnus, Carolus
5to. A disciplina Militaria authoritate, et estima-
tione apud Hostes Suos a fortitudine bellica ab omnibus
quo impavido vultu evasit in debellatis hostibus ab ex-
pugnatis turribus Provincijs et propugnantibus, atq;
ditatis Latinis finibus et a Clementia in victos et subdi-
tos a temperantia et modestia, a constantia in re-
bus arduis.
6to. Et consilio bellico in subitaneis casibus.
7mo. Et Stratagemmate et astutia licita proliabig.

Loci communes honorib Ducibus Servientes.

1. Arbiter pacis es, quo nemo vel securior bello v Pace feli-
cior, atq; ad prodigium fuit.
2do. Plures numeravit eductas suo marte Militares co-
pias atq; triumphorum quam alij fecerunt Spectanunt;
ex peditiones. Denig quid quid calcavit Laurus fuit.
3. Nullu belli genus est in quo fortuna non exercuit
Nullum genus Militiæ cum quo Signa non contu-
lit invictum scilicet castrorum rigorem tanto animo

reservavit

reservavit ut in acie alter Gradivus teneretur.
4to. Diuturna aliorum bella legenda suis primus de ille dubitatum, est viderit ne Lotten prius an vicerit, non putavit se vicisse, nisi Mortalium opinionem inter tot pericula, victoria celeritate vicisset.
5to. Virum habuit Polonia qualem optare aliorum vota poterant non sperare. Presentatus adhuc Iuvenem induit non prius deposituros militiam quam letitiam, Dux consilio, victor bello.
6to. Lepores illi galeato dedipes Leones ille se Duce offecisset.
7mo. Hostes cum Lepe persequeretur Lauream et simul cum hac gloriam immortalem consecutus.
8vo. Ad triumphaturi Martis latus ubi stetit, hosti mortem minabatur qui nunquam in aciem prodiit sine palma victor toties signa in hostem tulit.

De honore Cancellarii.

1mo. Laudatur Cancellarius ab antiquitate hujus dignitatis quod tam antiqua est ut in regno Faraonis jam sceptra tulerit Sub Josepho Cancellario.
2do. Laudatur ab amplissima et antiquissima ejus potestate. Sic enim Ludgiensis Libro 2do. de titulis Cancellarii est ille magistratus inter legatos Summus
3tio Laudatur ex ipsius munere et officio Loco officium Cancellarii est diplomatibus edictis privilegiis,

Epistolis

Epistolis Regijs et alijs Scripturis Regalibus manu
Regia Scriptis atq; sigillo signandis et legendis praeesse.
unde in potestate sua habet Regnum et Sigillum
Regium tanta Cancellarii Authoritas est atq; Contra Le-
ges sunt et sigillo egent Regio illis Sigillum Cancel-
larius negare potest. Etiamsi Lex aliter jusserit.
ad eum spectat quibus de rebus consilium haberi debet
in Senatu proponere. Item senatus Regia consulta
et comitialia Regia Decreta et placita libris man-
dare ac in publicum evocare cognoscere privatas qua-
rimonias et provocationes ab Urbanis et Oppidanis
ad Regium Tribunal devolutas. Item Cancellarii
munus est ablegatis exteris a latere Regio respon-
dere unde solet vocari os Regia Mattis Orator a la-
tere coronato, caput cui omnes Regales curae insi-
dent, oculus quo Lex prospicit bono Patria pectus
Regium quo animi secretus arcana recondit Princeps.
Regalis humerus quo gravissimae onera sustentat.

Loci communes Cancellario Servientes.

1mo. Quid ni tibi Sigillum impressuro cera liquesat qui
amore in Patriam semper ftt agras.
2do Tunc maximam in te Senatoriam spectavimus gra-
vitatem cum Scriptoriam Regni gestares arundinem,
tunc pondus additum cum pennam tractares. Item
Te non ita in actum potera sustulerunt aquilae ut
non curiis tuam liceret attingere facultatem.

3tio. Item.

3tio. Nemo in periculum quærebatur ad te aditum, licet fuit minimum ministram aquilam gestares manu.
4to. Gratiarum Privilegiis tam facile oppimebas ceras, ut Nobilem libertatis gemmam non promereres.
5to. Vidimus Te Supremum Cri Cancelarium, tantis tuis meritis ut fortunæ Patriæ crederens.
6to. Quoties subjecisti humeros coronata negotiorum ac rerum moles, tantam Majestatem prudentiamq in rebus ferendis adjecisti, quantam necessitas Majestatum poscebat ruere ad te confesti curas ipsas sentisti, quæ nunquam felicius quam apud Te Lopiri poterant.
7mo. Vidimus trabeatos auditores a tui oris pendere facundia et defixos admiratione tua eloquentia stare coneives, quo animos audientium convincebas, Care Triumphalis orator, et velut alter Hercules, quia lingua aurea catenis catenates agis, Cives in triumphum tua eloquentia.

De honore Cfmareschalci Regni.

Cfmareschalcus ut leges Polonæ habent, est Magister aulæ Regiæ et Administer Consilii publici penes quem est. jus convocandi Senatum ex Imperio Regis v. privatis prostandi silentium v. audientiam faciendi potestatem in omnibus dicendæ Sententiæ, Legatos exteros adventantes excipiendo illisq de rebus necessariis promovendi ejiciendi est consiliis eos, qui

ad D

ad id muneris non spectavi promotiandi Decreta Regia in cauris Infamia et ultimi Supplicii promulgandi ad populum, Senatus consilia moderandi compescendi motus in Solentium et turbulentos non modo circa Senatum et in publico sed etiam in inprivatis habitaculis. Denig in Comitiis et in Comitatu Regis distribuendi, Stationes, et imponendi rebus venalibus pretium in publicis conventibus, et Rege in publicum prodeunte praefert electum Leipsion en Mareschalcus.

Laudes communes titulo e Mareschalci Servientes.

1mo. Exente Regni baculo imitaris quam honorum tuorum, virtutumq; ponderem mentem gravioren in publicum profers.

2do. Leipsione Dextera inseris, sed solidiora a virtutibus quam abillo gloria futura habes.

3tio. Quoties inter publica consilia silentia imperasti, toties divulgasti arcana Majestatis, nec semper poteras consiliorum interrumpere linguam, quamvis ad tua Imperia tacerent omnes, quod in virtutis tua plausu, ipsa silentia vedderes facunda.

4to. Asvetam tractandis armis Manum Regali Leipsione ornavit Patria quod Leiret in omni campo te victorem animorum.

De honore Thesaurarii.

Thesaurarius est ex ipso nomine custos Thesauri Regni insignium Regis ut Sunt Corona, Sceptrum, Gladius, diversorum item Supellectilium et vestium Regni, Scripturarum et monumentorum publicorum, est dispensator erarii

Regni.

Regni et rationum reddendarum ex actorum, monetaria officina Magister Stipendiorum tam Militarium quam aulicum solutor

Laudes communes titulo Thesaurarii Servientes.

1mo. Ut Patria sibi proclivium majus faceret publicum aranium in tuas manus dedit, aurum auro addens.

2do. Non est quo ad facta tua Lurdam timeas posteritatem cum ultra vocalia in omne aurum, virtutis tuae facinora loquuntur eris argentius sonitu ejus aures pulsabis

3tio. Quod ferrea Lauta timeas cui distribuere in populos aureos orbes datum est.

4to. Cum nervum Lunae Martis extendis gratum Stipendiario Militi sonitum facis, utq' facilius rotare in hostem manus doceas, rotatos persuades auro.

De Honore Secretarii.

Plures in Polonia Secretarii sunt Sed unus ex illis vocat Major de quo ista Leges Polonae sunt. Secretarius unus Major sit: qui ad Secretas expeditiones admittat et Prolaturas dignitates atq' beneficia, expectet Succedatq' Cancellarius. Laudantur itaq' Secretarii. 1mo. de amicitia Regali ex eo quod sit conscii Arcanorum Regalium. 2do. A tenacitate silentii, quod adeo difficile a plerisq' servatur ut Socrates ausus fuerit dicere carbonem ignitum lingua facilius contineri posse, quam sermonem arcanum. Et Philippides Lysimacho Regi interroganti quid a se vellet, respondit Quod cum' voles modo ne arcani quid scias. Non Rhenienses in foribus artium Aream Iovem linguem collocaverant,

ut quis

ut qui indè exirent meminisse est etinguere se esse debe-
re ut prodendis furia secretis etiamni excandescere
ita in modum ferina contingeret. Curtius de Persis lib.
4. quod lingua apud eos gravius castigatur quam ictus
ullum probrum. Alexander Euphratem secretum
committens annulum Sigillarem ei ejusq; im-
merse fuit Solitus

De honore Judicum.

Judices in Polonia plures sunt: alii publici qui Perso-
narum et Authoritatem Regum Supplent, ut sunt
Judices Tribunalis Rni, item Judices Aula Regia
vg. Cancellarius Rni, Mareschalcus Rni, alii Judices
sunt privati ut sunt Judices Terrestres et Castrenses
qui privata sua terra crimina discutiunt, cum libera
tamen appellatione ad Judices publicos.

Istorum utrorumq; Judicum officio Servient Lau-
des communes Sequentes.

1mo. Litium componendarum cura tibi demandata est,
ipsa porro unica litis materia extitisti quia longum
de tuis laudibus etati Secutura indixisti certamen.

2do. Nemo ad tuum tribunal satis bonam causam ad-
fert quin eam tu facens meliorem.

3tio. Severitatis et mansvetudinis occupasti Curulem
quia vitiis non hominibus iracsci persuasum habes

4to. Judicem te Justum nemo ignorat quia uniquiq;
quod Suum est tribuis. Latinè quidem tutelam Ri-

bi

bi laborem et famam. 5to. Quotiès ad Themidis stadium extendisti manum totiès triumphavit Justitia illum enim vibrabas ad Supplicium criminis, ad laudem aquitati ferendam.

6to. Non hic Jurisperitorum illam Senecæ audimus Legem. Judex ès sanguine humano abstine. Enim illa inter crimens parsimoniâ quam boni publici causam comprobat quod magis rubere purpuris quâ cruore.

De honore Succamerarii.

Succamerarius Princeps Nobilitatis vocatur quod illius officium est patet ex Juramento quod hic appono. Ego N.N. Juro Deo quod juste et secundum Deum jus scripsitum aquitatem et Partium controversias judicabo, eas q' diligenter audiam et adnotabo signa Grandinem et Similitudines considerabo et fideliter circumscribo libros quos q' meos et aliorum fideliter servabo et in Judicio nullum respectum Personarum amici inimici divitis peregrini habebo, nemini q' in hoc Judicio favorem et odium monstrabo, nec donum ab ullo respectu hujus Judicii accipiam Sic me Deus adjuvet etc: &.

Laudes communes titulo Succamerarii Servientes.

1mo. finibus regendis Præfectus omnium tibi finitimos affectus fecisti. 2do. Dum terram suis distinguendam limitibus tuo permissum arbitrio vidi mirari debueram Cælestem animum telluri addictum, nisi et hoc Divinum ès et terram distinguere dividere augere.

3tio.

3tio. Agrum terrarum divisorem spectare dives qui se ipsum quog in commoda vestra partitur

4to. Factus Rusticarius non minus discernendis privatorum limitibus praesse vel publicos tueri voluit et propugnare hos manu et robore illos prudentia et equitate.

Hec sufficient generi demonstrativo, huc quidem spectant orationes minores cum suis, cum pariter in se contineant laudem illas tamen ibi tractabimus ubi de artificiis orationum minorum agemus.

2dus.

De genere deliberativo Rhetorica.

Deliberativum genus dicendi est methodus oratoria apte consultandi de rebus futuris quas in nostra sunt potestate. Locum habet potissimum in liberis Regnis qualis est nostra Patria, quanquam etiam in Principum curiis aliisq; judiciis, satis habet amplum campum.

Reducitur autem hoc totum genus, ad suasorium et dissuasorium. Ad suasorium referentur orationes sive Epistola sive sermones exhortatorii petitorii solatorii et alii similes ut sunt objurgatorii ad horum verò genus sive suasorium sive dissuasorium referantur orationes consultoriæ pariter sermones et epistolæ in quibus consultimus hoc esse faciendum illud omittendum.

Item Sermones gratiarum actorii sive pro collatis honoribus officiis vel quibus cunq; beneficiis. Item sermones excusatorii in quibus aliquid excusat aut officium aut dignitatem. Consilium istud seu suasio sive orationibus

sive.

sive Epistolis sive sermonibus familiaribus aut comitia-
libus usitata est triplex. Alia assertiva quando proprium
sensum alicui aperte et hunc esse sequendum multis con-
vincentibus argumentis. Alia suasio dissuasiva quando alienum
sensum aut sententiam forti ratione refutat. Alia tertia
sic mixta. qua suum proponit sequendum sensum et simul
alienum referat suasionem et dissuasionem fontes ultra limi-
tes Rhetorices tam intrinsecos quam extrinsecos sunt sequen-
tes. Primus fons vocatur Bonum quod nihil est nisi res per
se appetibilis quale bonum est fortuna fama sanitas, iam
vero bonum petibile est triplex, Bonum animi bonum corpo-
ris bonum fortuna. de quibus diximus in genere demonstrati-
vo. 2dus. fons est honestum quod aut ipsa virtus est aut vir-
tuti consentaneum ut sunt illa quae Ecclesiastica leges pra-
cipiunt et politica sive civiles quae ordinarie ad continen-
dos in officio cives requiruntur. 3tius est fons Laudabile
generosum, cum scilicet rei qua suadetur annexa
est laus et ad posteritatem commendatio qui locus flu-
it ex virtute, sicut enim umbra corpus sic laus comi-
tatur virtutem. 4tus fons suasionum est utile quod
vel praesens bonum conservat vel malum avertit, seu
cum suademus hanc rem faciendam vel omittendam
ex eo quia per illam varii aquiruntur fructus boni et
revoventur mali 5tus. fons tutum et securum seu
per quod amoventur aliqua pericula et discrimina
6tus fons est necessarium sine quo res fieri non potest
et ad integritatem et salutem salva omnino requiri-
tur id quod suadetur. 7mus fons est facile quod sine
ullo labore, molestia et difficultate expediri potest.

finis.

genus sons est possibile. quod apud ciceronem idem est quod non excedit vires humanas et conatus ordinarios. genus sons est delectabile seu jucundum quod animi vel corporis voluptatem aut utilitatem seu presentem seu subsequentem adfert. tertium genus est durabile et perennaturum cujus fama aut decus nunquam emoritur. suasurus ergo aliquid ostendat rem quam suadet esse vel honestam vel honestam et utilem et delectabilem et tutam et durabilem et sicut et dissuasurus ostendat rem esse malam et ideo fugiendam, turpem, vituperabilem periculosam et non necessariam difficilem et molestam impossibilem presentem futuram perniciem adferentem inconstantem et transitoriam. cum potissimum princeps noster Tullius ubi orationes in genere deliberativo in Romana peroravit curia, Latio ne sive ex locis intrinsecis sive ex locis extrinsecis eruitas sive etiam ex bono utili jucundo &c. per argumenta disponebat ut magis convincere. proinde ego etiam hic subjungo argumentorum Rhetoricorum Notitiam. Argumenta Rhetorica sunt Syllogismus, et Enthymema, Sorites, Dilemma, Epicherema Inductio, Exemplum; Quantum ad Syllogismum. Syllogismus quidam modus argumentandi, constans tribus propositionibus id est majore minore et conclusione. Sorte major propositio universalis seu thesis vg omne bonum est laudandum, minor est propositio particularis seu hipothesis vg. Lex doctrina Rhetorica est bonum. conclusio vero est propositio illata fluens tam ex propositione universali quam ex propositione particulari habens connexionem cum utraq; propositione vg igitur Rhetorica est laudanda. Et talis Syllogismus appellatur tripartitus quia continet in

se tres

se tres propositiones, majorem minorem et conclusionem.
Poterit autem esse quadripartitus si addatur ratio vel majo-
ri vel minori erit item 5 partitus si addatur ratio tàm
majori quàm minori. Exemplum Syllogismi quadripartiti
tene Auro estimanda sunt Sententiæ quia habent in se
pondus et pretii, sed Rhetorica est Sententia. Igitur
est estimanda Auro, Jam vero Syllogismus 5 partitus
exemplum tene Eloquentia audientium pascit animas
quia non deest linguæ suum robur et potentia Sed Rhe-
torica est eloquentia, munus enim oratoris est con-
cinne perorare et orator non esset si facundiam non
haberet. Igitur Rhetorica audientium rapit animum.
Alius etiam Syllogismus est qui dicitur Truncatus et
eo quod in illo una abscindatur propositio et ponan-
tur tantum duæ.
Adverto autem quod non requiritur stricta prout a Dia-
lecticis requiritur istarum propositionum collocatio.
Illis enim placet prius ponere majorem, deinde mino-
rem postremo conclusionem. Apud nos verò virtus non
erit, quamvis minorem proponamus majori, Optime
enim nos exposita propositione particulari probamus
illam per universalem et tandem inferimus conclu-
sionis veritatem et talis Syllogismus appellatur Mixtus.
Adverto 2do. quod propositiones Syllogismi non ponun-
tur apud Oratores ita nuditer sicut apud Philosophos
sed adornantur cultu phrasi et elocutione Oratoria.
Item non omnino debent poni illa omnes voces et ter-
mini in conclusione qui ponuntur in majore et minore

sed

sed possunt addi vel minui vel synonimice verti, manente tamen eodem sensu. Item in Syllogismis Rhetoricis omittuntur particula adverbiales sed ergo igitur. loco illarum autem ponuntur aliæ transitiones Oratoria celando artificium et formam Syllogismi.

Quantum ad Enthymema.

Et reliqua Oratoribus usitata argumenta.

Enthymema Latine commentum seu bipartita argumentatio aliter Syllogismus truncatus vocatur est g'mre oratio constans duabus propositionibus, antecedente seu ratione et consequente seu ipsa propositione vg. Quid quid in arte oratoria est est laudabile, igitur et eloquentia est Laudabilis. Item solum bonum est amore prosequendum, ergo natum est odio habendum. habebendum.

Nota quod in enthymemate antecedens seu ratio non debet se impertinenter habere ad propositionem consequentem sed debet esse connexa ita ut ex antecedente fluat consequens. Unde natum est istud Enthymema Baculus stat in cuto ergo pluet. Item istud Tullius fuit Princeps Oratorum eloquentissimus. Igitur aristoteles est laudandus. Sam igitur Principe eloquentia laudandus est.

Nota 2do. Debellens esse Enthymema si constet duabus propositionibus secum pugnantibus et sibi contrariis seu si pro ratione consequentis detur ratio ab opposito vg. Scotus meretur panam, igitur virtus juste coronanda.

coronanda premio.

Nota 8tio. quod sicut Syllogismus ita etiam Enthymema debet elocutione adornari oratoria non vero nude et incompte exponi. Insuper pro antecedente Rhetorice amplificando debent plures adferri rationes. Tandem facta transitione descendat Orator ad propositionem consequentem et illam pariter oratorie deducat. Sorites latine Oratio acervalis dicitur quia multas coacervat et globat rationes, demde ex prima ratione ultimam infert propositionem consequentem vt Quod est bonum est expetendum quod est expetendum est probandum, quod approbandum laudabile, ergo quod bonum laudabile.

Dilemma. est oratio qua in propositione antecedente duas adversarii proponit partes sibi contrarias ad quas difficile illi respondere cum utrang' simul negare non potest quamcung' enim partem concesserit antecedentis, sequitur contra illum illatio vt ad Rhetorem supina deditum negligentia tale formares dilemma: vel tu es Rhetor vel non est si es Rhetor ergo debes operam dare Rhetorice, si non es Rhetor ejis inter oratores frustra locum occupas. Item iste vel tu es asinus vel non es, si es igitur in campo oratorie locum non habes si non es igitur te deridendum probere non debes. Dilemma aliter vocatur cornutum argumentum quia binis rationibus seu gemino cornu pungit.

Epichenema. ex greco argumentatio juxta Ciceronem ratiocinatio est, cum unius propositionis plures darantur

rationes.

rationes diversa, ita tamen ut omnes in unu collimet.
Exemplum. est illatio ex enumeratis exemptis vz. optimum potuit agere Oratorem Hortensius, facundum potuit adornare Rhetorem Tullius, igitur et sibi non deest potentia ut et optimus et facundus sis Orator.
Inductio est qua ex pluribus sufficienter enumeratis iisq; non dubiis sed certis capit ad Orator. assentionē auditorum vz. Hortensius fuit Orator floridissimus Tullius fuit Rhetor eloquentissimus, Demosthenes fuit Orator solidissimus. Solon fuit ingeniosissimus ergo Oratores fuerunt olim et eloquentes et facundi et ingeniosi et floridi. Et hae sunt argumenta Rhetorica per qua rationes suas sive ex locis intrinsecis sive extrinsecis sive ex bono utili et jucundo. q. erudas orator potest optime dispōnere ut aliquid dispiadeat ut persuadeat.

3tius
De genere Judiciali.

Cum ab oratoribus ad causidicos transierunt orationes judiciales, nec jam arte scholastica instituantur sed nudis legibus et conjecturis vero similibus suum comprobet argumentum postulant brevem institutionem. Hoc genus Judiciale versatur in accusando et defendendo Materia illius sunt Actiones praeterita de quibus controverti solent an vera sint qua ad judicium deferuntur an aequa vel iniqua quae postulantur.
Argumenta seu probationes pro hoc genere sumuntur potissimum ex locis extrinsecis et ex legibus seu tabulis et praejudiciis. Dispositio judicialis Orationis commodius fit secundum partes communes.
Exordium est propositio ordinate singulari Artificio

ingiuant nec-

non fiunt nec locis communibus et generalibus dilatan-
tur sed paucis promissis accessus formatur ad causam,
improbatur Judicum benevolentia et attentio.
Narratio ab accusatione instituenda est plana et plena
perspicua probabilis et ut conscientia consulatur sit
vera. Defendens non indiget narratione ut notat Aristo-
teles, cum jam ab accusatore sit facta. Ideoq illi labo-
randum est ut quam solidissime refutet rationes ob-
jectas ab adversario quanquam potest defendens
aliquid narrationis adhibere si illam accusator omise-
rit aut non fideliter exposuerit presertim in hoc spun-
cto quod non parum conducit ad concinendum pro
Justitia Judicem et adversarium.
Ut defendendis proclivium negotium est optime refu-
tare objecta, ita accusantis excellenter rem exa-
minandi nosse modum, utriusq magnus labor esse de-
bet in confirmatione sua propositionis.
Elocutio in genere Judiciali debet aptari materiæ quæ
ut sit accommodata Orator Princeps imitandus Cice-
ro in hoc genere. Peroratio congruis feriatur affe-
ctibus abundet figuris quas plures maxime huic gene-
ri servientes habemus ut: Interrogationis ex affectum
dignantis, licentiæ concessionis etc. Insuper talis debet
esse peroratio ut Judicum fidem et æquitatem im-plo-
rare possit. In accusando conciliandi sunt motus in-
dignationis odii et similes etc:
Inferendo commiserationis clementiæ erga reum
indignationis erga accusatorem. Praxim sufficien-
tissimam ad præclarum in genere Judiciali habe Ora-

tionem.

tionem Ciceronis in Catilinam quam explicandam hoc anno assumimus. Et hae sunt quatuplex Rhetorica genus attinent. Jam discendimus ad ea ex quibus nascitur omnis facilitas sive in Judiciali sive in deliberativo sive in demonstrativo dicendi genere promde sint

Quaestio 3tia

De amplificationibus illarumq; Artificiis.

Amplificatio est dilatatio unius vocis in plures vel alicujus sensus in plures consistens in verborum cultura, et sensuum gravitate.

Amplificatio est duplex verborum et Sententiarum amplificatio verborum est dilatatio unius verbi in plura commata aut etiam plura verba. Amplificatio Sententiarum est dilatatio alicujus sensus in plures imo etiam multas periodos, ergo quoda gravior affirmatio ita rem exaggerans ut hanc audiens convincatur.

Amplificatio verborum fit per tropos et figuras per verba Synonima per periphrasim per verba prolativa et superlativa. Per tropos et figuras amplificatur cum una pro voce ponantur plures tropica, sive mapho-rica sive metonimica, sive hyperbolica et simul aliqua adornetur figura sic verbi gratia hoc verba quod facundus orator sic efferes per hunc modum.

Ita ab oratus fluunt verba, ac si omnes eruditos exhaurispes fontes. Amplificatio per verba Sy-nonima fit, cum ponuntur plures voces diversa sed idem significantes vg. Idem vocem vicit per ver-

ba.

ba Synonima sic deduce res, tanto marte bella fuderat
gladium vibraverat, proelia adornaverat, aciem instí-
tuerat ut omnes Laurus atq' triumphales palmas non plu-
res Gradivus abstemo quam ille ex campo collegit Martiali.
Amplificatio per periphrasim est cum vocis alicujus
considerantur adjuncta circumstantiæ proprietates qua-
libates quantitas locus, et per hæc eadem vox circumscri-
bitur denique per periphrasim amplificatio fiet si qua-
licunq' modo id quod uno verbo effferri poterat plurí-
bus circumscribatur vg. Consideratis adjunctis Noctis
quod Solem excludat, lunam et Stellas habeat quod
cæca dicatur quod nocte quiescant omnia quod tan-
tum vespertilio prospectu noctu quod aves nocantant
solum bubo clamat sic illam per periphrasim describe-
res, illa est quæ Solem odit quia diligit lunam exstu-
ditq' majus ut minus admittat lydus accendit minima
ut extinguat maxima et ubi multiplicato aër et lumine
cæca est vivendi imponit ad Soporem viri vespertilio est
qui dulcissimam virtutem quietem. Etiam bonis aribus
Silentia imponit avibus solus bubo ululat et ubi aurora
verberat perstringit aures q. Amplificatio per verba
prolativa fit quando voci alicui enunciantí inveni-
tur similitudo vel comparatio. et hæc eadem proferun-
tur suæ similitudini vel comparationi vg. lucet Sole clarius unit
igne acrius pruina fundit fortius bonum erit felicius Ma-
cedone. Amplificatio per verba subpertativa fit quan-

do.

BIBLIOTECA P.W.E.

do ponuntur plures voces in productiva, vg. non altius
in genium atus pendet vertice nisi altissimum nec alia
Spectatur a fronte Scientia, nisi cultissima.
Non postremus est amplificationis modus verborum si in
veniatur verbum transitivum huic verbo addatur casus
proprius cum adjectivo metaphorico vel alia tropico item
nominativus casus cum suo pariter tropico adjectivo
tandem proprio cum suo casu, aut ablativus modi in-
strumenti, causa, vel alius denique haec omnia in orato-
riam periodum exponantur interponita etiam ali-
quâ figurâ vg. Huic voci vicit. addeves casum accu-
sativum cum adjectivo Exercitum numerosum. casu
nominativum Heros strenuus. casum proportionis
in acie Bellona. ablativum modi arte et marte. Jam
in periodum sic disponeres. arte et marte Heros
strenuus in acie Bellona numerosum vicit exercitu
Plures modos amplificationis colliges ex modis am-
plificandarum. Hic tantum adverte non omnem vocem
posse amplificari qui certe pronomina adverbia co-
niunctiones interjectiones nec cadunt sub amplificationem.

Quod attinet modos amplif: Penteq.

Hi sunt plures 1mo. per casus 2do. per definitiones 3tio.
per distributionem partium 4to. per similitudines, 5to per
adjuncta. 6to. per genus et formam idest per thesin
et hipotheticum 7mo. per exemplum, ad quod refertur
prolasis et apodosis 8vo per exornationem 9no. per expo-
sitionem de singulis singuli paragrapti.

§ 1mus.

§ Imus.

De amplificatione per casus.

Decimus hic amplificationis modus est oratoribus tamen unitissimus. Quare sciendum quod per hanc vocem casus intelligimus casus grammaticales: Nominativus, genitivus &c. Fit igitur amplificatio per casus eo modo, in primis prehenda est sententia sive propositio deinde inveniendi est vox principalis de qua aliquid affirmatur vel negatur. Huic voci principali addatur alia Synonimica seu verba diversa idem significantia aut etiam alia voces quamvis non Synonimica pertinentes tamen ad propositionem. Ad extremum voces Synonimica idem significantes quod principale substantivum in diversis ponantur casibus et sic deducantur ut quodlibet substantivum in suo casu positum sensum propositionis reddat.

Adverto quod non omnes 6 casus debeant poni quamvis possint et neq eo ordine quo ponuntur in declinatione sed perturbate ita ut in primis & prout ratio sermonis exigit ponatur ablativus quam Nominativus.

Exemplum ponam ex ea apud celeberrimi Oratoris R.P. Andreae Tembecki Sermone Formatur ille in laudem Thebeorum Martyrum quorum decimus Imus. casus fuerit occisus propositionem sequentem Decades ait Auvei clade Thebeorum: Hoc singulare substantivum Thebeorum martyrum flexit per casus non tam Synonimicos quam pertinentes ad propositionem. Nominativus Auctores fuere genitivus illius gloriæ. Dativus quibus civis accusativus Heroes vocativus o pectora & in illa celebrabl. ablativus.

vimus.

rima falange. Jam format sequentem amplificationem per casus eo modo distributos.

Non completa Herorum Thebeos quos ad stipendium suum aeternitas vocavit. Duces fuere Sangvinea legionis ad lauream latatâ, et cum primi cederent electi cecidernt. Quanquam in illa celeberrima falange. unus quisq' minime animatus fuit succensus legi poterat qui frontê aciei tenere qui mixtave in gladios et mortes nitebat. Horum gloriâ quem numerum meruisse ipsa est. perpendite universi; dum conjuncta virtute pro salute victima sanctius ea asserunt quam si pugnasent vicissentq. spectora. plus quam ferrea. qua aureas animas condebatis scilicet aureo natas saeculo. vobis ego jure merito illud osculum dicaverim quod suo infanti Orientalis Later Vates effatus tabernaculum spiritus Domini.

Idem Exemplum ex Partis nostri este.

In laudem S. Stanislai Kostka, amore Dei aestuantis talem forme proportionem. Cor Divinissimi Stanislai Divino flagrans amore. Substantivum principale Cor flagrans distributo per casus Synonimicos. Nominativus ara vestalis. genitivus amoris castissimi accusativus Kostkanum pectus. ablativus hoc corde vocativus o incendia et jam forme amplificationem.

Libet Kostkanum intueri pectus totum abiit in amoris flammam. vestalis ara dici potest qua non plus fovet ardoris quam cor Stanislai ignis nutrivit. Hoc ex corde clamavit divinior Etna qua hoc pectore arsit ignis consumens Deus. Hoc amoris castissimi Scintilla in illos se ex citabat focos qui abierent in vesuvium. o Divini amoris incendia.

quaeunda.

que unda auxit non extinxit et que majore diluvio corsalen-
tissimum fuerat circumfusum eo fervertius coxit flam-
mas pectoris. Divisque flumineis ignis indoten, indusque
succendunt agua non sufficiunt

§ 2dus.

De amplificatione per definitiones.

Sciendum in primis quia Oratores nostri contenti fontibus
Euripum inviti quamvis habeamus, vota tamen illi non
committimus, scilicet, non agimus de definitione Philo-
sophica que procedit per genus proximum et differentiam
ultimam, sed de definitione Oratoria que pro qualicunque de-
scriptione alicujus rei sumitur proinde definitio Rhato-
rica est oratio explicans naturam rei illius que definitur.
In 1ma. Divisione duplex est definitio alia essentialis que
explicat rem per hoc sive que res que explicatur nul-
lo modo esse potest, sic dicerem gemmam esse filiam
vonis, Aurora Lucyman alia essentialis que explicat
rem per hoc quod competit quidem illi rei que expli-
catur sed non est omnino necessarium eidem rei sic dice-
res heroem esse bellipotentem virum hostium.
In 2da. Divisione definitio tam essentialis quam non
essentialis, est duplex, affirmativa et negativa, affir-
mativa est que explicat rem per id quod re Le. ex. cala-
mus est clinguis Orator est cordis interpres, Auctor scien-
tiarum. Negativa est que explicat rem per id quod
res non est. Bachurius definivit amicum non nuda vox
amicus es, non causa lucri &.
Componitur itaq Orator definitionem Rhetoricam

duo inde.

duo considerare debet 1mo. fontes seu modos faciles inveniendarum definitionum 2do. considerare debet quomodo voces naturam rei explicantes debeant disponi et collocari.
Porro fontes formandæ definitionis sunt notiones seu proprietates rei definiendæ definitionis. Jam veri proprietates ut perpendantur considerandæ sunt 1mo. essentia rei definiendæ seu quid sit res. 2do Quantitas seu quanta est res, an longa lata, profunda, alta, vasta, magna, immensa, 3tio quales est res, an pulchra an deformis, alba ne an nigra, candida aut viridis bona an mala, amabilis aut odio prosequenda, laude vel vituperio digne. 4to causa scilicet ex qua materia est hæc res quæ definitur, ex qua forma, in quem finem, quibus instrumentis facta, quo auctore. 5to. effectus, seu quid efficit res definienda sive producendo sive instrumentaliter sive tanquam materia sive tanquam materia alterius rei. 6to. considerandæ sunt similia et dissimilia rei explicandæ seu cui similis, cui autem dissimilis. 7mo. oppositæ et contrariæ, 8vo. considerandus est locus situs motus tempus, ejusdem rei. 9no. proverbia anxiomata eruditiones de illa re. Jam igitur Orator perspectas habuerit rei definiendæ proprietates vide in essentia sive in qualitate, et quantitate sive causis et effectibus consideratas procedere debet, ad rectam vocum explicantium naturam, rei collocationem, quæ collocatio tribus modis et consuetis conjunctionibusque institui potest 1mo. scilicet sive ex essentia

qualitate sive ex

qualitate, sive ex causis et affectibus rei definiendæ
desumantur duo substantiva, unum ponatur in No-
minativo, aliud in casu genitivo vg. Piscis est Pinnæ
Oratorum. Magister eloquentiæ primus vindex libertā-
tis. 2do. Si substantivo et aliqua proprietate erutā
addatur conveniens adjectivum vg. Piscis est Orator
disertissimus: Lachryma sunt silentia facundæ. Epi-
stola est absentis lingua. Suus modus scribendæ de-
finitionis est per circumscriptionem cum proprietates
rei definiendæ pluribus verbis circumscribuntur. Sic echo.
per circumscriptionem definitur. Et ingenio ita simul-
tamen est omnium linguarum Orator suæ rostra
eloquentiæ interdum sylvasq; posuit et quolibet
trunco Mercurium fecit.
Jam ergo ex singulis fontibus supra positis definitā-
nis. Sic ex essentia diceres Romam esse urbium
caput, Gentium Deam, solum Terrestre, Florem
Europæ. Sic ex quantitate definires Pigmæum
quod sit homo suo ne brevior, fragmentum ho-
minis, Phœnix rerum minorum, pes cum capi-
te, ubi incipit ibi desinit. Eandem Pigmæum
ex qualitate. Seu qualis est sic definires est Pygmæ
pis pravum sed pygmæum pravum est nocturni
cutieis idea quam audis non vides. Ex causis
sive formalibus sive materialibus definires ho-
mam dicendo quod sit Comitiorum Nobile lon-
gus artium labor, Strues marmorum. Et effe-
ctu.

ctu formares. Militis definitionem assurgendo illum
esse Martis Lauream triumphalem, Bellifulmen hosti-
um Stragem periculorum funus gladium Reipublica
ex similitudine. Omissis particulis sicut illam quem
admodum et cæteris describeres Lilium dicendo illud
Terræ coronam plantarum gloriam oculum flo-
ra, gemmam platorum, Agrorum Lydus. Ex Archi-
tectis. contrariis mundi amorem definiren definiti-
ves si est Fatum anima Mors suavis, blandum bel-
lum, felleum mel cæcitas clarissima pernitiem de-
licata, dulce venenum. Considerando tempus defi-
nires Romam quod sit Imo. Latinam Mattheum Urbi-
um Orthodoxæ Religionis Metropolis Sanctimoniæ
primitiæ Augustiæ fidei, quodammodo immortale.
Eadem Romam ex Motu sui definires quod sit Ma-
gnes animorum Superbos Reipulos Hæresis Matheus
Paganorum errantium cinosura. Sciendum quod
duplici modo per definitiones potest institui ampli-
ficatio, Scilicet per definitiones Aglobatas vel per defi-
nitiones Sparsas. Per definitiones conglobatas fit am-
plificatio minor, seu verborum cum pluves unius ejus-
dem generis ponantur pones Le definitiones Lei am-
plificares hanc vocem Heros. Idest Martis Laurea
triumphalis Bellifulmen, hostium Strages pericu-
orum Funus Victoriarum Spiram colossus gladius Rei-
publicæ Unus toto acies et Omnis exercitus Lucium
Patriæ et omnis vindex Libertatis Secunitas Regni
Poloniæ gloria q. Sam autem amplificatio per definitiones.

Sparsas.

spatias fit longior et eo modo exponitur imprimis pro: positio seu res per definitionem amplificanda una alte: rave periodo: deinde descenditur ad primam definitio: nem quæ exponitur per aliquam figuram et dantur rationes quare hoc res sic definiatur seu cur de illa hoc vel illud dicatur quæ rationes exponuntur orationi facta transitione Rhetoricâ, iterjam ad alteram defi: nitionem quæ pariter per aliquam figuram expo: nitur, pluribus periodis dantur, rationes desumptæ ex adjunctis ejusdem definitionis et eo modo certe: na exponuntur rei definitiones.

Bene exemplum in laudem calami per defi: nitiones spatias.

Laudatorem alium calamum assume ad elogia hominis linguæ esto quo pro domo egregium agit Ora: torem. Mutas ad eloquens est quantum q' dicit ta: cendo dispent quantum loquendo auditur dum silet et eloquentia suppletet officia, quoties illi silentia imperantur jam aliqua descendo ad spectus et cordis interpretem, amo calamum. Quid quæ nubes pectoris movent evolvit penna, abditos Mentium recessus et quod sub terra fuerat expli: cat pulcherrime. Quid arcuani in distantia allo: quio conscientia arcana dextera magisterio illu: strat et docet Laudetiam omnis eruditionis auctor et actor calamus ex libris colite Juam quam orbis callet scientiam illa Magistra penna edidit evescunt Bibliotecæ calami beneficio et quæ lutheri viderunt publicam volumina illi debent radios, si quem fe:

licius.

licius circumfluxit elogium penna ingenuus laboret. Bibit sepiam ut defluant in paginam acumina enim comminata. Dicere etiam alto eruditi attollant fasti sublimitatem hanc debent calamo. Adverte itaq; quomodo trina calami definitio scilicet quod est hominis lingua cordis interpres, auctor eruditionis et actor. In hoc exemplo explanata est deducta est. Nota adhuc quod optime potest institui amplificatio. si pro ratione propositionis alicujus ponantur plures definitiones sive conglobatæ sive sparsæ. Sic pro ratione hujus propositionis amari debent Principes. ponerem definitiones quia sunt Regni vis certa Polonia Amor reipublicæ, animæ libertatis, publici boni defensores tranquillitatis restauratores. Unde colligo quod definitio Oratoria duabus niteris: at rebus ima. amplificando Lector. Ide. emenda rationis.

§ 3tius

De amplificatione partium enumerationis.

Partium enumeratio est rei totius alicujus in suas partes distributio. Porro nomine totius intelligitur res quæ componitur ex pluribus partibus ut ex homo componitur ex corpore et anima, et unione corpus item totum componitur ex capite manibus pedibus brachiis cæteris membris v. nomine totius intelligitur res universalis dicit multis rebus Levissimus ex. Virtus res est universalis quia competit et patientiæ et humilitati et consuetudini et clementiæ.

mentia et ceteris aliis virtutibus. Rursus patientia humilitas mansuetudo &. sunt partes virtutis quia sub illa continentur, Iam ista voces quilibet omnis nullus quisquis & sunt universales quia continent sub se plura.

Componitur ista amplificationem per partium enumerationem. Habent indigiet in sua propositione rem quae componitur ex pluribus partibus vel rem universalem quae multis rebus servit et primam dividat in suas partes, alteram in res particulares contentas sub universali. Quod ut Orator breviter proficiat sciendum illi quod in qualibet propositione duo reperiantur unum quod vocatur Subjectum. alterum quod appellat predicatum Subjectum est de quo aliquid dicitur. Predicatum est quod dicitur de alio seu ipso Subjecto vg in ista propositione Omne bonum est estimandum omne bonum est Subjectum, quia de omni bono dicitur quod sit estimandum. Iam vero estimandum est predicatum quia dicitur de omnibono. Item in ista propositione fatum omnibus incubat. Omnibus est Subjectum quia de isdem dicitur quod fatum eis incubet, fatum est predicatum quia dicitur de omnibus hominibus ut ijs Rhetor inveniat rem quae componitur ex pluribus partibus in Subjecto, vel in predicato, quod si illam invenerit in Subjecto, distribuat predicatum vg. in ista propositione: Omne bonum est laudandum. Subjectum omne bonum in suas partes id est in bonum corporis, in bonum animae, bonum fortunae distribuere adeoque hoc praedicatum.

dicatum estimandum est bonum anima est estiman:
dum et dicetes et bonum corporis est estimandum
et bonum fortune est estimandum; Item in ista pro:
positione: Fatum omnibus incubat. dicevesq; et Re:
gibus fatum incubat Senatoribus fatum incubat, Mi:
litibus fatum incubat, Civitibus fatum incubat et ce:
teris. Et hec est rudior inventio amplificationis per
partium enumerationem. Jam ut fiat Oratoria et
plus in se contineat tam dilatationis quam in genii in:
quires cujuslibet Partis enumerate adjuncta et de:
juncta predicati maxime illa que de se referuntur ut
habeant secum similitudinem? illaq; inter se combina:
bis Oratione ita ut sensum vel edas propositionis sue Vg.
Si partem hanc enumeratam amplificares: Regibus
fatum incubat. Adjuncta Regum deinde adjuncta
Mortis inter se combina. Idem cum aliis agendum
Partibus enumeratis Eximiam celeberrimi Orat:
ris R. P. Bartholomei Luder porrigo exemplum
quod si optime perpendatur. Praxis robustior dari non
potest. Hec est Superbam ipsam Sententiam.

Fatum omnibus incubat.

Quis quis cunes habuit mortalem expectat urnam
post fascias fata nos involvunt, et mortis aleam lude:
re cogimur post crepundia. Etiam coronati Regno:
rum Lotes Lethalem umbram comites trahunt, im:
perant sceptris fata pomumq; Aureum rodit Sepulchri

vermis

vermis muniant aurata vellera augusto Regis pe-
ctora, sentient tamen cetu fatale, hanc quoq; diviten
fortuna lanam suum in stamen ducent parca et quo
modo noverunt auro, semidet aliquando vita filum.
quid consultoria Senatus nomina, quid invictissimi Bel-
garum gradus? Supersunt terrarum, non tamen fa-
tis majores, refundent sanguinem patricia purpura
quem hauserunt cogentur, p alludium fatorum ma-
ximos sorbere, ad mortis etiam fasces candidata
futura. cogentur trabea feralem pulverem admit-
tere quem aurea licet virga nullus excutiet honor.
Quid ceteri titulorum honorarii. Deo fatorum numini
scipionem proferent mareschali, urna sortes pu-
blico de le thesauro inferent, Regnig annulo pro
gemma lapidem mors inseret sepulchralem. Fate
creos qui natura debitum, aurq persolverint fate
qui gemmis vita redimerit unionem pro tumuli
marmore sub adamantibus equidem jacebunt
tamen dirutes. Vidimus pretiosa arbores nobiles fagos
Gangetes laetales nomen etiam intra lithen perdi-
disse vidimus, vino obortis lacrymis nec vidimus ca-
ferati carbasa fortunam Persarum provocaret flatus
per ceitum. Jam hiemem vices stendo magis quam
narrando quis credet. Triumphalem etiam laurum,
ferate gratitudinem. Lodit mortualis rubigo quod
Martis lateri haret ferrum. In clypeatam quoq; virorum
segetem Lucans immittit mors falcem cogito subtilem mes-
sem.

sem laurearum fatorum acervo Militares Manipulos illaturo. Illam belli flammam quam victricibus non nisi palmis Bellona Nutriverat alent fata sed cupresso, tandemq' mortali sepetient cinere. Prodeat exploratae aliquis quem ultimâ Lineâ verum Mors non recte ducat ad Sepulchrum.

Jungo umbram Loti id est altissimo exemplo Lumine gradia nostri partus in Laudem SS Martyrum Japonensium. Nihil non ad triumphum est in trianis Lusitanis, quid quid in certamine admiserunt milites Ignatii erat ad Laurean amoris aciem, hastas cordi infixas spectate, vulnus pectoris victoriam loquitur. Aperta scilicet pectora irruunt in hastas, sicq' eor acuunt ut hostes terant et quot vulnera telum tot portas aperiunt triumphales, quot cicatrices tot victoriarum notas tantumq amor pugnavit in corde ac triumphalem palmam quantum pugnas amarunt Christi milites. Et jam finita bella non triumphi, tota victoria palmea in Loti laboribus est. Olimpus scilicet extinctis tyrannis tyras auendit, rogos excitat, columnas exstruit, erigit trophea, quam strenue pugnaverint testantur Lydera, quam gloriose triumpharint ignes monstrant triumphales. Audire licet victoras Martyrum etiam ubi sunt in aure Laviniste. Sensuum cruciatus sine sensu tulerunt et bene audiunt pugiles Loyolani belli castrica et victoria sua litium patulo bibunt sensum quod recusan

ferro.

ferro aurem sunt portata habituri ad minerva:
les triumphos; adverte in nostra propositione universa:
li hae nihil non ad triumphum et in triariis Lojolanis.
subjectum nihil divisum tanquam universale in partib:
cujares Partes scilicet quod et vidimus in corde aure:
ptum et columna quia apparuerunt igneo portata
SS Martyr et aures abscisa fuerant ad triumphum.
Adverte quomodo adjuncta enumeratarum sunt partim
sunt combinata cum adjunctis triumphorum.

§ 4tus.

De amplificatione per Similitudines.

Sciendum quod Similitudo est convenientia unius rei cu
altera diversa natura vg. Homo fortis sicut Leo conve:
nientia hominis cum Leone in fortitudine est convenientia
unius rei cum altera diversa natura. Altius enim est
natura homo quia rationalis. Alterius Leo quia irrationa:
lis. Et per hoc differt similitudo a comparatione. quia com:
paratio est convenientia unius rei cum altera ejusdem
natura vg Dux Lovenius ut Macedo fortis et Hercules.
Dux Lovenius et fortis est ejusdem natura cum Mace:
done et Hercule quia rationalis secunda aristotelem: Si:
milia sunt quorum qualitas una Quare ex hac explica
tione colligo ut sit Similitudo, requiruntur 2 unum
tale. alterum quale. per tale intelligitur res plures ha:
bens qualitates cui requiruntur altera similis in aliqua
unica tantum ratione. Per quale intelligitur res ipsa

similis

Similis habens eandem qualitatem qualem habet res talis. Unde res similis querenda per has particulas, talis, qualis, sicut, ita, non, aliter, atq; sic, etiam quasi, et, instar, &c. Quæ istarum particularum debet apponi rei cui datur Similitudo Ista. verò ipsi Similitudini vg Talem te Specie Principem qualem videa Solem videt omnibus unum. Item in Laudem visitantis Provincias exteras. Aliquando extra Regni Nunquam extra Civitatis limites abiisti, Solis instar, qui cælo affixus orbem illustrat. Item in Laudem Virtutis, non aliter in te pretium vetuit virtutis, atq; in annulo gemma aurum in diademate &c. Similitudo querenda in quatuor elementis Scilicet in aere, terra aqua, et igne. Nomine aeris. Intelligitur omnia illa quæ sunt in aere ut est aura, eaq; Iuda aut Nubila aut pluviosa. Item venti quales sunt Boreas, Aquilo, Eolus, Favonius, Auster, &c. Item aves, apes, et alia musca vana. Nomine terræ. intelligitur omne id quod invenitur in terra, ut sunt Sylvæ herbæ, Legetes Flores, Animalia Serpentes, Dracones, Vipera, Edifitia, Montes, Lapides Aurum et omne metallum. Nomine aquæ intelliguntur ea aqua considerantur, in aqua qualia sunt gemma, pisces naves et cuncta quæ in aqua nascuntur. Ista ignis intelligitur fumus, ignis, Carbo, versus, Etna, Sol, Luna, Stella, fulmina, Tonitrua &c. Quare Similitudinem quæramus in aqua et quid est tale sive in aere, sive in terra, sive in aqua, sive in igne qualis est res cui quæris Similitudinem et procul dubio invenies.

Quantus

Quantum ad Amplificationem.

Amplificatio per Similitudines triplici instituitur modo 1mo. per Similitudines conglobatas, 2do. per Similitudines Sparsas, 3tio. per Allegoriam Simplicem. Quo ad 1mum Amplificatio per Similitudines conglobatas fit brevior, cum plures ad inveniendas Similitudines rei positæ in propositione sine ulla dilatatione penes se ponuntur ex sit hæc propositio. Virtus in adversis crescit. Quam per Similitudines conglobatas sic amplificares Adversa virtutem premit non opprimunt nihilo diminuunt sed augent Quemadmodum clavior post nubila Phœbus Auro dant pretium plaga adamantem nox non extinguit pondus palma non aggravat sic adversa probitati non nocent sed addunt incrementum.

Amplificatio per definitiones Sparsas, fit cum exposita propositione una alterave periodo per plures deducuntur Similitudines, quarum quælibet per plura exponitur adjuncta cum propositione convenientia et amplificatur per Sensus Synonimicos ita, ut expedita una Similitudine descendatur facto transitione ad aliam sequens iterum, item alia adornetur et sic de cæteris loquendum. exemplum tene in amplificatione hujus Sententiæ

Pallata incedit malitia.

Kaźda nieznota z plas Zdzyluien chodzi, nayprzdziey to. po: Zorna, przyod Zlewa Sulienlio, co u wszytkich Trabat i awary. iak by oprzien byta, Zlym luomu nayprzdziey do pieka, to nie:

winnosci

wimodrei maluiącym się zasypuie prozdnien. Postta co na
ocean, ktory niebespieczne szlopuchy, burzliwe fality przy
cichych zaciąca potach. Nieustarz niecnoto owych obłoc:
kow ktore przy smieiącym się słońcu pod polerywlig lady
ch murlet tzy graniaste kuiq piorumy. Ma co podobienstwa
iest tzey do pominoreyskiego iabłuszka, ktore się przy dnie
maiuie na olio a wewnątrz gnilizną pachnące. Widzie:
liśćie pod kapelzin nieubranym piorem starne leierwo,
pod tulipanem, styli tilig lado wstego wpa tak upatruiąc
pod piastzkiem trabatu.

Quantum ad amplificationem per allegoriam, scimus de:
finitionem et diuisionem allegoriæ ex troporum explica:
tione. Itie sermo est de allegoria simplici, quæ includit
similitudinem tale, Jam verò itaq' eo modo instituitur
amplificatio per simplicem alleg: inuenienda, in primis
similitudo conueniens propositioni 2do. perpendenda
propositionis adjuncta et verba, propria annotanda. Item
considerandæ similitudinis adjuncta, et verba propria anno:
tanda maxime habentia combinationem cum adjunctis
propositionis, item adjectiva verba nomina similitudini
propria 4to. adjiciantur particulæ sicut ita ut similes, et
et voces similitudinis applicentur rei amplificandæ per
allegoriam. Ne verò obscurum reddant sensum et fa:
ciant enigma permiscenda sunt verba similitudinis
cum verbis propriis rei amplificandæ. Habes exemplum
nostri martis in explicatione troporum quo describimus bellum
sub allegoria tempestatis. Item lege praxim Reverendi.
Luder in Sententia amplificata.

Avara Sunt magna mentes.

Illustres animi quanto ira fuerint alterius inspectores cogunt

Hamma

flammam. prodi: quod Sceptra Regum Ducum Stamas Le:
giones, ipsis hic aspirantibus non omnem Dodona Sylvam
triumphali honore excedit Secum huicq' imperavit rogo sed au:
xit animi incendia non extinxit. Illustrissima tibi limi:
ces non ideatur flamma si non omnes dignitatis fasces
suo igne asserunt. Illustrissimarum prodigia Mentis
etiam inter medias Pactolis undas flagrant, vix non
ipsum ardere fecerunt Stygios penetrimove aureos San:
getis cinere auram tumulasti flammam majores
Deniceps aspurgit ignes Leintillam quoq' si fortuna
favorem affavent fiet incendium.
Note in unius proprietatis amplificatione posse esse mul:
tiplicem allegoriam sicuti possunt adferre similitudi:
nes Sparsa. Praxim habes in amplificatione sequentis sententiæ.

Risum Fortuna Saepius comitans

Sæpe magna fortuna Serenitas fulminavit, Sæpe
illustres tituli rum artus flebilem in pluviam Deriere
aureo si quando rubet quasi minerva cum as for:
tuna Solum quempiam perfundit, pretiosum para:
vit Naufragium grande gemmea multos concussit
obruit multos quot phanices extra licet Arabiam aspe:
xit orbis qui ipso etiam fortunati solis asserunt radio.
atlantem quoq' desperat Solum nisi Herculem vocaverit.

§ 5tus

De amplificatione per exemplum.

Exemplum ni fallor ius loquendo est exemplis alicujus facti.

Latius

Latius tamen sumendo nomine exempli intelligitur
sive historia sive eruditio sive vitus et consuetudo veterum
sive fabula Poetica sive Symbolum emblema aut hiero-
glificum.
Antequam ostendam modo amplificationis per
exemplum Leiendum quomodo ipsum exemplum
id est historica vel eruditio vel fabula vel Symbolum
exponi debeat, cum verò exemplum a narratione quo
ad vocem totum non quo ad rem differat, clarum est,
quod debeat exponi per narrationem cujus notitiam
hic subjungo. Quid sit et quot duplex narratio
et quo differt a descriptione.
Narratio est expositio facti alicujus vel tanquam fa-
cti. Nomine facti intelligitur vera vel saltem probabi-
lis historia. Nomine tanquam facti intelligitur vel
fabula vel parabola vel Symbolum vel emblema &.
Narratio duplex est historica et oratoria Nar-
ratio Historica est expositio facti vel tanquam fa-
cti stylo chisterico id est sine argutiis Rhetoricis absq;
figuris elegantioribus. Item sine dilatationibus di-
gressionibus exemplum millenum ad manum sive
ex privatis historiolis sive ex Curtio, Justino, Hero-
ro proinde hic non opponos.
Narratio oratoria est expositio facti vel tanquam
facti cum Ornatu Oratorio, id est periodice argute
ingeniose, figurate, ample, intermistis digressioni-

bus.

bus doctrinis moratibus. Et vel maxime narratio Oratoria erit si aliquod factum per prothariin exponatur id est ita quam potius spectari oculis quam legi aut audiri videatur. Exemplum porrigit D. L. Andreas Semberslii in via appria ubi exponit Oratorie Heraclium Cesarem, crucem bajulantem illuc Lege.

Defloresci in laudes cruc Heraclius a Persis vindicasse. Captivam illam Civitatem donat Cesar scientissimus per quam ipsi libertas asserta est. In augura igitur Anno Princeps optime Heraclii cum jam caput Orthodoxa veritatis corona. Subde lacertos atlas divina molestatis cervicem ubi pondus quod quod quod vierat iam Numen alleviavit ferendo. Et jam imposuit humero Religionis Cesaream trabem ad augustam veritatis pompam. Sic credebat necessum omnino cum auro gemmis niteret arbor Sancta. At ecce lapsus subdidit se re thaumaturgo vix sub collatus est. Evubuit Sic licet tenerrimum Christi Muricem quem cruoreus adhuc tingebat. Evubuit riguam purpura Imperatoris pallium obrisa, Ipsoq' Amictus mundus vi Cesare effulgens re crucifixi coseretur. Assuerat Civiam pauperes tectis clamide excutit Mosem Lanam, et Nudipedes tui o Princeps! facilius vestigia Numinis contingent. Quomodo denig' Serenam explicabis fronteam. ad Signum hoc, ad quod olim Sol induerat se Le Nube, Sic igitur Heraclius exutus, omnem Majestatem, omni

pompa.

pompa altior quia calcata, redintegrat laborem, Lup:
ponit ponden palmo et brachia Sacerdum pignus de:
portat, et huc importat Lohio Idest ara, Sacrilegia
Persis spoliata.

Narrationis virtutes sunt tres scilicet aliis Rhetoricis arte-
factis, verborum sensuumq' non obscuritas. Brevitas.
qua non in eo consistit ut brevior sit narratio, sed ne
Schinotenicis abundet periodis. Veritas. vel saltem
veri similitudo qualis est in fabulis.

Differentiam narrationis a descriptione inquirit. Illam
tene. quia Narratio factum aliquod eloquitur, seu factum
quod est ex genere morum. vg. fortitudinis, vel pieta-
tis opus vel simile. Ista vero descriptio ad oculos ut plu-
rimum rem depingit, vg. Palatii structuram aut rem mi-
structam belli, civitatem ejus q' mania aranearia la-
borantem, Muscam naufragio lactis pereuntem &.
Quare sciendum 2mo. quod sicut Narratio. alia est hi-
storica, alia Oratoria, pariter et descriptio eanq
sortitur divisionem. Descriptio historica est expli-
catio alicujus rei, aut belli aut tempestatis &. qua
si oculis cernere tur et sit stylo infimo tenui, ut vo-
cant charactere, Idest: Sine ornatu Oratorio, et acu-
minibus, sed describit rem energice aliqua figurari.
Historica, dividit rem in Partes, adjuncta, causas, effe-
ctus, quamvis non semper in omnes.

Descriptio Oratoria est explicatio, seu expositio ali-
cujus rei, quasi oculis subjecta, cum ornatu Orato-
rio Idest: cum acuminibus digressionibus, figuris &.
Sciendum 3tio adhuc dubitari esse descriptionem,

~~aliquam~~
aliam.

aliquam quæ exponit rem aliquam: sive Historicè, sive Oratoriè, et hæc spectat ad hypotipsorin: aliam, quæ exponit mores, actiones q. humanas, ut viam, modestiam & leges fertur ad Ethopeiam. Exemplum descriptionis seu Ethopeiæ exponentis Mores Henrici, eggregios invenies in Palatio eloquentiæ, quod est sequens.

Quantus es Henrice! cum velut alterum Martem, expectata vita umbraculis in aciem, apertumq. campum generosa nuditas fortitudo rapuit. Quantus es, quamq. formidabilis prostat adsunt ira, vis, indignatio ministræq. atq. adjutrices furoris tui. Ira vultum fingit, vis manum roborat, furorem indignatio, suscitat, ardent oculi, frons caperatur, tota ex ore tuo furoris ignes prosiliunt. Hæc est Oris Imperatorii Species, Qualis in rebus. quacunq. ingrederis, pavor et terror præeunt. Conseritatur Horror Strages insequitur. Quis impetus! stricto gladio hostem persequeris, hostem oculis petis, Supercilio terres, fronte dejicis, manu prehendis gladio confícis, equo proteris. Exemplum aliud tene descriptionis oratoriæ qua describit Navem onustam thure missam ab Alexandro ad Leonidam, ut Deum doceret Leonidas. Appulit ad portum suum victoriæ arcu Navis Jasona beatior, quia non rapinam sed partam virtute prædam vehens, Expectas Leonida quid tibi opum munere submissarum puppis deferat? Aperi arcas ærario triumphantis non hic auri aut gemmarum Supellectilem invenies: Hæc enim contemnere didicit Alexander, victo hoste, et quo gloriam duntaxat colligit et numinis et suam, Quorum equidem auriferacia Regna ferro,

ut militi partiat

ut mihi partiatur: in hastas argentum ac stimulos
Laudis cudi mandet metallum pretiosis.
Ergo fortasse bombycum divitias molles, vel arabica Lanas
ornatu obstas prastolanis? nec his effeminat Spartem Su-
um. Placeo thus collectum e principibus arboris donum ac-
cipe, ut Deus suaviter adoleas, et Principi addictos reddat.
Ergo indicite festum Eucharisticum, inferendum animo
ferum donum est, et cum illo coronatus adveneratio
Eo animum gratitudine immolatum reserve, Non
praetermitto Nobilissimam Saurini descriptionem, qua
Oratoria describit fabricam Solidoa seu Machinam Crystallinam
Fabrica Solidoa potentissimi Regis, seu Machina Crystalli-
nas, in qua minum dicta, Soli incendentes, Solis Currus, Lu-
na Labor et aterna coronationes micantium Syderum
cernebantur, aderant quoq' Machina equibus aquandi
vis exsiliret, qua modo libuerint, in imbres quamodo vigi-
scerent in grandines, modo tumescerent in fluctus, modo
precipitarent in torrentes, Dum verò aer modo Serenus,
blande velut Etheriarum Atrenitate videbat modo nu-
bibus obducebatur furebat procellis micabat fulguribus
minans fulminum terrove confundebantur. Ipse qua-
si Deus alicuis in medio collocatus, ad nutum componitos
cursus, recursusq' stellarum complectebatur, pluebat, mi-
gebat, tonabat, fulminabat, permiscebat omnia. Simili
profecto ratione animus in Capite velut in arce positus Ledet,
et Dominatur. Hunc ut agit Fato cuncta dictatum gyrorum
dispensat nunc desideria, velut volitantes prodromos emittit
nunc furiales iramm exercitus e Sartis educit, nunc Se-
rena.

Serena luce circumseptus Sol arius, veniret, nunc va-
riis affectuum turbinibus totus circumstrepit, atq; cum tan-
tus et talis ipse Sit duas habet facultates omnium pra-
stantissimas, quibus veluti manibus rerum apprehendit
Species, intellectum dico et voluntatem, hac in amorem
fertur et odium, illo vera discernit a falsis, investigat
capit cognoscit, et si auctior fuerit aut solertior vola-
tur ingenium cujus Deus bone! quanta velocitas, qua
celeres motus, et plane igniei vis disjunctissimas ter-
rarum partes peragrave? jam peragravit? praecipi-
tem oceanum tranare, jam tranavit? labentem aetum evo-
lare? jam evolavit? cujus detinere? non potes, quos enim
objices oppones? pones terra molem, penetrabit, pones
aetum, perfringet, ad extremam usq; Thulen pervo-
let, et si quod extra est lustrabitur.

Jam Quaeritur quomodo instituitur amplifica-
tio per Exempla.

Amplificatio per exempla instituitur primo, si exempla
tur et pro ratione propositionis deferantur plures eruditi
ones vel fabulae vel historiae, aut etiam unus efferatur
eruditio, per narrationem oratoriam, si amplifi-
cabimus hanc propositionem praeceps honorum finis
vel rerum a fortibus tractantibus adfata mixtum. de-
ferres pro ratione exemplum primum de Icaro qui
de praecipitibus pennis ausus credere fato, ad gran-
dem casum et naufragium vitae. Idem Exemplum

deferres.

ad ferres de Phaetorte cujus precipitantia orbi incendium exestarit, tibi fatum. Istium Exemplum de Flaminio qui suo fervore in agendo, et celeritate Romana Militia cladem intulit. Efficeres g' facile, Similem amplificationem sequenti.

Stilicon y niebes pieknym udaie się z oscincem Lito dowy: solick preeminencyi y honorow Flus aptiwq umysłu wzgrować podwarty. Lompie się do tyq w Murach Morskich pogrążony Skarus Leduie byt o grube Lodzi w Morskim Zamulone piasku na widoku y przy litaie nieszczęścia wyprzebł, y wynalazł; A co z tak Zatonney okazyq się przed: i szczęśliwe szczęśliwa w locie niewa: znym Śmiatość. Skiat rad swaty wyjecie az mu pogrąq Zgdze y ambicyq wiecznemi czary bur Stiwy w Swoich nawałnościach Kodzi. Bieda by byt pozwoliwszy nie bujat nigdy by byt Swiata bayki o Swoiey winie nie nauczył. Ufał pioron y chybkości prospetibus pennis ausus se credere cato, a tego Felikomyslna przestumpcya o Smiertelny uder się upadek. Potrzeba byto trzeba Stonecznie wszki. Phaetonowi Lotrowac nietak byto gorąca na niewczasnego pioro: ta przebiecie harcowac y Kiebi by byt na ruine y upadek mieprzestat, y Swiat od Zarzystego Zachowat upaty. Przybywa do Fratymenskiego Jezora nietak z Sybyr iako z Betu płaczący Swiata Pani Rzymu, Listeremi o ptakania godną za Hetmaństwo Flammi:

niusZawezo.

miusłowego Klasku rzewnie obtewa. Oż tak gorzkie po:
tolii wyłożyło, iżeliśmie wodze Hannibalowi, niżeli ar[illegible]owa:
na porzyczone litery nietak bakrisbiack iakowe Cerus Sza:
błąg Annibata z hiarlim Czymsmiego wyłożonej, ay ożyła,
woyska pogrzeb, y utopił. Lepiey w Kiorat Annibal Ate:
ny żeby się był na lodowatych nie porzezrot Alpes, Bitez.
ną powoli przot Li poraeq. Jakoż wyspiq w Zrote tych
culmina bespieczneym per upadku dosiągł Krolicw. Prze:
Liwapił Li Cunctator Fabius z do tryumfow a dobiezał.
Niechay się Kubius Cesar porywczą pospiśnie wiktoryą, Lie:
dy nadiedzie: veni, vidi, vici, tryumfalne mu Li Staty Lawry
podrosli. Ktenpożnego swego nieżatnie Krolu, komu
nie słuszaptiwa na Lwy cię Zlie wiene ambicya cum lem:
mate: gradatim, Lwiąncę Laszczepita palmy; Iodus.
Amplificationis modus. do exemplu Spectans est:

Per protasim et Apodosim

Protasis est eruditio, vel historia, Symbolum aut fabula.
Apodosis est applicatio eruditionis q. propositionis; unde
protasis ita debet esse nata, ut apodosi esse cognata videat.

Per Protasim et Apodosim fit amplificatio, minor, et ma:
jor; Amplificatio minor ~~et maior~~ fit eo modo. Si eruditio
vel Symbolum vel fictio seu fabula breviter narratur, et
breviter applicatur, in apodosi. Exemplum talis amplifica:
tionis collige ex Sequenti Laude Cancellary Regni quod de
Platente vel commentum vel unit apertatis. Illius Lili:
cet Lingua Dei Liquidem Regnis in publicum loquerentur,
usuros. Non illustrissime historiam fecisti. Reges dicent Nu:
mina terrarum tua loquunt lingua, multum habet di:

visitatis

vinitatis tua strada, dum a throno respondes. Ea fundis Oracula quæ ab Apollinis ara venire decerat. Tu in Deorum Senatu facundissimus Mercurius, Tu Delphis Phebus, Effertis Alexandris.

Iidem. Exemplum amplificationis minoris per Protasim et apodosim Leges in via appia, ubi Protasis continet, Simbolum scilicet, fulmen cum Lemmate, gaudetq; viam straviße ruinis. et applicatur Duci Lobiereis, olim victori ad Rotimum.

Altonat gloriatua de fato fulmen illius, quod multorum ignium illucet comitatu, et cladibus obstantium trium: phat merito illi applaudimus victrici flamma Laidem gaudetq; viam straviße ruinis. Admitte igitur titulum nominis Divini quia Jovis inter auctorias ptaudentis; Fulmen de orientis jure declaret, orbis, et ille ortho doxus qui sphæra. argumenta tua fama mirari, quam compleeti animo potest. Etenim ex cedis triumphorum multitudine, contemplantium mentes, et tuarum virtutum heroicos obruis applausus.

Amplificatio major per Protasim et apodosim fit: Si in Protasi narretur et exponatur erudite, sive Historia sive fabula, sive Ritus, sive Simbolum cum aliquibus argutiis, conceptibus, digressionibus. verbo, si efferatur per Narrationem orationem, deinde similis applicatio instituatur.

Exemplum talis amplificationis lege in sequenti laude illius, qui virtutis suffragio felicitatem adeptus.

Felicem sane dormisti noctem Finotes, quâ tibi debebas, Provincias, Regna tantum non orbem integrum, aureum in vetera fortuna imputit. Nec iam mortis dea fortuna prater dici debuit somnus ille. Tuas tamen noctes Lem-

nos

vos q' tibi mittimus. Plus est illu: N.N. dies, ipsius virtutis germa:
nos esse, ac litam probitati consanguineam hac merui: omnes
plures obtinuit felicitatis Lortes, Nec vitam debet Fortuna
gratiam, vel sibi et rectefactis. Per Appianam nec coeli du:
ctus Numine, ad filium illi horas pro aniadna, porrexit
virtus, cum ex ambiguarum rerum Labirinto, ad fastigia
duceret.

Adverte quomodo in hoc exemplo, in Protan exponta per Narra:
tionem Oratoriam eruditio, de Timotheo, cui fortuna in Lure:
um vetat per Lommunes Lortes, Provideiara, impetrebat. Et
facta applicatio, seu Apodosis, quod illi Pariter virtus omnem
Sortem felicitatem q' contulit.

Exemplum 2dum. Amplificationis Major per Protasim et Apo:
dosim tere, in laude Legenti, Herois, a fortitudine et ani:
mo bellico.

Jactate Laeuda, Leonem quodam meditta, nihilitum Achillem Protharis
ut a Puris Statim Leonem ferret pectore, Tantam Leticet
Heroica gloria famam patiebatur ut illam non viri Leo ex:
plere posset. Intellexit ortio quoniam virile Achillis orta:
aret pectus amore dum Lobs duntaxat Leones, in viscera
demitteret. Lapsam hanc Laeudorum gloriam revocat Apodosis.
misicte Heros. Solos ait Leonum ungues, tu viscera habes
Plures corticem fortitudinis tu ipsam meditam comedisti,
quod Herculem esse puderet, qui pectus nonnisi Leonis hu:
meris circumtulit. Alios quasi Leopardus Natura ipse Natu:
ra, me. monuerat aue, tu ubiq Leo, monitus me. etiam
ungiculos viri Leonum habuisti.

Quare Leiendum me. protasim tractandam Semper vel
per Narrationem Oratoriam, quatenus vides, in positis

praxibus.

praxibus, vel saltem per narrationem historicam, adorna-
turve figuris, precipue prolentionis, rejectionis et aliis amplifi-
cationibus. Jam vero apodosis seu applicatio debet amplifi-
cari conceptibus, rationibus, quamvis genuinis ornatioribus
combinationes adjunctarum, tam propositionis, quam eruditio-
nis. Vt colligo ex datis exemplis.

Sciendum 2do. Apodosim seu applicationem esse duplicem,
directam vel indirectam. Apodosis directa est, quando ob-
ruia affirmantur, in applicatione. Apodosis indirecta seu
a contrario est, quando ea negantur in applicatione, quae
affirmata et dicta in protasi, quod potissimum fit, si contra-
riam propositionis in protasi exponens eruditionem. Exemplum
apodosis directae leje, in amplificatione supra posita,
formata in Laudem Cancellarii.

Sciendum 3tio. posse fieri apodosim seu applicationem
per protasim aliquam, seu propositionem, hoc est
ita utres de qua est sermo alterivei ex eruditione de-
sumpta proferatur. Exemplum talis apodosis ha-
bes in Laude supra posita, illius qui virtutis suffragio
felicitate deceptus est.

Sciendum 4to. Protasim longiorem in amplia mate-
via et historia multas apodoses posse portendere
cum licitet plurimis punctis partita eruditio copiam
offerat amplificationis.

§ 6tus.

De amplificatione per genus et formam.

Amplificatio per genus et formam quid aliud est quam
per thesim et hypothesim convenient etiam secum minus
rigorose et Rhetorice non Philosophice loquendo Genus et

Thesis.

Theris sicut forma et hipotheris. Sicut etiam genus apud Oratores est vox qua competit multis et continet sub suo nomine plura. Adeoq; universalis sic vq virtus est genus quus competit multis id est humilitati fortitudini, clementiæ, Liberalitati. q. qua utiq; st virtus. Ita et Theris est pro proprio universalis seu est talis propositio qua continet sive in predicato sive in subjecto vocem competentem pluribus et continentem sub suo nomine plura: qualis est hæc propositio: Virtus facit Nobilem. qua continet in subjecto hanc vocem Virtus (qua ut patet) competit pluribus aliis diversis virtutibus, Pariter loquendum de forma et hipotheri Sicut enim forma est vox qua non competit multis neq continet in se plura, adeoq; particularis. Ita et hipotheris est propositio continens in subjecto vel predicato, vocem particularem competentem paucis. Sic in hac propositione. Liberalitas Nobilitat. Liberalitas est forma et simul facit hipotheris scilicet particularem reddit propositionem. Iam itaq; quæritur.

Quomodo instituitur amplificatio p Theris et Hipothesim seu quod id ē per genus et formam.

Iam clarum est quod theris sit propositio universalis, qua continet vocem in se competentem pluribus. Qualis est hæc Sententia Senecæ. Qui odia nimium timet regnare nescit. Item Ausonii qui recte facit non qui dominatur erit lex. Sicut Hipotheris est propositio particularis qua continet in se vocem non multis competentem sed de una re aliquid enuntiantem, qualis est hæc propositio.

Qua.

qua competit subjungitur universali ab Ausonio forma-
ta Stanislaus recte facit et non dominatur cuiq' Lex.
Elaboratus itaq' Rhetor amplificationem per hoc artifi-
cium inveniat, sive Sententiam alicujus Auctoris universa-
lem materiæ sua accommodatam sive propria marte for-
mat propositionem generalem id est de multis aliquid
affirmantem sub tamen assumpto proximam; illamq'
explanet rationibus similitudinibus exemplis, inductioni-
bus vel denique deducat per quemcunq' alium amplifica-
tionis modum, si juvis adornet præceptibus, augeat. Demi-
de facta transitione descendat ad hipotheſim. Seu infe-
rat ex propositione universali particularem. Hanc ve-
ro ipsam propositionem particularem amplificet, vati-
cinibus desumptis, et adjunctis vel ex aliis locis intrinse-
cis vel ex definitione causa effectu opposito, adverto
reductionem Thesis ad hipotheſim id est propositionis
universalis, ad particularem esse duplicem, directam
et indirectam. Directa reductio est quando omnia ista
quæ affirmabantur et enunciabantur de pluribus, in
thesi affirmantur et enunciantur in hipotheſi ut omnes
homines sunt ab Jove, Juvare et tu hospitum maxime
a Diis immisq' nobis credendus. Indirecta reductio est
quando ista omnia quæ affirmabantur ~~et enunciabantur de~~
~~pluribus~~ in thesi negantur ~~in hipothesi omnes in hipothesi contrarium enunciatur~~
~~de singulis~~ et enunciabantur de pluribus in thesi affirmantur et
et enunciantur in hipotheſi ut omnes homines sunt ab Jove
in thesi negantur in hipotheſi omnes in hipotheſi contrarium
enunciatur, qualis est hæc reductio Quid quid in orbe est,
adversis, ad vitium inclinatur, sola virtus, crescit in adversis.

Adverto.

Aduerte Lect. Amplificationem per Thesim et Hipothesim posse formari dupliceṁ. majorem, aut minorem. Major amplificatio formatur eò modò qui Supernius immediate positus est, exempla talis amplificationis Leges plura ubi de Orationibus nebo alibus agemus, Hic unicum appono;

Hie do tych Czas, choć Stoczony, Argus nieuśpiał w Kurzeń
coby przeciwnością udręczone nie upadło, Podległe mimie Thesi
musi, nasz przeciwne bywają fata. Widzieliśmy iakie
nayiaśnieyszy Luminarz, gasnie, gdy na niego gruba chmu-
ra niedyskretna noc Nastąpi; Widzieliśmy iakie nay
wspaniałsze Bazylika nayprzedniejsze Sculptury y Oro-
iaństwie perłama gorąca iskra, wspaniałe y perłowe
obracała, Ma Statuli twarde alpes Graiae Lemuriady
gdy ie Annibal ocetem skropił. Stoletnie Dęby y nie-
śmiertelne Cedry Libanu wakie muszą, iak tytko
siła ognia ostrego do nich podłożony Zelaza. Sarney Hipotezis
tytko cnoty prerogatywa nieustraszona bydź Zawsze
w przeciwnościach. Wystrzelay pioruny, wyrzucay kar-
tany, Zadney cnocie, nie przyniesie Zguby, powstanie, nie
upadnie. Choć bysmy tysiąc Anyos under Tyf Intotem Ba-
cowniczą od Złota nayduszą, y podrapuiąc Tym nie
stracimy cnotą zawsze, teść spełnieni y wypełnieni nabierze
w Grobie iak Palma, Bzdąc wciemne Lochy, y tam iaśnie-
ie, iak Dyament.

Amplificatio minor per Thesim et Hipotesim formatur,
si breviter ponatur propositio universalis, aut alicujus

Sententiæ

Sententiâ Auctoris, et statim reducatur ad propositionem particularem. Et tale habes exemplum sequens, ex viâ appiâ

Novimus optimè hospites a Jove omnes donari exorta: cultu Romeni: cum in illis sua veneris at liberalitas, colliri conspectus et gratiâ suprema; Itane nobis clarissime ingeneras sensum Dete, gratissimo adventu et presente comitate. Testimus enim veluti adveram Salitas demissum, de cujus cultum nova beatitudo, per omnium nostrum frontes, refunditur copiosè.

§ Imus.

De amplificatione per adjuncta.

Itei amplificationis modus omnibus eminet et principatum aliorum est, quod totus cultissimi ingenii et laboris requirat. Et ille, ex fonte veluti emanant omnes omnes pulcherrima rationes. Unde adjunctorum locum, causarum rationum et argumentorum seminarium vocat, ad cujus generis eloquentiam.

Porro adjunctorum nomine intelliguntur rei circumstantiæ proprietates, notationes, causa effectus, tempus motus, locus, situs, quantitas, qualitas. Denique quid quidve illi rei competit, quid quidve de illa dicitur quacunque illa dicuntur: proverbia, adagia, sententiæ, et ad quicunque referuntur, vel cumquocunque connectitur. Hæc omnia sequenti exprimuntur carmine.

Quis? quid? ubi? per quæ, cur? quomodo? quando.

Res exprimuntur particulis quæcunque adjuncta sive personarum sive rerum. Revocantur in memoriam tam adjuncta corporis quæ alia sunt: Statura, ætas, forma, vires.

vires, consanguinei, fortitudo, debilitas, tarditas, q. Quan
Adjuncta Animi. qualia sunt: ingenium, memoria, vo:
luntas, q. Reminus revocantes in memoriam Adjuncta
rerum, per Supra positas particulas, quia particula
quis continet in se nomina alicui rei competentia,
nomina, cognomina, titulos, et ones. quidem nomina
generica, ut vivens Animal q. deinde Specifica, ut ho:
mo Leo, tandem Significantia individuum ut Petrus
Paulus, q. Huc spectant nomina propria familiarum,
officiorum, nomina, desumpta a virtutibus, ut Aemnes q.
Item nomina desumpta, a vitiis, sive naturalibus, si:
ve moralibus vg. Iulianus Asportata, Tarquinius, Su:
perbus, q.
Particula quid continet actiones naturales vg. cogitare
currere q. Item Orationes artificiales pulchre eitha:
ram, Scribere, explodere sclopetum, feras persequi,
denique omnes rerum affectus, et usus quocunq; pos:
sunt, proportionata actiones praestare.
Particula ubi representat locum dividendo illum
in quatuor orbis partes orientem, occidentem, Septen:
trionem et meridiem, Seu in Asiam Africam, Amen:
cam et Europam, vel in Imperia, Provincias, Urbes, la:
cos; in locum Sacrum, vel profanum, clarum vel ob:
scurum, Salubrem vel pestilentem. Item si de
re aliqua, non de persona, ut Sermo, per istam
particulam ubi representatur locus, vel in aere, vel:

in aqua.

in aqua, vel in terra vel in igne. qui iterum Loci subdividi possunt, ut clarum est.

Particula per qua. continet instrumenta vel insignia rerum variarum, ut sunt v.g. Militis Lorica, gladius, Sagittum &. Ferrifabri: Malleus, incus &. Regis Corona, Sceptrum &. Deniq; omnia instrumenta, quibus utimur ad effectum, vel decus alicujus rei.

Particula quantum. continet quantitatem numeri, temporis et spatii; Particula cur. representat causas illius rei, ἐάσ̣ sive efficientes, sive materiales, sive formales, sive finales.

Particula quomodo. continet modum agendi. Particula quando. continet circumstantias temporis, veris, aestivi, hyemalis. Sive quo ad denominationem diei. quo ad Diem Sabbathi, Lunæ, Mercurij; sive ad Signa Mensium: Taurum, Leonem, agnum, sive quo ad tempora: Paschatis, Nativitatis &c.

Quantum ad ipsum amplificandi modum per Adjuncta.

Amplificatio ejusmodi ut instituatur, debet in primis exponi hypothetica, alterave periodo Synonimica. deinde, debent considerari adjuncta Subjecti, et adjuncta praedicati ejusdem propositionis, illa maxime quæ habent secum connexionem aut similitudinem vel ad Se aliquomodo referuntur. Tandem ex combinatione eorundem adjectivorum debent enuntiationes tales quæ forsan inveniri propositiones vel certe si non possit excogitari, ratio debebit saltim enuntiari Sensus Synonimicus propositionis non carens singulari combinatione.

binatione. Exemplum tere in amplificatione hujus Sententiæ Quicunq; Lazis pari ditescit et piaculis in qua advertes ex combinatione adjunctorum subjecti Licitet Lazo cum adjuncti prodicati Licitet piaculorum plures erutas Rationes in Sensum Sententiæ collimantes eamq; comprobantes. Thesauros recludo qui a piaculis æque ditescunt, ac Latis. Pretiosa sunt Licitet crimina quæ latent in arario. Et vehiti unam possent lancem, Latus, et obryzum; quod istud nihil ponderis habet, nisi nefas. Multum addet gravitatis. Hoc q loto emitur imprebitas, virtus venditur. Spectavimus Fortunæ Rotam, et circulum vitiosum uno tramite ad metam collimare, qua felix Latus, unoq; margine fluxas opes et aquam decurrere iniquitatis. Hunc tago, in quo sibi fortuna instruxit stemmos innatare crimen. Spectavimus interdiu Latrocinii fluctus, offensionis madere lapidem. Vidistis orbatam oculis opum Deam. Hos fulgor auri Lætus fames est quam ~~avaritia~~ perstrinxit et excæcavit. Denig Lætus Auri fames est quam nutrit avaritia Sæpe Numen proceres unciones vitiorum attingantur funiculis, et plenum q; ubi Aurum sit, vocare nefas proclamatur. Finis.

De amplificatione per exornationem.

Exornatio Oratoria est collectio rationum in genere earum

emitare

eruta rum ex variis locis intrinsecis ad unam tantum pro-
positionem confirmandam eamq' exornandi.
Proinde dilaturus Orator Sensum per exornationem Ora-
toriam exponat in primis suam propositionem una vel alte-
ra periodo, deinde formet rationes ingeniosas suam propo-
sitionem probantes, easq' ex variis fontibus eruat sive
sive ex Definitionibus, conglobatis sive ex partium enu-
meratione, sive ex oppositis sive ex adjunctis sive ex
narratione Rominis, sive ex similitudine, &c. Tandem
excogitatarum rationes ingeniosas, oratorie deducat
facta transitione ab una ad alteram. Nota non omni-
no requiri ut ex omnibus locis intrinsecis eruantur
rationes, Sufficit si eruantur ex illis qui sunt ad pro-
sentem Materiam componendi magis idonei. Exem-
plum tene ex via Appia, in Laudem Jubilei con-
cessi Polonia a Clemente 11. Pontifice quod celebra-
tur tempore Paschali. Parate Poloni pectora gratis
Parate. celestibus accipiendis, aurean vobis aperit portam
Clavium potestas. Petrus videlicet in Actis. Semen-
te semper Primus, Aranium beneficentia publica,
patefecit qua Principem afflictum solaretur, aut
potius Natum noviter faceret, ex pulvis furiis, inferni
de Regno facessat atas ferrea si qua Styx educat in aci
si nostra acuminet odia, majus quam gladius, jam for-
tunatior nobis hospes, pax aurea Lares omine com-
paret. Satis etiam lugere fuit, et conquerendi
sas Polonum Arces. Unde consiliana nobis hactenus
emanabant.

emanabant. Nec decuit alia porta victorem e tumulto Deum affulgere Regno suo quam aurea. Effregerit ergo ferreos et nobis inde omen efforet, celuti Orco elapsas festivus hospes serenavit. Nec non egestas publica desperet, profluunt opes, super data laxata, fauteam credederint per quam innocens felicitas redigit vernantissima olim genti, nec eguisem seio, an quo piam Respublica tam egrum et vicinum jus allegare potest ad portam hanc speciosam, quam Poloni quod fundaverit Princeps, Religiosissimus Vladislaus. Ille enim Roma Hospite portam victoriam Turcarum vix non innumeram Urbanus. cesperat etiam ad reserandam orbi gratiam cui aurei portis cardines pandere concesit: quasi Auctum ejus manifestum post expensas Regni gratias in profligato terrarum hoste ostendere voluisset, quod etiam in Salutem populis fertilescerat.

Quare adverte in hoc exemplo hanc propositionem:

Aurea: porta Polonis aperta. Sequentibus probata mese rationibus. 1mo. Quia Solum esse videbatur hic Regna et haec vatio enata est ex antecedentibus 2do. quia Clemens XI Pontifex gratia nomen gerens ferens Sacculo Nostro Aureum Orbem

mittit.

mittit. et hæc ratio est tum ex Notatione rmis tum ex contrariis. 2to. Quia modo Christus resurgens fer-reas confregit portas. et hæc ratio formata ex ad-juncto temporis. 4ta Quia Respublica evacuata est auro tot contributionibus; pariter, et hæc eruta est extem-porè calamitosi circumstantia. 5ta. Quia Vladisla-us 4tus Poloniæ Rex aperiendo sibi portam jubilei non concedente Urbano 8vo. Jus Poloniæ acquisivit ad eun-dem. Hæc verò ratio formata est ex exemplo. Nota exor-nationem Oratoriam, differre ab amplificatione per Adjuncta, quia dilatatio per adjuncta ex variis circumstantiis et proprietatibus subjecti et prædi-cati in Propositione contenti eruit plures rationes. Jam verò exornatio sit Oratoria non ex Adjunctis sed ex omnibus locis intrinsecis possunt formari Argumenta.

§ 9nus.

De Amplificatione per Expolitionem.

Expolitio Oratoriè aliter vocatur Rationatio est quan-do re collecta rationum ad unam Propositionem ex fluentium, seu quando datur Ratio Propositionis et de-inde rationis rationis et sic ulterius: in fine verò adfora-tur Exornatio Loci est contrarium vel simile exemplum, seu Eruditio Testimoniorum id est Sententia vel fragmen-tum alicujus Auctoris probans Propositionem unde ex-positio constat in primis Propositione. 2do. Ratione pro-positionis, 3tio. Ratione rationis, 4to Confirmatione

Seu

seu oratione adhuc ultima rationis. 5to. Exornatione ab Eruditione, aliqua vel fragmento, aut Sententia alicujus Auctoris vel Symbolo. 6to tandem conclusione, sic amplificatum hanc Sententiam Puteani per expositionem publicis in Patriam beneficiis qui procerum Liberos eruditunt Liberis. 1mo Sententiam hanc pro Propositione Sensu Synonimico exponeres. 2do Rationem Propositionis ejus modi dares. Quia excolere doctrinis Juveres est velle Parare Patriæ optimos Cives. 3tio. Dares rationem hujus ipsius rationis, Quia per doctrinas et Studia mire regerium juvenum excolitur et aptatur ad varia Regni munia. 4to confirmationem instrueres ab Absurditate: Quia in eius est augere Patriam bonis civibus quam Aranis. 5to. Pro Exornatione adferes testimonium a contrario ex dicto Tullii Sequenti: Qui non recte instituunt et educant filios non Totum Liberis Deo et Reipublicæ faciunt injuriam. 2dam. Exornationem dares ab exemplo Scilicet quod Trajanus Imperator a Plutarcho præceptore suo bonis moribus imbutus in gubernando Romanum Imperium insignis evaserit, 6to Tandem in conclusione inferres dicendo, Quid igitur dem cæps dubitet in Patriam beneficos esse illos Qui procerum Liberos eruditunt Libris. Ad extremum sic dispositam eandem massam excoleres Orationi eamq; efficeres Amplificationem per hoc celebre Artificium. Appone aliud exemplum, ex via appia ubi ex occasione Eruditionis Philippo Macedonum Regi. Qui puer adhuc

Sagit.

Sa[illegible]talia arcu vibrabat ut Stellas ferret quare uno jaculorum oculum sibi effodit, ex occasione in quam hujus eruditionis formatur sequens propositio Ludus Philippi cum fato lethali. Quae propositio sic amplificatur per Oratoriam expolitionem.

amplificatio. Ad ludum provocas Audax et militiam celeste Philippe ignoras forsitan lethale esse etiam jocari cum Diis, oderant nugas atq' otia, quibus sua levitas pondus detrahit et Majestati. Superum puerilia affingit. Stultas stellas jaculis intentatis et ille Superum oculi sunt. An nescis pupillam Jovis adeo delicatum, ut puberem etiam de Superum sibi fulmine vespertat, aut Nubium gregore. Metam sideo vagitans inter Ly dera praefixisti, quam tangere praesumis, dece temeritatis in curvis param, eam in oculo Ligitatum tuo, Quod mi Stellas peccare addetes. En collimat ad frontem hostium cupis tuam palpebram effossura. Attimit caecitat en istam quam Saeviego joco mentus es, caecus futurus ad tot oculos astrorum. Jam dare vulnera possumus horti (: effato claudiani:) sed non amori Lui Deus est. Jam invitatus est Beatissimus ignis ille computit atherem ad vindictam. Est praeter ea planetas inter Arcitenentes Suus qui vigilat intenso arcu pro Domo aeternitatis, proinde hic ut caesi paratus vel minimum flagitij humanitetum contra Superos vibratum. Adverte mihae amplificatione hujus propositionis ludum philippi cum fato lethali. Itaque Itane esse.

esse rationem Quia irritavit Stellas oculos Superum la-
dendo. Rationem rationis hanc esse: ideo vindicavit de
se Solum oculo effosso ejusdem; confirmationem hanc
esse vero: Quia quod oculus in homine est hoc Stella in
Cælo. Tandem huic explicationi additur exornatio lec-
tiet exemplum: Quia est suus solitarius astris qui
vetorqueat temerarium telum aut in fulmen comites.

Nota Expolitionem Oratoriam differre ab exornatione,
quia Exornatio est collectio diversarum rationum
ad unam eandemq' propositionem collimantium.
Jam vero expolitio est collectio rationum quarum
una stuat ex altera et suum comprobet propo-
situm. Conveniunt itaq; Expolitio et exornatio in eo
quod sint collectio rationum, ex diversis locis intrinse-
cis erutarum. In hoc tamen disconveniunt, quia in
exornatione non debet stuere una ratio ex altera,
Sed qualibet potest esse disparata modo probet pro-
positionem. Jam vero in expolitione una ratio
debet emanare ex altera ea hac tertia et sic deinceps.
Et hæc sunt fundamenta Oratoria quibus tanquam vasi
innituntur totius Rhetorica artefacta.

Capitis 4ta.

De Orationibus Minoribus.

Nomine Orationum Minorum intellego Orationes Gra-
tulatorias Nominis, Festorum, Honoris Victoriæq. Item
Orationes Salutatorias Hospitum, Orationes funebres
Ac, petitorias, gratulationes actorias, reditorias Vir-
ginis ad connubium reditorias Senis, annuli, fandeta

aliorumq'

aliorumq; munerum, et gratiarum actorias pro iisdem; Singularum istarum orationum breves Materiam et artificia exponemus et juxta artificia superpositas in amplificationibus exempla adducimus.

§ Imus.

De Orationibus Gratulatoriis, sive Nominis, sive Festorum, sive Honoris &.

Duo hic nobis videnda sunt, 1mo. Materia Orationis Gratulatoriarum seu quod tractari solet in talibus plausibus. 2do Hae Materia quibus exponi solet artificiis

Quantum ad Materiam Orationis Gratulatoriae

Materia Orationum gratulatoriarum sive Nominis sive Festorum, sive Honoris vel victoriae solet esse hoc: 1mo. Insinuatur plausus qui debet concidere cum hac Propositione simplici: gratulor tibi recursum Divi Indigetis annis vel honorem collatum a Serenissima Polonia Majestate. 2do. communis laetitia ex bono amici vel emanatis vel parentis et ex omnibus illorum prosperis ex. Ex Anniu Divi Indigetis recursu, ex honore collato ex debellatis hostibus. 3tio. Fit elusio quaedam a plausum ejusmodi quae ordinarie Sumitur ex circumstantiis Festi, si Festi instituitur gratulatio, vel honoris si dignitati applauditur, vel ex circumstantiis Stemmatis, temporis, vel ex circumstantia victoriae, aut periculorum. Si in applausu laetamur periculis feliciter superatis. Ista in hac ipsa allusione formatur Laus illius cui gratulatio.

institutis.

institutur. 5to. Tandem ad finem solet fieri votum seu apprecatio, quâ vovemus et optamus optimos melioresq; successus ut felici cursu omnia eveniat sive quo titulo sive quo applausum Anniui Festi concernunt.

Quantum ad artificium orationum Gratulatoriar.

Imo. Artificium Orationum maxime Nominis illud q' Orationibus usitatum est frequens. Appono Notationem Nominis quod quia inter artificia Orationum ~~hoc~~ proinde quaritur.

Quid est notatio Nominis, et quomodo per il: iam formatur gratulatoria Oratio.

Notatio Nominis est nomen elatio Ethymologica seu explicatio Nominis cum nimirum demonstratur, un: de nomen suam originem trahat. Nota Nnis ~~quod~~ est Notatio una quæ habetur aliunde nec pendet ab arbitrio Orationis. Tale Nomen est Stephanus quod aliunde habet explicationem Nominis et significat coronam. Tale Theodorus quod significat Donum Dei. Joannes quod significat Gratiam. Altera est quæ arbitraria cum ab illis non est explicatum nomen, sed ipse Orator post illud exponere consideratione facta, cum qua re conveniat nomen illud ~~exponere considerata~~ ~~re facta~~ cujus Exempla inquintur re. Felicianus explicari deducig' solet a felicitate. Florianus a Flore, Laurentius a Laurea, Hiacinthus a Flore Hiacynthe. Justinianus a Justitia. Quæ Nomina hoc habent similitudinem cum illa re per quam explicantur.

Scripturus itag' Orationem per Notationem Nominis debet evenire propositionem ex Significatione Nominis in Laudem illius cui gratulatur et eandem propositionem

ex circumstantiis Persona, vel ex Officio dignitate, Meritis Stemmate, probare debet sub allegoria rei contenta in Nomine hoc ut verba Synonimica Venientia ejus & Notationis ejusd nominis colligantur et loco vocum propriarum ponantur. Jam lege exempta hoc artificium.

ms

Oratio Gratulatoria Nominis Theodori Vo Celsissimo Potocki Archiepiscopo Leopolg Primati p Nnis Notationem quod Significat Donu Dei

Potorum munus es Celsissime Theodore Superi Te nobis Donarunt; quia vovere potuimus Potocios non potuimus mereri Sternebant Te Pole Insula omnes ut impetrarent caput. Divinos ad pedes Leopolis Praesules cadebat, pro Tua Supplex manu, fluentibus in lachryma Polis Te Praesulem implorabant Ara. Oper Polona eiciebat, fortuna ut Te gemmam Antistitum mereretur. Omnem etiam Sacer honor evacuaset aulam, dum modo Tu impleres illam, sed emi noluisti a Superis ut Constaret Venales non esse Potocios; Intelligimus jam quantus his princeps Celsissime, dum aliquod dignum munus submittere Polonia cogitarunt donarunt Theodorum. Precamur adhuc, ut Tua nobis dona non invideat Fatum.

Oratio 2da.

Gratulatoria Nominis Floriano Domus Magna et Magnor Meritor p Notationem Nnis.

Si tibi Floriane Nomen negasset fata, Talenta

menta.

merita et vernantissima fecisset Domus Florum
hac quadam est latitia non hominum tantum gaudia
thos profert, aut Rosinos; erit chin dum coronas eti-
am Imperiales imptrantabit vobis Honor. Quid Pa-
chico generi floris est tetum Domui vestro hoc est
Colori candidam floretia adnascitur ut jam nul-
la sit purpurarum Rosa quo sanguina vestro
non rubeat, nulla viola, qua vobis non sint concolo-
res. Jam tua in animo quantum ver expulcherri-
mo virtutum odore noscimus Florianum,
Supparem Liliis candoren lus spicimus. Mari-
sum etiam diceremus nisi quod eg eregia men-
tis formâ omnibus prater quam Tibi floreas.
Illum quod Domestico ac meritor flori possis
addere. Tua perennitas est, Saculis et Nomen
tuum floreat, et atas.

3tia Oratio Gratulatoria.

+ Nominis Mathiæ vir alicui magno per notationem
Nominis quod significat parvum Dei.

Si Tuo par animo fuisset Nomen dedisset magno
major Alexandro dici debueras; Multos Tibi Gallia pares
statuere potest, et Hispania grandes Tibi comparati
vit homines spernt. Sed velut meritis implesti
orbem; ita parvum Mathiæ extendisti magnitudine
gestorum.

4ta Gratiuncula Gratulatoria

Nominis Martino viro Erudito per Idem artificium.
Est artium Tibi nomen cætera Lauree et Triumphi,

meritis

mentis Summos Scientiæ vicisti eruditissimos, Apol-
lini Sylvam Lauream, Tullio Palmarium florem, ipsi
Latadi hastam, Id est omne Acumen eripuisti Ora-
tores Scientiarum, sis itaq' Animorum. Præter
hoc artificium Orationum gratiarum, sunt plura il-
la artificia communia Amplificationibus. ut per Thesim
et Hipothesim, per Botasim et Apodosim, per adjuncta
per allegoriam, per exornationem per Syllogismum
per expositionem. Quos modos satis abunde explana-
vimus, ubi de Amplificationibus egimus. Quare Ora-
tor, qui optime didicit Amplificationes, scribere, per
supra posita artificia procul dubio Scies et Oratio-
nes. Maxime tamen Orationibus gratulatoriis Hu-
ronis, convenit artificium per adjuncta per allego-
riam q ut supra. Quanquam optime scribuntur Oratio-
nes gratulatoriæ Paschatis, Nativitatis per Thesim et
Hipothesim, atq' per Botasim et Apodosim. Jam adje-
ro exempla.

Ioma. **Oratio gratulatoria Nativitatis Xti Paren-
tibus habentibus pro Gemmate Lunam, et Sol-
lam sub allegoria Solis.**

Wschod Zgoda przy Narodzeniu Swoim na Ziemskiey Rodzyźl
Stonca nowo nam w Zniecu południe N.N. Do Złotego Książ-
ca dość o Zdobną Zapałę gwiazdę, Citora by pewnym y
nie omylnym prognostykiem na nasz tym zasniate nie-
bie. Stoż Samo niedziw że Oratorskq ro Zniecu fulmi-
dyq, Citora z Nurodzonq Synowskq dawno certuiąc uniSono-
ścią na ty bunatne tak wielkiego Festu applausy, Serce
racżey iako miłości centrum niżeli ięzyk w Zbudza,
Insżego Zawsze y dobroczynna przy dość obfitey Domo-
wego Xięcia na nas influencyi Rodzicielska bezewo-

Serenya.

woleneya y vbosturiona przed wiecznego Stowa pod No:
wym Planetą Ludzkiorè, nisz tego mowiè dobrzieysz tego
miec nie mogła firmamentu, iako gdy na Dyamencie
Synowskim affektuie Fron Słotendom Zodyaka. Wiec porty
Szczęśliwey Herbownego luminarza Zwesoło dzis na świat
wychodzą cym Słońcem Sprawiedliwości konjunkcyi, Stwo:
rzè w Państwu Dobrodzieystwu, w którym iuz w szczęściu
fortuny skoncentrowane mamy, prognostykować mogą
iż z armą przy pomyślnych Sukcessach w Państwu Dobro:
Sprzyiać będą Szczęścia, do których na dawce Synowskie wstą:
pi, z powinną uniżonością obkijwien.

2dus. Oratio grata Nativitatis Xti Rotasim et Apodo:
sim.

Niech Lobie wielkich Ludzi Natales, Starożytne Swiecą
wielki y onemi Zapisuią Kalendarze; Znam po kroni:
Cach Juliusza, którego dzien narodzenia całemu Senatu
Rzym da miesiącowi. Ktiego Wielkiego Macedona fascia
do których cudownie orzeł bitwą chleba przynosił, iako
iako cnot Wielkich Alimentum, y tego mowiè historyi
darowemy. Przy iednym bowiem Słowo narodzo:
go Boga Jescuè, Państwie gasną Natales, a nam pomy:
sne prodłużanie omina. Bo tu każdemu wolno przyznać,
że ad principias Boskiego Życia wszystkie fortuny do dzieci:
nych Jego pietuszeł się przyrządzane. Biorą y Ta Lobie dzień
dzisieyszy tak wielką uprzywilejowany prerogatyw y te po:
trzebnym Państwu Dobrom latem Zapisuią. Przy ieden
albowiem Kolu od dobrostynną Ich opieką Życie mi się dosta:
że otoż się tym iednym dniem Państwu wypłacam, y nadal:
się vincula Synowską obowiązuie w dzieciorè.

Oratio Gratulatoria Nativitatis Christi Sereniss:

sima.

sima Poloniarum Regina p Adjuncta.

3tia. Przyszłe do południowych iasności nowo na świat weszłe sprawiedliwości słońce y tu na Ziemi nay o Zdobrieyszą sobie przy nayiaśnieyszym tronie kładę Zaprzime.

N.N. Luboćy Bethlemskim dość podtym nie gardźiło bobkie rad się iednali do Majestatow iako krol krolow cisnie aby rożżarzone bardziey iasnością ogromne przy nayiaśnieyszych tytułach Zaspakał szczęścia, które ludzi dy z poddanstwa unizonością powinność upatrzuie. Zyczy oraz tego aby nieodmienna to. k. Mci Zaus Zedo Panskiego wotum z przyiata pogoda, to sobie Zapierwszą maige Szczęście, gdy do. k. Mci, y nam udzielis z Nayiaśnieyszy benewolencyi.

4ta Paschatis Grae per Pascha et Apodosim.

O sobie baiecznie skriata starego wroztki nad dzieciątmy w skutku samym przy grobowym chrystusa Zmartwychwstałego kamieniu, iako a tripede fortuny nasz odbieramy AA. Pisto się tytuło o złotych wieńcach Doctissimis domysłom, które z ciemi samych pogodne sobie obiecuiący szczęścia, y samym się chlubity commentem. Wszeciansiuszu śmieniu tasiawe wtym dziecii się nieba, porty Dzisieyszy tryumfatora nocy, Bolitorz dzientali świetne Zaprzisiat słońcu iako noc dzisieysza, która za wschodem niesmiertelnego planety żyiącego po śmierci chrystusa, wieczuych lat przy palestym ciemnobie nie złamane nam polazało prawo. Niech dni wszystkie w Państwu do tali złotego wschodzo rana, tym obligiem, aby nie przerwana, z bożym frasunkiem za sobo wiedz fortune, na co ia życzliwe moie wota dzisieyszemu poswięcam zwycięzcy, y onego z samego między wesołe dni iako nowego Zaprzasiam słońca.

Bratio. Stu. grae.

Oratio 5ta grâa Paschatis p adjuncta.

Jaie się dziś nieche animo Ze wrodzona Zyczliwość Swoią
się na dzisieyszy Swiat Zmartwychwstałego Chrystusa chwała
nie przedziorąc radości pokazuie Comitatu, Szczęśc by Synowali
affekt w Sercu moim odbierał tę się nie niż pod grobowym
przedsięwzięcia Kowa kamieniem gdybym go dziś na powi-
nne aplauzy Swemi albo taie Zamysłek dotychczas Zaspa-
da Słowa więc dziś pod ziemnych nawet wieczności Złotą
wolnością Zmartwychwstały Chrystus darował. Anitek Za-
my Chaś test do powinszowania nie potrafi Swada Litera
nie raz Carla Xięstwo Dobrodzieystwa a dziś nayspar-
dziey przy otwartym Chrystusowym grobowcu otworzyć
się Zyczliwości y Słowom wolność daiąc, a przy tryumfu-
iącym Chrystusa niemały Impet do elogwencyi Zabra-
wszy prawdziwym Sercem tego życzę: aby ten chwalebny
nad Smiercią Swoią uczta wdomu Wmk. D. przyszłe Swoią
Zgt fata y Smiertelność w nim na życie ludzkie polożał
insulty, a Samey z przyszłącey fortunie Zdrowiu Szczęścia
y Lat dłuższych fatow Jaworowe niebieskim Zapisał rozkoszy.

Oratio 6ta grâa Wmk Casimiro aliquot reg: men Shabenti per adjuncta.

x Nomen Regale profers cui pulcherrimam virtutum
necessitudinem Wm. nimirum quam arcte vespleudet
Casimirus tantum reducet probitas Serenissima, Rega-
leq; Nomen trabeatis auges virtutibus, candoremq; a-
nimi explicant florum Lilia Reges, Princeps affabili-

tas.

tas, bonitas Regia, magna magestate a tua prospectat fronte. Erga regnas dii, at non modo nominis nobis, Sed brevi imperes majoribus

Oratio 1ma. grâa. Illis Adalberti Professori Rhetorica, per adjuncta.

Lucem archipresulem Tui Indigetis et Te portuto ad pectus et ad cultum NN. Licet et coti mereris ut Jupiter. quod tuis Virtutibus adornes altaria et amari ut Pater, quod omnium corda mereari, jamq cum aras impleas ut Numen oratorum pectus occupes, ut Pater, Viri addat Oratio plura vendicet. Quod qui Patrem Supplex, Te Tutelis gentis tui filii dicamur. An enim extra cunarum Sortem decidimus? Tua vagimus arte tuis fasciis illigamur. Audivi adhuc veteres Apollo a tripode Toto Te anne ad gratias. Recludimus itaq Indigeti aras, Tibi pectora, id est Platonis mitta lingua: mus, ad caram virginem, quibus etiam altaria Adalberti adiramus et Leintyllas mentis, quas Te Rhe: to ad noctes concepimus fatales etiam noctes, toto pectore, Succendamus.

Oratio 8va. gratulaa. Illis Simoni Rectori in Collegio Sancti Joannis per adjuncta.

Divi Simonis Indigetis tui divisa viscera mite Limbo: lum Sunt eruscati erga nos amoris NN. Cor cuius aperius neq per rimam vastum pectoris, Sed grandi Orbis in animam nos admittis, ut vastissimum tibi pectus.

Sanq

Semper fuerit. Adhuc tantum viscera expedis qui
emptius in Linu Tuo habitemus. Tantum ne ut integrum
Te in usus nostros expendas, ingentem quoq Spiritum
et meditas Sancta Anima cogitationes nobis donas.
Agant Tuperi, ut Sacuta Spires qui nos ad quod quod
Sanctum est Animas.

Oratio gna gräa Amis ejusq Simoni p Adjuncta.

x Hodie non vanos Auto. Limon Joannis in te audit, cujus Pra:
ses meritissimus adoranis. Et pulcherrime ev enerunt No:
mina, ille gratia Tu gratianus, id est Imperator. ad Sol:
legium istud Sub tus Sceptro Regnum Gratiarum. Jo:
annes geminus hic et Limon, alter nomen Le ipsum
alter fero Martina geminavit, et diris viscenibus multi
plicavit Amorem. Sta in Ligno geminum Soles nobis cur:
runt Tibi Saculis volvantur.

Oratio 10ma. gräa Amis Ad alberto viro magno et magnorum talentorum per Adjuncta.

x Leve pondus Corporis Tui Indigetis ad tuum Le Le evolerit pra:
tium et gravitatem N.N. Gravis Sane Senator es quia tua ma:
jestate gravatus, tantum a nobis appretiens ut omnis his
pretionis auro. Hec vocavi ad Libram debes quod Live a gra:
vissimis virtutibus et mentis Live ab aureis talentis p ondus
habeas. Lii nobis tui Capitis recludis erana ut Thesauros
Sapientia legamus et ab illo Spectemus. Ista ab Ore tuo
diffundis verba, ut gemmas loquanis. Tu denig pretium es
Potona in Senatu Eloquentia tu vi pretiosissimus. Sanc ubi Te
attollit pondus tuum ego ad tuos mecum cultu appretiativo
demitto pedes.

Oratio 11ma. grâa. Honoris Præfecto Congregationis habenti foro Stemmate 3. Lunas p allegoriam.

Noctis Sydus a vita Luna Sitra prodigium Tuo nominis merid: em accendit, titubonius. NN. proidem in multiplicata Cynthia plenilunium tuarum vidimus dignitatum: Lodæ eò Dies honoris celebramus. apptaudit felicitati tuæ Sparia olym: phus, quòd illum ajeva eag plura adjecenis astra et Lucem auxeris, Fraxerunt te in hoc animati Soli fastigium ardentia non minus Sodalium vota quam tua merita. Quare vix te illi resistens commisisti partelis honori rige: minas Splendori dum ascende itag honoris tui Olympius et quià prima magnitudinis Lydus es Regna abg occasu.

Oratio 12. grâa honoris eidem Præfecto qui olim fuerat Congregationis Camenarum Præfectus per adjuncta Decorum et Stemmatis.

Exspectari ab illustri Lunarum tuarum Splendore nihil debui: mus nec potuimus nisi Lucis augmentum NN. Auxisti Solem lo: dolia a viris Syderibus, et quià Parum fueraty et in Plotticis: cionum illustrasti Cynthiam Scilicet Principes astrorum es non uno Fato dignus mariano Amatte Bothyneo et Magnar Atarum Virgo aquita, atg in De Suum Velut in Solem Deutos vibrat et Animum. Incrementum Splendoris tui non capit Camenarum lo: tus etenim nostro horizonte comprehendi haud poteris, quòd tot tibi debet honor Olympios quòd Syderibus no: stris illucescis. igitur nos multiplicamus vota cum Fatorum non possumus Dies itag honoris sive Super Illustrissimas.

Oratio 13. grâa Exacti anni Rmi Reginaldi Alicu:

Lius

jus per Exornationem Oratoriam.

Annus Te Lodei conuleit Tui Reginimis SS. Primus si ordine com: putetur, si pretiosa regnandi pace ac fortuna Secundissimus: et quatenus nobis in videre posset annum aurea, atq; istud est prodigium Tui gubernii; ita putetur nomine excidisse tempora, ut Secunda qua prima fausta Leiicet omniq; ex parte felicissima. Vidimus annum gratia tatem nobis venius tui Sceptri indulgentia faciente, quem Ioannis titulo jam prospere peractisq; fascibus parem alterum desperaremus nisi de ipsa moderatore. Precamur tantum ut Reginimis Tui annus quilibet Secutanis sit hoc est perennis, tardi sint Horæ qui Te Preside volventur, intra singulos dies atas lateat, Sed felicitatis nostra apex, est sapitis incolumitas, itaq; fatis eterni Superior impera.

§ 2 dus.

De Orationibus Salutatoriis et Valedictoriis

Sicut in orationibus gratulatoriis ita pariter in orationibus Salutatoriis vel valedictoriis duo inquirenda.

1mo. Essentia Orationum Salutatoriarum et Valedictoriarum

2do. Artificium earundem.

Quantum ad Essentiam Orationis Salutatoriæ.

Essentia Orationis Salutatoriæ est expressio gaudii et lætitiæ ex adventu alicujus concepta, et simul appreciatio quâ vovendo est amico, ut omnia illi fausta et felicissima eveniant. Duriusq; tamen loquendo in oratione Salutatoria.

1mo. materia ipse debet hoc quæ jam erit simplex prosperitio Orationis Oratoriâ adornanda:

Salut: &c.

Salute Te qui cum tuo adventu mille nobis tulisti gaudia.

2do. ex ponuntur rationes gaudii et Lotatii quæ rationes de: sumuntur ex occasione adventus. ex circumstantiis Loci. tem. poris. Persone. tam ejus qua Salutatur quam qua Salutat.

Porro. per circumstantiam loci intelligo Stemma et Signa urbium et Locor. per circumstantias temporis intelligitur ver, aut æstatem Autumnum, item mensium dierumq denominationes, item festa adventus, Quadragesimæ.

Per circumstantiam Personarum intelligo Stemmata eorum q. item merita dignitates q. Quare 3tio. Laudatur is qui Salutatur ex magnitudine Donum et familiæ ex virtutibus meritis titulis q. 4to. tandem in conclusione omnia fausta eidem in posterum apprecamur, dedicamus q officia nostra et omne obsequentis studium; Porro adhuc et alias materias orationibus Salutatoriis Scripturam

5ms. Materia Orationis Salutt. ex Eruditionibus.

Parthenses orientem Solem magno applausu excipiebant, occurrebant enim cum concentu musico et cantu resonante Salutabant.

Stolo mans cum Lospes Parrheam veneraturus ejus adventum denunciabantur ac publica fiebant acclamationes etiam Regum Filii ad Salutandum illum obviam ierant. quare dies adventus ejus dies Festi proclamabantur.

Mos fuit apud Romanos ut matutina Salutatio absolveretur verbo ave. vespertina autem, verbo Salve.

Eruditiones ad orationes Salutatorias

apud antiquos Dii Salutari debebant tacto capite prout ter Saturnum, et Imperatores aliqui ut Caligula, et Diocletianus, qui Divinos honores affectabant, aperto capite Salutari volebant;

Salutabantur etiam Dii dextera osculo et corporis cir: cum actione.

cumactione quod et Imperatoribus aliquibus factum fuisse Suetonius.
testatur Historicus.

Fiebant etiam Salutationes Deorum apprehensione manu:
um genua etiam osculabantur et frontes tangebat eo, quod
genua Sacra sint clementiæ, frons autem Sincerstati et Ma:
jestati.

Non totum fere Romani ingredientes Imperatores port bellu Pontanus.
acclamationibus Salutabantur Sed et aves docebant ut hoc
verba Salve. Imperator. distincte possent pronuntiare.

Apud Hebreos et alias Gentes rigebat mos ut viris magnis ob- Suetonius
bem instantibus, fores obviam prodirent cum Lampadibus ar:
dentibus.

Magnum Pompejum cum Triumpho Neapolim ingredientem
fores ornati sertis cum Lampadibus excepserunt.

Dum Pompejus cum Neapoli Romam veniret tota fere
urbs cum Palmis obviam ei processit flores q Sparsit.

Hanc habuit Authoritatem Zeno Philosophus ob probitatem
morum apud Athenienses ut dum athenis moraretur
hospes fores apud eum claves Urbium deponerent.

Platoni Syracusas venienti Dyonisius Imperator tyran:
nus licet navim Laureatam obviam misit, e navi autem ex ce:
dentem quadriis excepit et ipsemet ejus auriga egit Summa
Platonis Sapientiam hoc cultu astimans

Alexander Magnus a nemine volebat Salutari Sed ab omnibq adorari.

Jo manias legatus Thebanus ad Persas ne Regem Salutans adora:
ret et annulum Suum volens dejecit et cum Suscepturus Seri:
flexit Plutarcus.

Ammon Statuam in Egipto fabricavit Super montis culmine qua vitus
instrumenta musica habuit, eo artificio Composita, ut quoti:
die Sol oriens cum per ejus Statua os radios immitteret, instru:

mentoq

* Jo manias legatus Thebanus ad Persas ne Regem Salutans adora:
ret et annulum Suum volens dejecit et cum Suscepturus Seri:
flexit Plutarcus.

† Statua Memnonis dicebatur canere, a 3tio anno Sesostris quod fiebat et coepit Salutare &c.

mentaq attingeret Latini metodia elegans adiret exire
de Italia qua et Lot oriens Salutabatur Semper et propria
habitantes de presentia Lohi exhilarabantur.

Maa Omnis Salutatt ex Sententiis.

Latitia Loquax ves est et ostentatrix sui. Limmachus.
Bona valetudo maxime divinum Longeq blandissime condimentum. Plutarcus
Nihil tam difficile est quam differre gaudia. Item Spero gaudia parant. Quintilian
Amicos nisi tumes cogitare et rituere, mette frui est. Seneca
Hospites ab Love sunt omnes Homerus
Jupiter est honorator Supplicantium et hospitum est hospitalis
qui hospites Venerabiles Semper comitatur, Homerus
Dis Thura hominibus, hominibus probis laudes debentur Seneca.
Hae res et jungit junctos et Leruat amicos Intellige Salutatio. Homerus.
Nulla est amico pulchrior prospectus Comicis et tragicis
Bonum Amicum possidens beatus est. Ibid.
Veros Amicos ducito fratrum loco. Ibid.
Honora Amicos tanquam honorares Deos.
Lot dulces amicitias dicere prosperas
Certus in hospitibus non est amor - - - - - - - - Ovidius
Turpius ejicitur quam non admittitur hospes - - - Ovidius.
applicatio a tranio
ad valedictionis.

Quantum ad Materiam Orationis valedictoria.

In tribus occasionibus valedictoria adhibetur Oratio 1ma. quando amici Amicis pcha vel per alios valedicunt. 2da. quando filii parentibus vale faciunt discessuri vel in exteras Nationes vel ad bellum vel ad Aulam, vel ad Religionem, 3tio Quando famuli proceruntum Aularum vel Principum a Domus vel Principibus abeunt
Cpta talium Orationum est 1ma dolor de abitu suo explicatur et reddit ratio quare Separatur presupponitur tamen Finis: polex hoc propositio Oratorie adornanda vobis M.M. valedico. Secundo.

exponit

exponitur necessitas abeundi et dantur rationes quæ urgent abi-
tum 3tio. gratias agere debemus pro beneficiis et illorū a quibus
beneficiis cumulatus es Laus instituitur 4to. veri abeunti
postulatur et memoriā sui. Filii vero a parentibus petunt be-
nedictione. 5to. Exponitur protestatio obligationis perpetuæ
unitæ et contractæ.

Quantum ad artificium omnis Salutt et valedict.

Artificium harum orationum est commune aliis orationibus
et amplificacionibus potissimum tamen cernitur et frequen-
tissime per protasim et apodosim adjuncta ex ornatio-
nem p allegoriam quanquam majores salutationes lyri-
cismum admittunt omnium istorum artificiorum re-
tinere perpetuam habes jam porro exempta.

Oratio 1ma. Salutt Viri Sapientis et literati per Protasim et apodosim.

La rà
oppia

Affulget nobis hodie tecum humanitas Panicensium ni fo-
lem hospitem quam illi apparatu nuncio et carta Salutā-
bant. Cum enim illustrem virtutum tuarum orbi nostris An-
nis pie sentiamus an non omnem literarum occursum
justum est imitare quo estimatorem minervæ effusissi-
me honoremus. Habes harmoniam eruditam habes affectus
consonos dignitatis tuæ faciem. Scientiarum dante nomi-
de colorem. Et ut hæc Palladis alacritas Liricenus alludat
presenti laureas plausibus illigat tuis ut etiam absen
inter Sapientum exempta nobis vivas.

Oratio 2da. Salutt Ill. Egregii Pedro Judicis De-
putati p adjuncta.

Etiam.

Etiam ni adventus tus ac ni Divino nobis non desunt Sydera Judex Ithone. Tu nimirum tua magnitudinis astrum ex Themidis cælo ad nos delaberis. Ita cælitus sunt tui splendores ut solis radii ultro ad minimos etiam se admittunt. Sublimi virtutis tuæ modestiâ projecis te & cathedras mineres qui per salum insularum jactaveta mensisti, ad tyaram vertici inuendar. Sedis te caput attollere et submittis. Submitte tamen non poteris nisi alexander magnus et modestiâ tuâ stradicentibus jam divis nisi celsissimus esse,

Oratio 3tia. Salutt Gl: L. Fredo p Adjuncta.

Diem nobis dixisti Judex Regni Supreme. statuur de tui Jovius honoris ad tribunal gratianus et fiotit te tibi minima pars tui puellarium, Joannes noster cui gratiam nomisi audisti libra tua beneficiis Docemur tibi tuos favores et scimus et babutimus jam melior deniceps ore et calamo dicturi Seculis et Orbi; ut cum tamen summa tibi persolvemus; adhuc rei sumus futuri: Ita nos beneficentiâ tua oberasti. Sedamus causa impavis cultûs damna ne ad tuos pedes Judex Supreme.

Oratio 4ta. Salutt ejusd p Allegoriam Eruditam.

Alexandri magni liberalitas

Sta, quis es Alexander Judicium et hospitium Gloriæ Deorum Splendissimæ Amas hoc est amas Oratores sed tacitos. Tanquam simul Regni simul Virtutum es tres Secretarius. Ita proavis modestiâ animi bonum et grande est apud te arcanum dignissima insulis probitas numen es tervarum Sed quale delphicum fuerat. Quia plus quam humana mentis Divinitatem post fortunam tenes. Ta-

tere.

tere Joannem nostrum vocem Scilicet dignitatis tuæ, qui cum omnia tuis consonet honoribus Solam sibi extra Annutare Alexandri Sigillum ora jucundiam Servat.

Oratio 5ta Ad Potocki Mareschalci Aulæ Regiæ Salut. Serenissimi Regis Polon. Augusti 2di. Electoris ex Saxonia in Poloniam per exgnationē.

Lo Maiesty Stas iest us Zyttlim Ziemi elementem tor a Wier. nym poddanym ws Rzpltiwy to. K. M. do Państwa Swego powrot. Krzyżtes nas Miłościwy Panie Litterālibus Lo. pu. lorum desideriis iak o Zywiącą Rosą; tes Ichwie wy Ogda. iącym ostoms iak verna Dies oresciatym Dług. Ziemian tuo in stos omnis storum decus. Nibi po Ziemie prZyiżrey prZyiżtes bita cotorg Lolo, vita eig org Lolo, wyżnaś mu. sZą ta co Ziemia, Kluczmy w Sercach nas Zyeh, wesołą chwi. le tempora majus habet pectora majus habet. Lad Ziemi Ko postronne Narody musZą Że nieck Ledzie na godzinę Naukie. nus Pasnie aż Zaraz abeunt in Deza Nades, tu porty dwo. letniey absencyi Państwiey res portum tenuere Suum. Ita iest w Pasnoś wolnych Narodow Że non militari praesidio Led tutius fidelitate Subditorum Iservantur. Nateży ex Stalle meo relignicyą prymicy abrey studzieńcitora pod nie. bytnoś W. K. M. Stala Ki immensa olea pacis Żaden wZruch Polaju longe Zrego nie narusZy ale to Rzpltcą Rzpltcien iest Że absens Trajanus est prosens ubig populis genio rivisibilis Sistebat hostes potentiq fama Deterrebat. Lo. piero Zterazt, Za Rzpltiwym to K. M. Louroten Rzecz pospo. lita Partem melioris ari Spodziewaś Ki powinna Kiedy Mi. łościwy Panie nor Parcando Zdrowiu twemu cum publicis

Longa.

x exornationem.

longa infirmitate y podrożną fatygą nadwątlonemu Zabie-
rasz Ks. do ciężkiey pracy kiedy miłosierney chcesz poporu-
re Ziemie Seymu, wkrótce grodzkiey translaprowego nadeterm-
nacyą nayduiąc. Subjicitur Supplikuie W.K.M. abyś go nazna-
czył według Sprzebrońcy Zdrowia Swego Gdyż Zmie nader
potrzebnego, Supplikuie ednak aby według prawa Grodzkiego,
Swego Seymu. natractatore procedere mogły cum Ministris po-
tentiarz Konferencyą dla informacyi Rzeczy pospolitey rzeczy
ey na dzisiey Spodziewaiąc, wtrak wielkich y Ważnych do nich
pretensyach, y żeby natym Samym Seymie Seymie
nietrawiły Ks. Successus, takiey Seym y takiego potrzebny aby
żeromadzone Stany Oprocz pożądanego narodom po-
wiecyom nayulochanego Całey Rzeczy pospolitey dobra
uniwersalnego) desideriō desideriorum et beneficium vult-
tum W.K.M. potrafi długim utęsknieniu widzieć mogły y nie
Jessa Suspiriis wota ulententować: Viri prosertim Turni
Omne lucrum cerlig bonum et fortuna potentium Regia
est. Do tego Pan Bratacielio Kamienieckiey reparacyi
Zamku Królewskiego, artyleryi y innych rekomendowa-
nych, do respektu Państwa, W.K.M. do mi magnum Ho-
cem et fraternum do Ks. Hymnarza Ligę Ze Lanckorona-
li et nunquam deritura vota, Tyś dla nas y Znamienia
nay Stuley, N.M.P. Zawsze y naraźnie negotiorum negotium
dirigat.

Cratię Bta. valedicit quâ abiturus in exteras nationes Fr Ra-
valedicit amico manenti. dam

Quelius Lodi in utrumq' nostrum Sacit amicitia qua unita
Solidit pectora amicorum optima. N. mea portentatis hego-
tium est Ledecorum quibus in me fortuna et nondum ma-
tura etas concessit imperium ut relicta paulisper Patria
alienas peregrinas Ulissys colligam vestigia Durum fateor
et ab ipsa Patria durius ab eo avelli cujus conspectu frui

nihil.

Nihil in vita duleius Led parendum majoribus qui fatorum nobis tabulas perlegunt: eris mihi amicus etiam in absentia Deus, et cum oculis te non potero amico circumferam in quo altius Te mihi tua beneficiorum argumenta impresserunt quam et tempore posris aut reminis centri animi invidiis obliterari. Alia in terra vivam, Sub Sole alio Led non alius Semper idem Semper tuus ero.

Duleius fuit exteriora. tio valedict. gualing illius materia.

Adverte Busticum esse orationem valedictoriam Ima est qua abiturus valedicit manenti. Altera qua abiturus vale: dicit manens Materia orationis valedictoriæ qua amicus abiturus valedicit manenti habes Supra titulo: Quantus ad maa orationis valedict. Jam vero orationis valedictoriæ: qua abiturus valedicit amicus manens est materia sequens. Ima. debet exprimi dolor ex abitu amici et causa doloris tamen id valedicentis Persona et dignitas patiatur 2do. debet fieri apprecatio felicis stationis. 3tio debet ex: poni appromissio quod Le ejus memorem prestabit jam lege exemplum.

Oratio valedictoria qua Amicus manens amico abe: unti in exteras Nationes valedicit.

Amicum in oculis ferre non possum et quando pectoris vulnus est et dimidia animadua privari quid in dolorio rigens Mate: ries? abis inter amicos optimus et quomodo tristitia ani: mum non vulneres? Utamen felix Liquidem hoc ma: jor tuor voluntas cui vestra cari vellet Lari hominis fo: ret placitum eat te cum fortuna et virtus tua in dividuus passu, eat amor noster, et jam orbem in benevolea cam: pum reatus quo fuerit remotior hoc fiat auctior. Ostendes, non dubito Solum non animum abiis mutari qui transma: re

re currunt et levem illorum damnabis amicitiam qui simul ex oculis ubi ejus aserunt etiam ex animo evolant. At erebis meo infixus pectori vivet animo et vitam prius quam tuo memoriam amisero.

§ 3tius.

De Orationibus Funebribus.

Dupl ex est oratio funebris alia que dicitur vi funeris, defuncti a conductis lessitibus, et amicis alia que instituitur gratiarum actio pro dolentibus amicis Supp fato defuncti ab aliquo ex affinibus ejusdem.

Quantum ad 1mam Orationis funebris dicendæ ab amicis Supp fato defuncti condolentia.

In tali oratione tria exprimenda sunt 1mo Dolor Supervenerem mortis et doloris causa 2do. Laus ejusdem defuncti ac ejus familiæ 3tio. Consolatio Domus Contristatæ. Ampliendo tamen proponendo Materiam debet in primis exponi aliquis discursus aut universalis propositio de mortuis certitudine scilicet quod cui nasci contigit mori restat, et quod nihil certius est morte vel de incertitudine temporis quo mortui sumus Nil minus Sicut nihil certius est quam mors ita nihil incertius quam ipsa hora vel etiam debet poni Thesis de mortis: 2da postea quod illa omnes etiam fortissimos Principes ac Dominos Reges ac Cæsares demetat Juvenes Senes gr fato peri mat. vel etiam quod mors sit Mater Doloris quod maxima erigiat Catalina, vel quod sit depredatrix omnes omnibus spoliet. Potest etiam formari discursus in talibus Orationibus dicendo, fore eum illum esse qui mortem non deflet, vel quod optimorum defendat Sunt funera.

2do. debet.

2do debet Laudari defunctus a nobilitate majorum, factis parentum, a moribus bonis, et probitate vitæ, a meritis erga Patriam Ecclesiam aut alios, huc refertur allusio ad stemma 3tio. debet exprimi damnum Patriæ Latiarum consanguineorum et totius familiæ ex fato defuncti. 4to. debet adferri consolatio consanguineis et amicis dando rationes quæ dolores mitigare possunt. tales autem causæ sunt voluntas Dei necessitas moriendi, communis vocatio acta vita bene merita erga Republica, relicta exemplo posterorum felicitas.

Adverto 1mo. quod in oratione funebri regnent affectus exclamationes admirationes, commiserationes, epicherematæ descriptiones apostrophæ.

Adverto secundo quod potest in oratione funebri per optime exponi querela stratagemata Sanitiem et mortis medium. Jam aliam pariter materiam orationi funebri serviturum.

Mala Orationis Funebris ex eruditionibus.

Apud Hispanos mos fuit tot hastas figere circa sepulchra quot vendiuum hostes quis interfecisset.

Quidam Indianus ex castris reduc ubi genitorem suum defunctum reperit. Domi stadio suum caput Lei dixit natumq; prostratum dum inflixit vertici et finere ex combusto patris corpore aspersit dicendo Hoc pro Patre Sepulchrum.

Senatores Trojani in funere sui Casaris Leipo lacrymis implebant quos ni Solum attollendo inclamabant. Dii quot lacrimas litamus tot coronas date Cæsari.

Thessallia funeri matris suæ cum adesse non posset misit Spongiam lacrymis plenam cum terq. Ore et lacrymis Appianus prosequor.

Olimpia vis a est hoc in figura et habitu muliebri qua puerum.

rum album dormientem, dextera tenebat, et sinistra nigrum
dormienti similem. hinc. apellabatur somnus alter mors. uterq
noctis filius unde dicitur frater somnus frater mortis.
In alexandri Magni tumulo fuit asia, affrica, Ligata cateris
cum lem. victoria alexandri.
In coronationibus imperatorum hujus modi genus usitatum fuit
ut deo ipso die quo capiti corona manibus sceptrum imperi
ale imponebat, egregius sepulchrorum fabricator, tres
diversos lapides alabastrum, laspidem, et porphirium ad
ferret ut ex illis habito delectu sepulchrum construeret,
alta voce inclamans: Elige ab his ex quo augustissima ca-
sar ipse tibi tumulum ne fabricare velis.
Philippus macedo puerum habuit in cuta huic tantum mu-
nus destinatum ut quotidie ad eum ingressus tale quid
proferret: memorare o Rex te esse hominem tunc Rex
exclamabat: heu me miserum! homo sum et pro inde mor-
tali ac ni cinerem rediendus.
Domicianus imperator invitatos ad convivium in lata-
tium nigro panno obductum induxit ubi tantum duo
ardebant candele et quemlibet loco lotii collocavit
dicendo: vive memor lethi
Abraamus ortelius cosmographus scripsit quandam
gentem esse que ossa mortuorum loco nummorum habet
iisq' utitur in emendis vendendisq' rebus loco auri et ea
ossa loco divitiarum habet.
Tyrannus quidam capita occisorum in arborum ramos
horti sui delicati pomorum loco appendebat Investi-
buto autem horti scriptum erat Bellona martis.
Apud romanos fibicenes procedebant funebrem pompam
qui canebant laudes et facta defunctorum, profe-
rebantur.

Shausan as

Claudia nus.

Lipstili nus.

vebantur etiam insignia honorum quas gessit corona q omnis generis quas meruit preterea omnes totius familie imagines in hastis portabant Servi a definete libertate donati lacrymantes et alba lanâ velantes capita precedebant feretrum. Romanus.
Apud eosdem Romanos mos fuit ut post exustum funus advocatus nobilissimum verbum illud altissima voce inclamaret Dicet id est vive licet jam Domum quo dicto qui comitati fuerant Domum abituri extremum vale inter ore clamabant. vale vale vale, Nostre undine quo Nature Lorinus permittent sequemur
Episcopi Constantinopolitani ita olim gratulabantur Imperatoribus Imperator Orians. Imperator Marcianus qua verba etiam ab Imperatoribus inter gemmas diadematis circumquaq; sculpta portabantur.
Severus Imperator moriens ultimo dixit: omnia fui Sed alius nihil prodest.
Ad Alexandri mortui corpus plures philosophi confluxerunt et super Regis funere lamentati sunt unus dixit en modo quanam Spatium et satis est cui Spatiosissimus orbis Terrarum non sufficit. Alter subjunxit Si potuit Alexander quos voluit a morte morte liberare, hodie Leipsum non potest. Tertius aureum tumulum detemptatus dixit: hanc ex auro fecit thesaurum jam mutatis viribus Thesaurus ex Alexandro facit aurum.
Augustus Imperator ultimo vite die vocatos ad se amicos percontatus est quid illis videretur, an vitam bene transegisset. cum illi responderent bene subjecit ite ergo et plausum Suetonius.
date
Philippus Rex Hispanie moriens filio Philippum tertium Filium Suum instruebat. Fili hoc aspectus fastigium quod habes hujus etiam festivi quo me jam vides memineris fie ut cernis, subsistit mundi gloria fie vive ut Deum non amittas.
Ve.

Henri: re Se Regnum Sed commutare Sentiat.

Philippus Macedo Moriens ad Proceres stantes et adstantes dixit non Morior, quia Alexandrum in quo vivam in terra relinquo.

Hutarcus

Anna: les en: glie. Eduardus qtus Rex Angliæ Moriens cum ei Cancellarius dixisset an non deberet quos tam splendida palatia et possessiones relinquere deberet. Q ostendendo filios ista prægrava erunt mihi aburnea palatia in quibus habitamus.

Pinetus Constantia Regina habuit aviculam nomine vita qua a quo oculos averterat signum fuit eum brevi mo: riturum quem vero lilaritet intuebatur ei vitam Lon: giorem promittebat, hujus ergo aviculæ Oculum Regina Annulo inseruit cum inscriptione non gemma Sed vita.

Iq. Fermentius Papa Romanus ab initio Papatus obtulit quidam Horologium cum inscriptione Semper prima nunquam ultima.

Olim recenter creatis Regibus afferebant formica in qua Scriptum: Semper Superstes.

Super uno Imperatore defuncto sic lamentabantur: Uti: nam aut non nasceretur aut non moreretur.

Suetonius. Augusta Imperatrix Capta Perusia in plurimos Savit: Orantibus venian, hæc unica vox audiebat, morienda e

Saladinus Egiptiorum Regum maximus cum totum orien: tem subjugasset Occidentem terruisset, Asiam domuis: set totum denig; Orbem Concupisset Moriens Imperavit ut tunica interior (Intellige Indusium) per omnes Civitatis plateas in hasta circumduceretur et appreca: tione alta voce inclamaretur Saladinus Orientis flagel: lum, Asiæ Dominus omnium Populorum terror, et omni: bus suis victoriis bello partis tandem Regina morti Ce: dens nihil secum detulit nisi unicum hoc indusium in quo Sepulchro operiretur.

Mar.

Mãa oonis Funebris ex Symbolis et Ste: roglificis.

Brachondi certis temporibus solent mittere certis Regionibus cre- Brevelius.
facta folia cum his verbis talis est vita hominum qualis filior
Joannes Dux Cliviæ habuit in Symbolo Lilium cum Inscriptione
Hodie aliquid eras nihil. Item in tumbis Antiquorum expri-
mebantur Lilia et Rosæ.
Salvanè jacent una inter Sceptra et Coronas, alia inter Ligones
et rastra cum Inscriptione: Ste discerne Regem a Rustico
Pena in Ternis Sculpebant Solem cum Leng: Orietur.
Antiqui Egiptii Phœnicem in Sepulchro portata Lux exstitem
Sculpebant cum Lemmate evolabit.
Athenienses in Monumentis Scribebant Cifras multas cu
leng Ignorans.
Aris qua piam reperiri dicitur qua una dentata aut dei Virg
mane nascitur Vespere Moritur inter ea veri alianum
Avium Rigor pervolitat et Singularum cautis addiscit ca-
nitz jans ut tundes jam ut Philomela, hæc Aris Symbolu
est hominis morientis cito cum Inscriptione. Non dia Sed Latis.
Alexander Magnus de se dicere Solebat: vixi Satis quia
annos Sed triumphos Numero. Morior in etate Sed perennitate.
Egiptii inter convivia mortui caput circumferunt et convoca-
toribus ostendendo dicunt: Comedite tales futuri.
Leonidis opra in marmoreum sunt translata cu Inscriptione.
Speculum bene meritorum de Patria.

Mãa oonis funebris ex Sententiis et Fagitheis

Egressus est decessus animæ a Corpore - - - - - - - - - - Cicero
Est orti nihil Simile tam quam Somnus - - - - - - - - - - Satejer

Mortem omnibus Natura prospexit ... Philosophus
A malis mors abduxit non a bonis ... Jurisconsul
Est ter terribilis est eis quos cum vita omnia extinguunt non eis qui
rum laus emori non potest
Non refert quot annos habeam Sed quod acceperim, si plus vi
vere non possum hac est mea senectus. Epitheta
Uno eodemq; ubere vitam Morteq; luximus
Non est res magna vivere Malum est non certe mori Seneca.
Nemo unquam mortalium erravit ad Sepulchrum.
Quem Dii diligunt adolescens moritur ... Plautus.
Alia vos o Reges aula dedecet in Sepulchrum, vermisq; atra.
dus tenebra.
Optima quaq; rapit mors, pessima quaq; relinquit. Homerus.
Horatius.
Est ultima linea rerum
Est medicus malorum est
Semper et misere vivere n'est tantum male vivere Sed
est dira mors. Democritianus.
Bene moritur quis quis moritur qui luctum fecit Euripides
Non vivere bonum est Sed bene vivere. Seneca.
Quis quis ad vitam editus, ad mortem destinatur
Ille mors gravis incubat qui notus nimis omnibus ignotus moritur sibi Seneca.
Vir fortis et sapiens n'debet fugere ex vita Sed exire
Omnes eadem conditio vehit, cui nasci contigit mori. Seneca.
stat
Commorandi nobis diversorium Natura n'manendi dedit Seneca.
Justus mortem cavet non pavet
Vir bonus etiamsi moriatur exist ... Evangelius.
Licuit malis nasci ut moriantur sic boni moriuntur ut vivant. Id.
Difficile est tacere cum doleas Plautinus
Non ii optime vixerunt qui diutissime Sed qui maxime bene.
Longitudo sunt libi proxima vita et Dolor. Philemo
NB. ad majora Natus sum quam ut terra serviam. Aristoteles.

Quid pro.

Quid prodest dotore artici si non potest ille profici
Dicacem laude virum fama vetat mori
Sed quod nascimur exules sumus
Turpe est in tanto non lacrymare malo.
In bono Principe est quod post fata vivat.
NB. Ista rapit Juvenes Sustulit ista Senes.
Quaq; ruit furibunda ruit totum q; p orbem fulminat.
Cecidit columen Latinæ molis & atorum
Iteu mortens inuisam quæ sola ultricibus armis elatos fre: Mat. Pa.
ras animos communia tot jenti Sceptra tenens eterna q; fe: in appo
dera servans; qua magno pares q; veris imbelles p dios q; du: Virgilius
ces Seniumq; Juventa
Ista rapit Juvenes ætna. florente juventa: non obstita rapit Hq.
Sed tamen ista Senes.
Omne Sæcurum mors importuna profanat: ædibus obscuras injiat illa manus Ovidius
Omnia subjegos mors vocat ætra Duas Ovidius.
Pallida mors æquo pulsat pede pauperis tabernas Regu; Turres Horatius
Omnes una manet una nox et calcanda semel via Lethi. Hq.
Cessita Senum ac Juvenum dens ar sit una nulla sæva fa: Hq.
-put proserpina fugit
Cessos et fugaces persequitur virum Hq.
Nec ulla est aut magno aut parvo lethi fuga. Juvenalis
Cessos certa fauit paucis fortibus cadendum e Lucanus.
Nullo loco fato possis excludere cum mors venerit in medio martialis
tibure Sardonia est.
Longius aut propius mors sua quemq; manet Propertius.
Ista q; mens casus et quidam stulta voluptas: Lapsa lacrymis, eje:
-situr q; dolor Ovidius.
Fletus ereumnos lavat. Levat Seneca.
Interdum lachryma pondera vocis habent. Ovidius.
Et lachryma prosunt lachrymis ad amanta movebis ovid: Allusio ad lapidem
Lumina quos potuit lacrymis rumpere ortus. ovidius. & Epitaphium

Luis Sup

Lis Super Carthaginem Virtus Sepulchrum condidit — Iteratio & Thesis
Grandia eff ossa Miabitur Ossa Sepulchro. — Virgilius
Hec tibi Regale placeas Precopatia Sepulcho: vipera Situmulo Nobilis: Martia
Hoc tegitur cito rapta Luis Antulta Sepulchro — v. placet — Ll.
Et Latijs Anelisa gremio compleclitur ossa: Hec ultio ad cineres ijm:
us et ossa parentis
Addimus, et quo velliquias divisi q ossa parentis, addidimus terrâ
mestasq Sacravimus aras — Ovidius.
Ad Tumulum quem maximus occupat Hector — Virgilius
Hec mea contempto Lapis indicet ossa Sepulchro, reddite — Persius
Accipiat Cineres terra paterna meos — Rumo Sceptis
Visita Moute mea Nostro Lucescite casu, et quot ego cineres — Ovidius.
et numerate Dies.

Adverte optime quod habeas Eruditiones Symbola, et Fragmenta
Omnibus punctis Servientia in oratione funebri exprimendis.
Inveries hic talia que exprimunt mortis necessitate et Servitudinem, Item talia que exponunt Fatorum potentiam.
Plurima etiam Sunt in laudem defuncti adhibenda et Consolandis amicis idonea. Quod etiam defflenda Sunt fata et huic puncto accommodata Naturas leges.

Quantum ad artificium Orationis Funebris.

Principium hujus modi Orationes Scribuntur per Thesim et Hipothesim
& protasim et apodosim & exornationem Oratoriam et & Syllogismum
que artificia Sunt explanata Super Imo Artificium Stitetur
questione tertia 3tia paragrapho 6to. de amplificatione p genus
et formam 2do portionetur § 5t. de Amplificatione per exempla
ad finem 3tium § 3vo. 4tum Questione 2da § 2do. de genere
deliberativo jam tene exemplum.

Oratio dicta in funere S. Joan: Siriatopelli.

Princip: Reverendis habentis pro Femina:
te posteria. Lus vix Annos Infantia

Den Lert.

Ten iest obwiatney proceder Libertyny że Lì goncem dłyni y żana-
s Tym Seiga życiem chcebys my ultra thulen Zabiegli w antipody Za-
x pytacz hue quog Sunt Nostras fata Loeuta lias. Wydz y do Tybu-
ur edlie Zdrowa aena długe ci lo lubie życie y taro Letnieys Za
n ad atatante atropos Zabiesty y Smiertelną uczyni Sardynią
Rutto fata loco possis excludere cum mors venerit w medio
Tybure Sardinia est. Nicus Zedles n a Sobie tak Stykuiąc Libe-
rtyny. post plin L.C.L. Leduiąc prierusty rola ni ritè curru uczynił
Zaraz cię Smierć Zabrzymała wpogon Za terboudrym twoim
posiedły pogoną y utkosciongo kospie nie Zlapsy Lì kawalera
do Smiertelnego wprawitą pętą: Mors et fugacem persequitur
virum a wyddanemu nè dabit Zybiey życia Mortalem fecit
cursu contingere metam. Fiuz Zaden powien Za herbo-
wnemu L.C. Domu twego Leżcoai per Strages equitare libet.
Stanął na termine Zabrzym a Że tez wyjsiąc nie no że poten
Lì Zalewa: Stat tuus ad meta Laet aperlt Equus. Ale y my
nie Lucho Zrzenicą Smiertelney przy Zpatrzmy Lì Conieturę.
Boterem y nato: Że nie uzyta Smierć lucą Lucią pod ucięta tak Skoz-
nè Luitrgey w Oczach Oyczyzny nas Zey Lito przez co Zniłene:
Ty wozu w Zytnie y o Stekiwania nasze. Obcibita ta mocnasła-
ni przedni fitar L.C. Furiosopetlicos Domu. Rigzcą Mitą Zło-
Zyte na Lialwanyi a nas Zatu nabawiło Losdrada Oyczyzna
w Schodzącym o piero Lig Zpcii principem Regnorum Lotem. Stra-
city L.C. Lì Bracia iego Sercu Lu Lockanym braie: ortogonie Sko-
ty Zas Zcięty a Zdobą Swoią: wotyn w Matyr Lì Janus Zu urei Lucjo
gracyana. Stiudno uiż uięcey mowić Lieby Zabusta Zamyślato
tyllo ieżdże r Zelą co Zatoną dyscimie Serca y pomieżany odbo-
les'ci rozum Steu! mortem minsam quo Lota ultricibus armis qua
magnos parvosq'tenę, quę fortibus equas imbello populiq Bucs Seni-
umq' Laverte. p

Grad ads.

Oratio 2da dicta in funere ejusd. Principis p exernacona Oratoriam.

Ita est J. O. Ligże translacya a Lotis ad urnam? prawieć to luistnącey mtodzyfci twoiey locus impropius? do piero inter prima magnitudinis Lydera iasnieć miata a ust fatalnym przygasłoś dniem Za Smiertelną odżeliortyng, pelia Lię od Zalu mitra Ligżepia Ze Zgodną utraciła Lowa Gardzicy principum germ an Lito ra w trumnie miasto Lorchy Wstora. Wstyd Li Lię purpura, Lito ra Lię na twoie wdzierała barly ateraz grubemu liniowi ustąpić musiała, Zostawi bysto das Zyn widlon to Zatesną barwę, a nie Zarat Primum mare Życia w stanie przydźwi wać trwey, ale Zet Delitetos Boskich deuszy e omnes manet una nox trudno Li bysto nieochypnym wystrzec wyrolom wszystkich nas po tych oliwpnych nocy twarde czeka Lożę grobowy marmer; Stanotes natim Lożąże fatorum nieprzyiaźnią Wstony ręką, nietak iwrak pod kamien poyd Zierto Smiertelny, Zedypmy cię ialim niepamięci Zapiecztowane mogą nie Zostawuią Zeminus cereyi, bonunquam fatalia tua peribit. przytobie Zadney

Iluboć Zadney potobie przytobie stawamy ialio mutto Offerta za od Zalu skamieniałe maiąc Lece y ożyć ale tachrytna potera locis habent y tu ust facundus Noto, Crateret, a na Zna mienito usprawniałoś przymioty Li y Listere z Ligżecyst Celow ny: stoda: Pańsko widom podobną tky mowią boteda ialnigdy Rzymo swego. opłakuiąc Lenatora: Vivinan aut nunquam hatus Natus aut nunquam Mortuus fuispet. Opłakuiemi Samemi Zami tantam Faden Jo. Ligżet Zedwerty plicht fa: milią Ze wodrach Lodzickpupillam cordiland citraciła. y athere: um naszą Lyury cnot pólany przyklad postradała By dyszna pewną wnastępuiącetata wszystkich Honorow in Lago et Joga o Zdoby. Dopuść ią we Zrad nas wszystkich Zrzenie y Samemi oczow naszych krymi cami ciężkoś Zalu es uiadczamy. Ja Zas Zyczliwą Wdzony kondolencyą ostatnieć Mości Ligże oddaie vale.

Quantum.

Ad: M: D: G: Bg V: S: L: C: M: Honore

Oratio gratulatoria Dorothea ex circum:
stantia habenti pro Stemate Lilia.

Lilie lub roże Zustego wynikać by powin:
ny, Ktory ci wielkich Imienin twoich wins Żo:
wać usiłuię, roże bowiem Patronki twoiey
w tobie Zawsze kwitną, Ktorym tym pięknicy:
Żey przydaiesz purpury gdy ię wrodzonym
farbuiesz wstydem. Przydaiesz y lilię, gdy
nie tylko candor czystego sumienia
rowny niewinności Patronki twoiey no:
sisz, ale też nadto Herbownego Zo Żą:
Że prezentuiesz. Kwiat ten rodowity
Key wiedzie y wiosnę ma vpiębrię na:
wet przy Zimnych Akwilonu burZach
y wrannych Lat niepogodach Zawsze
kwitnie w cnoty. Słuszna tedy aby ta
Domu twego ozdoba nigdy nie więdnia:

Za.

ta, niech Cwiatnie w honorow fasces, niech się
krzew
w Imperyalney Zawieni Korony bo się Liście
Kołami Cwiatow nazywaią, ktorych aby
śmiertelna niedosiągła Cnota Życie.

Benè si de Spio.

Epistola consolatoria amici spoliati ab Hostibus.

Wiem to nieomylnie że nemo futura Satis da:
mna cavere potest, iednaluże ventura ma:
li cordis augur 1 meror est, y ten mi præsagi:
um uczynił o przyszłym Wmści. nieszczęściu,
kiedy trzema dniami przed ogłoceniem Z
Wmści. Sprzętow Serce moie Żalem y Smu:
tkiem zkołatane było, wydał się wewnętrznego
Żalu Skutek, kiedym usłyszał że Zboycy nie ty:
lko na Skarby y fortunę ale też y na Życie
Wmści. nastąpili byli; Zatuć tedy Wmści.
na nieszczęśliwego przypadku, a że przy nie:
dostatku moim w niczym Wmści. pomoc
nie.

nie mogę przynaymniey żałować y płakać na:
zem z WMPanem będę. Taka to teraz nieszczęśliwa
nastała chwila. że wszyscy nieszczęśliwi być
musiemy. I kiedy WMPana Zatnie nieszczęścia
Sam się na siebie tego spodziewam, niech ci
Bog tę szlodę wzyski fortunny zamieni, mnie
zaś niech Bog od podobnego przypadku obro:
ni, ktory WMPana nieszczęśliwego zatnie przypadku,
y wpomyślnych sukcessach powinszować WMPa:
nu pragne iako ten ktory iest.

Narratio historica de Tyberio Nerone quomodo
fame occidit suos Nepotes.

Claudium, Tyberium, Neronem sumite oratio:
nes: ars ut magis stylus capiat, ut magis au:
ditorum animum capiet, nec non suavius
palato arrideat vestra eloquentia, sale
condite ingenii dictionem. Vos date ole:
um scientia, si pingviares Nero venuit

suis Nepotibus dapes. Torquebatur famelicorum Neronis Nepotum diapan fame aveus, langvebant membra, diffundebatur per vonas langvor, latrabat venter, hoc omnia visit Nero. Propinavit quidem uberiorem sitibundis haustum, sed ut cum potu lethum absorberent. Povrexit ollam, aut mors in illa fuit. Heu! quantum prodigium, tàm opulenti Principis Nepotes morientur fame. Ffidas aut Tantalos crediderís, qui vel in medjis sitibundi aquis. Huc huc Galleni accurrite, famem pellite, et si feverem obtuleritis, vitam dedistis. o! fortunam infortunatam o! felicitatem infelicem o! divites egenos; quos infamis fama, interjisse fame canit. Discite mortales: nihil facilius; quàm laqueos struere pope, quibus aliena vita innodetur.

Oratio gratulatoria mis Sfathia ex circumstantia Sacra, quod Sors ceciderit in eum Apostolo.

Fortunatam Sfathia colimus diem. N.N. aureas vivimus horas, gemmea ducimus momenta, ubi omnes apostolo Sortes famulantur. Ubi uno fortuna loco stare nescia: ab Indigete tuo ne unguem quidem discedet, quia jam Sors cecidit. Non caecam etiam in Te Polonus Sortitur fortunam Orbis, ubi dubium nobis de Te iecit Sfathia alea, pluresne Hostes vicens an videns. Habet ex Te Patria prosperitatem, dum toties in Sfartio campo belli alea Succedente, hostes elusisti et triumphasti. Habet et Ipse a Te honorem honor cui ultra Secures Patroni Sfartyris tuos imposuisti fasces. Erit cum omnes fortuna Successus in Te labentur, adversas infelicitatis elides Sortes, ditissima vero portio:

Sors vita

Sors vita, in urnam concidet nunquam. Lib. Sufficit

Oratio gratulatoria m[is] Casimiri habenti pro Sem:
mate Columnam.

Fortunata hodie reperitur mens ad fasciculu[m]
Regium Casimiri. augustum scilicet campum
aperuit Regius Princeps. Hic frumentum Electos,
hic Seminarium virtutum, hic Polonia a Campis
Nomen, ducenti aurea Seges pullulavit. Tu quog[ue]
Praeses dignissime in primo Iuventutis flore vix pri:
mam in arena literaria fixisti plantam
et jam illam Lilio gemineo idest vita et
morum Innocentia et foliis eruditis et ma:
gni Sanguinis adornasti Semente, Columna
Rhodius colossus est Orbis miraculum Supe:
ris et Patriæ consecratus, Quivis hac in colu:
mna lapis Adamas vel gemma, quodvis Sa:
xum, lapis Tidius, quavis Cautes Deucalio:
nis rupes, inter homines dignissimos reputan:

da.

da. Illud homagium affectus Regio Principi offero, ut Nomen Casimiri Purpura subsequantur et Sublimes Titoli. Sic Sceptrum Patroni scribat et superaddat a Vita Solumno omnibus honoribus plus ultra. LLq Laudabile

Oratio gratulatoria mis Josephi, a notatione mis quod Significat accrescentem.

Nunquam Te ~~[illegible]~~ exiguum videre licet, qui semper crescis ad Summa par maximis: Oppressi~~[illegible]~~ magnitudinis tua alto oratorum animos, quibus unicum ostentas levamen, Sed ad tuam procumbimus Majestatem. Sed et á tam blanda ruina extollit nos, Tutelaris Tui incrementum et ut affectum Sic etiam verba amplificat faciq' quandam Styli infinitam periodum Ipsa Regij in Josepho mis memoria. Festinus ergo jam solliciti sumus de venustate dictionis, si tota gratulatio nostra libris in Tutelari manu vernantibus efflorescit. Precor itaq' ut Supremo

vni Summa tandem correspondeant. Lg Bene

Responsoria ad precedentem.

Floridissimum Benedicti votum cordis mei hortusculo implantavi: Merito sanè dum ver re et nomine habes Benedicte tibi et mea Libia suum debent florem, ego verò non solum herbas viridissimas idest ver gratitudinis, Sed et flores tibi debebo perpetuè. Et dum autumnū habes in moribus hoc tibi asspiro unicum ut flos vita tua vernantissimus Regalium fructuum Tibi pariat ubertatem. Lg Bene

Narratio historica permista descriptioni de Beatissima.

O fortunatum Supremi Duci legatum, cui ingens amor addidit alas, ut innocentia alpha libro vita aut verius abbreviatum Verbum in exordio inscriberet. Et sanè ipsa probitas huic imprimitur albo veluti coronatas verborum unionibus nectens periodos, Augusti menses quia estai victricem herbam porrigunt huic Regina idest candorem innocentiæ? Nec Libia:

tus

tus aquilo desinit lacteam viam sternere gem-
mato flore. Sed meam angit mentem ex cel-
sa dubitatio cui tam triumphalis pompa,
ingens honoris theatrum, demum Regia pu-
blica luci exponitur majestas? Ast Serenissi-
mo Regnorum Soli in ipsa sito Virgine, hanc
eterim universi conditor, affectuum consumen-
te adussit igne, ita, ut Sibi in Filiam, Filius
aternus in Matrem, Spiritus Sanctus in
Sponsam assumeret, et documenta dedit
factum. Legatum Nuntium Mercurio alato
velotiorem pennatum archangelum nomine Ga-
brielem, functione legatum, natura fortissimum
qui mentem Divinam declaravit, misterium
incarnationis Purissima nuntiavit Mariæ.
O quantos hic in actus castissima Mater
erumpit, hinc amor in Deum, inde gratiar
actio, exinde admiratio aliunde excusatio,
alios tandem ac alios affectus pios, humilitatis

actus subsecutus, quo non est patrem sed ancillam Domini Virgo Divinissima profitetur. Profundum humilitatis est tare ita Superis placuisse ut unionem concesserit hipostaticam.

Oratio valedictoria amico condiscipulo Rhetori abeunti in vias suas.

Divellite pastorem a Pleiadibus, orestem a Pilade, quovis magno sensu cordis et dolore et arescere florem a campo oratorio frondem ab erudita Mercurii et violam a plantis vestris avulsam presentis aerionis bruma temporis me edocent intervalla; nipestris affectibus succurratis, ita Tud unicum expeto ut in viridarium pectoris vestri me transferam et transportetur, animo vero in aliud solum corpore ibidem restituturus, animo verò apud vos cum hic ibi ipse est ubi amat quam ubi animat.

Responsoria procedenti.

Jucundus est magnus dolor, dum ad absenti-

am amici taciti, me Oratorem reddit extemporaneum; Nec mirum dum singulare Musarum delicium in exteros Orbes volvitur; Quando candida eloquentia de campo Oratorio in aliam arenam literaria flos transportatur, aut verius ab erudita Mercurii arbore virga directionis excinditur: Et nunc ipse se facit arescere, cum serenas amicorum frontes obnubilat, Et tunc nocet dum sibi prodest, Siquidem infiniti spens authorem se promulgat, dum absens taces. Jam itaq; ad mutus tuos Persona non loci cultor promptus animus, quos majores prestas, dum fuga amicum vinci animum.

Epistola rozlatoria Spoliati amici a Zbaeis.

Ledwie co o przyjacielskie Spanus rumor obił się uszy, że na Zguby nasze Nowaigey kozacki draco circumdedit bona Wmomtana, a żeby devoravet, Zarazł nieukoionych Zatos circumderunt me mala quorum non est numerus, aszł musiałem populares tą Wą nowinę capstare aures, bo tali divisus in plura dolor bą. Odrzemi latwiey się y Wmomtanu folgą, luboć

Zaprawde tego tupu z Wmmpana dokumentu
niemam, co day Boże a żebym był wtey mierze
Exo. Vrzec fałsz; boć y ia Szpitalerz mylę się w swo-
ich intentach; Zatrwę tedy serdecznie przypadku
tak ciężkiego Wmmpana, któremu niechay w
rekompense złotemi promieniami zaiaśnieie for-
tunne południe po tych nieszczęścia umbrach,
z tego intimo corde życzę prosząc się. Ldg N malè
Oratio dicta in funere condolens fato defuncti
Equitis.

I Smierć stylnie swoie pustki, kiedy miasto
pola grob otwiera Żołnierzom NN. y iuż nie
tak na pospolity woienney trąby odgłos na koń
wyblasłey Smierci siadać rozkazała, iako bardzey
za ordynans er naywyższego krotkuiących krola Boga
odebrał S.P. Imć NN. Oraz mowę oraz y Woyskę
zamilkł. Tu S.P. Imć NN. Za popiół tryumfalne-
go stuss proch Smiertelny, za chorągwie, fatalne
znaczki odnosi, mieszaiący krew Niepry-
iacielską w porosce Smiertelney plawi y postrzałom
rzeźnicy strzelby y armat impetom, siebie Sama-
go za terminalną metę y cel stawi. Tu się try-

umfalną Laury w fatalny Zamieniaią Cypryś; Tu Zwy-
cięzkie Stusow tryumfalnych ognie Cymmeryskich
złepey Smierci cieni umbrą y dymem przytłumio-
ną. Tu wypolerowany na Bellony piaskiu Patarz,
od którego blasku olśnąć Smiertelnie nie ieden z Nie-
przyiaciół musiał, rdzą Smiertelną przyćmiony zo-
stał. co przedtym we krwi Nieprzyiacielskiey brodził,
teraz własney pływa ropie. ! ach nielitościwa
Smierci która Cydzyńskie Achillesa wydarła le-
piey iednak nachylone ku ruinie we Sprzę S.P.
Imć N.N. Krolestwo naszę. co iest otuchą wesoło-
ści naszey. kiedy od woiuiącego Kościoła prze-
niosł się do tryumfuiącego. Ex Ultimis

Oratio gratulatoria Paschalis plausum et Apodosim.
Niechay cieszawą z rzenicą Fenicensowie pierwsze-
go, Słońca upatrzuią wschodu, Cztony by w nich we-
sołą ochotę do tryumfow zapalił, wesołe uciechi w sercach wzniecił, ochotę do uciech myśl
rozzarzył: Pogodnieysze dziś nas z Rubikonu
Styli bardziey z krwawego Essorza mgli swo-
iey w schodzi Słońce Sprawiedliwości Chrystus.
które Złotych dni promienie, w Swietne Fortuny

momenta y godziny po fatalney Smierci Swoiey
Zapala Nocy. Precz Ztąd pochmurnego Stołu
umbry, niech się do applauszow y tryumfow we-
solości ią animusz wypogodzi; a Zeby do Zupeł-
ney radości na niczym nie Zbywało. Zyczą
niechay wschodzącą dziś Stonce Sprawie-
dliwości, dzień pogodny Honorow południe,
Złotey Fortuny promienie, Tytuły Nayiaśnie-
sze, ktore by Zadnego nie Znały Zachodu,
w Domu W.K.M. wZrieci y Zapali. Ztąd życzy
Oratio gratulatoria Paschatis per Thesim
et Hipothesim.

Jeżeli dawne wieki do applauszow się pobu-
dzały, toż y teraz Zawsze Sobie y drugim
uszczliwey Szczęśliwości powinnismi winszo-
wać nierownie Swiąt Wielkiey nocy, iest to
dzień fortuny, szczęśliwości wesołey wszy-
stkich animusze pobudzaiący do wieczh
y applauszow, a Zeby do Zupełney radości
na niczym nie Zbywało? A możesz bydź
co weselszego y fortunnieyszego nad try-
umfuiącego Chrystusa, Stonce to Spra-

wiedliwości które złotemi promieniami zaspa-
la dzień, iest to Perła Hipostatyczna z Mo-
rza Czerwonego wypływaiąca do zbogacenia
* y prowadząca do Portu Szczęśliwey wieczności
miłości naszych *, iest to Kadzidło Narabanskie
z cieni grobowych wynikaiący, rozwese-
laiący Studzkie Serca. Zyczę tedy niech
przyszłym Nazarańskim świętom, świętnego
Lata, Jasnaw Sprawuią Nieba, gdzie godności
y Szczęście N.N. Zawsze in aprili zostaie w
iak naydłuższe wieki, a żeby nigdy grudnia
to iest przykrey niedoznawało alternaty.
Niech te misty czne Słońce na chorągwi
zbiiaiące się Polskiej fortuny doyrzałey we-
sołych Sukcesow zapali meridiem. Vivat
Oratio reddituria virginis ad claustra S. Francisci
per Protasim et asspodosim.
Jaśnieyszą to nad Słońce prawda że we-
stalskie Panny dla tego się iedynie poświę-
city Bogu, aby przez całe życie swoie nie-
stanny pality ogień. Słońce z Słońcem, z Bi-
limpem atom, cyfre z światem konparuie
cito we stalskie Panny do świętych Klasztо-
ru

ru tego przyrowna Panien, do ktorych komputu
liczby, Swiętym miłości Boskiey Zapalona ogniem
Zyms przodzey spieszy do Pana. Dla tego iedy-
nie aby aż do ostatniego śmiertelnego po-
pioru upaty Seraficznego ognia w tlewin-
nym Zachowała sercu. Tego się Zakon-
nu powierza cieniom liczny Seraficznego
ognia płomień ni w ustawne wybucha:
dza pożary paty y goreć Etna; Gdzie
Swiętych Seraficznego Zakonu promienie
Swiat obiasniaią. Nietyle pomnieszych
Swiatel pod czas grubey nocy przyswieca
Swiatu, ile lub pod Zakonnych Franciszka
S. cieni pochmurnym obłokiem, Jasnie wiesz
Jasnie odwieconych goreć Tytułow. Długo
wpustnocnych cieni niedowiarstwa cumbrach
grzebał się Swiat Polski polic Swiętych
cnot lustrem y iasną wypolich nauk
prawdą Zakonu tego gorliwe rozumu
Swiatła nie obiasnity. Dotych tedy Sera-
ficznego Zakonu Splendorow z Zarzących
się miłością Boską cnot, y Swiętnych Familii

Tytułow.

Tytułow Imć Pana N.N. nieuygasłego światła z
Sobą przynosi promień, ktory Boskiego y Serafickiego Weselnusza przydać Splendorow.
Niech że ta Prymicialna Skierka na Ołtarz Boskim złożona będzie, a oraz y w Sercu twoim Nayprzewielebnieysza Oblicza Panny Krzni niewygasła, ktora na ołtarz goreiącey lampy ć ktorey to przydaną lemona winnym Służąc Sama się chce wynieść Ofiarą.

x Oratio gratulatoria Paschatis a circumstantia lapidis Sepulchralis ejusq; appendentibus.

I Sama dziś Effemnona Statua w schodzącego Sprawiedliwości Słońca uderzona promieniem wymownym się stać powinna Oratorem y Krasomowcą. Ouszem y Sam Chrystusa Kamień albo Stypzeć powinien albo wszelkie na nim wesołe Szczęśliwości rypować trzeba. Ten to iest Kamień ktory złotych iskier z siebie ognie y nayiaśnieysze Tytułow Splendory wydać może, ten mowię Marmur z ktorego iuż nie iakiś z Kamienia wszelkie fortunę Sukcessa N.N. poydą. Nieprzyiaźnego

Szczęścia impetom lapis to offensionis będzie oberzy się iak o fatalny skoput niepomyślne rozbiią insulta. Tego fundamentem będzie grobowy Chrystusa Marmur, na którym ni na Nieśmiertelney Stawie kolosie to rypnie votum. Niechay ten Kamień nieprzyiazne AA. Lo bo przywali impresty, którzy w drogie się Kamienie złotych Lat AA. ozdobi korone. Lg Kalthri

Oratio gratulatoria Nmis Joannis Nepomoceni ex circumstantia quod sit Patronus fama. x

Przy Solennym Jana S. Nepomucena festcie Stawę Imienia twego adoruie A.A. Patronten którego się Imieniem chlubisz, upadaiącą dźwiga stawę, wspiera, na wyższe honorow promowuie stopnie, swoim wzgłobiośc wod pogrążeniem in altum glorie wynosi długich. Nieraz adversis fortuna flictibg, Oyczyzny nawa agitowana, iuż na fatalne zmierzyła skopuły, tyś ią do Szczęśliwego przy prowadził portu. Nieraz by się wzru:

bey niestawy Oyczyzna kryta nocy, gdyby
ig byt praetave gestorum tuorum radiis na
Parnaclim Zdiaśniawszy Niebie nie obiaśnił.
Pałasz ogniem miłości Boskiey Snot Swiętych
iaśnieiszy promieniami, ile kroć razy futgo:
re auri nie wygarsz Bogu Zapałasz foco.
Aoć Słusznie Życzyć mogę aby cię Ktoś Się S.
Jana Nepomucena Imieniem chlubisz po ca:
Tym Stawa głosita Swiecie. Bene
Oratio dicta in funere mortui Studiosi in Aprili. Oratio pro
Si quando aprilis ab aperiendo Nomen sumpsit ho: r eo rdij
die apertam hujus videmus veritatem, dum tu:
mulum aperit p: m: essdò NN. Flos hic Juven
tutis in eunte vere in honorarios crevisse de:
buerat fasces, in triumphales laurus, at
nunc decrevit in cupressum O! invida fata
in aprili augustum, in prima herba put:
lulante messem exercetis! Vernabat flos
hic in arena literaria, ast in docta Athro:
po eruditum arripuit folium, imò Sortem
doctorum exambiit, dum Spem in her:
ba idest florem decerpsit eruditum.

Invicta Lachesis voluit nimirum pro-
rigi Sibi herbam ab erudito Campo, non tamen
Sub rosa latere voluit pie defuncti N. N.
famam, qui tum Nobilissimis cenis, probita-
te profectu in Studiis fuit celeberrimus.
Sistite Lacrimas Auditores, Ston hic Supe-
rum Aras Coronabit et aternum verna-
bit in Avium. L. Sufficient.

Oratio per objurgationem Encomiasticam.

Unizonością y ludzkością naszą Za. gościa cię
nie witamy, bo dawnym Serc naszych iesteś Re-
zydentem N.N. wybaczysz wyliczaiącey prze-
ciwko tobie naszey nieludzkości, boś y ty wyli-
czył y przewinił kiedyś się przed nami Spo-
dziania w nasze nie prospieszył progi. Nigdzie cię Za
Stateczney nie wenerują Prosenta, nigdzie Ze-
tali rzeki miesca nie Zagrzeiesz, ponieważ wszy-
scy cię pragną, Zapraszaią wszyscy, wszyscy się bystro-
ścią twoią kontentuią na przemiany. Cudzem
nad Zamiar y Zwyczay gościa dłuzey się bawić Zwy-
kłeś nie Zbyty, ale w Sercach nie Rezydencyach.
Sama cię Stała Sprawiedliwey Temidy Zważy Za

Żeś nie łaskawym ale na nie cnoty. Ubogich nie:
dostatek nie litościwym cię był zgodził, Któryches
oburgcz obciążył złotem. Jeżeli zaś Sławy na:
ule twoich wspomną y tam nie w iedną popadłes
notę ale admirationis podziwienia godną. Nad
Atalantę y Hippomenesa biegłeyszym umyka:
iącego krolikiem doyrzał Apollo, gdyś wszystkich
przeszedł y prym wziął w ułożeniu pedesow
y wierszow, wiara, niech nie nie wspomną o Po:
lach Oratorskich gdzieś się odrodnym Sterlin:
gyuszem Stawił, kiedyś nie nie partycypował
w niwczymeś nie uszczerbił, Złaurem uwień:
czoney głowy wszelkie własnego dowcipu y kwiat
rozumu wydałeś foliaty. Teraz ci tryum:
falną palmą y zwycięzką poddaieny animuszą.

Jene

Oratio per objurgationem Encomiasticam Nuncupa:
tulatoria Leonis

Nie ludzkie Leona na sobie Imie nosisz, bo Nie:
bieskie y między Planety na Zodyaku położone. N.N.
Ty iest wspaniałości y ambicyi Lwa natura, że
inne Zwierzęta Zrogawali y pod swoie Śpiele stopy.

Ty mię iednego na Nogi postawił, y na stopnię Honorow wygurował. Ten wrodzoną mię iakoś ambicyą tytuł sobie Krolewski przywłaszcza, nad Zwierzęty. Ty między wszystkiemi Rey rozedziesz, y w affektach ludzkich krolniesz, ow dzielnością y nadzwyczay wspaniałemi chlubi się y pyszni siłami: Ty odważnym dzieł twoich potencyą Zamatej o ziemię rozerzłeś, y na głowę Starłeś Nieprzyiacielа. Ale Oyczyznię, Lecz tego między Zwycięzył Herkules y odarszy go z Skory tryumfalne z niego odniosł tupy: Zniewoli y ciebie sobie Honor, y za tryumfalne tupy iuż nie Herkulesa ale Hetmańską odbierzesz buławę: Straszny iesteś pod imieniem Leona, iednakże łaskawy Stawisz się Barankiem ale Jazona ze złotym Runem, y złotego runa Lawaterem. Zgod wielkie poszły Kolligacye, inni Purpure inni osnowę Życia, inni fatum wzieli przędzą złego złotego runa. Będzie to że Leona długich korona lat więcey będzie iako wszystkich Zwierząt krola. Na koniec Samemu sobie winien że ci żadnego nie przyda.

ci.

ie Wotum kiedyś pod Krolewskim Leona Imie:
niem nad wszystkie się Honory wygurować tak
żeby nayważnieysze apprekaeye nad cie bie niższe się,
y pod twoie ścieto się Stopy. Ex Materia expirmenta
Oratio redditoria Sertis.

Nie sami tylko tryumfatorowie Rzymscy z Zwycięz:
kich uwitą Laurową koroną swoie uięczyli Skro:
nie. Tryumfuie dziś miłość wktorey waleczna
WMPanna N.N. iesteś amazonią y Heroiną godno
tryumfalnym Swą głowę zdobić wieńcem. Ex
korony ktorą WMPanna N.N. widziż Sam ci
zwyciężony uwił Honor aby affelit uhonorować
więc nie komu innemu tylko WMPannie od Imci
N.N. tę koronę ofiaruię ktorey WMPanna abyś
na Skroniach swoich, Imci N.N. w Sercu swo:
im wieczną nażnaczyła rzetydczyg. Bene

Epistola petitoria Solutionis Debiti.

Nazrzyliżonym iestem Esperkuryuszem WMci.
Panu, żebyś mi odrypał Złotem, miasto Słow,
nie tak iak dawnych Czasow co więcey sobie
Oratorskie słowa niżeli Złoto estymowano;
Ta bowiem iest teraźnieyszego Czasu rewolu:
cya.

wolucya że kto złotych albo mieszanych nie
ma pieniędzy to szkurszanę musi przystawić mo:
netą. Już Woienne upłaty w Lemsiedzkich go:
rzeią Domach, więc y nam się tego tegoż poża:
ru od upałow Bellony spodziewać trzeba, któ:
ry aby był przygaszony złotego Hijdaspa WMP.
przyszli mi, a tak za dosyć moim uszynić
chciom, oco prosząc da Pan Autor do łych
czas bytem. Życzliwym kredytorem y Sługą.

W male

List w którym mu przyiaciel dziękuie za kwiatecko:
rne Dobrodzieystwo.

Dawne obligowanego serca WMPanu chęci wdzięcz:
ną teraz wypełniam litterą gratipectus przez y:
taiąc dokumenta, które w sercu moim bene:
ficia manu dobrze ugruntowały, żadnym bowiem
sposobem scrupiłdziey, z wzglądu tego łaski WMPa:
na exsolvere niemogłem, iako pismo gratitudi:
nis y wieczne czasy nieskutkowaną pamię:
ć. A że niedolności moiey dobranym Dobrodziey:
stwom Satysfakcyi de condigno nie pozwala. Toć
przynaymniey w religgensetych, wszelko ochotę do
usług WMPanu zaprzysięże. teraz zaś, by dzięki
wzniosę.

Narratio oratoria certaminis S. Catharinæ.

in quo adversus maximum Tyrannum, et Philosophos Paganos triumphavit.

Novum hodie Spectaculum Fœminam et viros Philosophis Catharinam de victrici Palma et de erudita Laurea eluctantem exhibebimus. Videte Maximinum qui vix arripuit Sceptrum Imperatoris, ut eodem fundamenta fidei evertere discat. Illic Spectandum erat quo furore Ejus impia fervebatur perfidia; Jamjam in pectore coxit iracundia flammam erga fidem Orthodoxam, ut illam devastet et fatalem convertat in cinerem. Et necdum sua cupiditatis invenit terminum, cum etiam diruti Sacris Aedibus, enecata Religione, Sacrilega extruat Phana, erigat delubra et nefandam Paganorum implantet Superstitionem. Ast pluvet adhuc fecerat perfidias cum impia extruerat Capitolia, profana adorandomina. Illic enim ad cultum vocabat Deos, thura adolebat, victimas offerebat, et impia instituebat Sacrificia. Nimirum impia fumabant altaria, Ipsos usq; Su-

3

peros.

pero odere faciabant.

Continuatio narrationis de S. Catharina.

Et ubi Maximinus publico edicto Egyptum totam ad idolorum Sacrificia aueperet Sancta Catharina fidei defendendæ ardore, Tyrannum copiosa Sacrificantium multitudine cinctum interpellare iisdemq; vocibus tantaq; Sapientia cepit, ut cum ratio illum ac verba deficerent, ut Statueret publico certamini cum oratoribus ac Philosophis Virginem committere; Per quos ea gregiè confutatam, aut in Suas partes adduceret, aut exquisita panarum Severitate compelleret. Ventum itaq; ad erudita fralia quæ aperuit Maximinus, campo eodem Stetit Catharina. Sedebat aureo Sublimiq; in Solio Imperator torvo arroganti Supercilio, caperata fronte fulminantibus oculis armatorum juxta Strepente Satellitio, prendente promenteq; circumcirca Superstitioso Sacrificulorum vulgo. Tum deinde longo ordine ordine in Superbis Cathedris Sabant Philosophi quinquaginta prolixa omnes barba, togaq; ad talos defluente Spectabiles, gra-

vitate

vitate insignes, Sapientiæ existimatione arrogantes, Senio omnes venerandi. Ex his unus annis et authoritate grandior, oratione superbè tumida, atq; iracundia inflammata cepit Virginem impugnare. Interea de carceribus educta Virgo, non alio quam victorum stipata comitatu, ore compositò demissis in terram oculis, genis verecundè erubescentibus, per confertissimum populi agmen, ea tamen specie vultûsq; Majestate incedit ut varios omnium, hinc fortunam miserantium inde victoriam desperantium affectus raperet.

Epistola nuntiatoria mortis Studiosi et invitatoria ad funus.

Jak trzymam żeby comumpan uczuł żadną mnie fatali ferro na Sercu rany post lugubre fatum N.N. gdzie y Sam iestes Locis et comes dolori, Ciedy kompasestrytę nasłego Smiertelne przyemity tumory, raz y obligatas zobą denigrarunt ceras Ciedy vernantem honore et virtute vitém Statalna podcieta kosa, gdy od żalu usychać musiemy. Piis honoribus justa Chrześciańskiey usługi persolvere miłość

wyciąga.

wyciągga, [redacted] ut mutuas lacrymas ipsis cineribus affundamus. Nazwaczony dzień N. ostatniey usłudze, tak trzymam że Zechcesz iuż z krzesło fatali getu krew Swiętey pamięci N. N. amoris incendio w Życzliwym wspomnieniu Serca, y chociaż portata suspiriis et gemitu iako praeentioribus athenis do szczęśliwego zaprowadzić portu, Ktorego auidissimè Reklam.

List w ktorym prosi mię przyiaciel żebym mu wyeksplikował czego się mamy spodziewać wtych konjekturach.

Przy adressie życzliwey moiey litery artus artęg libro ad amplectendum Kochanego Brata a teraz inimica fortuna obsidens cuncta esse arte nie pozwala mi, a żebym zadosyć obligacyi moiey uczynił y moią personalnie wkrotce uczynę z wmciem Panem zachodzić iako niegdyś praeterita mihi praebant lacuna; zechcidy mi wmciam y Brat ty obiekcyą rozwiązać iako też ta dubia abolere Martis pędzie. Zechcicy hunc Gordium solvere nodum co ten ferreus polaze ensis Cztery teraz furibundè vagatur, co po delikatnym Jego rozumie trzymam że mi zechcesz

Brat

Braterską literą wypisać Listowego za teraz piszę się.

List wktorym się Przyiaciel uskarza Przyiacielowi że był Dyffamowany.

Nigdy w żadnym sercu żal pomieścić się nie może, Ślubuią w przyiaźnych Braterskich Lexach kondolencyi dies gaudet habuisse ~~dolym~~ ~~ślom~~ ~~pełną~~ ~~Co tedy mię M. linguę jactator adun~~ dans rożnemi kalumniami Stawę y podziwość moię blatero pomazał morzu, to mię promovet querulari przed życzliwą Wmcią oszką. Rozumiał mię M. że to ad mensam debetta: tum, Litory to et Nomen et Mores meos Theronio chciał okryślić dente, ale za mnie Sama moia Stawa omnibus nota że iest bez wszelkiey noty odpowie Sprawnie, mentiris Zoile. Co tedy uskarzaiąc się przed Wm Wmcią Zalożne pióro delineavit inimicam lingvam, y tę Imeine vaniloquium litore vane percutit auram nie godne tangere aures Wm Wmcią, przychodzi, y absurda enarrat. Ustąpiwszy a żebym mi modum et medium podał a żebym mógł iak Gotowiele Imeine. funibunda coercere verba oco upras zaiąc iestem.

Ad Ill.m D.L.L.C. Honorem.

Laus Heroïs

Pete palpebris Ossilitem catafractum, qui ipsa in fronte fluctuantes accendit Martis focos, ut quasi omnem Hostem comburere conatur, ipsis cineribus redivivi ut Phœnix procebat; Martem Spirabit veluti Gradivus, et cujus oculis fulmina ipsa evolavêre, manus autèm [illegible] Castra et Exercitus, tam Strenuè tetigit ne ullum amitteret hostem.

Descriptio Belli allegorica desumpta Similitudine a Tempestate.

Campum Gradivi aspexi, magna tempestate agitatum; videte Martis calores quanta fulmina procrearunt, quia Laureis ornatos Hectores ferive causa sunt, et e pulvere Bellona generata, arenas Martis excitarunt. Sanguine rubens Gradivi Iris, plumbeam in Clypeatas Virorum Segetem emisit procellam, et

fluctuare sanguine ferreas effecit an:
stas. Fulgurat Mavortia capris et ocu:
los Bellor (scilicet invictissimos Hero:
es) profligat, simulq illis timorem fulmi:
nantis ira parit.

Periphrasis circumscribens Honorem.
Spectate Regum Solia: Ejus majestas sua
ab illis loquitur gloriam, frontem corona
occupavit. Sceptrum rapuit dextera,
Aureum pomum suum attollit pretz:
um, et istud honoris Munus est. Expri:
mat Honorem Bucalis flava. Delio:
res vel dant honoraria. Infula cui hono:
ratum caput exambiunt, et quia ei:
put onere premunt dant crescere his
honoratamq palmam porrigunt dextra.
Alta Fastigia Presulia dignitas adit
quia Episcopale manutenet Pedum.
Prodroma sunt honorati veris Fiola
veste Pontificum pullulantes. Ultimi
Regnor soles comitem trahunt honore.

Patres.

Patres Patria appellari voluit Libera vox
et de honore genitum proclamari.
Cor Sancti Stanislai Kostka amore Divi-
no astuans. Hyperbolice Laudatum et Sy-
metrici exornatum.
Libet Kostkanum intueri pectus, totum
abiit in amoris flammas. Extinxit aras
Vestalis flamma, illustrior S. Stanislai
Cor quod Summos amoris Suscepit vo-
gos, quibus tota Roma illustrior exti-
tit, quam Neronis Succensa face.
Flammas audimus igne nutritas velut
fulmen nulla possit satiare Thetis, Di-
vum Kostkam, qui velut fulmen Nili
summas nutrit Virtutes, et velut ful-
men percutit elatas Hæresis montes
Scilicet mentes, igitur hoc fulmen nul-
lis fluminibus extingui conatur, Sed
majores in se recipit flammas.
Epistola in qua amicus petit ab A-
mico, dari Sibi mutuum Aureorum.

Wnoszę do Laski Wmci Pana Supplicem
libellum, maiąc nigdy za mieiscu y bizony fun-
dament, że nieodbiorę repulsam w respelcie
Jego; będąc iuż particeps. Więc wtę nadzie-
ię powaźam się ile będąc calamitate For-
tis med przynagłony, upraszam, abyś mi
wygodził y przysłał Sto czerwonych Zło-
tych Polskich monety, któremi podupa-
dło fortunę podźwigniesz y chęciom mo-
im zadosyć uczyniesz, za co więcing za-
biorę do zawdźięczenia obligacyą. Upe-
wniam zaś że nie tylko na termin na-
znaczony satysfakcyą uczynię przyrze-
cam, ale y przed czasem fide honore et
constientia ziścić się deklaruie. Wyświadczo-
ny w tym punkcie fawor y respekt zawdzię-
czyć moiemi usługami obligwie się, z których
niewywięzuiąc się iestem.

Divertimentum ligata orationis in
Solutam.

Carpathus Olimpopicinus, astris ipsis sodalis erat.

Polonia pessima

Unde ~~ingenti~~ Sua pupilla ~~orbatam~~ evitabilem Fortuna Polonia
Spectat rotam. Spectat cum Lethalibus Polonos cam-
pos pullulantes Cypressis Taxis funereis aeter-
scentes, et nisi in urnas idoneas quibus Lechi-
cos claudat genios. Non male.

Abstinentia Divinissimi Stanislai Kostka
inter epulas Procerum, avaritia vero San-
cta ad Mensam Christi.

X Abstinentiam Kostca inter Polonorum
epulas Vitelliorum, avaritiam ad mensam
Christi attollo. Quo magis se Kostkana intu-
lit Eucharistico Pani fames, eo magis mul-
las procreavit ad Luculli pretiosas mensas
Tantalicas sites. Accensa Sitis ad Ange-
licum Panem Stanislai, extinxit avaritiae
in fumantes Balsamo dapes. Non male. Sed non laborio

Tutelaris Scholarii S. Catharina per se Protasim
et Apodosim Laudanda.

Sanctam Catharinam quam advocatam
Atheneor colimus, Scientiarum Deam e genu
adorare debemus. Minervam te credimus a su-
peris nobis datam, quoniam es Dea Lyceorum.
Habemus equidem Deam Palladem qua aras

moret.

moretur ut Dea, Illa est oraculum eruditio-
nis. Palladis Hastata est, acumine docto, et scu-
to Sapientia animos vincere, uti Dea eruditi
ti. campi in arena literaria. Potius tamen
scientiarum Dea S. Catharina dicenda est, hae
nobis Supposet Palladem et Minervam, aesi
in Jovis capite cunas poneret, quolibet do-
cta mentis cogitatio nisi Divina. Hastã
non invidet Palladi, plus potest ingenio quã
Telis, tanto scilicet argumentorum robore,
fortiores delevit Philosophos, quanto nec
hasta certaret Pallas. Aurum in Te pru-
vitatis estimamus, an veriùs pretiosum
unionem Sapientia volvimus ad coronam.

Oratio Gratulatoria Nnis Andreae.

Fortunatam, Andrea colimus Diem. N.N.
non extollant in altum honorum pretia, Ty-
berii non triumphent araria meritorum,
cui Crux Crasus est, aureas tradite horas,
at non eocam Tui Polonus Sortitur fortunã
Orbis. Triumphalem potius ponit animã
certe uno fortuna Stare Loco nescia. Habet

et.

et Indigetis Tui crux araria ut hoc quadri-
cio in celestem progrediatur Thronum. Hæc
enim crux Tui Indigetis nobis aperit for-
tunatos Fasces. vive ergo centenas anno-
rum cruces, numera per Fasces dies, et in
Longevam statem sero procede passu, dum
Indigetis Tui crux benedicat iter.

Amplificatio per Solam Thesim hujus Sen-
sus Fata Sunt defleneda.

Trudno nie płakać kiedy Smierć fatalnym
Zarzuca prochem Zrzenicę, thy zocku wyciska,
trudno nie ięczyć pod ciężkim y przykrym gro-
bowcem, kiedy pogrąża wpodziemne y okropne
wnrty, y głębokie. Trudno nie narzekać kiedy
Życia Bnowę nieluto ściwa Libityna Smier-
telnym przecina Żelazem. y ciężką zadaie ranę. Trudno nie lamen-
tować kiedy bez żadnego respektu nie dyskre-
tna Lachesis w Hesperyskim ogrodzie nie
tylko Srebrne Lilie Narnym farbuie kirem,
ale y purpurowe Roze ktore ię Regina florum
nazywaią, Smiertelney musza podlegać losie.
y usychać.

Trudno tu nie zaciągnąć Zatesnych Prefil,
kiedy in flore Iuventutis vernantem hono-
re et virtute, in foliis eruditis, *Zazdrośna
vitem, fatro-
por fatalną podcięta losz, y e vita Iustulit:
przez co my wszyscy iuż nie Heralditerae sta-
żem, ale bardziey rzpistrzemi Izami zata-
piamy zrzenicę, y smutną postury naszę. Zato-
bną okrywamy kortyną.

Gratulatio Natalis Christi per Prothasim et
Apodosim.

Bayka to na Parnasie urodziła się iakoby
przy Narodzeniu Saturna Boga. Złote
wielu Swiat ubogi zbogaciły. Do pierozt
to wymysł y fomentum Poetyczne aby
przy pierwszym wstępie Pallady na Swiat
Złota z Nieba rosa upragnioną Ziemię na-
poiła. To prawda Szczera że większy nad
Saturna y Minerwę Bogow rodzi się w
hudżim ciele Bog, więc iakich się wie-
kow Spodziewać mamy? Oto Samym
Złotem płynących godzin ba y wieczności

pertowey.

Sroga jest Zmija Zadtem jadowita
Sroga y Mitosc Luc też niestyta
Srogie Tygrysy z Turkanskiej Pustynie
Srogie y Lwice gdy im Scezcie gsnie

Srogszasz ty Dame od Swojej
Zotnice
Nad Zmije Mitosc Tygrysy
y Lwice

Ad S. D. G. B. V. I. C. Honorem.

Sensus Panegirici

O Tanta vulnera scivit infligere, quanta nec Laus
Hercules in Stircalijs nec Achilles intrati- equitis.
gnites Graecia nec alexander in toto orbe.
Vidit in Pyrrhi annuto ita in tuo capite Laus Poëta
se le omnes conclusserant musa.
Ab ortu usq' ad occasum Sol gemmeos spar-
gebat radios.
Quos in ortu Sol accendit radios, illos eti-
am non extinxit in occasu.
Nomen grande meretur trabeas, merita
multa numero posita in Patria sede
attolunt, Sanctimonia Episcopatis.
Adeo descendisti in arenam militare Laus Mi-
ut inter martis nubes fulmen extitisset. litis.
Quoties processisti solus non nisi pavo Ejusdem.
Hostes sequebatur.
Quoties in arena martis triumphalem L. Heroïs.
fixisti plantam, toties tibi in Cronam
victrices Laurus implantasti.
Ut in campo martis magno robore certa- L. Heroïs.
sti, sic etiam majori gloria triumphasti.

L. militis. In arena Martis tam strenuè militasti animo tantas hosti mirabaris clades, ut omnes ab Hero victrices palmas rapere videreris.

L. Oratoris. Tanta celeritate ingenii in campo Oratorio decurrebas ut ipsam athalantam praecurreres.

L. Docti. Adeò processiti sub tuo Professore Tullio, ut ipsum Alexandrum sub Aristotele superaveris.

L. Oratoris. Tullium in Oratorum campo Periclem Suppotes in exedris, Platonem verò agis ubi mellea ab ore diffundis verba.

L. Ejusdem. Ita in campo Tulliano erudita explicasti folia, ut de tuis floribus literaria apes mellea Platonis legere viderentur.

L. Rhetoris. Quoties eruditus detonaverat Pericles ab exedris, toties tibi ad coronam Scientiarum gemma nascebantur.

L. Philosophi & Theologi. Adeò inter Scientiarum collegisti radios, ut omnem academi umbram illustraveris. Cum verò in meridie eruditionis stetisti, elingues mentes ad Memnonis Statuas ad vitam animasti Scientificam.

Immenisti.

Immeniste te mari Theologico undè unio. Laus.
Theologorum æstimanis Theologi.
Inter tot Senatorum coronas, gemmam te Laus.
credimus non alio dignam inseri annu: Honorati
lo nisi Præsuleo, non alio stringi fotio ni:
si honoris
Præcisam frontem tuam Regalis ambit Lejurd.
corona, manum Scipio honorarius, Lauer.
tos Toga trabeata
Ad honorum aras tua Te promovit dignè: L. Honorati
tas ubi ceu numerando varis titulorum
te capitolio intulit, unde frons prima Le:
natus dici potes.
Jantas inter dignitates excitasti con: Laus Honorati.
tentiones, tanta inter honores feceisti
jurgia, ut tam grande Scelus non nisi
in purpuris dubescas
Adfastitium Majestatis non ambitio po: Amor boni
putanis Sed Spectata inter bonas modera: publici.
tio te provehebat Juotinus.
Serenissima Regnorum Soles letalem Mors nulli
umbram habent comitem Brasi vita parcit.
non redimunt unionem et clipeata vi:
rorum leges Libitina agnoscit falcem.

Cestanti cuiq per Solum Regnoru
conferuntur Solia.

L. Honorati. Quantis meritorum passibus ad gloria procedis appiam a Maximo aditatua Solea metimur vestigia L. Honorati.

L. Philosophi. Quantis Scientia tua passibus ad gloria erudita procedis appiam a maximo cursus tui Theologici v Philosophici metimur vestigia

L. Studiosi applicatis. Sudores tui qui ab erudito emanabant capite in elogiorum tuorum oceanu exundarunt.

L. Diuinitatis de. la. bentis tamen tratus. Quameis in obscuro positus, tamen sua luce non se privat adamas, ita nomen tuum illustre, quameis non in umbris augem tamen circumferit honorum.

L. Heroi. Adeo descendisti in arenam Militarem ut inter Martis nubes fulmen extitisses.

L. Fugientis Honores. Ut numinum effigies umbras non refugiunt, ut publica sui formositas proponantur Sic tu illustres titulorum non admittis radios ut veluti Sol in honoris meridiem exoriaris

Salutatis Hospitis. Quesita hospitem eo affectu quo gemmam.

mam annulus amplectitur.

Quid quid eruditum tecum intravit in arenâ literariam. vel. Quid quid triumphale est, tecum in arenam literariam ascendit. — L. Docti.

Quas stemus habet Laureas, illas martiali implantasti campo. — L. Heroïs

Quid quid honor sublime habet tecum intulit in senatum

Non capit hac urna virum cui pro pun: cto integer orbis erat — L. in funere Heroïs.

Exambit tuam manum. Scipio mareschalus. e tuam dextram exambit Notarius talamus. — Dignus eâ. Mareschalo

Tibi Sol Podoliensis intendit illustrissimum honorum accendere diem.

Avita tua arboris vult agere custodem Hesperius Hortis

Fatorum invidiam caco virtuerunt impetu ut Lechia solem ferali involvi — L. in funere alicujus.

visent nocte tristiq obscurasent

Pectus Litaviste pietati, caput consiliis Sm. divo manum animum bono publico — L. Senatoris et Docti et militis

Nomini Caligo produxit ad titulos. — Ex humili conditione pervexit ad titulos.

Quasite Lucina pietas ablacta set cum — L. Sancti.

Tacte Ludisti virtutes.

Quasite Bellona ablacta set Heroem — L. militis

animum.

animum cum lacte bibisti et non magis ætate quam Herculeo crevisti robore.

L. Docti. Quasite Pallas ablactasset scientias pudisti cum lacte

L. Honoravij. Quasite honor sibi educasset a cunis mereris titulos.

L. alicujus digni ri fudere. Cecidit Rhodius colossus qui jacens miraculum est occubuit sed Solis more qui et ri occasu magnus.

L. Honorati. Omnis in te unum conspirat honor.

L. Heroi. Illum agis Heroem, ut quantum vallas arte, tantum Marte triumphes.

L. oratoris. Illam suspendis ab ore eloquentiam, ut verborum tuorum suavissime effluentium lenociniis auditorem delectes et in admirationem moveas.

L. Honorati. Quem quem illustres fuderunt cuna cum vagitu honoris ambitum indiderunt tu verò non titulos ambis sed ab honoribus ambiris.

L. Episcopi. Quas mereris infulas illa tuum exambiunt verticem.

Amor Pacis. Pacis et otii potius quam bellica gloria stu-

dioso

Immersis Diesior fuit. . . . . -

Contentus eo quem a Patre acceperat Dominatur. Sua Sorte Contentus.

Habebunt hic publicam ingressum lucem, Principes, Praesules, et optimates nominis et factorum suorum aeternitatem, quam et Sua Annulus prefigurat peripheria, et Porsinus aetate vincens Secula fortuna te portendit omine. L Habentis pro Sterna te Annulu et Porsinus.

Suo Spiritu vivit Mundus Surgunt Regna, crescunt Imperia. L Senatoris.

Ad ff. L. L. G. S. L. P. Honorem.

Compendium Fragmentorum.

Turpissima tamen est jactura temporis quæ per Negligentiam venit. — Sera: Negligentia

Si fieri dominus ex crastino pendeas Si ho- — Quod fatis facias
die ne manum injeceris

Dum differtur vita transcurrit. — — — — — — — — — — — — Idem

Ab ortu usq ad occasum Sol gemmeos Sparge: — Ita die Serenitas
best radios.

Nunquam hospitantur honor decora ubi dom: — Virtus fert honores
est probitas

Ubi divitiarum cupido est ubi et usus. — Justin. Spernat aurum eget.

Nec victa insultavit nec victus doluit. — Magnanimitas.

Nihil est difficile persuadere persuasis mori. — Facilis ad omne bonum qui se scit mortuum

Tanto rem majorem quanto fu[illegible] occultior — Res occulta suspecta.
putabant. — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Non alia ad lucem potior via quam per noctes. — Humilitas exaltat.
Per noctes ad diem itur.

Etiam ab hac oris tranquillitate Time, dira — Clementia Lapsa
etiam Serenum celum fulminare. indemens.

Gemmea nomina tunc pretiosius effulgent — Liberalitas pauperem
cum fortunatas conchas exuunt. [illegible] Salustius.

Humanum est quærere famam ne homi- — Bona fama curanda.
nes vivant ut jumenta

Quo se Fortuna illuc favor hominum inclinat. — Justinus. Omnes Fortunæ favent.

Omnibus datum jura inter omnes quærat. — Legis Latæ æquissimæ ope debet.

Sic agit potestas tranquillas quia violentas — Tranquillitas vincit.

NB. Assiduus longusq labor dura omnia vincit.

Instabilitas hominis.
Quod quod nascimur, exules Rumus omne Solum forti Patria est.

Sapientia acquirum tibi Opes observando.
Sapiendum.
Opitium Patria quando q' augmentum est fortuna.

1 Ruina ditat
Interdum expedit Patriam negligere ut Sapientia posit inveniri.

Veritus ab habet.
Ubi virtutis cultura acceperit nil sterile est.

Principia sunt gravia.
Ardua sunt verum magnae exordia.

Bonus Princeps.
Bonum Principem nihil a bono Patre differre pt.

Bona Principum vita Lex est.
Efficacissima Lex est et morum norma Principum vita

Fortuna sequitur Infortunium.
Bona principia raro similibus coronantur eventibus

Qui sua curat aliis nocet.
Sua cuiq' utilitas pessimum boni commu: nis venenum est.

Potentia et Concordia Rotes Sibi.
Arduum est potentiam et concordiam eodem loco consistere

Regnum nisi uno regitur Rege.
Respublica quae annuta esto spe vetit ab uno Duce astrorum illustrari optat.

Humilitas bene imperat.
Felicissima Respublica foret si a nolentibus gubernaretur

Crimen addit gloriam alteri.
Sapi alienum crimen aliena militat gloriae
Melius est ab externo Hoste premi quam a domestico
Pejus est vetto Pax quae arcano ubere letalat.
Bonis nocet qui parcit malis
Stagnorum est pronam gemitibq dare aurem.
Otium et Reges prius et beatas perdidit urbes.

Dii fa

Dii facites miscere juvet nunc tristia Latis. Petendi sunt Luctus in
Bcute cum lacrimis cum lacrimis q' joco. laudibus
Retaq' laurigera Dammat Sittana Juventa. Dem
Pulchra laudis aterna Corona quam viri- Sepe adhibes Juvenu vir
tutum nectunt Flores. tuperanti.
Jam jam Pectus ad astra te fastide feror. Virtus.
Sic vernant fronte pudores qicales athereo. Bonus fastus.
Divino ferre decerent ore pudicitiam Innocentiæ.
Nunc gaudet nunc mesta dolet Patriaq'
rursus exoritur, cosaq' vedit pollentius Avaritiæ.
Hydras.
Hos igitur si quis posit se dare tumultus Pure Protientes.
Incincta dabit pura Sacraria menti
Qua nota nimborum qua fraus invida Lorem
Quid Jot deiduus prodat, quo Sancta vento.
Pector viratos attollit Cynthia. Vultus. Tempestas.
Tu geminas Concordia necte coronas. Concordiæ.
Turpe est in tanto non lacrymasse malo Fatis defferendum.
Nunc omnia Jure tenebis Si potens Dex Dominio sui necessa
ese tui rium.
Tua Nos urgenti dextera letho eripuit Laus Victoris.
Tectisq' Sui vedunter et agris. Dammati
Facto Populi virtute vernati.
Sacro Meritos ornat diademmate crines. Laus Epicopi.
Membraq' vestita nunquam temerata prosa: Sordemptus vestim.
no in Sacros cedere Sinus. Sinus.
Inter cunabula Prasul. Sanc Coronti Epicopi Senatus Sa
ubertibus Sanctis immortalq' Bean fresceit adoratus Laus Sanati.
gremio.

Laus Docti. Quid quid habet Pallas docto sub nomine ver-
sice conclusit, collegit in una se cerebrum
toto dispersa Leientia mundo.

Publicitas Fortuna. Ardua privatos nescit fortuna Penates.

Lenjuscung' Quis qua te voce canit.
Liberas a Male. Ipsa morte virum mirante rapit de faucibus
Orci.

Laus militis In mediis pavit cunabula hastis.
Otia prohibuit.

Otia nec somnes Lenitor posuit in ortus.
Laus militis Quid enim per proelia gestum te sine qui
venit te non Ludante triumphus.

Laus Heros. Soto poterat terrere pericula vultu,

L. Sanc. Honorati Hic habitat virtutis apex gens omnis honorum

L. Honorati Subita dispolvit Phebus, per viterq' dabantur Sce-
Homines sup- ptra tibi mundoq' dies ~~Carta in discrimina~~
cent fata. rerum. Carta in discrimina rerum
Homens. Mentes sunt hominis facites et Mobile pectus.

Laus Sancti Quid non Lucifero rosco cum Sole videri
Claudianus. credidit.
aut junctum Phoebo radiare tonantem

L. Liberalis. Stagnarum largitor opum largitor honorum.
Pro ad et licentia hedum illecebris q' ipsa favet.

Vita licet male. Cum vivere caste asperius cum prompta ve-
nus tum duplas ira consumitur.

Quid honestum Comprime motus nec tibi quod licear Lee
Amandu. facisse decebit occurrat animo q' doceat
vespectus honeste

Laus liberalis. Larga manus fluvios superabat ubera.

Dissolutio. Hic habitat nullo constricta licentia nodo.

~~Virtus habitat~~ Servitiq' qua nunquam passa jugum.
Libertas.

Virtute decet non Sanguine niti — Virtus Nobilitat. v Nobilitas sine virtute nil p̄dest
Quando Hagrabant p̄ectora voto. — Pietas.
Vno eodemq̄ vbere vitam morteq̄ subimus. — Mors et vita exuno
Quem Dii diligunt adolescens moritur. — Gaud. Mors Iuvenis
Optima quoq̄ rapit mors pessima quoq̄ relin- quit — Mors.
Mors ultima linea rerum. — Horatius. Mors.
Spes medicus Malorum est.
Quis quis ad vitam editur ad Mortem desti- natur. — Quilibet Morienda Senex.
Non vivere bonum est sed bene vivere — Bona vita.
Emitur sola virtute potestas. — Virtus.
Diis etiam placuere rosa. — Pudor. Rosa.
In comune jubes liquid censes vt tenendū p̄
Primus supra subiisime observantior equi. — Princeps Exem plum.
Fit populus n̄ et terre. n̄ egat ed̄ vident ipsum
ad Hesperiam parte sipi.
Statuere regis rectas moderamine gentes. — Bonus Princeps Lex
Veniunt similime Responsa Deorum. — L. Eloquentiæ ab
Centum sparsis ab ore gemmis. — fati.
Non posse dari Regalibus unquam secre- tum vitiis — Gaud. Reg. Secre ta aperta fiant.
Inclinat eg egios adjuncta superbia mores. — Superbia Audiang
Improba nunquam spes letata diu. Spes mala fallit
~~mala fallit~~
Qui terret plus ipse timet. — Metus.
Plenum Rides testor Deos. — Iuramentū.

Descriptio ruinæ. Seu tumultus sua Regna forent aut sua te cadaver.
Imperium Mastam vertinaretur in urnam.

Diuersæ Ci. In causa novitate stupere.

L. Honorati Honor omnis in unum te conspiravit

Furor. Furor omnis in unum spiravit

Gravitas in adversis. Sanguinis hic animus quam luctus tarsior.
Ira vel adversam rideret laeyma Sortem.

Casus in Bello et aliquando Honoris. Bello fer Quod sum victus ama nunc sum tibi glo-
rio major

Victoria Tu nulla tulisti Bello Pamphilee, vidit
post prælia magnus

Favor Victoris. Omnia victoris possunt sperare favorem

Pietas et Fides. Tali pietate virorum latus in adversos, et
mundi nomine gaudet esse fidem.

Satis est pœna condemnatio ad mortem. Non vertus tanta venia committere vobis.
Esse materiam sed jam satis est fecisse nocentes.

Fatum infelicitas. Fata mihi totum mea sunt agitanda per
orbem.

Felix Pauper-tas. ~~Erant tertur mundi dominus~~ Sacurius
Dum, deruit pauper agit.

Infelicitatem sequitur infelicitas. Nec mea fata prosunt ut neglec-
am levare caput, cladesq; receptas exci-
tere. ibit

Fortuna favor in fato. me præsum levare manu fortuna tenere
vel Statuet fama potest verum.

Fides. Ardua quippe fides robustos exigit annos.

Parva nocent. Vulnera parva nocent fatumq; in sangui-
ne summo est.

Nau

Naufragium fortuna fecit non Regna — Merita amor. mortis.
prædonis fecit, sed magna fecit Lotæ-
tia mortis
Floret odoratis terra benigna comis. — Rosa.
Oppasit graviora. Dabit Deus his quog finem. — Patientiâ brevis.
Fundit humus victum facilem justissima tellus. — Fructus terræ
Sint procul a nobis juvenes et fœmina com- — Despectus juvenis
ptis fine coli modica forma virilis amat — non compotus
Unde venit Tytan nox ubi Lyde condis. — Fortuna inconstan. tia
Difficile est verba dicere sed difficilius audire — — Inverecundia.
Carent fastis qui carent factis — — Honor sine merito
Docent, docent.. convertunt quod — non est.
evertunt. — Adversa bona.
Virtus flagrat dum flagrat. — Odium.
In bono Principe est quod post fata vivat — Bonus Princeps Lu-
Objecta cito tabula melius proficit quam — cernes.
vero navis. — Beneficia tarde non
Facilius gladio bene uti quam calamo — proficiunt
Longi pedes fortuna favoris egit. — Scholasticus La-
Honor fugacem persequitur virum, fu- — bor difficilior mar
git sequacem. — te
Magnum infortunium est magna fortuna — Incontantia fortunæ
Floccea lii livent a nigro gramina fumo. — Humilitas exal-
Elevat fortuna in altum ut casu gravius — tat.
oriatur. — Fortuna no
— cet.
— Lapsus et
— alte.

Infelicitas — Tot mala sunt passus quod in aera lyde:
va lucent.

L. Sancti — Supplicium Dei prensobita, pectus
in altum deflait et toto portatur pe:
ctore sumen.

Vota alicui. — Dives Phasperi aigescat purpura
gemmis

Pena Avaritiæ. — Luget avaritiæ flicius in nexus fatemis

Ambitio cum divitiis non placet. — Cum g' hic demens & pellitur Ambitus
Auro. non dominantur opes. non
corrupentia census dona valent

Semper Mors. — Ruunt menses et lustris vertes
Speranda tibus annos pellunt de fatum

Nativitas alicui jus. — Nascentem venerantur apes et lubri:
ca mellis Iuno petunt tradunt favos.

Felix arbor. — Hanc venti pulsare timent hanc le:
dere nimbi.

Amor multa audet. — Te propter libuit tantos exptere
labores et tantum transpe malis.

Avaritas Belli. — Ardor erat optatas audire tubas
campis g' cruenta tempestate pri
mum eis mingere Phantas

L. militis — Inter barbaricas Ausus transire cohortes
in pavido cultu.

Iam Securus ad astra te Astolle feror. Bonus portus.
Hoc Adera pacem Semper habent Ipsum q' Inquietudo
Iovem turbante Typheo Li fos est tre-
muisse ferunt cum brachia centu Mon:
plus armaret totidem Spiramq' re:
torquens. Lambere et ad tonidas Breitis
angvibus aretos

Et nivei candoretus Lusperantur otores Innocentia
Sapius in cauta nocuit victoria turbe. Victoria ati:
Cau Sapius in cauta nocuit victoria turbe. quando nocet.
dia: Sed cur non potius verbis qua disperis Verba fortis ap:
lq. usu experior probanda.
Subte tolerare Magistro militiam, et Exemplum Mi:
grave Martis opus tua discere fata litare.
avvocaret
Ita rapit suvenes Sustulit ista Lenes. Mors.
Quag ruit furibunda ruit totumq' per Mors.
Orbem fulminat.
Qua Letiora haberi Lolent pterumq' Parva in contenen
ea.
Exattora vulgo Sunt.
Ab uno fortuna ictu tota vires Le: Fortuna defici:
Cur: gni cadere Lolent. ens omnia deposi:
tius. mit
Ubi partes Labant Summa turbantur Parva nocent.
Ubi explorari vera non possunt fal: Metus merca:
sa per metum in augur antur. tii Causa
Lq. Omnia experiri necessitas Lubjungit
et cum prima Spes fortuna destituit, necessitas spe
futura presentibus videture se potiora. ret et adver
a experitur.

Consilium. Consilium non ratione prudens sed eventu felix esse debet. Sq.

Malis acto accumulandum. Sero est scire quid caveas post vulnera.

Inconstantia fortunæ. Nunquam diu eodem vestigio stat fortuna. Ovid

Invidia Semper homines quantamcunque felicitatem habeant minorem sentiunt majorem. Curt.

Difficultas acquirendæ fortunæ Nihil difficilius est quam magnam fortunam capere, nec semper inter angustias spe deprehendi. Sq.

Vestitus minus nocet Vestitus mollis nidus est superbiæ et luxuriæ augustis locus

Honor sine virtute non prodest. Inanis error est fulgere purpura. Minutius

Vana gloria Parva cura loquuntur magnas stupent Seneca

Spes calamitatis est solatium nosse sortem suam Curtius

Spes utilis. Facilius est quidam vincere quam tueri. Sq.

Paupertas est. Semper gravior in paupertate jactura est

Adulatio nocet. Adulatio perpetuum principium malum Sq.

Ignavia Gravium necessitas accuit. Sq

vivere.

Vivere in Servitute tristius Morte. — Servitus.

Aurelius. Qui miserias optime ferunt qui abscondunt nec ulla est tam familiaribus infelicibus Patria quam Solitudo esse Status prioris obliviscendi. — Miserias optime ferunt.

Lq. Sæpe homines consuetudo naturæ potentior una est. — habitus malus aut melior bonus.

Fortium virorum est magis Mortem contemnere quam odisse Vitam. — Actus Heroicus.

Sæpe tedio Laboris ad utilitatem compelluntur ignavi: — otium.

Aurelius. Ubi pœna sunt periculum ac præmium et secundis rebus amplior fructus est eo adversis solatium majus. — Pœnium et adversitas.

Omne fortilitium Patria est exilium Patria augmentum est fortunæ quod arbore planta non alitur fructificant viri a nativo solo peregre transplantentur. — Exilium adversa Patria fortuna felix.

Faustum fœlix libertatis initium est Patriam deserere. — Libertas.

Nec Lapidis ad Libitum. — Milites Virtute sibi de suo pecunia.

Nec Falcis aries ferrum penetra: re Volet quam aureacon impel: lit Dextera.

Felix auspicijs quilibet Annus erat.

Discordia nocet. — Nihil est pernitiosius bello civili in quo tam qui cadit quam qui fecit non omnino pius est. Lucr. Lucres

Auxilium militare. — Ingentis gloria Authoramentum est pro alijs quam pro se non habe- as opus.

Virtus Lucrenda. — Lucrenda virtutis occasio si ad manum non fuerit.

Milites victa parcere debent. — Quibus hesternis victa sunt discrimina, Sive vincant sive cadant aequè gloriosum.

Gradius. — Ex ijsdem meritis damnis immortalia damna cottigunt.

Gradivus Mars. — Et gradivo saltator erat.

M. Virgilius. — Pecas et tutamen in armis.

Propertius Bardus. — Ensis habet vires vitiosa sector et hostis Nam quamvis ferro tardus pietate potentes Hamus victrices temperat ira manus

Sta. Baccar. — Ure Latinam defendimus ictu

Sta. Silvus. — Arbiter Cassis meat

Barclaius. — Et horret ad ensem

Claudianus. — Gladijs subjecit colla paratis

Horatius Flaccus. — Districtus ensis cui super impia cervice pendet

Et alius. — Non offensas Ensis vindicat suas

Claud. — De propter colimus leges animosque feramus exsimus.

Le. — Justitia utilibus rectam prospexere Quadot

Commu

Communesq Sequi leges injustaq aduenquam
Lex in Libris
Justum et tenacem propositi virum non Civ:
ium ardor prava jubentium, non vultus instan-
tis Tyranni mente quatit Solida Horatius.
Jus Sum sepe Summa est malitia Terentius.
Justi viri hanq inter homines et Deos Lo:
lius immortale permanet Decus. Sereca.
Silent Leges inter arma, nec se exspe:
ctari jubent - - - - - - - Cicero.

Dixerunt Lux venit in mundum et dilexerunt homines magis tenebras quam lucem Joan 3.
Ps. Na Stronie Luminarze Gornego obimpu Słońca
miesiąc y gwiazdy poświęcał Duch Święty w Psalmach o nastałej
wyroliczm ust Twoich nowy Świat y nowe Światło mądro-
ści, iuż nie na Ziemi ale iako na Niebie nad Cherubinowy Throny
Dla tego venit Lux in mundum
ie prawda że ludzie nie stanęli do Boga y Pana swego
ią y nadal by y zaś tacą Iż pierwszy początek Stworzenia Świa-
tu, Świat ten w marcu od Boga, iako by w Maiu Stoiąc, Ia-
ius że do boni otrzymał Duch Przenayświętszy. Co ieżeli tak
iest, toć nie dziw iż ustawy tak Świętey Ziemie, iest ustawicznym
ieżnym Zamieszaniem wyną wojną y Massowym na Ie-
mi potykaniem Militia est vita hominis super terram
Podnarzeć noty, nie podziwienia że dnia dziewiątego między
grubemi Światła podmienionego podmienionego Światła w tym
Iasne oglądam Światło inter tenebras Mundi lucem. Kie-
dy albowiem Duch Przenayświętszy nie w postaci gołębia
na Apostołow y Uczniow ich przybrał, bo by był ciałem Zaiął:
ale nowego tantus dotare mirus ecus, Latinym y czernem y
Stelaniem na Swe nieszczęście lamentować. Pertyszat ci
go ad Rom: 8. Paweł Święty Stęsaiącego gemitibus inenar-
rabilibus: choć wpływach Apostoł przypadł, Padre Alu-
mina, dowcipne Padra Petrony Krauchrasnowcow Pomoc:
nych Nyckra Złotych Jchiatach wydrapowaé y wymouri nie
pokrzesti. iako ciemności inter lore cieni pim hoveditate tua. Di-
lexerunt homines magis tenebras quam lucem, niebla Ile poto
lucem, lucem natura przed Słońcem uciekaé a ciemności szukać
Cymeryus Low ambicya y fanta Zya Lucifer się uroczach Swoich
rad Ze Słońcem nym promieniem. Boy nas Stwoży Filius lucis

amy vi et vedenter na to zgarde tego świata Staramy się [illegible]
nie abyśmy byli filij tenebrarū Natacy Duch Święty Słusznie się Zda
Lux venit in mundum et dilexerunt homines magis tenebras ge
luan Joan 3. Lecz Słuszna rzecz abym proponuję Zato że
ty Duch Przenayświętszy nie ma Scriptca Że świat obmierzły
by na Scripturze Że Duch Przenayświętszy Że bardziey
Ludzie do ciemności niż Światowey nie prawości Skłania się ich chęci do
Ducha Przenayświętszego Jasney Prawdy y złym mowie
ad Cassiodorum Dei stoyąc Latwom. Blogosławieni nie Lud
vera [illegible] Scripta Canonica.
Potym Stąd Przeznam się Joan 8. o sobie powie
dział Ego sum Lux mundi, po nieważ cały świat swoim
Przyjściem y Przenenym rozjaśnił y oświecił. Potym Stąd
w ciemności Zostawałby był Cały Życiem stowiek, y dyby
był Duch Przenayświętszy mieszkającego na tym ciemno
ści świecie Dalio pis. y Joannis 1. Lux vera est quae illu
minat omnem hominem venientem in hunc mundum
Scriptiue te pisma y Litorie wiecznego zostają
ich bo świat tego Duch objąć nie może Scriptiwy Litery na przymierze Dei
Scriptiwy ten y nader scryptiwy Litery
chcą Prawdy, Bo Światowe Duchy w tym nie mieszkają
ią Jak w umysły Luciani Deus Lux est terena in so non
sunt ulla Joan 1. Światowe Duchy Dumy y nadętości
Petrze wpadają przeparć bestiennych cynnych bo Przemi
mieszkał Duch Jasności. Duch Przenayświętszy nie mieszka
ią chcąc Pogańscy Filozofowie jdy Światową nie prawdo
chcą prawdy probować.

Sicut ergo Resurrectionis ita et pacis completo Sepulchrum est initium radix nidus, et or
ibi enim Spiritus Sancti coeluit, ibi Lucè Terra et angelis promulgavit, ibi bella D
boli contra hominem et mici mundi attentata penitus evanuit et finitum est.

Ici nec gniuden Leiut chociaż naymędrzy spemiędzy Stan
gdy nie maią La Thuyttre Sameyo Ducha Nay świętszego
Illorozumienia tey obre Sunt hi Spiritus Caritate Spes
non illuxerunt. Szczęśliwe te narody Ktore wewnętrzne
Światła nie mieszkaią bo Światłością Ducha Nayświęt
go obiasnione Zostaią. Ktoby chciał niedzieć dostonatey
przyczyny niedbania Ducha Nay. Ktoby tego przypomnieć so
bie wodzę Ludu Bożego do Grzechu odwartacy non
potentis Servire Domino Deus enim Sanctus est, y tak ieśt przy
czyna, że Duchowi Świętemu nie Służemy, quia Sanctus est
Gdyby był nieludzkiego Pana, Duch Krzyżby nie iakby Słońce
Albo iakby promienie iakby Luminarz niebieski z Stemsru
ie na Ziemskie Padoły ale iuż w postaci Gołębicy polecia
iąc się Za ieśt bez Zołci Dobry Duchowych, y dobry nad dobre
mi wszystkich promieniach Zostaiący mowi tak Lukasz
S. Spiritus Sanctus corporali Specie descendit sicut co
lumba; Dla tego Duch Swięty: w Gołębicy białey po
stawi polecał się nad Apostołami, nie iżeby ale się bardz
dowodzumieiąc przykładzie że Duch Swięty: ieśt dobrem
ty wdarach w Złotych darach słowach, że pochodzi Zanie
winnieść od Stworzonej osoby y pochodzi od Samey Trzeciey
Ktora Zadney nie ma maluky przychowey, Stałego ieśt Du
cha Swiętego nieuinnieiący y czystości w postaci przemieni
wszy się Gołębicy, widzieć wszystkich Stawcy nad Apostołami Pan

Regina Rosa.

Infula Paphensi et terno Bavelli diademmate coronata.

In Illustrissimo et Reverendissimo Dño. Efficháële Sen
bela D.ei et apostolice Sedis gratiâ Episcopo Paphen
Suffraganeo Bracarensis &c.

Regnorum Regumq; Lepos, Sanctiq; Deorum.
Florentis Populi Dea, cognatumq; pudori.
Purpureo genus, Hiblei diademma Senatus
Pestani et Regina Throni, Rosa pronuba digna
Ad vitas titulosq; comas tua tempora vinxi.
Lambit Paphiis Honor intrenare Tianis
De Bavellea Florum Regnia Corona
Atq; tripolex cinxit trirum caput aureus Orbis.
Jam potes Hesperidum torvo vigilata Draconi
Jam potes Idalii contemnere Serta roseti
Hic diademmata tibi Lepos hortusq; corona est.
Talia Reginam florum decuere viveta.
Cui bis donat proprium, Cacus ipse draconem;
Herculeas Cele quali custode rapinas
Aureaq; haud propios vidisset furta per hortos.

Tumodo cui rubeam cingunt diademmata frontem
Cessitrag purpureos velavit et Infula crines.
Nostra etiam admittes Princeps rora serta fameræ.
Quæ Te Reginam Lechicis monstrabit in Orbem

Horius Ethereo qua noster Carpatus Orbi.
Grandè Supercilium medijs abscondit in astris
Stine velut è Specula mundi prospexit ab alto.
Fortunam Lechici bisura Polonia Regni.
Pace autem Totâ Spatiam tellure videtam.
Feralesta dos deflorata mg cupressum.
Funereog videt ramos horrere capillo;
Cu tumultus Suis Regna forent aut triste Sadaver
Imperium mastam vectinaretur in urnam.
Capta vel aversis tanquam Proserpina Hedis
Sarmaticos spet Sereri quesita per agros.
Horrea Si livent a nigro gramina fumo.
Ergo Super pugnum flexa cervice recumbens.
In causa Novitate Stupet. Mox corde resumpto
Ultra famineum Surrexit Lechia Pectus
Fatorum leves clamoribus increpat iras.

Vid agis o for.

Nihil agis! o fortuna licet furor omnis in una
Conspiret Lechiam gemitus non exprimet ullos
Nullag Sarmatia plorantem fata videbunt
Longe virilis animus quam lucius lacrymor, imo
Siquando invitis manarent flentibus ora
Ipsa vel adversam videret lacrima sortem.
Atneq permissis fundo suspiria votis
Aptet tuum Dea coeca thronum, revirescere nostrum.
Imperium. ni fata volent rursusq priori.
Regum electorem campum consurgere flora.
Vernantesq efferre comas meliore colono.
Fronde coronabit florum Dea florida campos.
Vix ea: tum longas imitura Polonia terras
Gentilem premis aquilam plaustroq loquenti
Jungit et impigro tranat super ala Rubro.
Nec prius attrahetô carpentum sistere loro.
Quam mediis flora fuerat mens firma rosetis
Ad medium pendent flora pomaria solum.
Illaris nunquam illustris oriens, mediusve cadensve
Sol efferre potest oculos: stant floreа circum
Moenia, defenditq virens exercitus hortum.
Intus prata jacent Zephiris exculta colonis.
Attollit campum, sublimis sylva, solumq

Frondibus everrit, ludit nutantibus aura.
Hinc Illinc comis, nidi si forte loquaces.
Et blandum philomela canat super arbore mel.
Iota statim docili recitavit murmure lyra.
Fons medium lavat amne satum, vix dum creato
Undoso potat vice lactis nectare flores.
At gelidum, blandis estas stipata favoniis
Excludit Boream luco, Niveq; Decembres,
In medio dives fragrantibus area glebis
Nutrit odoratas meses: Hic florida fruges
Hic rosa, nativo viridaria purpurat astro.
Hic viola terram pingunt, hic lylia pulchro.
Straverunt candore solum, virides q; tapetes.
Multaq; constrato jacuere antea virēto
Quo nec apelleæ tabulæ, nec pulchra Prigoni
Aspiciunt figmenta vitri. Hic forte veniret
Ipsa virens Styems. Hic carrum Lechia solvit.
Floreaq; augusto subiit palatia gressu.
Quis referat quantis riserunt plausibus Horti.
Juncta simul Lechiam, Libi ter cecinisse ferunter
Festivis arbusta sonis, ter vertice prona
Sarmaticam coluisse Deam, ter florida pestam
Lætitia Lauvente dedit vaga lylva choream
Orpheas audisse fides, plectrumq; putapses.

Juvi.

Quin ubi populea Lechiam videre Sorores
Diventes tersere genas Lacrymasq; deposa.
Sola Serenato fluxerunt gaudia vultu.
Tunc etiam pandis argentea Lilia Labris.
Nescio quid tacito dixerunt murmure: pulcher
Nunc et Narcissus, Madidum caput extulit undis.
Ac subito visa correptus imagine forma.
Ipse suos vultus, et prisco ut more Amores.
Ast quantis notas Mavortia Laurea votis
Optavit redimire comas, dignumve Gradivo.
Bellonâve caput lit post pugnata Gigantum
Præda cum patrios veheret super astra triumphos
Ipsa Jovis fertur, properasse in tempore Laurus.
Cætera prænorum Respublica florum.
Calcanda proiecit humo, ne tramite viti
Vulgari gyret. Regina potentia calle.
Forte super solito, protune suffulta virenti
Semiceias dea Flora rosas, comebat et altas.
Nunc viridis morsu dentis componere frontem
Ad mitras nunc purpureos attollere crines.
Edificare caput vittis modo florida vubro.
Largius hic illic suffundere tempora fuco.
Ut dubea melius faceret præsagia Pallas.
Ipsa etiam geminas, pascebat diva capellas.

Ipsa Dei hortorum non vili nutrivit herba.
Permisit mandipe rosas vidasq cadentes
Sic ubi Solicitas trahit inter gaudia curas
Flora Luis Lætata rosis vidit eminus alta
Sarmatiam Le Le cum Magestate ferentem
& Non vires gravius Stellata Parathia Juno:
Mox non tarda tulit Le proripit obvia vespu
Junxerunt q suas ad Mutua vincula dextras
Tunc ubi reclusis pandet Le pompa viretis
Ipsa Sarmaticam flora tollente lacertum
Irit per viridem Spectatrix Lechia Leenam
At Dea jam propvi maturos arbore ficus
Jam laurus placidam jactas laudavit in umbram
Hinc et odoratis Surgentes Mestibus agros
Illinc Panheos Sudantia balsama rivos
Et dulces vidas et odore lilia colles
Cunctis tamen Supra jocundis laudibus aspr
Purpureas effere rosas quas Lechia lucis
Semboecia Sunt alta Domus insignia pacis
Ut rubet et Roseus Se Se flos purpurat ortu
& Punicea tales Iris quem aurora cubile
Fert a fratre q ortas: hunc non Natura colorem
Sed propriò gens ista dedit de Sanguine
Signatale Solum Roseaq exordia Stirpis.

Et pulchros generis q̃rit jactantia casus.
Hesperias opus est Solis pervertere plumas.
Quo thabus jacet ille Sarrexere cubilis
Q̃ Szembeccii his Lucina radiantia pridem.
Solis in Occidua cunabula præbuit arta.
Et cius poterat Sed vix illustrius Orbem
aspexisse alia Domus aut Szembeccius inde
Aut Soles surgunt iterum Si fas est Orsi
Si nasci voluisset bonos et Iupiter ipse
Talibus optasset pro Creta ludere cunis
Theutonici cum jura throni q̃ stadium rotarum
Pro Sceptro Carolus jam tunc cum Cæsare magno
Vincebat gens ista Seu Germania miles
Barbaricum ferro Martem detruderet Hemo
Theutonicas Aquilas præcurrit Szembeli et ipse
Prostrati rapuit Laurum de fronte Gradivi
Seu cum Saxonicis Venus concurreret undis
Hostilem primus putavit cassidè Triumphum
Hâc degente Heros: qua tandem cum̃ cruento
Contra Aries victrix veheret Germanid Bellum.
His velut ense viris pugnavit Cæsar et iste
Innumeros compsit vitæ lauriferè triumphos.
At qua per Roscum duplex capra Subsilit agrum.
Sic sibi Szembeccius placuit de Stemmate nobili
Permutare suam Frixea cum ariete Sortem.

Hic licet æthereo discurrens labat in arvo
Cæsaris nuper justis tunetura Diannæ.
Has in Lervata deduxit præmia vitæ
Nam q ubi Latratos Remea pro pau Leones
Spumantesq' apros et ravet ter trita cornu
Agmina cervorum in retia tradit.
Cæsaream Leopulo vitam Suspendit et uno
Legnum præcipitat fera mors.
Purpuream retro Leo prædam Stembeciis ipsa
Morte virum mirante rapit de faucibus ovi,
Theutonitumq aurum Legnum conservat in una
Hi Suppar cum ipsis Stembeli confligere fatis,
Mox inter prædas inter monumenta deinde,
Hoc Lervatus Cæsar Stembecia, Dantis
Impennis gemino steterunt pretio q Capillo

Venit Lux in Mundum Joan: 8. Z. 2 pt Sentencien

Podra rzecz notuy podźiwienia, że dnia z Zisieyszego między gruberni Swiata
pomięszanego umbrami Jasne oglądam Światłość inter tenebras mundi
lucen starannie co niepodobna aby contrana wynaydowały się in uno Sub:
iecta, co takiego aby się dziecinne tam iasno było. ponieważ Z
Sam mowi. Stato Lux et Tenebra Sunt Sibi contrana in uno
ergo compati nequeunt Subjecta, co iest prawda. Lecz nie
wiem ialim sposobem Katrowy wspolnie argument mam
nato fundamentalny racyą z dzisieyszey Ewangelyi Joan. 8.
Lux venit in mundum, gdzie ią prality lume to prawda in Mun
dum, że mundus nicio niszego ~~nicuit~~ na tym wasym tym tho lum:
bra lumins a ieżeli tak iest że Lux venit, tedy duo contrana
in uno compati valent subjecta, prosze nie trzymać o tym
polacią explikacyą tego, że mundus iest umbra, ale gdy Lux
venit w tym pinktcie wszelka ciemność ustempować mu
si. Zaprawnie oczymnasze Zatpilnuy wtey ciemności Swia:
towey y iuż Zginęły by potrzeba było gdy by Lux vera Duch
Przenayswiętszy do nas był mieszkaniem wtenczas dopiero
Jasną zwycięzcą oka własnego światłość Duchownego
świętego gdy Sam do nas przybywa, iako światłość explikuie
Z. Surgam cum Pedro niterebris Dominus Lux mea est
iako by ten sens chciał wyrazić Louranę z ciemności światło
tego wiktoryen iuż Zaćmiłem się, do szedł do mnie światłość
przybędzie światłości. lucę Stuzna rzecz abym proszę cię
Zato że mowię. że Duch Przenayswiętszy iest światłość wszelkie

Światło tego rozjaśniającego ciemności y tym mowię do J.M.P. Litwinów
Nie darmo przyznał się Joannes osobie powiedział tego Sum
Lux mundi, ponieważ cały świat swoim przyjściem roz-
jaśnił y oświecił. Dotychczas wciemności Leżał świat by był kiedy nie
nie oświecał żyjący Złowiek gdy by był Duch przenayświęt-
szy nie złączego natym ciemności świecie swym światłe-
nie oświecał, Jako przy Joann. Lux vera est, quae illu-
minat omnem hominem venientem in hunc mun-
dum. kiedy nie nie złączą wciemnościach, wlim mieszk:
kiedy Duch Przenayświętszy z światłością. Dwie choroby
przyjmują wswiatłości przyjmuje, aby ciemności nie pano-
wały tam, Doligd Pan w Stronie swym przyjmuje Balm
otym dowodzi przy Joann. amictus Lumine sicut vestimento
Nie świat cyrkumferatny iest światło, ale Pan Bog, dla
tego Ludzie wonim nie przeszkadzają innym. Quoniam Deus
Lux est, tenebrae in eo non sunt ullae. Joann. wpa-
da w przepaść oraz inne wnicy kiedy ktory chorobą
zaćmiony Leżał bo tym nie mieszkał Duch iasności.
Dlatego w ciemnościach Pogańskich Filozofowie gdy światło wy
nie prawdy chcą prawdy probować, dlatego nigdy umie
Duch światłości prawdziwey nie przestają. Ci nowie
nie nieumieją chociaż naymędrszemi ksiązkami gdy nie
mają Za Stawcę Samego Ducha Nayświętszego.
Illorum in genua terebri sunt Si Spiritûs Sanctae

spira non illucescant: Scripsimy te narody ktore sie mnoga
światła nie mieszkaią, bo światłością Ducha obiasnione Lo:
stacią. Został Bog po wniebowstąpieniu swoim wiel
kach ognistych Ducha naysuiętszego aby ci w świątowe
nie zstąpił po Zesłaniu Misit in apostolos Spiritum si
ngulis igneis se ejeant unctra mundi. pieścien do
brego mowi Iziasz Et ambulabunt gentes in lumine
tuo Isaiæ 5. Iatabi tu tymam że on tak chciał wypełnić
że iak przeciw Boże Ducha Zesłał naysuiętszego, tak za
raz na wsze narody wiasnego zostawać Boga Lego.
Duch Swięty nie iak słońce albo luminarz iaki niebieski
z stempsne na ziemski padół ale w postaci ognistey po:
kazuiąc że iest bez zołci dobry Dobrych y dobry nad do
brymi w ognistych promieniach zostaiący. mowi tak Lu:
cas 2. Spiritus Sanctus corporali Specie descendit si
cut columba.

Substantiva	Adjectiva	Verba Competentia rei
Abundantia	Felix	Ætatē p̄fert auream
affluentia	Prospera	Felicia Spondet Fœcunda
Fertilitas	Beata	Mensē p̄fert uberrima
Copia	Fortunata	Ditat homines
Libertas	exoptata	Opes accumulat
Divitiæ	Aurea	Thesauros auget
Opes.	locuples	Campos exhilarat
	Perennis	Splendet
	Invictus	Corruscat
Adamas.	Durus	Diademata et annulos ornat
	Infractus	Ditat.
	Rigidus	Difficile frangit
	Splendens	Pretiō æstimat
	Corruscus	Radios nitorem juba's effundit
	Incorruptus	
	Pretiosus	
	Æternus	
	Radians	
	Flāis ferrog in victus.	
	Hirūne Sangui ne contexit	
Ala.	Celer	Effert
Penna	Excelsa	Adtollit
Pennæ		

Jungit

	Summa	Evenit
	Sublimis	Transcendit
	Suprema	Transcurrit
	Excellens	Nubes penetrat.
	Velox	Aerem verberat.
	Prepes	
Ambrosia	Celestis	Satiat.
Seu.	Ethera	Potat seu explet gustum
Nectar.	Salubris	Exhilarat.
	Amena	Arridet.
	Divina	Cordi demulcet animum
	Suavis	Rapit gustum.
	Dulcis	Extinguit sitim
	Jucunda.	Avum sedat.
		Domat.
		Compescit
Aquila	Venerabilis	Vota dedicamus precesq litamus
dempd	Magnifica	Ignibq adornat illustrat
Ala	Splendida	Floribq candecorat.
Ara.	Divina	Victima illi cadunt
	Pretiosa	Cultus illi offertur
	Illustris	Numina in illis adoramq
	Honoranda	Deas in illis statuimus
	Celebranda	Colimus
	Augusta	Veneramur.
	Sublimis.	Proni cadimus antearam
	Excelsa	Manus extendimus.
	Magna.	Suspiria evomimus

Aea

Area	Fortunata	Jacit
Sors	Secunda	Ludit alludit Illudit.
Fortuna.		Didat.
		Spoliat.
		Despauperat
		Odit.
Ager.	Dives.	Flores messem seu laureas fert.
Campus	Frugifer.	Rore irrigat.
Prata.	Fecundus.	Ferro excolit.
Arva	Luxuriosus.	Certamina instituunt.
humus	Ferax.	Decurrit.
Tellus	Uberrimus.	Olimpia fiunt.
Terra	Fertilis.	Monsteriles sunt.
	Spectabilis.	Locus recreationis.
	Opimus.	Martis et Bellonæ locus conseratus
Arena.	Victrix.	Vincimus et vincimur.
	Gloriosa.	Spolia de Hoste accipimus.
	Triumphalis	Exercit in laureas.
	Martia.	Messem profert.
	Fatalis.	Tumulamur.
	Augusta.	arena expolit ferrum.
	Amplissima.	et aurum aliaq metalla.
	Vastissima.	Vestigia fingimus.
	Bellica.	Locus certaminis pugnæ et victoriæ
		Mars cupressus plantat.

Apex &c.	Excelsus.	Accendimus.
Culmen.	Summus	Eluctamur.
Mons.	Sublimis	Assurginus.
Vertex.	Superbus	Attollimur.
Fastigium.		Evehimur.
Culmen.		
Arbor. S.	Alta	Crescit
Frons	procera	Vernat
Palma	Virescens	Fructus profert
Laurus	Facunda	Umbram Spargit
	Excelsa	Fructus fortuna honoris prodit.
	Vernans	Inscepta clavas Scipiones efformat.
	Fructifera	Aspirgit in Laureas.
	Excrescens	In Sublime se profert.
	Sublimis	Folia Suppeditat.
	Extensa.	Nidos avibus Comparat.
		Ramos diffundit
		Alte infigit radices telluri.
		Frondibus Luxuriat.
		Vertice se tollit ad auras
		et Castra.
Arma. S.	Vulcania	Vincunt
Ferrum.	Radiantia	Subjugant
Chalibs	Victricia	Intrepidi, abeunt.
Hasta.	Fatalia.	Laureas demetunt
Telum	Invisa.	Pugnant.

Clarissimus

Gladius	Sanguine depicta	Certant
	Cæde infecta	Victorias Spargunt
	et ebria.	Defendunt
	Fulgentia.	Hostes oppugnant.
	Rutilantia.	In præda et Spolium Subjiciunt.
	Horrida.	Rubuerant
	In Sanguine. na:	Acumen Suppeditant
	tantia.	Stylus ferrens.
		exarant.
		Inscalpunt.
		Instruimur armis
Aurum.	Corruscans.	Æstimatur.
S.	Effulgens.	Ponderatur.
Thesaurus.	Solidum.	Ditat.
Opes.	Nitidum.	Fulgurat.
Gemma.	Rutilans.	Ignibus expolitur.
Casa.	Nobile.	Pellit in Opiam.
	Fatale	In Regnum effulget coronis
	Exitiale	Sceptra, sistras, flavas, Scipio-
	Pretiosum.	nes Pondecorat.
	Radians.	
	Potens.	
	Inæstimabile	
	Ponderosum.	
	Expolitum.	

Avis	Ætherea.	Concentibus aera mulcet.
S.	Pennigera.	Resonat.
Volucris	Venatigera.	Per arbores p silvas p ædes vagatur.
Ales.	Cohors.	Nidos in arboribus construit
Aquila.	Pennata.	In Sublime evolat.
	alatus	Canit.
	Exercitus.	Pennas subpeditat.
Aquila S.	Rapax.	Resplendet in vexillis
Accipiter	Cupidus.	Ad Solem volat.
	Pius.	Fulmina Jovi subpedidat
	Præceps.	Regnorum insigne.
	Ferus.	Supra montes nidificat
	Crudelis	Præda amat.
	Velox.	Rex Avium.
	Volucris.	Rostris viscerat.
	Nubivagus.	Omnes ferit aves.
	Audax.	Intestat. columbas.
	Intrepidus.	Unguibus vulnerat.
	Impius.	Rapit.
	Ferox.	
	Trux.	
	Immitis.	
	Atrox.	
Aurora.	Rutilans.	Diem nuntiat.

Lux.	Purpurea.	Diem nuntiat.
Cera.	Micans.	Velut cinosura deducit.
	Splendens.	Solis prodroma et durix.
	Formosa.	Fugat umbra et mari Erithrea.
	Pulchra.	Ex Erithrea mari enatat.
	Flammans.	Orbem Serenat.
	Rosea.	Noctem pellit.
Anchora.	Ferrea.	Spem denotat.
Seu.	Mordax.	Naves Sustinet. Fundat.
Ramus.	Ponderosa.	Solidat pupy atem pestate
	Aquorea.	Immuney reddit.
	Gravis.	A procellis. Liberat.
	Acuta.	Inter Scillay et Charibdey securos facit
	Fortunata	Ad portum detenet.
	Felix.	Fluctus mordet.
	Exoptata.	
Aqua. Seu.	Amena.	Flamma Sedat.
Unda.	Placida.	Per Saxa sonat.
Later.	Mobilis.	Sitim extinguit.
Humor.	Irrigua.	Irrigat.
Liquor.	Arentes.	Floribg dat Incrementa
Limen.	Stagnans.	Celeriter currit.
Rivus.	Sunt etiam	Demergit.
Lympeha	Divitey.	Ad portum deducit.
Fons.	Pretiosa.	Scillay fovet.

Plane.	Aurea.	Aquilonibq movet.
	Gemmea.	Procellas patit.
		Veram Subpeditat.
Bellum. L.	Horridum.	Bellum Inferre.
Prelium.	Crudele.	Suscitare.
Certamen.	Letiale.	Deserere.
Conflictus.	Metandum.	Confligere.
Pugna.	Ferale.	Conserere.
Mors.	Immane.	Committere.
Arma.	Sanguineu.	Fulminare Ense.
Militia.	Lacrimabile.	Lassare Hostem.
Procella.	Pestiferum.	Provocare.
Fluctus	Letale.	Vitam adimere.
Bellona	Rigidum.	Sanguinem elicere.
	Radiosum.	Pacem turbare. et quietem
	Furibundum.	Laureas promeruit.
	Tempestiferum.	
	Bellorum tumultus.	
	Spumans Sanguine.	
	Armis detonans	
	Latrantia Bella.	
	Flagrantia.	
	Sitibundum.	
	Sanguinis bellu	
Bellua L.	Crudelis.	Devorat.

Monstrum.	Cruenta.	Sitit Sanguinem.
	Fatalis.	Vitam adimit.
	Terralis.	Necem infert insidiat.
	Atrox.	Furorem. vomat.
	Insatiabilis	
	Funesta.	
	Terriosa	
	Seva.	
Boreas. Seu.	Frigidus.	Arbores pervertit
Aquilo.	Horrendus.	A portu Felicitis removet.
Ventus	Crudelis.	Pervertit.
Tempestas	Violentus.	Turbat.
Turbo.	Sevicus.	Solo exequat.
Eolus	Ferox.	Commiscet.
Auster.	Procellosus.	Gruerdia. Fuscitat.
	Aureus.	Ineitat.
	Glatialis	Impellit.
	Terribilis.	Concutit.
	Giciens.	Frangit.
	Rapidus	Demergit
	Acutus.	Devorat
	Asperuis	Immiscet.
	Animatus	Solem adimit
	Stridens	Celum Obnubilat.
	Procellosus	Pluvias Fuscitat
	Famosus.	Lumen adimit Flores decoquit.

Bruma

Bruma. Seu.	Gelida.	Flores exoreguit.
Hiems.	Rigida.	Ver explicat.
	Glatialis.	Favonios Etheseas Euros
	Rigem.	conturbat.
	Intolerabilis.	Tellurem constringit.
	etc. Acut &c.	Captivat aquas.
	Aquilone	Ottatij Nostri.
		Horrorum Tyrannis.
Bustum.	Horrendum.	Exanimat.
Sepulchrū.	Miserabile.	Vitam adimit.
Tumulus.	Deplorandū	Lumen arripit.
Cadaver.	Exanime.	Ad lachrimas. provocat.
	Lachrimabile.	Ad luctum et mœrorem concitat.
	Mœstum.	Tristi voce perorat.
	Deforme.	
	Exsangve.	
	Flebile.	
	Triste.	
Cecitas.	Deploranda.	Lucem adimit.
Caligo.	miserabilis.	A recto deduit tramite.
Nox.	Privata.	Tenebris involvit.
Tenebræ.	Orbata.	Solis Lumina arripit.
	Viduata Lumine	Contemnat tenebras.
	Fumosa.	Nubibus involvit.
	Lurida.	Ad tenebras noctem et caliginem
		damnata.

Calum.	Nitidum.	Beatos reddit.
Æther.	Stellans.	Lucem diffundit
Sydera.	Cæruleum.	Serenat.
Astra.	Splendidum.	Splendet.
Cœlis	Flammigerû.	Stellarum Patria
Polus.	Rutilans.	Nos respicit.
Olympus.	Coruscans.	Solis et Lunæ Regia.
	Nimbosum.	Divorum limina.
	Pluviosum.	Aula Cœlestis.
	Cœli Astra.	Jovis Regia.
	Palatia.	Regna Stellantia.
	Tecta tonantis	
	Æthereadæ.	
	Ora Cœlestes	
	Sedes Sydereæ	
Calamitas	Acerba.	Mœrore inficit.
Adversitas	Iniqua.	Torquet.
Infortunium.	Severa.	Premit.
Scrumna.	Funesta.	In summas redijt angustias.
Miseria.	Aspera	Extorquet.
Damnum.	Exitiosa	Lachrimas depredat omnibus
Clades.	Lamentabilis	In omnem inducit miseriam.
Strages.	Luctuosa.	Omnem prosperam fortunam
Incommoda.	Horrida.	ademit.
	Nefanda.	
	Sanguinea.	

	Pernitiosa.	
	Feralis.	
	Crudelis.	
Candor.	Niveus.	
Albedo.	Conspicuus.	
	Purus.	
	Virgineus.	
	Lacteus.	
	Mirabilis.	
	Intemeratq.	
	Angelicus.	
	Innocus.	
	Intaminatq	
	Intactus.	
Carcer.	Squalidus.	Libertatem adimit.
	Tenebrosq	Mancipat.
	Terrimus.	Lachrimaſ extorquet.
	Profundy.	Diem adimit.
	Rigidy.	Lucem aufert.
	Feroz.	Macerat.
	Fetidy.	Exsanguinem reddit.
	Horribily.	
	Crudelis.	
	Lemebundy.	

Cathena.

Cathena.	Gravis.	Constringit.
Vincula.	Tristis.	Libertatem adimit.
Nexus.	Dura.	Manicipat vincit.
Laqueus.	Misera.	Passus et pedes retardat
Compedes.	Egesta.	Iter arduum reddit.
Servitus.	Molesta.	Trahit miseriam.
Jugum.	Abjecta.	Lachrimas eliciunt.
Mancipium.	Sordida.	Vilis adorant veste.
	Turpis.	
	Infamis.	
	Intollerabilis.	
	Erumnosa.	
	Servilis.	
	Tyrannica.	
	Deplorandа	
Chaos.	Cymmerium.	Precipitat.
Abyssus.	Horrendum.	Devorat.
Caverna.	Profundum.	Absumit.
	Triste.	Submergit.
	Obscurum.	Luce privat.
	Cecum.	Solem et Diem aufert.
	Vastum.	
	Immane.	
	Secretum.	

Dapes.	Nectarea.	Vitam sustentat.
Apulo.	Grata.	Instaurat vires.
Alimentum.	Regia.	Animum vigorem auget.
Ambrosia.	Solennes.	Mœstos exhilarat animos.
Nectar.	Lautha.	Vires reficit roburaddit.
Esca.	Utilis.	Sitim expellit animum demulcet.
Convivium.	Mellilligo.	Rapit compescit sedit.
Fabulum.	Ambrosia.	
Cibus.	Pingues.	
	Fecundum.	
	Uberrima.	
	Opima.	
Cibeus.	Sangvineus.	Tela rejcit.
Scutum.	Fulgens.	Defendimur munimur.
Parma.	Ferreus.	Hostem repellimus.
Pilta.	Aureus.	A fato nos tuemur.
Umbo is.	Splendidus.	Fulmina depellimus.
Agis dis	Rutilans.	Ab ictu nos defendimus.
	Pirenius.	Tutos nos reddit.
	Insignis.	Impetus. repellit Hostiles.
	Aeneus.	Ab ictu Hostili defendimur.
	Solidus.	Tela franguntur in illo.
Cenum.	Sordidum.	Detur pat defædat.
Colluvies.	Tursissimum.	Deni grat.

Sordes.	Fetidum.	Faciem decus. speciem ademit.
Luctum.	Putridum.	Nitorem pulchritudinem. de-
	Deplorandum.	mergit. Obfuscat.
	Abominandum	Ingratum reddit.
	Abjectum.	Candorem. gratiam ademit.
	Miserabile.	
Columna.	Sublimis.	Fulcit Sustentat.
Colossus.	Excelsa	Innituntq illis res.
Pyramis.	Solida.	Decorant terminant.
Obeliscus.	Augusta.	Corona in illis ponebant.
Fulcrum.	Magnifica	Gloriæ meta erat.
	Firma.	Nomina in illis. inscripta
	Perennis.	erant.
	Aterna.	Intriumphum et gloriâ
	Cæcta.	erigebant.
	Terminans.	
	Triumphalis.	
	Victrix.	
Corona.	Aurea.	Circumdat. ambit.
Vitta.	Gemmea.	Cingit ornat. vincit.
Sertum.	Fulgens.	Imponit. innectit.
Diadema.	Insignis.	Implicat.
Laurea.	Splendida.	

Dorea.	Regia.	adornat ambit
	Nobilis.	cingit Coronat etc
	Pretiosa.	
	Triumphalis.	
	Regalis.	
	Stellata.	
	Aterna.	
	Perennis.	
	Immortalis.	
	Diues.	
	Frondens.	
	Coruscа.	
Crimen.	Nefarium.	Commaculat condemnat.
Scelus.	Prauum.	Deturpat abjudicat.
Noxa.	Injustum.	Defedat crutiat.
Delictum.	Scleratum	Inficit ignominiam.
Peccatum.	Dolosum.	Opprobrium infamiam parit.
Mora.	Damnabile.	Famam aufert.
Culpa.	Perfidum.	In vincula condemnat.
Facinus.	Inexcusabile.	Damnat morti.
Flagitium.	Turpe.	Servitute premit.
Opprobrium.	Detestandū.	Torquet vexat.
	Deforme	
	Detestabile	

	Execrandum.	
	Scelestum.	
	Atrox.	
	Grande.	
Crudelitas.	Atrox.	Pramit necat.
Feritas.	Ferox.	Cruciat. Condemnat.
Immanitas.	Barbara.	Morte conficit.
Barbaries.	Truculenta	Sanguinem elicit.
Saevitia.	Immanis.	Crudele manu inficit.
Inclementia.	Cruenta	Inebriat.
Durities.	Effera.	Inflammata ardet furore
Asperitas.	Similis.	etc. etc. etc.
Acerbitas.	Furens.	
Atrocitas.	Sanguinea.	
Inhumanitas.	Ferina diri	
Furor.	Horrenda.	
Indementia.	Insana.	
	Furibunda.	
	Impatiens.	
	Terribilis.	
	Odiosa.	
	Aspera.	
	Tigride brusi	
	ride pejor.	

	Caua & Durior.	
	Damantea ssa rior	
	Creo truculentior.	
Gressus dig	Horrendum	Affligit Crutiat.
Aurora	Ingens.	Torquet reddit orco
Damnum.	Deplorandū	Miserrimum facit
Exitium	Fatale.	Depauperat. Spoliat.
Pernitiej.	Exitiale	Exuit bonis.
Nora.	Ferale.	
Detrimentum	Irreparabile	
Jactura.	Intollerabile.	
Dispendium	Cruentum	
Incommodū	Violentum.	
	Molestum.	
	Funestum.	
	Grande.	
	Immane.	
Decus.	Conspicuum	Honore prosequt.
Pulchritudo.	Gratum	Extollit decorat
Venustus.	Iucundum.	Ornat celebrat.
Forma.	Purpureum	Evehit evolat.
Spetiej.		Perennitati inscribit Nomen
Gratia.		et dignitatis famam.

ornamentum

Ornamentū	Divinum.	
Laus.	Regale.	
Gloria	Immortale	
Honor	Inclitum.	
Dignitas.	Arduum.	
Splendor	Fragile.	
	Mutabile.	
	Summum.	
	Triumphale.	
Dolor.	Crudelis.	Torquet conturbat.
Meror.	Infelix.	Concutit ferit.
Tristia.	Sollicitus.	Gemitum lachrymas.
Excutiatus.	Asper.	elicit.
Erumna	Rabidus.	Ad lachrymas provocat
	Ardens.	Extorquet fletū.
	Vesanus.	Ardet consicit macerat
	Indomitus.	Corrodit excrutiat.
	Gemmebundus.	Opprimit vires concitat
	Flebilis.	
	Impatiens.	
	Funereus.	
	Irrequietus.	
	Grandis.	
	Intestinus.	

Fames	Rabida.	Enecat. Premit.
Egestas.	Seca.	Torquet Vitam ademit.
Miseria.	Dura.	Vires coquit.
Esuries.	Inops.	Sanitatem devastat.
	Crudelis.	Corpus macerat.
	Acerba.	Marcescit gratilescit.
	Aspera.	Robore exuit.
	Languida.	
	Furibunda.	
	Violenta.	
	Impatiens.	
	Gravis.	
	Grandis.	
	Atrox.	
Fatum.	Inavitabile.	Opprimit. enecat.
Mors.	Miserabile.	Vitam ademitur fax.
Funus.	Triste.	Exanimem reddit homin
Letum.	Deplorandum.	Vitales ademit Spiritus.
	Malignum.	Ad stygias condemnat undas.
	Pernitiosum.	Lumen arripit ad mausole
	Terribile.	Precipitat dejcit detrudit.
	Amarium.	Viam monstrat.
	Immane.	Pellit tenebras.
		Noctem illuminat.

Fax.	Fervens.	Ignes accendit triumphales
Lumen.	Lucida.	Aras illustrat.
	Flammea.	Viam monstrat.
	Splendida.	Pellit tenebras.
	Grata.	Noctem illumminat
	Illustris.	
	Radians.	
Festum.	Insigne.	Gloriam vocalem reddit.
Solennitas.	Solenne.	Deprædicat deducit.
Dies Sacra.	Latum.	Ad Honorem et plausus.
	Triumphale	provocat.
	Gloriosum.	Exhilarat celebrat.
		Lætos reddit.
Flos.	Formosus.	Exornat coronat.
Sertum.	Odorus.	Odore ad se pertrahit.
Laurea.	Redolens.	Ver demonstrat.
Palma.	Candidus.	Zephiri ac Ethesij illi or-
Herba.	Suavis.	rident et favonij.
Hortus.	Renascens.	Aras ciornat.
Corona.	Amœnus.	Campos et prata condeco- rat.
	Pulcherrimus	
	Delicatus.	
	Amabilis.	

Fluctus.	Tumens.	Murmurat. resorat.
Aqua.	Marinus.	Dehiscit spumat obruit.
Lympha.	Rapidus.	Ventis subjacit.
Oceanus.	Tremulus.	In altum sese tollit.
Vadum.	Spumosus.	Undas exigit.
Mare.	Agitans.	Consurgit ad æthera.
Pelagus.	Saxifragus	Pervertit transmutat
Fons.	Horrisonus.	Conchyat marginy.
Later.	Vagus.	
Unda.	Saliens.	
	Tremens.	
	Errans.	
Fortuna.	Ridens.	Faustis decurrit. successibq
Sors.	Amica.	Vultu ridet serena.
Rota.	Placida.	Lotis auspitijs solet.
Felicitas.	Prospera.	Ventis secundis favet.
Prosperitas	Fausta	Eritu secundo applaudit.
Augurium.	Felix	Iniquis urget casibq.
Peripetia	Benigna	Fatis tristibus exercet.
	Famens.	Et duris eventibq urget.
	Atlans.	Servit fulget evehit.
	Abundans	Venit post multos una sere-
	Secunda.	nadies. nunquam rebq crede-
	Adversa.	re Lotis.

Inconstans.	Inconstans.	
	Afflicta.	
	Cæca.	
	Aspera.	
	Tristis.	
	Mala.	
	Crudelis.	
	Infamis.	
	Gravis.	
	Iniqua.	
Fulmen.	Horrendum.	Horrorem incutit.
Flamma.	Violentum.	Facit montes constituit.
	Validum.	Accendit devastat.
	Sulfureum.	Favillam cum cinere reddit.
	Tremendum.	Enecat populat opprimit
	Flammivomũ	Vitam ademit.
	Metuendum.	
	Flagrans.	
	Vindex.	
Fumus.	Sordidus.	Evolat. diem eripit.
Caligo.	Gravis.	Nubibus. obducit flamma.
Nox.	Turbidus.	Opprimit excecat.
Tenebræ.	Amarus.	Obfuscat denigrat.
Umbra.	Suffureus.	Serenitatem dimit.

Fuligo.	Cæcus.	Lachrymas. elicit.
	Synallidus.	Ad fletum provocat.
	Pallidus.	Deturpat vultum. et nitorem vultus.
	Horrendus.	
	Tristis.	Assurgit in altum
	Luridus.	Turpine cœco involvit.
	Umbrosus.	
	Nubilosus.	
	Terribilis.	
Furor.	Impius.	Desævit exitium.
Ira.	Igneus.	Minat. fervet.
Amentia.	Immitis.	Vitæ insidiat.
Insania.	Flammeus.	Nocet tela acuit.
Rabies.	Immanis.	Ad prælium stimulat.
Malitia.	Exitiosus.	Ad Bellum concitat.
Furia.	Crudelis.	Sitit sanguinem.
	Atrox.	Arma instruit.
	Malus.	Hostem provocat.
	Sævus.	Ferit inimicum.
	Violentus.	
	Impetiosus.	
Ferrum.	Durum.	Vincit Demetit.
Gladius.	Solidum.	Exarat Vulnerat.

Telum.	Rigidum.	Acuit. interimit.
Acumen.	Grave.	Expugnat decertat.
Sagitta.	Stridens.	Defendit fugat.
Hasta.	Nocens.	Stilum acuit.
Ensis.	Crudele.	Campos excollit.
Mucro.	Obductu Rubigine.	Hostem depellit.
Chalibs.	Rubens Sanguine.	Nomina exculpit in marmoribg
	Tabo ebriunt.	Ignem suscitat.
		Accendit.
Flamma.	Triumphalis.	Alesait devorat.
Ignis.	Impia.	Illustrat splendet.
Fervor.	Lucida.	Lucet accendit.
Rogus.	Ardens.	Devorat populat.
Pyra.	Vulcania.	Sursum tendit ignis.
Tchedo.	Etruscans.	Ignes accendit triumphales.
Vulcanus.	Nitens.	Gelu fugat.
Fax.	Atinea.	Aras. exornat.
Astus.	Crudelis.	Pellit tenebras et noctes.
	Sulfurea.	Viam monstrat.
	Stridens.	Eraquit dapes.
	Rapax.	Pleantis Lucerna.
		Custos Imperij flamma qua vestales Virgines fovebant
Gemma.	Tumens.	In mari nascit fulminante Polo.

Concha.	Nobilis.	Coronas trabeas mitras decorat.
Unio.	Radians.	Exornat capita.
Achates.	Scintillans.	Ditat.
Margarita.	Diues.	Annulos inserit.
Saphirus.	Perspicua.	Ex rore nascit.
Smaragdus.	Fulgens.	Inter procellas exerit
Pyropus.	Ardens.	
	Corrusca.	
	Rutilans.	
	Erythrea	
	Pretiosa.	
	Nivea	
	Candida.	
	Pura.	
	Lactea.	
Genus.	Nobile.	Attollit. erigit.
Gens.	Antiquum	Prodit vehit.
Ortus.	Regium.	Elegit honorat.
Origo.	Augustum.	In Lucem prodit.
Stirps.	Excelsum.	Effundit.
Germen.	Insigne.	Orbi Commendat.
Sanguis.	Magnum.	
Propago.	Sublime.	
Progenies.	Honorandum.	
Fund.	Gloriosum.	

Familia.	Famosum.	
Stemma.	Majestuosum.	
Domus.	Deorum.	
	Splendidum.	
	Illustre.	
	Pastuosum.	
	Vituperij.	
	Ignobile.	
	Objectum.	
	Vile. humile.	
	Sordidum.	
Gloria.	Magna.	Nunquam debilis est.
Laus.	Summa.	Evehit attollit effert.
Honor.	Inclita.	Celebrat. exigit.
Decus.	Triumphalis.	Promovit condemnat.
Fama.	Immortalis.	Æternitati inscribit.
Nomen.	Perennis.	Deprædicat Triumphos.
Dignitas.	Augusta.	Instruit.
Æstimatio	Ingens.	Ignes. accendit triumphales.
Elogium.	Excelsa.	Virtutem coronat.
Panegiris.	Supprema	Fatis non cedit.
Encomium.	Sublimis.	Perennis manet.
	Immensa.	Corona/ et diademata tribuit
	Superstes pt fata.	Sationes/ Nova/ heroica.

	Mortis nescia.	Aeternam promeret memor
	Fatorum expers.	
	Splendida.	
	Nobilis.	
	Plebis.	
	Aeterna.	
Gratia.	Benigna.	Irrigat 2 exundat humectat
Venustas.	Amica.	Aspergit. Sedat flammas.
Pulchritudo.	Sincera	Fitibundam reddit terram
Charitas.	Accepta.	Incrementum dat Moribg
Amor.	Dulcis.	Allexis Leges consurgit.
Studium.	Suavis.	Sebriat terra Pleades. sunt.
Pietas.	Iucunda.	Stella. Lachrimabiles Pluv
Favor.	Amoena.	
Imber.	Largus. Effus.	Commendat. 1 Aptat.
Pluvia.	Exundans	Constringit.
Ros. Nubes.	Precipis.	Pectori in hæret.
Nimbus.	Fertilis.	Memoriæ imprimit.
Gutta.	Utilis. Utilis.	Exarat inscribit.
Humor.	Aureo gemeo.	Amare meret.
	Cæruleus.	
	Abundans.	
	Irriguus.	
	Densus.	

	Fortunatus.	Aureus Minerva Imber.
	Sonorus.	Padoli Gangetis Hermi aurei torrentes.
	Nimbosus.	Gemmida Piscaria et Hydaspis.
Imperium.	Augustum.	Eminet. Regnat. Dominat.
Regnum.	Sublime.	Jurat. Dat populis. Ditat.
Potestas.	Excelsum.	Attollit. Continet. Coercet.
Dominatus.	Ingens.	Cohibet. Dirigit fortunatum.
Sceptrum.	Potens.	Felicem. beatum reddit.
Solium.	Tremendum.	Protendit. Extendit. Regit.
Tchronus.	Regium.	Scit Leges imponit.
Majestas.	Venerandum.	Trahit imperat.
Honor.	Magnum.	Dominat. Honorat.
Fastigium.	Immensum.	
	Grande.	
	Magnificum.	
	Splendidum.	
	Felix Suave.	
	Beatum Fortunatum.	
Infamia.	Summa.	Detrimentat. Deturpat.
Labes.	Ingens.	Dehonestat. famam aufert.
Ignominia.	Perennis.	Servituti addicit.
Dedecus.	Deploranda.	Honorem aestimationem. gloriam
Probrum.	Miseranda.	nomen. Dignitatem incutat. pre-
Convitium.	Execranda.	mit.

Opprobrium	Inhonesta	
Calumnia	Turpis	
Dishonor.	Aterna	
	Immortalis.	
	Execrabilis	
Infernus.	Horendus.	Flammas evomit.
Avernus.	Immanis.	Devorat consumit. enecat.
Orcus.	Tremendus.	
Tartarus.	Metuendus.	
Styx.	Formidandus.	
Erebus.	Tenanis Sedes.	Aterno servituti condemnat
Baitus.	Fauces specus.	Excutiat.
Acheron.	Paludes Umbra.	
Pluto.	Locus Plutonis	
Lerna.	Subdita Regna	
Jehenna.	Cæca Patria.	
Cerberus.	Immane antrū	
Megiera.	Profunda vorago.	
Medusa.	Aterna Chaos. noctis.	
Baratchrū.	Tristis Sinedoche.	
Ergastulum	Domus.	
	Perennis Caligo	
	Carcer tartareus	
	Ergastula rigida.	

	Regnum formidabile.	
	Sciti Unda.	
	Flammo igny.	
	Vindex.	
	Ultrix.	
	Regna pallida	
	Pestifera.	
	Sulfurea.	
	Furibunda.	
Infortunium.	Triste.	Ledit affligit tremit.
Infelicitas.	Grave.	Torquet desevit.
Exumna.	Crudele.	Tristia dat tempora.
Calamitas.	Durum.	Rebg acerbis concutit.
Exitium	Infandum.	Miseros reddit.
Malum.	Acerbum.	Duris exercet casibg.
Clades.	Inclemens.	Opprimit. Inopes reddit.
Ruina.	Deplorandu.	Adversa infortunia obruit
Adversitas.	Miserandu.	Ad lachrymas provocat.
Miseria.	Exitiale. etc	
Sors dira.		
Innocentia.	Candida.	Sepulchri nescia.
Candor.	Illesa.	Fato major.
Integritas.	Honoranda.	Fatorum Domitrix.
Immunitas.	Gloriosa.	Superis gratissima.

Pudor.	Decora.	Post fata superstes.
Aninginfans	Intaminata.	Laudem progenerat.
Vitainculpata	Intacta.	Effert ad Sidera.
Virtus.	Incorrupta	Coronat Tribuit nomeimmor-
Innoxa.	Innocua.	tale v famam
Virginitas.	Intemerata	Beatos efficit.
Castitas.	Splendida.	Occasus nescia.
Puritas.	Inulita.	Retinet inviolata decus.
Probitas.	Illustris.	Promovit ad gloriam Curules.
Pietas.	Nobilis.	Solia ad summum honoris
Sanctitas.	Excellens.	fastigium
	Perennis.	Triumphat ubiq.
	Celebris.	Mortales et immortales efficit
	Ingens.	Augusta Augustos reddit.
	Amabilis.	Nomen Perennitati exarat.
	Veneranda.	
	Admiranda.	
	Pretiosa.	
	Opulenta.	
	Maxima.	
	Immortalis	
	Gratissima.	
Inopia.	Sordida.	Premit. Vitam ademit.
Paupertas.	Turpis.	Spoliat Nudat opum fortuna
Penuria.	Ignobilis.	Hostis inimica.

Defectus.	Aspera.	Miserrimos reddit.
Egestas.	Infortuna	Ad Lachrimas et gemitus provocat.
Indigentia.	Infelix.	Singultus elicit.
	Infausta	
	Augusta.	
	Inimica	
	Maligna.	
Insania.	Scelerata	Deturpat. Defedat. Crutiat.
Furor	Precips	Bestijs parem et similem reddit.
Rabies.	Furibunda.	Hominem exuit Sapientia
Amentia.	Furijs.	
Dementia.	Rabida.	
	Ceca.	
	Violenta.	
	Effrenis.	
Insidia.	Occulta.	Insidias ponere, Moliri.
Retia.	Latentes.	Instruere. Tendere.
Doli.	Fallaces.	Meditari opprimunt.
Laqui.	Tacita.	Necant, Intimimunt. Alloquent.
	Hostiles.	Libertatem adimit. Captivant.
	Dolosa.	Enecant.
	Abdita.	
	Iniqua.	
	Sæva	

Jugum.	Odiosum.	Opprimit. Ad. Labores cogit.
Servitus.	Triste Turpe	Libera colla aggravat.
Mancipium.	Negandum.	Libertatem demit.
Tyrannis.	Deplorandu	Necat, Onerat.
Athena.	Inops.	Deprimit.
Vincula.	Immite.	
Carcer.	Malignum	
	Miserum.	
	Miserabile	
	Molestum.	
	Humile.	
	Exsecrandum.	
	Sordidum.	
	Infame durâ	
	Abjectum.	
	Grave.	
	Intollerabile	
	Grumosum	
	Acerbum.	
Facies.	Turpis.	Artus enecat.
Pallor.	Squallida.	Vitam adimit.
Injuria	Horrida.	Formam et speciem detur
	Deformis.	Purpureum colorem depa/cit
	Difficiens.	Homini vim sanguine reddit
	Langues.	Vultum horrendum reddit

Messis.	Dives.	Exsaciat, Exhilarat.
Fruges.	Opima.	Ditat, Opibg acumulat.
Seges.	Uber.	Aurea reddit Seculà.
Ceres.	Frugifera.	Ver procurat fortunatum
Arista.	Fertilis.	
Spica.	Aurea.	
Manipuli.	Copiosa.	
	Matura.	
	Ampla.	
	Fœcunda.	
	Fortunata	
	Felix.	
	Expectata	
	Pulchra.	
Morbus.	Tristis.	Inficit, Cruciat.
Langvor	Impatiens.	Langventem reddit hominem
Febris.	Pestifer.	Torquet atterit corpus.
Lues.	Letifer.	Exsangve reddit corpus.
Contagium	Acutus.	Maciem et pallorè in vultu inducit.
	Exsangvis.	Morti adjcit, Enecat,
	Pernitiosus	Cruciat.
	Crudelis.	
	Dirus.	
	Gravis.	
	Periculosus	

Immedicabilis.
Squerulosq.
Querbq. Quer.
Malignus.
Molestus.
Langvidus.
Mortifer.
Asper.
Intollerabilis
Desperatus.
Atrox.
Exitialis.

Nox. Tenebræ. Cæca. Diem aufert, Adimit.
Umbra Squalida. Excæcat Orbem.
Caligo. Pallida. Calligine implet Orbem.
Cecasus. Horrenda. Umbris terras cooperit
Cymmeria. Tristis. Nigro Orbe involvit amictu
Lanquida. Tetris secum amplectit alis.
Terribilis. Lugubres induxit somnos.
Intempesta. Solem extinguit.
Profunda. Accendit Sydera.
Obscura. Obcæcat Cælum.
Deformis. Claudit Lumina.
Cymmeria. Deformat Orbem.
Stygia. Solem in Querc condit.

Cætus	Lynascens.	Diem accendit Iter demonstrat.
Cruens.	Purpureg.	Solem nunciat rubet.
Sol Luc.	Ignicog.	Corruscat fulget splendet
	Rutilans	Irradiat Gymnicg
	Splendidg.	Fugat umbras.
	Fulgidg.	
	Corruscg.	
	Candidg.	
Palma.	Nobilis.	Triumphat denotat victoria.
	Insignis.	Signum et Dux Horum
	Veranus.	Laus Honor gloria Merces
	Amœna.	Præmium Triumphat
	Gloriosa.	Exercit decernat certat.
	Victrix.	
	Triumphalis	
	Honoranda.	
	Veneranda	
Dignitia.	Languida.	Fugit laborem.
Ignavia.	Turpis.	Deturpat Juvenes.
Socordia.	Inbellis.	Enervat animos. Lamentatio
Vecordia.	Torpens.	gemens corrupit indolem.

Iondia

Desidia	Ebria	Pestis. Decus Juventus.
Langvor	Foeda	Turpitudo ingenij ad Lucrum
Segnities	Mollis	provocat. vitij praefinat.
Torpor	Imperita deses	Animos Crudit ingenium
Otium		grandia Scientia mollis.
Negligentia		
Pudor	Timida	Indicium mentis.
Rubor	Purpurea	Ingenua Angelis reddit.
Modestia	Rosea	Superis vicina.
Pudicitia	Ingenua	Ad Polos evehit
Candor	Modesta honesta	Gloriam tribuit
Verecundia	Verecunda	Ad Laureas attollit.
	Casta Virginea	Inter Sanctos Collocat.
	Inpolluta	Affines Dijs procurat.
	Nivea	
	Pulchra	
	Innocua	
Puerilia	Tenera	Vivet Floret vernat
Aetas tenera	Blanda	Ad bonos et malos flectitur
Juventus Puerilis	Imbellis	Ad Socordiam Negligentiam
et mollis Annis	Torpora	prona.

Primum

Primum ostio Ædy.	Venusta.	
	Candida.	
	Compta	
	Ingenua	
	Verecunda.	
	Decora.	
Pux pura.	Fulgens. Ardens.	Exornat. Decorat. Vestit.
Musa.	Cubens. Corrusca.	Extollit Regio. Demonstrat.
Ostium.	Splendens.	
Firma Vestis.	Superba.	
Cocinea Toga.	Regia.	
	Pretiosa.	
	Nobilis.	
	Triumphalis.	
	Insignis.	
	Tyria. Sydonia.	
Regia Palatium.	Divus. Magnificus.	Attollit erigit Imperat.
Augustal.	Superbe splendida.	
	Illustris Nobilis.	
	Ampla Excelsa.	
	Sublimis. Augusta.	

Regnum.

Cyrnum.
Imperium.
Dominatg.
Scipterum

Rupes	ardua	Tranquillo vesin illa
Petra	Proceps.	Inscribimus Saxo
Saxum	Inaccessa	Ignes Suscitamus
Scopulus	Horrida	viam impedit
Sylex	Scopulosa	ederamus
Lapis	Saxosa	Aurum probamus
Marmor	Immanis	Sepulcra Monimenta
Lapis Lydius	Acuta	formamus.
	Aspera	
	Immota.	
Senectus	Rugosa	Vires adimit
Canities	Frigida	Ingenium debilitat
Vetustas	Rigida.	Molestiam infert
Aetas.	Longieva.	Ad morbos proclivis
	Statura.	Vires enervat.
	annosa	Morti proxima
	Infirma	

	Languida	
	Squallens	
	Effisera	
	Infirma.	
	Invalida	
	Effiseranda	
	Debilis	
	Exhausta	
Serenitas	Placida	Diem clarâ Efficit.
Fulgor	Quieta	Cælû puro lumine reddens fecit.
Splendor	amica	Plaudium indulget animis.
Radius	amœna	Facit Sine Nube Dies.
amœnitas	apstata	Dijcutit in Nubibj ethra
Lætitia	Blanda	Cælo Clementiâ tribuit
	Favens	Fugat Nubila dijecit.
	Candida	
	Tranquilla	
	Clemens	
	Ridens	
	Pura	
	Innubis	

BIBLIOTECA

Solum

Solium.	Superbum.	Cochit attollit eminet.
Throng.	Elixatum.	Impexat Regnat.
Majestas.	Regium.	Addit Animes.
	Magnificum.	Tributum persolving.
	Augustum.	
	Conspicuum.	
	Altum.	
	Excelsum.	
	Sublime.	
Tempestas.	Prudens.	Dis amores dispellit.
Procella.	Turbida.	Ethnicos. et Zephiros fugat.
Nijmbus.	Aspera Horrida.	Furit. Savit.
Turbo.	Terribilis. Imitus.	Amores dispellit tempes=
Chaos.	Effusa Tristis.	ras. Ventos furias provocat.
	Nymbosa.	Aquilones provocat.
		Tonitrua et fulmina [illegible]
		Celum obnubilat.
		Orbem tenebris opprimit.
		Squallorem inducit.
		Atenebris nigrescunt.
		Cunja Lumina.

Templum.

Templum.	Sacrum. Sancta	Honorat. attollit Locat
Ecclesia.	Nobile Magnificum	Exigit.
Aedes. Palatium.	Augustum.	Gloriâ Divina implet
Superum. Jovis	Excelsum.	Aras Imagines habet
Regina.	Sublime.	Tura efferunt.
Limina Divorum.	Venerabile.	Victima Dant.
Sacellum.	Gloriosum.	Mausolea Exigunt.
Sacrarium.	Honorandum	Icones collunt.
Dictum Domg.	Venerandum.	
Veneranda.	Sacra. Secta.	
	Pium. Diues.	
	Vetustum.	
	Antiquum.	
	Celebre.	

Tropus qui latine dicitur versio: est verbi vel sen- Quid
tentiæ a propria significatione in alienam cum conve- tropus.
nienti a translatio. Dicitur verbi vel sermonis idest
Sententiæ. Quia tropus potest esse sic ut in uno verbo
ita et in pluribus. Quare tropi sunt dupplices. Alii
verbor alii Sententiarum. Verborum tropi sunt Quan-
do est translatio in uno verbo vg. Lidet fatum, idest le-
venum est. Sententiar tropi sunt. Quando est
translatio in pluribus verbis vg. fatum illud quod ama
niovem frontem explicuit in ortu, visit in meridie, fle-
vit in occasu. Idest fatum illud quod fuit serenum
tam in ortu quam in meridie erat nubibum in occa-
su. Tropi verborum sunt septem: Effecta: Quadri-
phora, Synecdoche Metonimia, Antonomasia, potest tro
Onomatopoia, Catachresis, et Meta Lepsis, pus.
Tropi Sententiarum. Seu in pluribus verbis sunt qua-
tuor Allegoria, Periphrasis, Hyperbaton, Hyperbo-
le, additur etiam Ironia,

Metaphora.

Metaphora est a propria significaone ad im- Quid
propriam cum similitudine vel comparatione trans- metapho
latio. Translatio inquam verbi tantum vg. Pra- ra.
ta rident, gemmant lilia, Robur Herculeum,
idest prata florent, albent lilia, Porro ali-
ud est similitudo aliud Comparatio.
Similitudo est convenientia unius rei cum altera, Quid Simi-
diversa natura vg. Homo fortis est Leo. Sunt duo con- litudo.

venienq.

venientia se cum in fortitudine. Homo tamen est alius natura, quia rationalis, Leo alterius natura scilicet irrationalis.

Quid comparatio. Comparatio autem est convenientia duorum ejusdem Naturæ. vg. Homo fortis est Hercules. Dives Crassus. conveniunt secum in fortitudine. in multitudine, opum. et sunt ejusdem naturæ. quia tam homo quia Hercules tam homo dives quam Crassus sunt naturæ rationalis.

Quomodo inveniendæ sit similitudo et comparatio. Jam Similitudo quam comparatio quærenda est per has particulas sicut, ita. per primam particulam habenda præcuntis qualitas illius rei cui quæritur Similem per secundam particulam indagando est qualitas alterius rei quam vellem dicere Similem. prima. vg. sicut Homo est fortis ceu habens qualitatem hominis inquire quid aliud est forte conveniens sive non conveniens in natura cum homine. et invenies Leonem non convenientem Herculem convenientem in natura. Erit itaq; Similitudo homo fortis ut Leo. Jam verò comparatio erit homo fortis ut Hercules. Metaphora est duplex alia proxima alia remota.

Quotuplex Metaphora quid proxima. proxima est quando dictio aliqua propriè conveniens sensui externo transfertur in sensum internum. cujus species sunt 5 ta. prima a visu. sic dicimus video. pro intellego. despicio pro contemno. respicio pro præsto gratiam. prospicio pro in posterum provideo. 2da. ab auditu ut audio pro obtempero, item audio pro certo. 3tia ab odoratu. ut

Subolet.

Subolet pro deprehendo. Subodoro pro devenio. 4ta a gustu. Sic dicimus Honorem sitire, pro expetere. molestias devorare pro perferre. Sapere arrogantiam, absorbere molestiam. 5ta. a Tactu ut sentio pro intelligo. Solet etiam transferri verbum a gestu corporis ad animum. Sic dicimus inflare buccam pro arrogantem esse. tollere Supercilium pro Superbum esse, exporrigere frontem pro exhilarescere. Contrahere frontem protervum esse corrugare frontem pro moleste ferre.

Remota metaphora est. quando dictio aliqua transfertur a propria significatione ad impropriam cum convenientia vel comparatione aliqua. Quid meta phora & quid remota

Species Metaphore remote sunt 4tuor. 1ma. Quando verbum transfertur a re vivente ad rem viventem cum similitudine vel comparatione. ut Homo Leporini animi, seu est timidus. Stomachi Lupini, id est vorax est. Roboris Leonini homo, id est fortis. Species 1 metaphore remote

Cum vero vivens et multiplex aliud vivens rationale. aliud vivens Sensitivum. aliud vivens vegetativum Sicut vivens rationale est homo. vivens Sensitivum est Bos, Equus et omne animal, tam irrationale quam volatile quam reptile. Vivens vegetativum Flos, arbor, Pomum potest multis modis transferri verbum a re vivente ad rem viventem. Quod modi potest aliqua similitudo et verbum transferri ad rem vivente

1ma. potest verbum transferri ab homine ad homine. id est a vivente rationali ad vivens rationale. ut homo Phydias. id est Sculptor. Herculei roboris id est fortis. Centocules Argus id est bene videns. 2do. potest transferri verbum a vivente Sensitivo, ad vivens Sensitivum ut equus volat id est cito currit. 3tia

3tio. a vivente vegetativo ad vivens vegetativum potest transferri verbum vg. Roseum pomum pro rubro
4to. a vivente rationali ad vivens sensitivum seu ab homine ad animal. irrationale. ut Leo Rex Animalium. Aquila Regina Avium. Loquuntur avs. idest cantant. 5to. a vivente sensitivo idest ab animali irrationali ad vivens rationale scilicet ad hominem. vg. obtactare aliquem idest detrahere fama alicujus. Homo homini lupus. idest insidiator. 6to. potest transferri verbum a vivente rationali ad vivens vegetativum idest homine ad florem. ut Lilia vident Loquuntur. 7me. potest transferri verbum a vivente vegetativo ad vivens rationale. seu a flore ad hominem. ut flos Juventutis.

Species. 2da. Metaphora remota. Secunda Species metaphora remota est: quando verbum transfertur a re non vivente ad rem non viventem vg. Nivea papirus. gemmea charta. Eburnea dentis pro alba. Montes aquarum pro fluctibus. Fortuna Britea pro inconstans.

3tia. Tertia Spes metaphora est quando verbum transfertur a re vivente ad rem non viventem. ut Lacrymantur Nubes pro pluit. Sol oculus pro Sole, igne excanduit, pro irascitur. Labia aperuit librum. Superbi montes pro alti. alti supercilii arbor. idest pro Cera et alta.

4to. Quarta metaphora Species est. quando verbum transfertur ad re non vivente ad rem viventem. vg. gemmant digiti, Scintillant oculi, animam succendit pectore.

Saxeus.

Saxeus homo, aurea Juventus.

Adverto hic potissimam esse metaphora Speciem. quando rebus non viventibus attribuitur actio alicui viventis. vg. quid quid dicturus es de homine, idem ipsum si dicas de virtute vel vitio ejusdem hominis. Si in Laudem Heroïs dicares. Fortitudo tua et robur quod ad bellatricem collegisti Manum fudit in terram hostem. Tibi erexit trophaea ex cadaveribus. Si item de mendaci homine diceres. Ostendatis tua. Te ad cathastas damnant. homines prius depingunt versipellem. Item de Sapiente. Scientia tua a tilo pendet capite. Laureas meretur mille.

Adverto Secundo. elegantem esse metaphoram. Imo Si qua metaphora non tam verbum transferatur proprie conveniens alicui rei. Sed ipsa res ponatur a qua verbum transfertur. Sic pulchrior erit hac metaphora. hic homo ignem Spirat et corde fovet. quam hac. ardet in facundia. Pulchrior item hac Metaphora. corporis robore et invicto animo Leo est. quam hac. Leoninas habet vires. 2do. Si rebus non viventibus adscribamus actiones et mores verum viventium Sic vg. pro eo Sensu. Gladio prostrasti hostem. Si dicas Si dicas Bellator tuus Gladius prostravit hostem. Item pro eo Sensu Calamus pulchre scribis. Si dicas. Tuus calamus meretur encomia. qui quot literas tot Tibi exaravit Panegyres. 3tio. Si verba aetati humanae Servientia transferantur ad res non animatas et non viventes. ut decrepita quercus. pro amosa Argentea Libicum canities, pro albedine. Laeta Herbarum infantia. 4to. Si verba vestitui Servientia transferantur ad alias res. vg. Purpura rosarum. 5to. Si voces artis nauticae Servientes transfe-

rant

rantur vg. in Syrtes periculorum indicere. optatam Regnis destituere salutem. 6to. si ab arte militari transferantur verba vg. debellare superbiam, vincere cupiditatem quam etc.

Quæ sunt metaphoræ vitia.

Vitia autem metaphorarum sunt. 1mo. si verbum transferatur a re propria ad impropriam sine ulla similitudine. utpote dicas de templi pro janua. 2do. si verbum transferatur a re propria ad impropriam cum similitudine quidem sed a longe petita vg. chambers inventutis est ebrietas. 3tio. vitium metaphorae est, quando dictio transferatur a re illustri ad ignobilem, a notabili ad minus notabilem. sic vg. Per fluvium guttam ad mare ventus destruit cervisia: vel etiam de contra. quando dictio transfertur a re ignobili ad illustrem. vg. vacca stabularia pro viro eximio. 4to. vitium item metaphorae est. si verbum translatum minus significet quam proprium vg. Aquila velociter ambulat, per aerem. quia ista vox velocitatem plus utique significat, quam ista currit. 5to. tandem metaphorae vitium est. si sit affectatum verbum translatum et minus honestum. ut terram conspuere nivibus.

Quæ metaphoræ necessitas.

Necessitas metaphorae attribuitur propter varias rationes. 1mo. ob defectum vocis quando scilicet deest propria dictio vel saltim nobis non occurrit. sic dicimus vites germinare agros sitire. segetes latas esse. 2do. propter majorem significationem. rei et energiam. dicimus melius dicitur ardet et accenditur inflammatur irascundia, quam irascitur. 3tio. propter majorem decorem orationis et culturam eloquentiae.

ut lumen

ut lumen orationis flectamen eloquentia profluida oratione. Sic discordiam dicerem. Rocellam tempons, postem Patria. 4to. Propter majorem delectationem. Quia omnis metaphora habet in similitudinem omnis autem similitudo delectat hominem audientem.

SYNECDOHE.

Synecdoche vox Graeca, intellectio Latine est cum una ex aliis quomodocunque intelligitur propter aliquam connexionem. ut Graecia dixit Vistulam intelligitur ejus agaam. Quid Syne

Istic tropus Synecdoche: fit modis octo. 1mus modus est quando ponitur pars pro toto. ut puppis pro Navi. Tectum pro Domo. Mensa pro urbe. Vidicadem caput pro homine. Quod mo: dictis.

2dus. modus. est. quando ponitur totum pro parte. ve. Solum rubet idest pars aliqua Coli. Fontem ignemque ferebat pro aqua et carbone. Tulerunt Dominum meum idest corpus ejus.

3tius modus. quando ponitur numerus Singularis pro Numero plurali: vel quando ponitur nomen collectivum Significans multitudinem idest numerum plurarem. ve armatus miles pro militibus, Augustus dicit Lusaos Dest milites Ejus. Polonus exercitus victor idest Polori victores. 4tus. modus quando ponitur numerus plurabis et intelligitur Singularis Sic dicimus ambrosios Platones. Fabios Scipiones. 5tus modus. est: quando ponitur Species et intelligitur genus. Seu ab Species ponitur pro genere. ve. ~~pro ave~~ aquila pro avi. auster pro vento. Vistula pro aqua. 6tus modus est. dum ponitur genus pro Specie ut animal pro equo. arbor pro abiete. pontus pro quolibet na-

vi

vi. Quare Sciendum est quid sit genus? quid Species? Non quaritur autem hic quid sit genus, aut species: ex rigore Philosophice sed tantum Rhetorice. Itaq; Quid est hic genus ad captum Rhetoricum est vox competens genus? pluribus multum inter se differentibus. qualis hec vox est: animal que competit et homini et bruto et avi. Interim tamen hec vox: homo. Item hec vox brutum. et hec vox avis: Rhetorice loquendo non Philosophice potest dici genus. quia competit pluribus multum inter differentibus. hic homo. competit et Petro et Paulo et andree etc. brutum Quid Spe- competit, equo, bovi, asino etc. q. Iam vero species cies est vox competens pluribus non multum inter se differentibus qualis est hec vox homo: que competit et Petro et Paulo etc. hec vox avis, et aquile et anseri, q. Interim tamen hec vox Petrus et hec vox aquila, Rhetorice loquendo est species. quamvis Philosophice sit individuum. quia competit pluribus Petris inter se differentibus. pariter et aquilis. Si itaq; ponas hominem pro Petro, aut avem pro aquila pones Rhetorice genus pro specie. Si autem ponas Petrum pro homine, aut aquilam pro ave, pones speciem pro genere.

Vmus. modus est. cum ponitur materia ex qua aliquid fit pro ipsa re facta ex eadem materia. vt. cum ponitur ferrum pro gladio, aurum pro pecunia. utiq; ex ferro fit gladius. et auro aureus numisma. Octavus modus est. Dum antecedentia. ponuntur pro consequentibus. vt vixit pro mortuus est. Subdidit equo calcaria pro velociter cucurrit. Porro antecedens est quod presup-

ponit

ponitur ante aliquam rem pro priori vg. Vita pro: supponitur ante Mortem. Consequens est. quod consequitur aliquam rem. vg. Mors Vitam

Noto hic Spectare cum numerus certus pro incerto ponatur ut vg. millies audivi pro multoties. vel etiam è contra: Incertus pro certo vg. innumeri venerunt pro plurimi.

De Metonymia

Metonymia est Latinè denominatio cum res una vicina ponitur pro alia vicina. vg. nihil convenit Musis cum marte. ubi per Musas intelligitur Litera, per Martem Bellum.

Metonymia fit modis quinq. 1mus modus est 1 cum ponitur effectus pro sua causa, vg. Fur odit Solem 1 id est ejus lucem. Legi Virgilium 1 id est ejus Scripta. 2dus modus est cum ponitur effectus pro causa ut vg. Scelera Rempublicam demoliuntur. 1 id est Scelerati homines. qui sunt causa Sceleris. Virtus conservat Rempublicam, 1 id est homines virtute praditi. Peccatum ardet in inferno: 1 id est Peccatores etc.

Metonymia fit modis 6.

Notandum hic quod causa est, qua producit effectum vg. faber est causa Securis, quia facit Securim. Quantum Sufficit et opus est Rhetoribus causa. alia est efficiens qua producit efficienter principaliter effectum, vg. Faber respectu facta Securis est causa efficiens. alia est causa instrumentalis. qua causa efficiens producit effectum tanquam instrumento. vg. Malleus respectu Securis est causa instrumentalis. quia Faber producit seu facit Securim malleo. alia est causa materialis. ex qua aliquid fit. vg. Ferrum est causa materialis Securis quia ex ferro fit Securis. alia formalis. ad cujus formam aliquid fit. vg. Imago S. Petri picta.

cta. Si accipiatur a Pictore ad pingendam aliam Similem Imaginem pro norma erit causa formalis ~~ad cujus formam aliquid fit~~ respectu imaginis pingende. Quia cum ergo causa ponitur pro Suo effectu. et quicunque effectus ponetur pro Sua causa erit tropus Metonymia.
Tertius modus est. Quando ponitur Continens Seu id quod continet aliquam rem pro contento Seu pro eo quod continetur a continente Si vg. ponatur dolium quod est continens vinum pro vino. quod continetur dolio. Vel etiã Roma quæ continet Romanos pro Romanis qui continentur. Item Solium pro Solitibus.
Quartus modus est. Dum ponitur Possessor pro illa re, quam possidet etc. cujus Dominus est. v. Augustus vicit Socios Dedit ejus Milites. Ut colligor ardet Videt Domus illius. Quintus modus est. quando ponitur Signum pro re Significata. vg. Sagum pro Bello. Toga pro Pace. fasces pro Magistratu. Purpura pro Senatore. Corona pro Rege. Huc Spectant Stemmata Nobilium, insignia Dignitatum. Ut Sceptrum pro Rege. Diadema pro Principe. Infula vel Pedum pro Præsule. Clava pro Duce. Scipio pro Marescalco. Curulis pro Senatore Item insignia Seu Stemmata Urbium, Locorum, Artium. Scientiarum. Item insignia Decorum et Deanum. Regionum etiam Stemmata. vg. aquila alba pro Polonia. Draco pro Moscovia. Leo pro Belgis. Luna pro Turcis. Lilium pro Gallia.
Notandum hic: Quod Signum est quod Significat aliquid. Sic vg. fumus est Signum ignis. Cadera Severitis crux libra mundi vendibilis. Signum est Duplex. aliud naturale. quod ex natura Sua Significat aliquid vg. fumus ignem. aliud artificiale quod ex placito hominum Significat.

aliquid.

aliquid vg. Sagum Pratis. Toga Pacem. crux rubra mutsum, vendibile. Adverto etiam hic: Quod ponatur inventor pro re inventa. erit etiam tropus, Metonymia. Pariter ponatur Deus vel Dea alicujus rei. pro ipsa re vg. Bacchus pro vino. Ceres pro frumento. Minerva pro Sapientia. Neptunus pro mari. Venus pro Libidine. Musa pro Literis. Pallas pro Doctrina. Vulcanus pro igne. Pomona pro fructu.

De Antonomasia.

Antonomasia Latine pronominatio, est: cum pro uno nomine ponitur aliud nomen idem significans vg. Princeps Romanæ Eloquentiæ pro Cicerone. Antonomasia fit modis quinque. 1mus modus est: quando nomen Patronimicum ponitur pro nomine proprio. vg. Priamides pro Hectore. Anchisiades pro Æneæ. Lethiadæ pro Polonis. 2dus modus est: cum nomen appellativum ab aliquo facto vel arte ponitur pro nomine proprio. vg. Versor Carthaginis pro Scipione. Polonj nominis conditor pro Lecho. Oppugnator urbis Romanæ pro Annibale. Victor orbis pro Alexandro. Monstrorum domitor pro Hercule. 3tius modus est. cum nomen commune plurib⁹ per excellentiam uni attribuitur. ut Servator pro Christo Jesu. Apostolus pro Paulo. Philosophus pro Aristotele. Orator pro Ciceron. Urbs pro Roma. 4tus modus est: cum officium vel nomen dignitatis ponitur pro eo qui tale habet officium. vel gerit dignitatem. vg. Archiepiscopatus pro Archiepiscopo. Papatus pro Papa. Professor pro Professore. 5tus modus cum nomen proprium conveniens pro nomine appellativo ponitur. vg. Aristides pro Justo. Cato pro gravi Sapiente. Thersites pro deformi. Quanquam hic

mod.

modus antonomasia refertur juxta aliquos ad primam speciem metaphora Remota. Ceterum pro nunc aptam eruditionem hujus speciei Antonomasia. Sive Metaphora. qua inserunt plurimum exornanda ac decoranda Orationi Scilicet ut pro simplici nominine apellativo ponit pro nomen proprium.

Ab Hominibus vel Diis.

A.

Pro Adulatore. Antiphus Gigas.
Ambitioso Herostratus.
Amico inter Pastores Pollux
Item Pilades cum Oreste.
Amabili Paris Marcipus
Amante Patriam Themistodes.
Item Leaves
Item fortes.
Animoso Achilles Hector
Avaro Midas Tantalus

B.

Pro Bellicoso Annibal: Scipio, Ajax, Pompeius, Agamemnon. Alexander Magnus

Gradivus.

Gradivus.
Pro Bellatrice Famina. Bel-
lona. Amazon, Spartia
tia, Penthesilea.
Benefactore Titus Ve-
spasianus.
Bibax Bacchus Tor-
quatus Zeno.

C
Pro Caste. Basphis, Lu-
cretia, Partheno pe.

onomatopeia.

Onomatopeia Latine ficti est: de aliqua dicto nova componitur seu fingitur cum fundamento in re.
Onomatopeia est duplex Significationis et Imitationis.
Significationis est, per quam vox naturalis exprimitur
ex. Bos mugit. Serpens sibilat. Murmurat fluvius vel
arbor. Cacabat gallina, Rana coaxat. Cervus balat,
equus, hinnit, Bos boat. Lupus ululat. columba ge
mit. grus gruit. avis pipit. Lic quidam Polonus &c.
mine polonico has voces descripsit naturales.

Szpetna Zaba wbłocie Skrzeczy.
Wyspy piszczą ciele beczy.
Mnichaią kozły Psy Szczekaią.
Szare Wroble terkotaią
Skwierczą nocni nietoperze
Gęś Gąsa gga. myszka w pierze.
Kot ze kon głodny dis Skowyczy.
wilcy wyią lew Zas ryczy.
Swinia kwiczy, niedźwiedź mruczy.
Nocna Sowa w lesie huczy.
Kukułka kuka wylatuje.
Kur na płocie kukuryka.
Kruk na drzewie Kiedy ge carcze.
Kokoszka na Swych Smieciach gdacze.
A Wrobel gdy się otrzeźwia
Leczy Zmorzaw Zoraw ucieka
Wodna Jaskółka Kurczy gode
Bocian nosem Swym Klekoce.

w Stodole

Włodzisz Mach brzęczą pszczoły.
Włodzisz Jarzmach ciężkich jęczą woły.

Onomatopoia vero Imitationis est, cum vox aliqua vi-
detur imitari, et rem aliquam vel motus illius vg.
Italis at. Madris at. Polonis at. Philosophatur. Sic dici-
tur Laconismus, Luteranismus, Latinismus. Chri-
stianismus. Judaismus.
Notandum est quod non nisi cogente necessitate uten-
dum est hoc Tropo. cum scilicet res aliqua nova
verbum non habet quo denominatur. ut sunt Sibi-
lus, Mugitus, Vagitus, Tynnitus.

Catachresis.

Catachresis latine abusio est verbi a propria Signifi-
catione ad impropriam cum similitudine remota
translatio. Sic Catachresis erit si Substantiva
remota ponantur pro aliis Substantiis. ut Patri-
cida. Fratricida, pro quovis interfectore. cum
Substantiis adjectiva non propriè attribuuntur ut lon-
gum consilium. Item cum dictiones contrarium
Significantes simul jungentur. ut exigua copia abu-
bitiosa pictas.
Quare Catachresis per hoc differt a metaphora. quia
Metaphora fit cum similitudine bona proxima. iam
vero Catachresis admittit similitudinem remotam.
Insuper quia Metaphora transmutat dictionem pro
priam in impropriam. Jam autem Catachresis
cum deest verbum proprium subministrat meta-
phoricum. vg. Equitat in arundine longa.

Metalepsis.

Metalepsis est latine transumptio. Est quae in

re

re cum gradatim itur ad illud quod significatur unum ex alio intelligente. Sic illud Virgilii Post aliquot mea Regna videns mirabor aristas. ubi per aristas intelliguntur spicæ, per spicas Segetes, quia pars ponitur pro toto, per Segetem Messis, per Messem æstas, per æstatem annus.

De Tropis Sententiarum.

Tropi Sententiarum sunt Quinque. Allegoria, Ironia, Periphrasis, Hyperbaton, et Hyperbole.

Allegoria.

Allegoria Latinè inversio est: cum plures dictiones transferuntur a propria significatione ad impropriam cum similitudine vel comparatione. ita ut aliud verbis aliud sensu significent. Vocatur aliter Metaphora continuata. quia sicut Metaphora est unius verbi ita allegoria plurium verborum est translatio ab una similitudine vel comparatione, petitarum. Sic si dicas. Fulges honoribus, diceres metaphorice, quod si hunc sensum simplicem. In Juventute et in matura ætate aut in Senio honores habuisti. effervescis sic. Sive in vita tua orta radiis tibi rerum erigebaris. Sive in ætate tua Meridie Augem honorum circumferebas. Sive in occasu annoso Diem tibi Illustrissima Fortuna accendit. Jam est Stylus Allegoricus.
Allegoria in prima divisione est duplex. Alia pura quando omnes dictiones sunt translatæ ab una eadem similitudine vel comparatione petita sine ulla admixtione verborum propriorum cum impropriis ita ut aliud verbis aliud sensu significent. ut. Non procul a propriis stipite poma cadunt. Item in eadem.

dem navi mecum navigas. alia est composita
seu mista. quando ponuntur plures dictiones trans-
lata mista tamen cum verbis propriis. quale ha-
bes ex emplum Suppositum in laudem honorati.
Porro allegoria prima Subdividitur in 3 Species. Qua-
rum prima est. Dum Sententia Alicujus
Auctoris vel carmen alicujus Poeta aliud Sensu
aliud verbis Significat. vg. Impia Sub dulci mel-
le venena jacent. hoc est Sub Specie amicitie
dolus continetur. Item Mali corvi malum ovum.
id est Parentis mali. Malus filius. Secunda Spe-
cies est. quando aliquod adagium seu proverbi-
um communi usu receptum aliud verbis et ali-
no Sensu Significat. vg. tota cito erras id est vide-
menter erras. Difficile est contra torrentem ni-
ti. contra Lolem calcitrare.
Tertia Species est anigma. Sensus perplexus
a prima et facili intelligentia remotus, et per
conjecturas non nisi intelligibilis vg. Dum civita-
cui, mortua dulce cano. pro Lyra. Ima genuit ma-
ter, mater quoque gignitur ex me. pro glacie.
Item de tinea Litera me pavit nec quod lit lita-
ve. Novi in Libris vixi nec cum nec sine studiosior inde.
In Secunda divisione eaque principalissima allego-
ria est Duplex. Simplex et erudita. Simplex
est qua instruendatur Similitudini est que in re plu-
rium verborum a propria Significatione ad im pro-
priam cum Similitudine translatio. vg. hic Sensus
Simplex quoties Respublica oppugnabatur ab
Iosie.

hoste toties periclitabatur. desumpta similitudine a naufragio sic exprimitur: Quoties Reipublicæ navis hostibus impetebatur procellis, furentium Aquilonum impetu allidebatur Syrtibus, naufragabatur toties. Sic item sensus sic: Bellum describo in quo videre est armorum tumultus, torrentorum strepitus, militum cadavera sanguine madentia. Sic desumpta similitudine a tempestate, describo campum gradivi aperio magna tempestate belli, agitatum. Vide te Martios calores atq; æstus bellicosos non absq; turbine et fumosis ipse nubis, quæ nisi deplumant cædes et jurgia. Ecce segetes illæ plyceatæ virorum plumbea teritur grandine, robora arietum ferrentorum fulmine quæpatur, sanguineo imbre madent campi, et omenta diluvio vivos implent. armorum fulgur perstrinxit oculos et animum terrore. Talis est sequens laus a stemmate arboris, sub qua deducitur allegoria. Gdy nayadam na gałęzie rożne Arzewiney familiey drzewo rozliczne. Gdy trzyny dobrze pospolitego. Obfituiące owoce na ciężey fortunnym potomku tuszyć nie mogą tytle zeuspaniate gałęzie albo Merkuryusz Lowczanskiemu na Marszałkowstwo laski albo Marszałkowskiey adzy sę na regiment, albo honorowe fasces.
Allegoria erudita est. quando ponuntur plures dictiones translatæ ab una eademq; comparatione petita quæ aliud sensu aliud verbis enuntiat. vg. hic sensus simplex. Si Suevus non timuit non timebit amnem hostem. desumpta similitudine erudi-
tione de Hercule sic exprimitur. Si Tyro non lor-
ruit.

runt contemnet hydram grandior Hercules; Item hic Sensus simplex. Est Roma Papa. qui votum hoc Suo potestate dispolvet, desumpta comparatione de Alexandro sic exprimitur. Habet orbis caput Roma Suum Alexandrum qui hujus modi gordios nodos Suo potestatis gladio dispolvat.

Nota quod compositum allegoriam simplicem vel eruditam debet simplicem Sensum in primis habere, tandem debet advertere adjuncta similitudinis et omnia verba similitudini competentia. Tandem consideret qua verba propria abiceret et qua petita a similitudine vel comparatione loco propriorum ponet. Debet enim advertere ut verba impropria qua propriis miscentur habeant aliquam Succum combinationem. ut videre est in exemplis. Supra positis.

Nota Secundo quod ut ex quo genere translationis caperis eodem et desinas nec cum incaperis abigere in aqua finias.

Nota tertio quod aliquando in eodem contextu dicendi multiplex allegoria usurpetur, id autem contingit cum res eadem pluribus Sensibus Synonimis efferuntur, et quilibet Sensus Synonymus alia allegoria exornatur ut patet in exemplis allatis in Monica Rhetorum. Sic illud. Lectamus Lepe misera matres Catulum qui nos perimat, vel mersu laceret, vigamus studore assiduo cicutam, qua cum in culmum adolevit virus nobis ad exitium efferat. Acerimus persepe gladium olim in nostro jugulo hebetandum.

Ironia

Ironia latine illusio est cum plures dictiones transferuntur a propria significatione in sensum contrarium propter intentionem dicentis.

Ironia potest fieri multis modis 1mo insultatione seu irrisione, sic Christo insultabant Judei: ave Rex Judeorum, et vocatur tunc Sarcasmus. 2do. Simulatione cum aliquo eo gestu proferitur ut vultus compositione ut appareat aliud esse in verbis, aliud in sensu. vg. O De Sapientem. 3tio. dum dicitur de aliquo quod illi non competit. neq capax est est illius. vg. O De abstinentissimum Bacchum. O audacissimum animal Leporem. 4to exprobratione. vg. quis tu mihi es. qualis Catilinus qualis Cato.

Periphrasis.

Periphrasis Latine circuitio vel circumlocutio est. Tropus qui pluribus verbis explicat id, quod uno vel paucioribus dici potest. vg. Natale Solum pro Patria. Stem teneros avidem depellere fetus, i. vertagnos.

Modus scribendi Periphrastice principalissimus est, si considerentur adjuncta illius rei, item similitudines, comparationes, Etymologia seu nominis notatio effectus illius rei et per hoc circumscribatur aliqua res. sic dicetes per Periphrasim pro Aristole. Peripatetica Schola Princeps. pro Hercule. Domitor monstrorum. sic describens periphrastice cum Poeta hirundinem quae luteam cella sub trabe figit opus. Alta voce canit

celebrat.

celebratq Nidum. Sic item circumscribens no:
etem:
Nox erat et placidum carpebant fessa Laborem
Cerpera. per terras, Lymq; et vestra quierant
Equora. cum medio volvuntur Sydera lapsu
Cum tacet omnis ager pecudes pictaq; volucres.
Cavendum tamen in Periphrasi ne voces po:
nantur Superflua et non necessaria. Item ne
una eademq; ponatur Sapius. istud enim Perio:
logia est.

Hyperbaton.

Hyperbaton Latine transgressio est. que cum propter
ornatum orationis non servatur ordo Grammaticq.
Fit autem aut perversione ut maria omnia cir:
cum. aut transjectione cum v verbum a no:
minativo, vel adjectivum a suo Separatur Substan:
tivo. Alio Divisione vz. deficiente pcia deficit
omnia.
Hyperbaton cum non est tropus. quia nihil vertit
proinde magis Poetis quam Oratoribus placet.

Hyperbole.

Hyperbole est Supervlatio seu excessus quo orator
augendo aliquid vel minuendo excedit fidem. vz. de:
studine tardior, pigmo brevior, vix ossibus haret,
nive candidior
Potissimum fit Hyperbola eo modo, ut assumpta
materia inveniatur Similitudo vel comparatio.
et tandem eadem res Similitudini vel comparatio:

ni.

ni proferatur. vg. Sole clarior, Hercule fortior. Dixi potissimum quia etiam aliis modis potest formari vg. Tibi Gallius Fuam cepit facundiam. Gradivus Hemum. id est et Oratores et fortis. Vel etiam in laudem Sancti: O te quam Lucina pietas affecta est, cum laute virtutem Luxisti. vel etiam in laudem Sapientis. Jovis caput profers, quia ex Tuo cerebro natam credidit Orbis eruditus Minervam.

Optime etiam formatur Hyperbole per opposita vg. vix natus jam Sanctus. Vix plantam intulit arena martis, jam triumphavit. Aeidum vibravit ensem iam cruenta Marte fudit hostem &. Hic tropus locum maxime habet in panegiricis Materiis cum magno judicio est adhibendus. Nam si aptus sit urbanitatis, sin aliter fronia Stultitiae nomen assequitur. Unde Adverten: da est Persona quo laudatur et res cui praefertur. Quia si comparatio aliquando otiosa multo magis prolatio

De Figuris.

Figura est quaedam Sermonis exornatio remota a communi sensu et ordinario seu usitato modo loquendi. Hae figura est Duplex. alia Verborum alia Sententiarum. Figura verborum quae in sola collocatione et conformatione Verborum consistit, qua immutata figura Verborum pereunt. Figura Sententiarum est exornatio.

natio qua non in verbis sed indicentis effectu et in rebus totam suam vim et dignitatem reponit. ita ut quibus cunq' proferatur verbis eadem semper maneat figura majestas. Potest autem simul esse figura verborum et Sententiarum ut Repetitionis, Conduplicationis, et apostrophe aut alia. Per hoc vero differt verborum figura a figura Sententiarum, quia immutatis verbis perit figura verborum. Sensus autem figura Sententiarum qua manet modo maneat eadem res et affectus, quamvis verba mutentur.

Figura verborum ad 2pticem classem referuntur. alia fiunt per adjectionem et sunt exornatio qua consistit in adjectione seu additione vocis exornandi sensus gratia. Porro figura quae fiunt per adjectionem sunt 9. Repetitio, Conversio, Complexio, Conduplicatio, Traductio, Polyptoton, Synonimia, Polysyndeton et Gradatio.

Repetitio est exornatio quando plures sensus vel commata ab uno incipiunt verbo. seu ab una eademq' voce. v.g. Nemo Principum, Nemo Senatorum, nemo Equitum, in Polonia exstitit quem gloriae sitis non vexaret.

Conversio est quando plures sensus vel plura commata una eademq' voce finiuntur. v.g. istud Ciceronis. Ex quo tempore de Republica nostra concordia sublata est, libertas sublata est fides sublata est amicis sublata est.

Complexio est exornatio, qua Repetitionem et conversionem complectitur Seu est figura qua una voce Lapius sensum inchoat. et simul alio verbo Lapidsite: rato claudit. vg. istud et Ciceronе. Quid sunt qui fodera Lepe rumpunt, Carthaginenses. Qui sunt qui bellum crudelissime geserunt, Carthaginenses. Qui sunt qui Italiam deformarunt. Carthaginenses. vel istud. Veri civis est, fidem in principem agere animum. veri civis est pro libertate in mille mortes generosum ferre animum. Conduplicatio est exornatio. cum duo eadem voces consequenter repetuntur, Seu pono repetuntur vel cum una eadem vox in principio et fine ponitur vel in principio vel in medio et fine vg. Vivis heu vivis non ad deponenda sed ad augenda vita Tua Scelera. vel istud. Crescit tantum amor nummi quantum ipsa pecunia crescit vel etiam Crescit amor nummi tantum crescit quantum ipsa pecunia vel etiam Tantum amor nummi crescit, quantum ipsa pecunia crescit.

Traductio est exornatio. cum verba paulo immutata Lepius repetuntur. vel cum dictio aliqua ponitur eadem quo ad Literas, diversa autem quo ad significationem. Seu cum ponuntur in oratione voces qui voces faciunt Traductionem. vg. Vivis ut Tibi prolongetur vita pocula vita. Item illud. Si vult Princeps amari. nihil ferat Subditis amari.

Polyptoton.

Polyptoton est exornatio qua eandem dictionem ponit in diversis casibus. vel idem verbum in diversis temporibus. vel in diversis modis. aut in diverso genere. vg. Tuendo Libertati majores nostri vitam impenderunt, nos omnes cum sanguine impendimus, posteri utrumq; impendent.

Synonima. est exornatio qua voces plures id significantes. ad exornandam orationem congregat et conglobat. vg. fortitudo mentis, constantia animi, robur pectoris, facilius auro vincuntur quam ferro. Item dentibus stridet fulgurat oculis, vultu minatur, pedibus pulsat, id est irascitur.

Polysyndeton est exornatio. qua vel ijsdem vel diversis conjunctionibus orationem nectit et ligat. vg. et Senatorem et civem, et militem agit qui consilio succurrit Patriæ. vel etiam Sceptris et Principum mitris et Patris Ducum et Præsulum Tyrannis ferrum Libitina non parcit.

Gradatio est exornatio. quando scilicet dictio finiens sensum præcedentem, inchoat sequentem et ulterius consequenter vg. ex fortis. Industria virtutem, virtus gloriam, gloria æmulos comparavit. vel iste tuus Principis est illas amplectari libertatem servare servata libertate ferro Patriam augere. aucta Patria civibus commoda providere.

Alia sunt figura quæ fiunt per Detractionem.

Sunt quæ exornatio quæ consistit in detractione vocis alicuius exornandi sensus gratia. Quæ figuræ sunt quinq: Synecdoche, Dissolutio, Adjunctio, Syneciosis. Disjunctio.

Synecdoche est exornatio quæ ornamenti gratia supprimit vocem aliquam, quæ facile intelligi potest ex alio. vg. Hostis irruit, Mox tumultuari populus, Plebs fuere, cives lamentari Subintelligitur incipiunt

Dissolutio est exornatio quando plures dictiones vel Sensus sine coniunctione ponuntur vg. Civem Patriæ comendat amor, fidelitas, reverentia in Principem.

Adjunctio est exornatio quæ plures dictiones vel Sensus ad unum verbum refert vg. Libertate Principis, Civium amore, robore Militum cresci Respublica.

Disjunctio est exornatio contraria priori quando Scilicet quodlibet coma suum habet proprium verbum vg. Proditor est non civis Patriæ qui Principi negat fidelitatem, civium convellit concordiam, Reipublicæ detractat obsequium.

Syneciosis est exornatio. quæ duo contraria in unam colligit Sententiam, ita ut eundem faciat Sensum vg. Veri civis est tam vivere quam mori pro Patria. vel ut Primio divitiæ sic paupertas est gradus ad interitum.

Figura qua.

Figura quæ fiunt per Similitudinem.

Sunt quæ consistunt in convenientia dictionum ad ornandum sensum. Istæ Figuræ sunt Octo.
Paronomasia. Similiter cadens, Similiter desinens, Compar seu Isocolon, contrapositum, Commutatio, Correctio, Dubitatio.

Paronomasia est exornatio quæ plures voces in easdem sed parum immutatas orationi interposuit, et hoc fit modis 4tuor.

1mo. adjectione quando alteri voci Syllaba aliqua adjicitur vg. Deserat Musas qui mero non Homero dat operam.

2do. Detractione. quando alteri voci aliqua Syllaba detrahitur vg. litera vg: Obsequio Patriæ tam moriendum, quam immorandum est.

3tio. Commutatione quando in altera voce Syllaba vel litera mutatur vg. Intestina fovere Bella amentis est non Patriam amantis.

4to. Translatione seu anagrammate vg. In audis Principum Sit laudator non adulator, v Victorias Belli nutriit amor.

Porro quid sit anagramma et quot duplex, constat nobis ex privata doctrina.

Similiter cadens. est exornatio qua plura nomina in eadem periodo vel in altera in eodem ponit casu vg. Victoria Heroi gloriam Ducis Concordia parit Agonimiam.

Similiter.

Similiter desinens est exornatio qua plures voces similiter minatione finitas orationi interponit vg. Labore Subditorum, robore Militum, Liberta-tis amore Stat Polonia.

Compar Seu Isocolon. est exornatio qua orationis membra pari numero Syllabarum orationi inter-ponit vg. ut Fortitudine militum, Sic Senatorum consilio Stat Reipublica libertas.

Contrapositum Seu antithesis est exornatio quan-do Scilicet ponuntur vel verba sibi opposita vel duo sensus sibi repugnantes vg. Vendum non li-dendum est ubi calamitas Patria gemitum. vg. Heroïs est bivere inter cadavera morte animari.

Commutatio est exornatio, qua duo contraria ita in aliqua periodo ponit, ut ex priore con-trario, Secundum priori contrarium efficiat. vg. Non ut edam vivo, Sed ut edam vivam edo. vel non triumpho ut pugnem Sed pugno ut triumphem.

Correctio est exornatio. qua unam dictionem alte-ra vibrantiori corrigit vg. Mavt aut potius volabant ubi metam gloriæ attingere Debuit.

Dubitatio est exornatio qua orationi dubium aliquod interponit. vg. Antementitatis est an audacia an etiam ingratitudinis Savere in patriam.

De Figuris Sententiarum.

Figura Sententiarum Sunt. 26. Interrogatio. Responsio.

. Responsio, &.

Interrogatio est figura dum interrogat Orator non sciendi gratia sed commiserationis aut instantiæ aut indignationis aut admirationis v. Dubitationis v affirmationis. Seu interrogat non quod nesciat, sed ut graviorem reddat relationem vg. Commiserationis causa. Heu qua me tellus qua me æquora possunt accipere. Instandi causa. Seu urgendi Quousq; tandem abutere Catilina Patientia nostra. Indignationis. Quid me alta silentia cogis rumpere et obductum verbis vulgare dolorem Admirationis. Quid non mortalium cogis auri sacra fames. Dubitationis. Quo me vertam nescio. &

Responsio est exornatio cum orator se ipsum vel alium interrogat et non expectando responso ipse sibi indirecte respondet, augendæ vel minuendæ gratia rei. vg. Pagumne an Toga Sarmatam decet laertæ. Utrumq; pro gloria potionis est.

Subjectio est exornatio. cum orator interrogat se ipsum vel alium et non expectato responso ipse sibi respondet directe augendæ vel minuendæ gratia rei. vg.

Jaspide quid pejus? tygris, quid tygride? Dæmon. Dæmone quid? Mulier quid Muliere? nihil.

Subjectio per hoc differt a responsione quia Orator per figuram responsionis, indirectam subjicit responsionem, jam verò per figuram Subjectionis directe sibi respondet.

Anteoccupatio.

Anteoccupatio Seu prosumptio est exornatio cum Orator id quod posset obiici ab adversario, ipse sibi obiicit et solvit, seu ratione diluit vg. In Laudem S. Stanislai Kostka. Fugis ne Stanislae Patriam, desenis ne Parentes, crudelis eris in tuos progenitores, Sed pia est hoc in Parentes impietas.

Correctio est exornatio cum unius Sensus alio Sensu vibrantiore, et majorem habente energiam corrigitur vg. In Laudem S. Kostkæ crudelem dicerem Stanislaum, qui nec dolo-ribus Patris, nec lacrimis Matris sua move-batur at pius dicendus est qui ut vocanten Patrem Celestem exhilararet Suum Patrem desenit.

Dubitatio est exornatio cum Orator dubitat ubi incipiendum, ubi desinendum, hoc vel illud dicendumne aut faciendum, id q' facit ornandi Sensus gratia vg. ex Cicerone. quid primum queram aut unde potissimum exo-diar Judices. vg. An Marti, an arti Literariæ major gloria Subscribenda est.

Nota Dubitationi conjungi Semper interro-gationis figuram.

Communicatio est exornatio cum orator Ipse consulit Judices v adversarios fidendo Sua causa, vg. ex Cicerone in Verrem. Si tu intra Persas, aut in extrema India comper-hensus ad Supplicium duceres, quid aliud

diceres.

diceres, nisi te civem Romanum esse.

Prosopopeia. Seu ficta personarum Inductio est exornatio cum orator inducit personas veras sive fictas, item viventes sive non viventes, aliquid loquentes aut facientes actiones q' hominibus congruas, illis tribuit vg. Perversa orbis capita, ingrati Sarmatæ voces an verius gemitus dissentis Patriæ auscultate. Degeneres filii quid improba vestra consilia, quid venales plurimorum animæ, quid divisi sensus et vota si non ultimam mihi meæq' Reipublicæ minantur cladem.

Apostrophe. est exornatio, cum orator convertit sermonem ab eo cui vel de quo loquitur conversus in quam ad alium vel aliud per allocutionem. vel etiam cum orator idem ipsum alloquitur quem laudat vg. vel vituperat vg. Pulcra sunt quæ mundus promittit, sed amara quæ vendit. Percipite ne has mundi fallacias tervigena. Item vg. ate ipso tuorum laudes exordior, vivunt mihi nepotes, qui e vivis discesserunt proavi abavi q.

Hipotiposis est exornatio qua ita rem alterquam per sua adjuncta et per verborum

energiam.

energiam describit ut Spectari potius qua
legi aut audiri videatur. Talem habet descri-
ptionem belli allegoricam, allatam Super
ius pro exemplo allegoria Simplicis qua
sic incipit. Campum Gradivi aperio &. Tere
Secundum istud exemplum, pariter descri-
bens bellum domesticum. Vidimus Iuve-
tos in Paterna viscera enses, indigno Lave-
re fato. Spectavimus Liphia pectora aqui-
las, et tela minantia telis rupta natura
fodere, inter se ferro impio dilaniari
fratres Sepulta in proprio Sanguine, corda
mutuis cordibus tabescere, Sacrorum inte-
gritatem infelici convelli, auream depre-
dari libertatem, Patria precordia in testi-
no turbari ferro in fedam ultimi exitii
imaginem turpiter degenerare,
Apostiopesis. est exornatio cum Orator
ex affectu aliquo. ve. ira. vel dolore, Lu-
primit aliquam dictionem qua non fa-
cile intelligi potest. ve
Quos ego Sed motos praestat componere flu-
ctus
Topesis est exornatio per quam mores
et actiones hominum agendi ratio ener-
gice describitur. Quid Proceres ornatissi-
mi.

mq; ubi intra fortunæ orbitam volvimini; vestrum omnibus estis placidi, nemini exosi ubi verò altitudinem titulorum conscenditis, graves in esse, truculenti vultu, jam tumidi ore, jam superbi supercilio, minores despicitis.

Emphasis est exornatio. qua in sensu aliquo aliquid latens eruitur, et plus significari quam dici videtur. vg. Inter illos metus, juratag' mala querebatur urbs a civibus, cives aburbe. Significatur magna calamitas.

Sustentatio est exornatio qua per involuntam rei alicujus narrationem et remotam, tenentur auditorum animi donec aliquo dicto inexpectato rem declaret orator. vg. Prometei penas supem Ixionis rotam meretur Saevinus quod patraverit. Scelus est quod Patria minatur exitium, Religioni fatum, et bonis omnibus eadem ultimam, nempe nempe cruentas intulit Majestati

Præteritio est exornatio cum orator aliud potissimum quod simulare se profitetur. vg. Non tuis meritis, immo:

vor.

ror, non vulnera tui triumphi notas
ad calamum revoco, fastos meritis
non paginam.

Licentia est exornatio qua orator liben-
tius commonefaciendi vel objurgandi
causa ipsis presentibus Loquitur quos
veneri deberet. vg. Libeat tua scelera
divulgare, magno impetu ferebaris in
omne nefas quote impetit furor, rue-
bas ferocius videre erat tuam rabiem
qua nuper innocentem exsaevisti &.

Concessio est exornatio qua orator fiden-
do sua causa etiam iniquum aliquid
adversario permittit. vg. sadat cadat in
Bellona acie, ut ad majores aspurgat
triumphos vel illud de Nerone occidat
modo imperet.

Parenthesis est exornatio quando Ora-
tor rumpendo ductum sui sensus,
alium sensum interponit, ita tamen
ut ad priorem regrediatur sensum.
vg. Herculeis cunis (nisi quod hoc etia-
am te non decipsent:) non videris exi-
visse, et vita tua inter gratias prima
fecisse rudimenta.

Ironia.

Ironia est exornatio quando orator, aliud verbis, aliud sensu imo contrarium enuntiat. vg. Egregium Te publici erarii Praesidem, Sub cujus auspicio nunc primum egere cepit Respublica.

Distributio est exornatio. quando id quod simul dicendum est, per partes distribuitur. vg. Pudor Le Le pingit ingenis, candor animi pectus rapuit, Liberalitas ad manum Le Le collegit, modestia fronte sedet, clementia ore loquitur, id est omnes pulcherrimarum virtutum dotes in te uno reluc[illegible].

Permissio est exornatio. qua orator confisus sua causa illam adversario Judicandam permittit. vg. vobis Judices relinquo quantum civilibus bellis detrimenti capiat Polona Respublica;

Deprecatio est exornatio. quando favor alicujus aut testimonium imploratur. vg. Per omnia amicitia jura, per omnes Si quos mereor amores, te oro.

Cpstatio. est exornatio. qua id quod Libi.

orator.

Orator optat et desiderat exprimitur
vg. utinam tuos merear amores, utinã
inter tua vivam præcordia.
Execratio est exornatio qua malum
alicui imprecatur orator. vg. Dii te
perdant.
Epiphonema est exornatio. qua Ora-
tor aliquid Longiori dictum Sty-
lo et probatum, in nucleum et in com-
pendium colligit. vg. Magno robore
decertasti, vicisti hostem, fregisti aci-
em, et hæc est tui gloria triumphi.
Exclamatio est exornatio. qua orator
ex affectu aliquo exclamando pul-
chriorem reddit orationem. vg. O do-
lendas Sortis vices, o deflendam
fortunæ fladem.

D

Ad S. D. G.

Sexternio

Occupationum.

Thoma Stitensis.

Ad esse D. Z. Bg. v. S. L. O. esse Honorem.

Epistola Svasoria amico vitæ Militaris dissvasoria

Jalo Literaria.

Jalom intimus Przyiaciel wmpana tali radzę abyś
się miał do Pola Marsowego y chciał tangidam
Hercules Labentem fulcire Patriam, ktorey przed-
tym antecessorowie wmpana Atlantes podawali
humeros. Jeżeli fidei orthodoxæ propugnaculum
est Gradivus toć fidem tuendo trzeba aleam arri-
pere Martis. Dawno by iuż Jowisz złotego ustą-
pił Olimpu, gdyby Wulkan niedodał żelaznego
oręża, Niebyłaby dostała Laurea Jowiszowa gło-
wa, gdyby pierwey niebyła Marsowy oblyta kir-
tą. I Heraklius musiał Herkulesowym sposo-
bem zażyć Saracenow chociaż Zbroię na sobie
nosił Pallady, ktoren pokazał że nie nauce
ale armis adscripsit victoriam. a ia wiecznie
życzliwą przyiaźnią pomnę wmpana pewna
tym ialo ten.

Epistola Filii ad Parentem nuntiatoria Ele-
ctionis Sui in Profectum

Intra felicitatis meridiem szczęścia mego
bydź u siebie liczę, ponieważ łaskawe Nieba

to Sprawili, że mię Jchmość Panowie Sodales Mariani z affektow Swoich unanimi voce in altum dignitatis (nie z żadnych Zasług) ex clementia Swa promowowali. Więc Supplicem libellum z Synowskim affektem wnoszę do wmci Pana Dobrodzieia, abyś mi chciał porrigere dextram ad hoc munus, iako temu Listy Zapisuię się być in delebili charactere.

Epistola amici Studiosi gratulatoria Studioso quod sit electus in Profectum.

Nie mogł lepiey fortunnieyszy paść wacans na osobę wmci Pana, iako Listy wota Braterskie procarunt ad Fasces Marianos, mnie do Szczerey weselości się incitamentem, iako wmci Pan non sine Officio ustępuiesz na ten gorszy stopień, tak ia non absq; latitia Sensu temu winszuię honoru, to prawda że dawne merita wmci Pana in Republica Ostrzana Swoie odbierają woty, a bardziey, qualem apex hic requirit Semper raro invenit, takim się contentuię w prezencyi Jego. Niechayże dedykowany honor będzie wmci Panu do dalszych preeminencyi. Manuductorem Listy go est examinant Jchmość Pana, ile że wmci Panu habitat virtus, apex gens omnis honorum. ia iako całym sercem życzę wszelkiey godności y honorów.

vow ismanu, tak zausze lego Imieniowi militare zausze gotow iestem.

Exempta Figurarid

Ad Repetitt. Exambiunt te palma triumphales qua sanguineo Spana imbre in campo Martiali exercerunt. Exambiunt te et Laurus erudita qua gemmeo irrigata sudore Tullliana in aue pulchritudinem ad tua coronanda tempora.

Ad Conversionem. Vidit te in campo Martiali nemo, in arena Literaria nemo; igitur studiosum nemo. Militem te dicet nemo.

Ad Complexionem. Palladis stantate est acumine docto animos vincere, Palladis est et scuto Lapientia Patriam tueri.

Ad Enduplicatt. Crescit tantum pietas hominis quantum ipsa probitas crescit, vel tantum pietas hominis crescit quantum ipsa probitas, tantum pietas hominis crescit, quantum ipsa probitas crescit.

Ad Traducti. Ne Reipublica Corona proprij valoris perdat unionem, conservet unionem.

Ad Obliqtt. Pro conservanda fide Catholica Antecessores nostri vitam impendebant, nos cogimur impendere.

pendere, Lucesores pariter impendent.

Ad Lynons. Vidit Te Olimpius Patestis, cernebant Te Astera Poli, Spectavit Te denique ipsa Solaris palpebra quod robustiorem animo et pectore Spiritu Animalem.

Ad Lohising. Et Patrem Patriæ, et delicium Purpureæ et Pecum Pastorale, et Consultorem Reipublicæ Te dixero, quare ex utroq; Cæsar crederis.

Ad Gradat. Aurum accendit avaritiam, hoc Lucra auri famem, vitia proverat, vitia homines enecant.

Exempla Figurarum.

Pearanomasia, Ad Dubitationis.

Quo Mercurii penna tui animi candorem efferet in Sublime Laudia Divinissime, quo periodus, tui Honoris notabit punctum, quod Orationis lumen Celsissimas Tuas illustrabit virtutes.

Ad Correctionis. Aurum in Te puritatis æstimamus an verius pretiosum unionem innocentiæ volvimus ad Coronam.

Ad Pearanomas.

Sanctum enim hoc Sanctior gemma in orbem dispersit lumen, quantum nec fulmen Olimpi poterat.

Quisq habet Suos quos patitur manes, nemo etenim ita est 112
felix, ne quid quid Sustineat mali, accidet non una Occa-
sio, quâ indolens graviter magis intus discruciabitur, quam:
vis nil pati videbitur.

Bardziey użalamy się na małe nieszczęścia, ktore nam bar-
dziey do żywego doymuią; Zaś nietak uskarżamy się na
większe nieszczęścia ktore nas wcale niszczą, y do ostatniey
prowadzą ruiny.

Magis pœnitet nos magnarum infelicitatum, quæ nobis
magis Vulnerant pectora, jam autem accusamus majores
erumnas, quæ nos certè condemnant et ad ultimam de-
ducunt ruinam.

To cnota chwalebna ktora y w przeciwnościach nieustaie,
ale się mocniey gruntuie, Zaś cnotata y Imienia cnoty nie-
godna, ktora wszczęściu to się krzewi Zaś w nieszczęściu to usta-
ie, ta iest własność cnoty aby choć ią pogrzebią gore brała
y kiedy na nią bardziey nacierają tym się mocniey stawiała
nie przyiaznym natarczywości impetom.

Hoc est virtus gloriosa quæ in adversitatibus non cessat, sed for-
tius confirmatur, hoc autem virtus nec nomine virtutis digna,
quæ in successu fruticatur, nam verò in infortunio evane-
scit, hoc est proprietas Virtutis ut quamvis depressa Sub-
limia spiret, et quo magis vexatur eò fortius peragat aer.

Thoma Ant. Milewski 60.

bos adversitatum impetus.

Rzecz każda ma sobie czas naznaczony, y ieżeli w tym wykroczy, że niespodzian Zamierzonego czasu sobie Stanie się, nie bę: dzie bez przywary, patrzony na Zegary, które lub opuszczoną lub następuiącą regularnie y bez mankamentu nie swego cza: su biią godzinę, iuż ci naprawy potrzebuią, y gospodarz pewnie nie zrobi nie zbierze, kiedy czasu do Żniwa sposobnego chibi.

Res qualibet habet sibi tempus assignatum, etsi in hoc excedet, quod non secundum tempus fiet, non erit sine vitio, instue: amur horologia, quæ tam omissam, quam consequentem Regu: lariter, et absq; terrore non suo tempore pulsant horam, jamvre: parationis egent, et Paterfamilias certè nil ex agro col: liget, quando retardabit tempus aptum ad messem. v non tunc subera saberat, dum suberant.

Ostrożnie z ogniem bo się parzysz, życzył bym każdemu że: by się nagorzeym nienawiści prawie, bo tak mi się zdaie że: niemasz nieszczęścia, które złoy człowiek nie zpotyka tych, którzy pierwszym natrętom się impetom, niecierpiąc od: włoki, y dlatego zawżdy co ucierpią.

Cave scintillantes oculos, quia adurent, opstarem cuilibet, ne insequatur primos furoris Impetus, quia ita videtur mihi non effugiturus ipse periculum, quod commeniter invadit illos, qui primos incidunt Impetus, nullam expectando.

expectando moram, et propterea Semper aliquid patient.

Cnliey to Sobie za nieodmienną prawdę, że daleko większey godności iest Zarzucona y błocie nurzaiąca się cnota, niż Złotem otoczona Skarbami oziaciowana honorami udarowana: na niecnotą, bo ta na naganne przyidzie Imię, lubo podchlebnie chwalebna u drugich, Zaś cnota lub wokale ialko droga Perła Swego nietraci Szacunku.

Hoc tibi sit immutabilis veritas, quod longè majoris pretij est, neglecta et cano Submergens virtus, quam auro valata, thesauris estimata, honoribus cumulata, improbitas, quia hoc inhonestum habebit Nomen, quamvis [illegible] adulatorie Laudabilis apud alios, virtus autem etsi in limo veluti inestimabilis unio Suum non amittit pretium.

Nie wszystkim iednakowo Szczęście Sprzyia, iednemu Szczęście poszczęściu na dostanie godności, y lubo pokaż pożytek to uiszno wszy wiedzabie Sprawi, że y Sam występek poyidzie ionadgrodę; drugiemu zaś wszelkie Starania azardniącemu tak się nie przyiaźnie Stawi, że lubo Słusznie wielkiey rekompensy godnego Zasług Swoich, na nieprzyiazne wprawi affekta.

Non omnibus aquè Fortuna favet, uni sincerè serviet ad acquirendam dignitatem, etsi errabit pulchrè hoc

melliflui verbis efficiet, ut etiam vel ipse excessus
munens Nomen habeat; alteri autem omnibus viribus
curanti ita infestam se exhibet, ut quamvis meri-
to magna merced dignum meritorum suor inimicis
inferat affectibus.

Non omnibus aque favet fortuna, v Scio non omnibus
aque fortunam favere, uni Sincere ministrabit ad adi-
piscendum Dignitatem, v Scio illam uni Sincere minis-
straturam esse, ad adipiscendum dignitatem, et quamvis
delinquet pulere hoc blando Sermone efficiet v Scio ali-
quem pulchre hoc blando Sermone effecturum esse, v Scio
ab aliquo blando Sermone pulchre hoc efficietur, v Scio
ab aliquo blando Sermone pulchre hoc efficiendus
esse, ut etiam vel ipse excessus munens instar Sit, al-
teri autem omnem curam litanti in victimam illi Sit
infestam se prabet, v Scio illam infestam alteri pra-
bere, ut quamvis juste magna merced facinorum suo-
rum dignum inimicis exponat affectibus, v Scio quam-
vis magna merced facinorum suor dignus inimicis
ab illa exponat affectibus.

Si emineret Studiosus, Si non ingenio Superat quamvis vir-
gnem Se vobore arbitretur, indignum Se fore vel ipso Nomine
Studiosi; certe major Gloria est, Si ingenio potius decertet qua

Viris

Virtum operibus quarat gloriam.

Niech pamięta Student, ieżeli nie wspaniałym gieniuszem przewyższa chociaż się nieznacznym Sztuk będzie mianował, niegodzien będzie Samego Imienia Studenta, ktorego pewnie znaczniejszą Zrota iest, ieżeli naukę bardziey emulował będzie aniżeli siłą mocą Sztuki Stawy.

Żadnego nie iednemu Cotana, kiedy zagrzmiawszy Niebo z Spa: dającym Piorunem, ktorego każdemu obawiać się potrzeba, ktoż albowiem pewien tego że nie na Jego Zgubę ordynowany ten postrzał ognisty, ktory pewnie nie chybi do zamierzonego celu, do ktorego wielkie wzruszywszy grzmoty niepohamowanym lecił impetem. Kto, kto mowię usłyszawszy grzmot przedniem się ukryie, kiedy nim uydzie z mety piorun poprzedzić może.

Tremet non unus genibus, dum tonans celum, cadente nobis minabitur fulmine, quod cuilibet timendum est, quis enim Seuerus hujus, si non in Ipsius perniciem missum, caelum ignitis, quod certè non aberrabit ad destinato termino, ad quem magnis conatibus tonitribus, non cohibito unit impetu, quis enim dico audito tonitru, evitabit illud, donec effugiet metam fulmen praire potest.

Zestanie Ducha Swiętego wielką pociechę przynosi zteskniony Sercom, od oczekiwania Jego, y ktorzy zanurzeni zostawali wzałosnym Smutku, teraz odnieść pociechę powinni, z przychodzącego Gościa, pocieszyciela Strapionych rozdzą Ludzi. Jeżeli

Zaś

zaś nie godnie przyimiemy do Serc naszych, nie długo ten Gość Swiąty bawić się będzie, nieh zakwitną affekta Ludzkie podczas Zie: lonych Swiątek, a tak Duch Swiąty mile pod umbrą rozkwitłego w affektach Serca spoczywać będzie. Nie odrzuci kwitnącey gałązki ta Swięta Gołębica, ktorą podczas zatopionego w nieszczęściu Swia: ta całego w swoich nosiła ustach.

Illiprie Spiritus Sancte ingens Solatium affert cupientibus cordibus, ab expectatione illius, et qui immersi fuerant lugubri tristi: tia, modo relatum sunt consolationem venienti Hospite, consolatore afflictuum calamitate populorum afflicti Populi; si autem indigne suscipiemus ad corda nostra, non diu iste Hospes Sanctus morabitur, floreant affectus humani tempore Pentecostes, et sic Spiritus Sanctus faventer sub umbra efflorescentis cordis in affectibus requiescet, non abijciet vernantem ramum hoc sacer Columba, quam tempo: re immensi anguitia totius Orbis suis portabat faucibus.

Nie przeciwiłbym się mniey biegłym w konstrukcyi, ktorzy ieszcze w Polestrze Szlonney nie przespolerowali wzrobie dowścipu ostrza, gdyby kędy oraki hak zawadzili, tak dalece, żeby ich y dziesiącią par wołow nie wyciągnął, ale natym całe Zdam się, fałuie, że wy będąc nayuyższego stopnia gra: matycy y niby iakoscie bydź powinni) celniejsi nad Infimi: stow, przecie iednak iako mnie się zda, dobrego Infimisty aniscie doścli, y owszem z daleka ogon zamiast nosi po: winniscie.

Non admirarer miniàs peritos constructionis, qui adhuc in Pa:
lestra Scholastica non expoliverunt acumen Ingenij, cùm quamvis
in aliqua difficultate cespitarent, adeo ut etiam Sum:
mi instructione Professor nequeant iuvari, sed fermè in
hoc arbitrium meum fallitur, quià vos cum Silvestris Sui:
premi gradus grammatici: et quasi prous debetis esse:
peritiores Infimistis, attamen Sicut mihi videtur, vos In:
no Infimista non aquales saepe, imo post terguum illis
vos pro cedere. imo longe distare abillo

Uważaiąc wasze napytania moie odpowiedzi, tak wielką wowas gnu:
sność y nieumieiętność, ktorych bycie się wstydzić powinni: uznaię,
że mogł bym śmiele rzec, iż ani be, ani me nieumiecie, kiedy y nay
mnieyszey trudności rezolwować niepstraficie, y owszem na każde
zapytanie tak się trwożycie, że cowam proponuię, zda się wam ia:
ćoby mucha dziełkiem stała się. Co nieomylnym iest zna:
kiem niegruntownej umieiętności waszey, ale zescie tylko sobie
troche kurzu gęby pomazali, a z fundamentu nie anie zda:
cie się nierozumieć.

Considerando vestras responniones ad meas interrogationes, tã
magnam in vobis picritiam et ignorantiam (quam vos pudere
debet) agnosco, ut possim verè dicere, quod nec gry quidè
Scitis, quando et minimam difficultatem resolvere ignoratis,
imo ad quamlibet interrogationem ita trepidatis, ut quodcunq'
vobis proponatur videatur vobis tanquam maxima difficultas esse
aut de aliqua difficultate ageretur, quod ouidentissime
in talibus fit

est ignavia solvo scientia vestra quo [illegible] quod primus labris
~~patet ex summa ignorantia vestra~~, attamen ~~ad linguam~~
~~latinitatem attingatis~~ ~~vestram ad ipsam latinitatem mihi sit~~, et ex fundamento
~~apparet vos~~ nil et nil scire, videamini

Chibabysmy bez rozumu albo bez Serdeczni byli, gdybysmy przy tuteyszym Swiecie, ktore nam niezmierną ku Ludziom miłość Zbawcy naszego reprezentuie, osobliwszym affektu znayniższą uniżonością złączonym powinnego Bogu naszego pokłonu nie oddali; bo ktoż by tak zrozumu był obrany, al: bo y znayomieyszey iskierki miłości Boga ogłoconey zeby gdy się Bog w Nayswiętszym Sakramencie prawie do niego ciśnie, y do mieszkania iego obchodząc mieyskie u: lice nie iako wprasza, on mu znayomieyszey zato urzędz: nośći nieoddawał, y owszem garnącego się do siebie Boga odpędzał. Żebysmy tedy takiemi Nieurzędznikami nie: byli, ani wspaniałych kosztow nas nikt nieposzczy, Sta: raymy się aby Dzień tuteyszy na samych tylko iak nayposkorniejszych uspanowaniach Sakramentalnego Boga y iak naygoretszych miłości ku niemu affektach strawili.

Nisi sine mente aut excordes esse mus. Si ~~do prastinam~~ Testor quod nobis immensum erga homines amorem Salvatoris nostri repraesentat, singulariori affectu ad humillima reverentia ~~ejuncto~~ debitam Deo nostro ve: nerationem non redderemus. Nam quis esset tam insipiens aut mininâ scintillâ amoris Dei spo: liatus, ut dum et mansionem ingredi desiderat.

Deus in Sto Sacramento cor illius cum ~~ejus~~ ~~Christo~~ Christo

visitando Ecclesias plateas quasi accessum facit. Ille vero Ejus ministrans gratitudinem pro hoc respen: deret, imo contendentem ad Deum repelleret, ne simus tam ingrati et dementium conspectui a nemine Inserveremur. Seremus hoc ut Diem crastinam in ipsis tantum quam humillimis ve: nerationibus Sacramentalis DEI et quam inter: ventissimis affectibus amoris erga illum consumamus.

Ponidziałek Xięty naszego tym Liceum z Intencyi Swiętego Ayca Naszego Ignacego Lo postanowione, aby Xięcia młodź s. nietak w politycznych naukach, bo te y w pogańskich akademiach w Grecyi iako y w La: cinskich Państwach tak dalece kwitnęły, że się wszelkiey umieiętno: ści głowy Stanowe niegdyś atheny nazywały, z ktoremi postyn: y Rzym y Aleksandryan otem ze Sam tytuł certował, aby się pomie: niony Rzym będąc głową całego świata nie drogo at był pod: leyszym w nauce nad Greckie atheny; iako bardziey w pobożności, ozdobiona była; Więc zadosyć czyniąc rozkazowi y Intencyi Swię: tego Ayca, nastempuiące Dni trzy zostawiła przy powszechnym nabożeństwie wszystkich Katolików podczas Solemney oktawy Nayswiętszego Ciała Jezusowego oddaliwszy się od innych za: baw Swiętych, na Samym tylko Nabożeństwie y pobożności Xże: scianskiey wyrozowawszy wszelką swawolą na Swiętych Rekol: lekcyach Stawieniu.

Si quidem Schola nostra eo fine ex voto Sancti Patris nostri Igna: tij Sunt constituta, ut Scholastica Juventus s. non tam in politicis

Studyp, quia est hoc, in Ethnicorum Academys tam in Graecis, tam in Latinis Regionibus, tam Longe floreban, ut omni scientia celebres Athenae caput olim appellarent, cum quibus postea Imperium Romanum et Mediolanum de hoc pro titulo certabat, ut Supranominatum cum sit caput totius Orbis ne videat esse vilius in Studyp Graecorum Athenis quam magis in Pietate exerceatur. Quo inde satisfaciendo Mandato et voto Sancti Patris imminentes tres Dies, presertim vero in communi Devotione omnium Catholicor tempore solemnis octavae Sacratissimi Corporis Christi Domini, alienando se ab occupationibus Scholasticis, in toto tantum fulcro pietatis Christiana abjecto omni insolentiâ in Sanctis Recollectionibus consumemus.

Zbyt applaudujący przed czasem sobie Studencie nie wyskakuy; boś ieszcze nie przeszłoczył. Słusznie albowiem napomieniasko krytycznych Ludzi podaie się, kiedy ieszcze niedokazawszy swego, a iuż iakoby Zakończywszy Prace przy Studyiwaiącym od trudow rzeczonym pocie, nagrody nie Spodziewawszy się wyciągać będziesz, albo zapomniawszy że chcibiwszy tymże samym nieuydziesz cenuny, chcesz się wynosić będziesz; oczym poradziwszy się kogo tylko będziesz się podobało nie inna odbierzesz Rezolucyą tylko że niechwalebna iest przed boiem Zwycięzkie przypisowac Imie.

Nimis applaudens ante tempus nolli plausicum canere Studiose, quia nedum evitasti, merito etenim in invidio:

sor

sorum hominum venies censuram, quando neddum attigisti metam, et jam quasi finito Labore ad copiose promanentem a fatigationibus Sudorem, mercede non laßis viribus extorqueberis, in quo consulens aliquem quicung placebit tibi, non aliam recipies Resolutionem, tantum non Laudabilis est ante praelium triumphus. Chwalebnieyßa daleko rada upadaiącą wspierać oyczyznę niż zdobywßy się na mężną siłę Serce, y ugruntowawßy się w Herkulesowe siły odważnieyßa na Spartańczykow wlasnemi pieniami zastaniać oyczyznę przed nieprzyiacielskim porażaiąc. Chwalebnieyßa nowie niż zdobywßy się na olbrzymią postąg zcałym woiować Swiatem, y nie zlękngc się Jowißowych piorunow z Samymi na placu potykaiąc się Bogami: Bo cóż za chwalebna Sprawa lub mocnym Gigasom ich: Snakże Zwyciężonym iczyć pod Etną: kruszą się mocne kości, y miasto Sławy przynoßąc niesławę.

Longè laudabilius est consilio ruentem fulcire Patriam, quam cum Hercule viribus audacius Spartanis propriis pectore defendere Patriam ab hostium ictu: Laudabilius dico quàm cum Gigantibus Jove provocare ad luctum, et non timendo Jovis fulmina Ipsis cum Diis contendere pugna; Qualis laus est Hominis dum etiam invicti Gigantes victi ingemiscunt sub Etna, franguntur Herculea vires, et loco fama adferunt infamiam.

Nihil Reipublicæ detrimentosius accidere potest, quam si in utilium pondera multitudine gravetur, quæ nec Ipsa ad Salutem Ipsius quid quam conferunt et aliorū

operas devorant.

Niemáss nie wiekszego y Szkodliwszego Cy Bysnie, kiedy ig wszyscy podatkami ze wszytkich stron drą y aggrawują, a zte: go by naymniey Skarb Rzeczypospolitey intrati nie ma, co drugim Szkodą y ruiną bywa.

Dziewięcioletni Żołnierz Christusow Aloizy Swięty Slubem obowiązał się Pogu Ze Stworzonego całemu Niebu Kley: notu niewinności, Serca nieustrasy, y Stusznie vpanegi: ryzowany został Ze go nazywano Exodziencem Aniel: skim; Wzor to był Albowiem Anielskiey czystości, kie: dy examinuiący Sumienie Swoie, y naymniey szey ma: kuty Szpiczga nieuinność Jego nieznaydował.

Novemalis Exilites Christi Aloisius Sanctus Despensatus est Deo quod estimabilia totis Scelo Stenodia Innocentiæ cordis non perdat, et meritò laudem promeruit, Adolescens Angelicus appellabatur, exemplar namq; fuit Angelici candoris, dum Scrutans examinans Conscientiam Suam minimam maculam deturpantem innocentiam ejus Stram repeniebat.

Powiadaią Że na końcu nayspokoyszą są prace, lecz temu Stusznie nie zawsze dowierzać by się zdało, wiedząc o tym dobrze, Że ia: kie końcie początki taki y koniec nastempuie, do pierwszy Straci: wszy czas cały, a możnaś końcem nadgrodzić, ktoryś za: niedbawszy Rok cały, iednym powietrznie miesiącem, oz: bliwie tym ktory nayniespodobniey szy iest do nauki, tyse rozrywek naliczyć się może, naprzod zteskniony umysł

Studenski rad się ptaszkiem rozerwie, do niego bardziey przypłosa: biaią ręko niż do znoszenia Szkolnego piorka, ale pomiarkowawszy by się lepiey, że by to ptakiem nie ulecieało, czego radzi czekamy.

Dicuntur in fine maximi esse labores, Sed hanc justè non Semper credendum est, Sciendo hoc benè quòd principium finis Sequatur perditum totum autem tempus potest ne fine recompensari? quisnam neglectum annum uno compensabit Mense? præsertim qdi ineptissimus ad Doctrinas, tot distractiones numerari possunt, in primis studiosorum animus gaudet avium distracti cantu, illi magis applicans manum quam Scholastico calamo, Sed moderari melius, ne hoc fallamur, quid avidè expectamus animo.

Epistola qua Filius petit Parentem, ut pro Se mittat.

Hæc est studiorum meorum meta, ~~primum~~ pervenire ad Paternas plantas, quas ut ego maximè ~~Pentimaslijey~~ stringere filiali affectu. dum et tempus favet, ut pro me ~~[illegible]~~ jubeat Magnifica Dominatio ~~Studia~~ abire Domum de qua Gratia æternum atq; istenum peto et exequor, Paternam adesse gratiam, Scribendo me Vestrem, constanti affectu et cultu.

Ta iest nauk moich meta, przybyć do Oycowskiego Domu z upadnieniem do nog, które zyczę sobie iaknayprędzey osobiście Swiętym Synowskim affektem, kiedy y Sam czas pozwala, abym pomnieiszał Wam Panu Dobrodziey: stał, y do Domu pospieszył od Szkolnych nauk, a ktorą

Laskę y powtornie proszę y Supplikuię, Życzęc Sobie iak nay:
prędzey przybyć do Oyczowskiey Laski y Zawypowiadczonę po:
dziękować; przysięgc Się wiecznie

Zawzięwszy Się Student w pilności tak mi Się zdaie że nie:
dopuści upadlędzieskę drugim, albowiem maiąc Się Sczę:
rze do nauki, y niedopuszczaiąc poiesć Siebie, Zechce do:
trzeć końca pracom Swoim, zamierzonego; bo ieżeli
by Się opuścił, ktoż by mu nie przyganiał, że prace:
iąc Sługe, z zapłatą pracy Swoiey ominął Się.

Ineumbens Studiosis ad diligentiam, Sic videtur mihi
non damnandus esse ab alijs, Siquidem applicando
se Sincere doctrinę, et non admittens Sibi priorem
locum accipere, vellet aspegui metam Laboribus Su:
is designatam, Si autem negligeret, quis Ipsum non
antecederet
vitupperaret, vituperet, Labborantem diu, merceo la:
borum refellit.

Pracuiący Abecadł coż za pożytek utowił Rotr Swięty, Zarzucał na
Szczęścę Sieci Swoie y dobywszy z tonie esporkiey rozmokłe Sieci,
gdy by też płotkę iakąś nie morskę Szczupaka, albo karpia
czyli Łowicia lub utaionego w głębiach morskich Leszcza, ale nic
z tego nie utowił, bo y ieden Się kiełbik Się nie zapląsał, ani dro:
bny Płotyk Samym tylko napełnione chwastem, Zwiedziony
Rybołow Swięty musiał dobywać Sieci; kiedy Zaś w Imię P:
Zbawa Zarzucił Siatki wiednym momencie napełnione
wielkim mnostwem, Zawoławszy kompanow Swoich na
brzeg morski musiał wyciągać, Szczęśliwszy daleko iednym
momentem pracuiący wsparty mocą Boską, niżeli tyle czasu,

tyle prawowitych Woey, na dostanie Szczęścia nie zatuiąc Piotr Swięty.

Laborans tota nocte quidem fructum cepit Petrus Sanctus, tentabat felicitatem retibus suis, extractis ex profunditate maris retibus, etsi quidem alborum non dico tricubitalem lutium, aut sarponem, seu salmonem, vel latentem cyprinum, in profunditate aquarum, sed nihil horum cepit, quia nec unum illa: queatus est sibi, neque tenuis mustella, ipso tantum plena calamento, seductus Divus Piscator debuit extrahere retia, Dum autem in Domine Jesu injecit portu lagueo uno momento in pleto magna multitudine, convocatis Sotiis in Litus aequoris, debuit educere, felicior multo magis uno momento, adjuvante Deo, quam tot temporis Dies, tot laboriosas noctes, in aquirendum hanc peragens felicitatem.

Zabarta wzawszigtym Sercu Srozpa Złość nad drapieżną bestyę, nie tak się prędko ustamuie, iako gdy iey kto złozy się cierpliwoscią; Zaś bardziey się rozniecy gnieuu pożar kto iey tuay: do się stawi: Jako ognia nie przytłomi kto oleiem zaleway albo rozgniewawszy się na pozary iednym y drugim rzuci polanem, chcąc wybuchaiące ugasić płomienia. Wiele tam drwin kiedy dway zpodkaią się ieden drugiemu ustąpić nieznchce przeciwko wkrótce pierwey Zaszłe: dziwszy sobie kiedyż tedyż wswoim się pochamuią przedsię: wzięciu, lepiey tedy daleko Zapalonemu Złością złozyć się cierpliwością niżiako kosa trafić na kamień.

Ardens in corde ira Severior vaspaci bestia, non tam cito se-
dabitur, quam dum illi quis patientia objiciet clipeum, ma-
gis autem furoris exeitabitur incendium qui illi forti-
ter resistet veluti ignem non se dabit oleo, sic etiam
projectis in incendia aspurgentes in altum lizivi non
compescet flammas.

Lekkomyślność rzadko do dobrego prowadzi, raz albowiem uprzedzona
nigdy się utamować nie daje, kiedy bez rozumnym impetem pożądanego
chwycić przedsięwzięcia, pędzi do końca tego którego pomiarko-
wany rozsądek wstrzymać się każe, lubo też samo y lekko-
myślna trwoga ieżeli przyjdzie do siebie przyznać musi, że
dla tego o złym oparta się koniec, że naturalnym rozsądkiem
rządzić się nie umiała, ludzka to albowiem iest rzecz kto chwyci
sprawy iakiey, pierwey pomiarkowawszy się rozsądnie,
ieżeli ten cudzynek iego pożądany czeka końca, Zasmierzo-
mey. bestyi Zwyczay iest nie według rozumu z którym im
zbywa, ale według zmysłności za swoim udawać się końcem.
Levitas raro ad bonum ducit, semel etenim effrenata nunquam frenari per-
mittit, cum ceco impetu factuum apprehendit arbitrium, tendit ad fi-
nem hunc quem moderatum seu sanum Judicium cavere jubet, quamvis
quamvis hoc ipsum et futilis animus si ad sensum veniat comenti:
re

re debet, quâ prosperes infelici inniza est fini, quod naturali Judi-
cio dirigi nesciit, hominum id est enim est, antequam quis aspiringet
Se alicui labori, prius moderari se Judicialiter, si iste illius effectus
optatum Spectat finem, iam autem ~~illa sequit Dei justa vo-~~
~~luntatem Suum sequitur finem~~ irrationalis Bestia mos est non
juxta dictamen rationis s. quo illa carent; Sed juxta voluntā-
tem Suum Sequi finem.

Epistola qua amicus vovet Amico in Studiis Secundissimis finē.

Ubi Labor Scholasticus ad optatam pervenit metam, quam
laborioso conatu aspequi ~~nunq~~ essā Dominatis in ani-
mo habet, et mei pectoris votum non aliud intendit
~~re~~ finem, cum ex animo testor me ~~alio~~ mea Dominationi
optare florentem, in qua laboriosi Studiosi recipiatur s.
rona, grandè etenim probrum fore me existimo, si per-
acto annali Supremo lapsi navigio in portu naufra-
gium quis patiatur. Necid honoris ~~et~~ ita
se, Siquis decertans in arena Palladis non trium-
phet, atq; optata privetur fronde, ne itaq; ad id per-
veniat dedecus. Ideo celerem urgeo penna cum voto.

Epistola Consolatoria afflicti Amici in priorem punitū.

Scio Nullum Scelus sit impunitum, et essa Dño
~~culpandum~~, ut particeps
delicti juste debuit punivi, ~~non pariter~~ quod majus est
crimen quam proterva mente adversus mandatis Dei quod con-
tigit in essa Dominatione, qui neglecto jussu coercere a de-
licto eodem malut particeps fieri, consequenter et prava
quae comitatu culpam nollo ego satis afflictum concitare ad

dolorem. Sed potius afflicto pectori subvenire solatiis quæ
peto suscipias ab intimo sibi, sicut ceterum gemmæ
patria multa persecutionum patitur, et tamen ad co-
ronam, sicut aurum tot ictibus concussum, tot flammis
adustum et tamen diem accendit fortunatissimam. &c.
Choćby się chciało wzalić Studencie nad tobą, lecz zważywszy że
chciało się lenić tobie w nauce, nie musi się mieć miłosierdzia nad
tobą, ponieważ jak tobie nie miła pilność, tak nie przystoi żałować
ciebie, ale zważywszy ciebie na placu spytać się: choć byś a nie-
ani be nie odpowiedział) a gadziłoż to się dziwu na złe zażywać,
Za co teraz zostaniesz na haku, dla zaniedbania szkol-
nej pilności.

Quamvis vellem ut mentui misereat Studiose, Sed cum
adverterim quod voluisti ut te pigeret doctrina: non de-
bet me tui misereseere, siquidem non delectat te dili-
gentia, ita me penitere tui dedecet. Sed deductum in
acie mente examinies interrogare oportet: et si neq; ad cho-
rum, neq; ad forum apparea:) licuit ne tempore abu-
si progressu altiorem non adipiscens gradum propter negle-
ctam diligentiam Scholasticam.

O kolwiek ludzkie oko dość może, we wszystkim wyrzec iak przy-
nay większym ukontentowaniu swoim o złowiek ciężko się wstrze-
pić może, gdyż ciężko oko na świecie żeby we wszystkim za-
stawać szczęśliwym, ponieważ nieraz się zgryzie człowiek
tym co by z prawiing do uciechy nieraz Sarknie na to z cze-
go by ukontent pozostał.

In quocunq́ hominis oculus habere potest curiositatem, potest
hac omnia penetrare, & Lynceunq́ oculus humanus perei-
pere potest, in omni videbit, quomodo in Summa delecta-
tione hominis potest calamitas opprimi, quia non superest
id mundo, habere omnia felicitates, Siquidem non semel
alterabit homo hoc, quid adesse debet Letitie: Non
semel invascet huic unde contentus esse debet.
Lub zysk lub strata kiedy nie chybnie przychodzi się do końca,
gdzie każdaszeć przyidzie na orzech, y ten y ow vadzy się wystizno,
ale wziąwszy go w prase przyganiać mu będą, że nie przysiędzia:
wszy fałdow Lobotnim Sztychem Zbywał prace Szkolne. Na:
co pewnie Zwinie się iak piskorz, gdy w Saku Zostanie, zcie:
go y Sianem się nie wykręci, ponieważ postrzegszy niedbałe
postępki takie przyczyną, że na Szydzierszy się długo tnego
przystaciss Lenistwa.

Aut vincendum aut moriendum ad annui laboris metam,
ubi quivis actio bene scrutabitur, hic et hic vellet evitare
hanc, Sed bene quivis arguetur in examine, quod tenuitatis
passu progrediens in doctrinis parvi laborum suorum fece-
rit sobrietatem, ad quam ferme in omnes se vertet formas, dum
Sublimiorem non attinget locum, ad quem nulli etiam an Sophisti-
ca sternere gradus potest, Siquidem à Judicibus negligentiae
suorum progressuum Sic examinabens, ut post longos labores
omnes asspares negligentia.

Upstawiczne sobie mądre nauki, zeyterazs dwiposow macie,
ktorzy od ciężkich nauk topor głowe poddacz, żeby zniey mg:

drosii Pallas wyleciała, ciez się y ty rozzną sprawą pro konstrukcyi morzu żeglugicą Suprema Pasno, że do Szczęśliwego portu do zrodeł Kastalskich, zgoła na Parnas Poëtyki przystępno: Ies, Dawało się nie iednemu ze Skrzydłami nie applikacyi wybrie się wobec nauk y stanowisk, ale rzadkie to kto pozwizony w głębokości ocean od mądrości do Hipokreyskich źrodeł wypłynął, rzadki kogo niedbalstwa korona uwięzała, Żeby Laur Apollina koronował, Styny niemaiący choć wielkie ważący nauki Student Żeby był od wszystkich estymowany. bo komu miły dziwek Stron wesołych Apollina Lesni, temu y promocya y fortuna sliczne przygrywa. Applaudite vobis Summa Ingenia quod est aetu Iovem habetis, qui ascia gravium doctrinarum saxum subdit, ut de illo Pallas Sapientia evolet. Lestare et tu Suprema Classis navigans per constructionem maris annali labore quod ad felicem portum, ad fontes Castallios, denig ad Parnassum Poëticum, fatidicum nasti, habuit non unus in arbitrio quod alis non applicationis evolabit in altum doctrina et honoris, rarus nam iste est qui depressus in profunditate ~~ad~~ Oceani Sapientia ad Hipocrenes fontes enatabit, rarus quem negligentia Diademma prorsum, ut illum Laurus Apollinis redimiat, estimationem non habeo et si quamvis magni estimans doctrinam et doctrina Studiosus ut ab omnibus estimetur, quia cui Suavis concentus fidium Castantium barbiti Apollinis huic et promotio et fortuna pulcherrime alludit. Laus Deo.

Epistola gratiar.ª Actoria Professori pro Susceptis Laboribus

Grave et vix quidem par meis humeris nunquam immoritura gratitudinis Suscepi pondus, dum ultra merita mea Solitus fuerim recipere tot beneficia, beneficiorum Deo pro gratiis ac Laboribus Vestra Reverentiæ, quid quid mea poterit offerre gratitudo in comparatione effusi sudoris V. Reverenᵗ. ut ex me stipite faceret essereumum, hoc minima nullius q̃ valoris est; Siquidem verò qualiscunq̃ modus ameti: bi offeratᵗ pro gratiis tota anno receptis, tota vita, me gratum esse meminero, Deo hunc affectum conserva: bo; Scribo me diternum V. R. astimatissimo, usq̃ ad aras, Servum.

Ad. M. D. G. B. V. M. #. Honorem.

Jay kondyscypuł moy zdami się że ieżeli mieć będziemy dźas wol:
ny, to o szkolnych zabawach wdamy się w dyskus; przez któ:
ry ieden drugiego po Bratersku się poradzi, iak Życie swoie
podczas tych dźasow maią prowadzić.

Ego et condiscipulus meus videmur si habituri esse tempus a:
ptum, tunc de Scholasticis Laboribus inituri esse discursū;
per quem unus alterum amicabiliter consulet, quomodo vi:
tam suam his temporibus conservare debeant.

Staray się każdy z pilnych Studentow, bys tego Panegiriku nieutracił
na ktoriś zasłużył, przez nauki przeszłego roku twego: albo:
wiem przy postępkach tàm in virtute iak w fnocie, iako też
w nauce trzeba pilnować tego, by Bogu chwała, sobie Zbawie:
nie, Ludźiom pożytek był zasłużony.

Cura quilibet diligentium Studiosorum, ut istam Panegirim non
amittas, quam meritus es doctrinis praterito Anno tuo: Quo:
niam cum progressibus tàm in virtute, quàm etiam in doctrina
necessum curare hoc ut Deo Honor, mihi salus, Hominibus fructus
eveniat.

Thoma Antk Milewski

Odpoczawszy sobie Student przez Niedziel kilka na Waka-
cyach, Zdami się że przybywszy do Szkoł samey tylko będzie
pilnował nauki: by iuż Stanowszy, na stopniu pilności; na
wyższy co z Jego godnością będzie wstąpił gradus.
Cum recubuerit sibi Studiosus per aliquod Septimanas
in Vacationibus, Videtur mihi cum attigerit Scholas solam
tantum attensurus esse doctrinam: ut cum steterit in gra-
du diligentiæ; in Superiorem quod cum illius dignitate
erit, ascendat gradum. .....

W trudnościach Szkolnych nauk, rzeczą będzie chwalebna, kiedy od
Samego Boga pomocy będziem żądali: y tak się nam zda, że dosta-
my Jego ratunku: albowiem on przybywa do każdey potrzeby nasze-
Jn difficultatibus Scholasticarum doctrinarum, res erit gloriosa,
dum a solo DEO auxilium exposcemus: et sic nobis videtur,
ut illius experiemur auxilium: quoniam Ipse advenit ad quæ-
libet necessitatem nostram.

Który Student obrzydziwszy niedbalstwo chwycił się pilności; zda-
mi się że zostanie wkrotce dobrych re[illegible]ktorow Panem: iakoż

moim zdaniem życzyłbym usiłować każdemu oto, by wszystkie:
mi siłami tego się iął sposobu.

Qui Studiosus cum abominatus fuerit pigritiam, arripiat diligentia,
videtur mihi remansurus esse in brevi bonorum respectuum Domi:
nus: prout meo arbitrio precaer hoc satagere cuilibet hujus, ut o:
mnibus viribus hunc arripiat modum.

Poradziwszy się Dyscypuł Profesora Swego, wtym co do nauki
należy, zdami się że zaniedbawszy całe niedbalstwa tym
się tylko będzie bawił, co do Jego pochwały należy y co mu
nie iest zakazano.

Cum consuluerit Discipulus Professorem Suum, in hoc cu:
ja cujus doctrina interest, videtur mihi cum neglexe:
rit penitus negligentias moraturus esse hoc, tantum
cujus Laudis interest, et quod Illi non est interdictu.

Bawiący się naukami Dyscypułowie, Zdami się że nie ieden
z nich Ledwie niekrwawym potem zaprocidobie czoło: ato dla
tego by iakiey kary od Profesora nieodebrał, boć by to ciężko
ich na umyśle zasmuciło

Vacantes Discipuli doctrinis, videtur mihi non unus il-
lorum vix non Sanguineo sudore manaturus e pe fronte:
et hoc propterea ut ille a Professore non vapulet, quia
hac illum gravè animum mareret.

Wybitego za niecnotę Studenta, nieznaydzie Się taki, Ktoby żałował: Gdyż zdami się że niestatek od Stateczných zawsze obrzydzony bydź powinien.

Non invenietur talis quem paniteat ↑qui vapulaverit abaliquo
~~vapulantis~~ Studiosi ↑
pro Scelere: Dum videtur mihi inconstans a constantibus
semper fastidiendi ~~detestandus~~ esse.

Wzgardziwszy Syn Pallady ćwiczeniatę, przez Ktore naywię-
kszych by był dostąpił Honorow, Zdami się że będzie Rządz-
kował na głowę, gdyż nad żadnym Miastem aniteż nad
Poddanemi będzie panował.

Cum aspernatus fuerit Filius Palladis exercitationes istas,
per quas v quibus maximos aspectus fuisset honores, vi-
detur mihi periclitaturus esse capite, Siquidem in vulgo Ospi-
pido neque etiam in Subditos dominabitur.

Będzie to przynależało pracowitym Studentom, gdy za zastu-
żone pracy odebrali kiedyż kolwiek nadgrode: albowiem na
kupionym Szkolnym koniu nietrafiało się by kiedy nieżdża:
li, ani też przyszło do tego aby za niedbalstwo Swoie utargo-
wali go sobie: y owszem tego są umysłu by go rugowali z
progow Swoich.

Pertinebit hoc ad laboriosos Studiosos ut pro laboribus, quibus me-
riti Sunt re compensationem, recipiant eandem aliquando:
et enim non accidit illis, ut equum Scholasticum pro quo
solverunt iidem Studiosi aliquando deberent conscen-
dere, neq ventum est ad hoc, ut pro negligentia lice-
ret illis per aliquem idem equus, et imo istius Sunt
mentis, ut ex limitibus Suis exulet per illo. v. ut
conscensuri essent equum Scholasticū n. accidit illis.

Sama ochota do nauki mężnego Serca Studenta pokażuie, kiedy co
rysko pilność każe w momencie bez wszelkiego ~~gieniusu~~ niedbała,
obrzydzenia dociera. Znać przeciwnym sposobem Zaięczego
gieniusu niedbałea, kiedy co mu nadobny koniec wychodzi, tym się
całym Sabą Zdami się brzydzi.

Ipsum desiderium doctrina, generosi cordis monstrat studiosū,
v. puta Ipsum desiderium doctrina generosi cordis studiosi
monstrare, v. puta quod Ipsū desideriū doctrina, Gnōsi cordis
monstratur studiosus, v. puta Ipsū desideriū doctrina, gene:
rosi cordis studiosū monstrari, dum quid quid illum diligen:
tia jubet agere, v. quid quid jubet illi ut agat, unō momen:
to hoc, quod alii abominantur aspeguntur illud Descell

Przy honorach Swiatowych Zami się że nayoftściey pycha Zo:
staie, ktora doczesnie tylko zostaie resztuie przy boku takich:
bo po Zyciu doczesnym kiedy iey kto od siebie nieodprawi,
w piekielne tego więzy podaie: Zkąd uwolnic się trudno bę:
dzie przez Niego.
Cum honoribus mundaneis videtur mihi saepissimè fastum

manere, qui temporanee tantum habitat ad Lastus talium:
dum post vitam temporalem quando illum quis a se
Ipso non dimittet, infernalibus hunc tormentis Sub:
dit: quibus Solvere se difficile erit per aliquem.

Ztargowawszy pilność Za Swą krwawą prace ſ. ktorą nie raz
Stolo Swoie Skropił:) Student, Zdami się Zdawało mi y Zdaie
mi się będzie Że ią tym Sposobem drogo kupi: bo to bywa w
nayważkszym Szacunku co z trudnością niedostawszy Zwiel:
kiemi fatygami nabywa się: gdyż się trafia że przy Szuan:
ku tych trudnoſći dozna Swego Szczęścia.

Cum licuerit diligentia Studioso pro Suo Sanguineo Rudore ſ. quo non
semel illius frons roravit:) Videtur mihi ~~visum fuisse et~~
videtur mihi et videbitur mihi tali modo care Soluturus esse pro illa, quia
hoc est maximo pretio, quod cum difficultate cum
non dormiverit cum magnis fatigationibus acquiri:
tur, quoniam accidit quod in casu harum difficultat
periclitabitur Suam felicitatem.

ktory napełniony iest nie życzliwością, a powierzchownie Zna:
ki przyiaźni pokaźnie: tak właśnie iako chytrości mode:
lusz postępuie, co tylko na oko bydź się w swoim Stanie do:
skonałym pokaźnie, wrzeczy Samey tylko iadem nadętości
iest napełniony.

Grave est sti favere, qui est impletus insinceritate, et extrinsece
Signa amicitia ostendit: Sic Similiter prout astutia forma
fert S. agit, quid tantum apparenter in suo Statu se esse maturo
S. Proposito.
monstrat, in re ipsa principali tantum veneno arrogantia
est inductus seu impletus.

Gdy byś był pilnował nauki pilność wrespekcie maiący Stu:
denucie, zdami się że byś był w pochwałach podwyższo:
ny Ledwie nie pod Same Nieba: ale żes zgoła oderwał
się od Zabaw Szkolnych, więc Szwank otrzymasz w ludz:
kiey opinii na Stanie twoiey przyktorym walor Stymy
twoiey zanie drudzy Szacować będą.

Si attenedipses doctrinam habens diligentiam in respectu
Studiose, videtur mihi futurum fuisse ut extollereris lau:
dibus.

dibus fere sub ipso fato: Deo quia penitus abstraxisti te
ab occupationibus Scholasticis, igitur subibis periculo
fama tua in opinione Hominum ad cujus famae detri-
mentum valorem aestimationis tuae ipsi nihilo alii habebunt.
Uwolniwszy się niewolnik z nieprzyiacielskich więzow, zdami się że
będzie tryumfował nad swoią iuż odprawioną biedą: iednak:
że będzie musto tkwiało wmyśli, że w rękach ludzi niezbożnych
zostawał, z czego na dalsze życie swoie doskonale nauczy się przestrogi.
Solutum manuscium hostilibus compedibus, videtur mihi triumpha-
turum esse de sua miseria jam peracta: attamen horebit
hoc illius menti, quod in manibus hominum crudelium
manebat, unde in ulteriorem vitam suam cautelam perfectè
discet.

Ustąpiwszy teraz mile Zefiry zdami się. że nastąpią ostre y nie
sprzyiaiące akquilony, które mniemam że niejednemu do
żywego doymą, kiedy swoim impetem wkażdym członku
wszystkie członki spenetruią: tak dalece że znaydą się ta-
cy którzy od tych zamachow na łoże się dla choroby obalić
muszą.

rum ceperint modo jucundi Zephiri videntur mihi Succ:
cessuri esse aeres et non flaventes aquilones, qui viden:
tur mihi non unum pentrictum esse, quando suo impetu
in quolibet homine omnia membra penetrabunt: ita
ferme ut inveniantur tales, qui sub his ictibus propter
morbum cubili succumbent. Placet labor.

Zda mi się kto się opilność stara ten ukażdego zarabia nato,
by miał dobrą opinią o sobie: Toć bowiem iest przyzwoita
że ten szwanku wniwszym nie ponosi, kto się z swemi talen:
tami nie tai.

Videtur mihi qui curat diligentiam iste a prudentiam
mereri hoc, ut habeat pulchrum arbitrium de se: Qua
propter est Justum quod iste nullius infortunii subit pe:
riculum, qui de se et propriis talentis neminem celat.
Uspomniawszy raz y drugi Professor Rzpcypułow. Excellens
Zda mi się że będą sobie szacowali te napomnienie, y więcey sobie
będą ważyli niżeli wielkie postronne fawory, które nieradzą
iakim sposobem postępować w takich okolicznościach, z które:
mi ieżeli na dobry koniec nie wynidą, trzeba będzie na Hono:

rze lamęt otrzymać, ktoren przeraźliwszy ledwie nie wszy-
tkie członki ogrobowy przyprawi kamień

Cum admonuerit prima et Secunda vice Professor discipulo
videtur mihi facturi esse magni sibi hanc admonitionem,
et magis illam antelaturi esse alienis favoribus, qui non con-
sulunt quali methodo progredi in talibus circumstantiis, ad
quibus si non obtinebunt bonum finem videtur mihi foreut
exponeat subire periculum honoris, quod cum percuperit
vix non omnia membra sub Sepulchrale irruet marmor.

Wszędzie teraz Zdradliwe Ludzi Zawziętych panuie nienawiści, y tak się
szerzo że ledwie by iaki iaki się kray nalazł, wktorymby nie na-
lazły się ich skutki, a do tego iak do morza wszytkie Zrudełka,
tak do tych niecnot wszelkie się zbliżaią grzechow pokusy, kto-
re Zwyciężyć bez boleści trudności osobliwsza będzie.

Ubiq; modo dolosa invidia hominum fraudulentor dominantur alicui,
et ita dilantur vix inveniretur ora talia, in quibus illorum effe-
ctus ostenderentur, et ad hoc uti ad mare omnes fontes, ita Sce-
lerum occasiones appropinquantur se, quas cum labore difficultas

Singularis erit.

Uwolniwszy się każdy Student z Zabaw, któremi się do tych Nas bawił, Zda mi się że będzie pracował na to, co Jego się honoru y do Zesnego Życia tyka: by na potym na odmiennych Sukcessach nie Szwankował, ale żeby się Starał umieć rządzić, tak Poddaństwo Swoie iako też y Dobra, któreych Szyli to przez prace Swoie nabędzie, Szyli przez Zasługi.

Absolvens se quilibet Studiosus occupationibus, quibus se hucusq; morabatur, videtur mihi Laboraturus esse hoc, quid illius honorem et temporalem vitam concernit: ut in posterum non subeat periculum alternatorum successuum; sed ut queat sic regere Dominari tam in Subdito suo, quam etiam et in Bonis, quae aut per fatigationes suas acquiret, sive per merita. v meritis.

Zdamisię że gdybys był pamiętny na Boga Zstworzeńe, tobys był wtakim nebespieczeństwie nie Zostawał Życia twego: ateraz choć się czasem uwolnisz od niepotrzebnych Zabaw twoich to się powtornie iako znałogu do nich wracasz: zktorymi ieżeli Sobie Szyszs przestawać, radźe się takich ktoryc nie na dobry koniec

naprowadzic mogą y tak zniemi przestawszy bys żadney spra-
wy ktora ślzyka twoich uczynkow nietaił.

Si fuisses semper memor Dei homo, tunc videris mihi permansu-
rus fuisse per tale periculum vitę tuę et modo etiam aliquan-
tum liberabis te necessarijs occupationibus tuis tunc itera-
tis vicibus veluti ex habitu ad illas regredens cum quibus si exo-
ptas tibi permanere consule tales qui te ad bonum finem
dirigere possunt et ita cum illis permaneas ut nullam
actionem quę tuis actibus congrua est cetas.

Poradźże śię przynaymniey teraz prac Szkolnych Studencie,
kiedy cię iuż Professorka mysl Zważyła co umiesz, co rozu-
miesz. Stań że na tym, by dobry rozsądek zawsze przed drugie-
mi otobie Szacowano, zktorego Szacunku Staray śię bytalen-
ta twoie w osobliwszey akceptacyi u Situ byty, zkąd dasz
pobudkę że otobie wszytkey dobrze trzymać będą.

Consule saltim modo labores Scholasticos Studiose, quando
te jam Professoris mens judicavit quantum sui et in-
telligis, hic itaq; desiste, ut bonum Judicium semper et

apud omnes et apud omnibus dete detur ex qua estimatione, cura ut talenta tua in singulariore acceptatione apud omnes sint, unde omnes excitabis, puto quod ate omnes excitabuntur, perte tibi, puto fore ut excites omnes, puto ate fore ut excitentur omnes, puto ate omnes excitandos esse, ade te ipsum estimandum.

Zato piwszy się dobry chrześcianin w bożdemney miłości Boskiey Zdamiś się za go żadne sfukty przeciwności nabrzeg niewyrzucą, ponieważ całym sobą chwycił się tego, co iest Sam Bog y tak rozumiem że zostaiąc, by tez przez nay dłuższy cat czas zawsze dobrym się wszytkim obiawiaiąc bg dzie podziwem.

Cum immersent se pius christianus profundo amori Dei: no, videntur mihi nulli ~~factibus~~ fluctus adversitatis ejecturi esse illum in marginem, siquidem totis viribus suis arripuit id, quod est Ipse Deus, et ita videtur mihi fore ut manens etiam longissimo anni: num tempore, semper cubons omnibus appareat lucro.

Zda mi się że Smakowała by była nauka Studentowi gdy by się był niedrywał od prac Szkolnych; teraz Zas opuscił wszy cały panegiriku swego honor, Zdami się Zdawało mi się y Zdaie mi się bydzie że do wielkiego Szwanku przyidzie. Videtur mihi futurum fuisse ut Sorberet Studiosus doctrinam, si non desiiisset Labores Scholasticos, modo autem cum neglexerit omnem panegyris sui honorem, videtur mihi, videbatur mihi, et videbitur mihi Subiturus esse magnum periculum famæ. v videtur videbatur et videbitur illum Subiturum esse magnum periculum famæ, v videtur videbatur et videbitur mihi fore ut subeat magnum periculum famæ.

Zawarszy paktum Polska z Nieprzyiacielem swoim, Zda mi się że gdy go Zdanie to iey przybędzie na obronę moc wszechmocna, na ktorą ręka nieprzyiazna ani się podnieść będzie mogła, y owszem takim się pokaże Zwycięzcą iakoby nigdy sił władzcy nie miała.

Pangens fœdus Polonia cum hoste suo, si illud frangat videtur mihi aduentura esse ad defendendum illi omnipotentia

Diuina, pro qua manus hostelis neq; se elevare potent, et imo talem se ostentabit victorem, velut semper potentibus careat viribus.

Zas więc obu na postępku ktoremi się postępowało wna: ucie, gdyż zewsząd uważaiąc iaki Statek, co za cnota, w Studentach się teraz znayduie; więc ia bym radził by obeyrzawszy się na tych ktorzy wdzy zaźieraią, dobry przykład dales z siebie.

Tempus intueri progressus in quibus applicabatur doctrina, quoniam undiq; consideratur qua constantia, qua probitas, in studiosis modo reperitur: Ergo consulerem ut cum respexeris hos ut respiciens hos quorum palpebra inhaeret tibi, generosum exemplum prabeas.

Zrzuciwszy się na Stilowey pracy, zdami się że Samaniewdzięczność prod grobowy go kamień zaprowadzi: za: co ciężki rachunek Bogu zapalich oddadzą ci ktorzy go zewsząd rożnemi sposobami drzemali.

Fatigatis usq; ad molestiam viribus, scholastico labore,

Videtur mihi Ipsamet ingratitudo Sepulchrali marmori subdapstatura esse. Quapropter Strictum calculum Domino DEO pro talibus reddent, illi qui eum variis methodis irritaverunt v irritavere.

Większym walorze Zdami się że cnota Zostaie, niżeli Szaunek Złota. przeydzie zdami się całego świata pochwały, kto bardziey cnocie podlega: aniżeli dostatkom nayobfitszym ktore tylko przepłody Zadaią by daley a daley wtym nie postępywali, Szego pobożne Życie usilnie sobie Życzy.

Pluris estimari ab aliquo videtur mihi virtus quam carus valor auri videtur mihi foret antecellat totius orbis encomia qui magis subjacet virtuti: quam opibus coprosissimis quod tantum distractiones causant, ne ulterius etubterius in hoc progrediant, quod sibi pia vita procuratur v optat.

Maiąc osobliwszy Szaunek honoru Nayswiętszey Panny Matki Każdy powinien a osobliwie ten ktory się Zapisał na usługi tey Pani całego Świata, Zdami się że choćby temu przyszło Życie Stracić, za honor Iey, to mężnie y ochotnie uczynić powinien. bo to iest Znak Szczerego Sługi

Matki Nayswiętszey, Że kiedy za naymnieyszy punkcik dyshonoru Szyię Swoię pod miecz dobrowolnie podaie, zczego ukontentowawszy się przyznaie się do tego iż iest Matko własną takich Habens singulariorem estimationem honoris Sanctæ Mariæ quilibet Christianus, præcipuè iste qui Le dicuit ad Serviendum huic Dominæ. totius orbis videtur mihi quamvis contingeret hunc vitam amittere, pro honore illius, tunc id fortiter et alacriter peragere debere, quia hoc est signum sinceri Servi: B. virginis Mariæ, quando pro minimo puncto dishonoris, collū Suū gladio Subdit, quo illa gaudens, fatetur hoc, quia est ejus laus et gloria totius.

Zaturbowawszy się trudnościami Szkolnemi Student, Zdami się Że ieżeli ma nadzieię wdwoiey pilności wybrnie z tych więzow y wesdie złoto Zda się mieć każdemu.

Conturbatus difficultatibus Scholasticis Studiosus, videtur mihi Si habet spem in Sua applicatione, evasurus esse ex istis compedibus, et lætam frontem ostentaturus esse cuilibet.

Napadszy niewinnego człowieka rozboynicy y odarszy go z tych Sukien iego, Ledwie co żywego puścili.

Cum invaserint innocentem hominem latrones et cum Spoliaverint illum prospiis vestibus illius viz tantum vivum miserunt. v A Latronibus cum Spoliatus ille fuerit v ab illis homo viz vivus missus est v Puto illos viz vivum hominem misisse. v Puto ab illis viz vivum hominem nipsum esse.

Zdawszy się nie iednemu z Studentow, iż iuż czas przychodzi iachania na Swięta. Zdami się że Zechce Zostawszy się wolnym od ciężarow, ktore do tych czas na barkach dźwigał Zażyć uciech Swiatowych. Iednakże życzyłbym każdemu zmoich Dyscypułow, by y tego czasu pobożności y cnoty się trzymali, ktora postępek daie wnanie, y drogię Zbawienną torie.

Przestchawszy się z Polski do Wengier chcąc zostawać w woysku Żołnierz ma się powrocić, Z dobrą przez Swoie ręce nabytą pod czas Wojennego czasu fortuną do Domu; Idąc przez wyboczone mieysca, by go zdrada napaści gdzie wdrodze niespotkała, iednakże niechciał bybyć Zdami się mieć iey w rękach Swoich, gdy by był tylko bez Żadnego Szwanku nazad się do Swoich progow wrocił

Cum profectus fuerit ex Polonia in Hungariam volens adesse Bello.

bello miles erit: ve reversurus tempore incursionis ve interregni
Domum;

Cum profectus fuerit ex Polonia in Hungariam volens adesse bello miles, erit reversurus cum bona prosperis manibus acquisita fortuna, tempore incursionis ve interregni Domum; pergens per extra orbita Loca ve extraordinaria Loca ve extremis, ne illi accidat fraus ve violentia invasionis in via, publica et libera, Attamen videtur mihi futurum fuisse ut nollit illam habere ve portare manibus Suis, si tantum sine hoc cujus subierit periculum retro ad Patriam Sua pervenisset. Oskarżony y zkazany na kare niedbalec, wolałby był z targowawszy y kupiwszy konia niżeli ze Szkod, aniżeli dznać konfuzyi ktory iest nakarmiony: albowiem ciężką mu potym będzie zdami się dopiec tego żeby mogł otrzymaney Swoiey boleści iakim sposobem nagrodzić. Accusatus et damnatus ultius a quo vapulavit, is stultior qui negligit aliquid, maluisset ut cum licuisset illi equus et cum solverit pro illo, exulare per

aliquem ex Schola, quam subire periculum bonæ fa-
mæ, quæ illi est illata: et inflicta ~~Etenim~~ Etenim
grave illi videtur futurum esse, & postea assequi hoc, ut possit ille
illato huic cujus illum pœnitet quali modo com-
pensare.

Magna mihi rerum vis est vis maxima votum
≈ ~~Maxima mihi rerum~~ Magna mihi rerum vis, vis est maxima rerum
≈ Magna mihi vocum vis est vis maxima rerum
≈ Vis est magna mihi rerum, vis maxima vocum.

Et tamen huic visi vendetur ære labor
Ignarus doceo credor sine voce Magister.

Cum prosum taceo non Sapiens Sapio
Sapius exuror Dominis peccantibus insons
Victima nec culpæ, conscius ipse meæ
Vestior exuviis vincula constringor a hoste
Et tandem tineis vermibus esca tero.

Ad Ill. D. L. B. Ill. H. Honorem.

Zda mi się że choć byś był nie tylko w Ostrogu, w Poetyce ale y na gornym Parnasie Watykanu, Rzymie, lub na subtelney Włoszech, Ziemi, lub na Sławnym, w Atenach, lub na dowcipnym, Hiszpanii, lub też na Sławnym, w Paryżu, choć byś w Europie, Sławną w Krakowie z wiedział akademią, w Poznaniu Kameny, w Kaliszu essay, lub też w Lublinie, albo w Gdańsku, w Lwowie, Apollina; tak trzymam, że mądrym nie będziesz, ieżeli applikacyi nie przytoczysz do nauk.

Videtur tibi etiamsi Pegasus non tantum Ostrogii, in Poësi, sed et in superno Parnaso Vaticani Romæ, sive in subtili Terra in Italia, sive in glorioso, Athenis, sive in perito, in Hispania, sive etiam in celebri Parisiis, etiamsi in Europa, Gloriosam Patriam visitares Academiam, Posnaniæ Pamenas, Gedanii Musas, sive etiam Lublini, aut Gedani, Leopoli, Apollinem; ita arbitror foret non sis Sapiens, si non incumbes ad in doctrinas.

Niech ci się tak Ze. pilny Studencie, że nie tylko w podziemnych Indyach Złotego nabywasz rozumu, nie tylko w Azyi, w Afryce, y Ameryce perłowe biegasz mądrości Langeny, nie tylko w krakowskim lub w wielkiey Polszce albo w Prusiech niezbrodzone wody nauk płyngi: nie tylko na Pokuciu Szybkie Bystrzyce, na Podolu głębokie Dniestry, ale też y w Ostrogu na Kastalijskich mądrości niezbyłych Źrodłach, na Hoyney nie zbyłych Vrilli.

Non videatur tibi ista Studiose diligens, non tantum in Indis aureum acquirere ingenium, non tantum in Asia, Affricâ, aut Americâ, gemmeus studere Sapientia Ganges, non tantus Cracovia v Palatinatu v Terra Cracoviensi, aut in magna Polonia, sive in Prussia in incomprehensibili studii doctrinarum studere, non tantum in Pokutia velox Bystrytia, in Podolia profundus Tyras, sed etiam et Astrogii Castallius Sapientia non deficere fontibus, et abundare non cuperes Villa. unum.

Już by też Nas miły naśladowca Apollina, gdyś się w przą
w iarzmo ścisłey nauki pro Grozumianey konstrukcyi inclu
się do Zwierzchney wymowy, przez Cullia miesięcy przey
rzałszy alwar postąpić do Poetyckiych spadesow y nie
mi. Dowcipne składać wiersze, wymiar y porządek tych
dobry słychać; Słyś Nas by już składnym Corolium na
Poetycky wzięt poważ Parnas, y uczyć się prostym tore
po nim chodzić.

Jam tempus chare imitator Apollinis, dum inductus tu
ugô difficilis doctrina instructa constructione ut applices
Sapplicens a se ipso cultiori eloquentia v ut incumbas
ad cultiorem eloquentiam, v tempus esset chare imita
tor Apollinis intellecta constructione applicari te cul
tiori eloquentia v tempus esset applicandi te cultiori e
loquentia aliquot menses v mensium v mensibus intel
lecto alwaro progredi ad Poeseos pedes, et illis ingeniose
componere versus, dimensionem et ordinem illorum bo:

nos faciendo, aut iam tempus veloci passu v cursu in Poëticum progredi Parnassum et discibreetô termino illum prospiendare. unum

Z wyczłayka to iest, że Zawsze początki rzeczy czyli Szkolnych, czyli Duchownych, czyli Woiennych (: lubo iest trudny:) Zawsze w nas zbudza y w Zniecza chęć do pomienionych rzeczy; y nie dziw bo Zawsze iest gorący według przysłowia pospolitego (: które mowi Principium fervet:) więc ieżeli każdego początki rzeczy zniecza do dobrego, a złe y my poczuwać się powinni Żebyśmy chowaiąc się na gorącą naulli Zbrodnikow, do pierwż na końcu o czym v chowaiąc Boże y wspomnieć nie ortygli.

Commune hoc est, quod semper exordium rei sive Scholasticarum, aut Spiritualium, vel Bellicosarum (quamvis est difficile) semper in nobis excitat et suscitat alacritatem ad praedictas res, et non v nec mirum mirum quia semper est fervens juxta proverbium commune (quod agit v ait v dicit Principium fervet) Ergo si cujuslibet principium rei fervet ad bonum, imo et nos adhuc Spectatum Sumus v Spectare debemus et arrestô doctrinæ ferventi ardere v dilucere ex Principiis Principiorum eo: nunc magis in fine quod avertat DEUS commemorare v commemorandum non extinguamur v non frigescamus.

Ale trzymam, że każdy z was radby by dz pierwszy w nauce pierwszym się pospisać dowiścisie, przełożyć w mędrcei innych, celować w postępkach Szkolnych, Lotnym piorem Zabłysnąć z Inspetem nad wspodziane wypisać kogitacye. Ztąd się pokazać Żebyście nikt nie żądał niedbalstwa, przy znam się

Się że piękny iest umysł tali, ieżeliego kto praktykować będzie.
Sta arbitror ut quilibet vestrum velit esse primus aliorum in doctrina, antecellere alios ingeniô primus sapientiâ aliorum dominari in alios in progressibus scholasticis & progressibus Scholasticis velociô pennê delatas cum impetu supra arbitrium & superfluè exprimere cogitationes & scillari cogitationes. Et się ostendi, ut vobis nemo obiiciat negligentiam & negligere, fateor nobilissimum esse ingenium tale si illud aliquis practicabitur & si practicabitur illud per illum & aliquem. unum
Rejat byś się ialo wyżey maią namienioną wnatce popisać, wdzięczney apollina harmonii wzięniku? nadstawiay że dobrze uchá na iego rezonancyą otwartym słuchem dźwięki tey harmonii zbieray żebyś niemiał nagany żeś głuchi nato echo. chciał byś być pierwszy wnatce, bądź że wodzem do pilności, skrzydlastego zażywszy pegaza, żebyś nie zadaną że żołtym kroiem potempsuieś na parnas. Lotnym lekkiem iść potrzeba natem żebyś się iako na prżykrą gorę idąc nieprzestawał, wzbaliże talim się sposobem zawsze wysokie rzeczy nabywaią.
Velles: prout superius habes prædictum in doctrina antecellere alios amena apollinis harmonia particeps & socius applica tuę aurim in ipsius resonare aperto auditu sonitu ipsius harmoniæ ne vituperens quia surdus es supra hâc echo velles esse primus inter alios doctrinâ, sis productor & navarchus diligentiâ pennato usus pegazo, ne tibi obiiciat aliquis quod testudineo passu prosequereris ad parnassum. velociô passu in

hunc volandum est ut in difficiliorem eundo montem ne cadas; sic enim ea methodo maxime honores acquiruntur.

Chciał byś przewyższyć w mądrości innych? bądź że gurnego ani: mużu. (: lecz nie z próżnym głową:) w nauce, w sprawach pełnym odważności, w trudnościach Minerwy nie zmrużonego oka, w postępkach Pallady nie zwyciężonym, w pracach Apollina naśladowco. a ieżeli tak się będziesz wzbijał w mądrość zapewnie przewyższysz wielu dotąd się odwagi nie podziu: wających w nauce.

Velles antecellere Sapientiâ alios, esto generosâ Animô (: Sed non faventi Superbiæ) in doctrina, augustus in audacitate, in difficultatibus Minervæ stabili passu, in progressibus Palladis, invictus, in laboribus apollineis imitator: & sic ita dominaberis Sapientiæ, certè Superabis multos, illi audacitati non incumbentes in doctrinâ.

Zda mi się podobno y tak się każdemu zda. trzymam że każdy chudy pachołek chciałby się zbogacić, więc ieżeli ubogi Student cnotę y naukę a chcesz być bogatym y popisać się przed Niebem w pobożności, przed ludźmi w mądrości. życzę ci żebyś do narodzonej dziecinę Boga iałio do źrodła wszystkich łask y hoyności poszedł pokłonić się, a tak otrzymam że iałio od źrodła przedwiecznej mądrości nauki, od niestworzonego w ciele ludzkim Boga wiecznę otrzymasz cnotę.

Video cor mihi forte et tam quilibet videtur sibi credere
quilibet miser vellet se se ditare; ergo si es egenus stu-
diosus virtutis et doctrina, et vis esse dives et te mirifi-
ce comendare falso in pietate hominibus in sapientia
et in sapiendo precor tibi ut ad Renascentem Christi
Sicut ad fontem omnium gratiarum ac largitatum eas
petere et petitum stremam, et ita arbitror prout a
fonte eterna sapientia scientiam ab incarnato in
corpore humano DEO, diternam obtinear virtutem.

Od wschodu Słońca oraz y Zachodu
W stayni ubogiey ktora pełna chłodu
Witaią Boga trzey krole małego.
Bo go uznali za Pana całego
Nieba y Ziemie. dary mu trzy daią
Ktoremu odtąd wiecznie służyć maią.

Abjectum in Mare Alphonsi cadaver in eo
littore post triduum reperitur.

Wrzuca machomet w nieżmierzone wody
Ciało, chcąc zbrodnie utaić ochłody
Pszula, ale gdy morze go wydaie
Znurtu na lądy a zbodze wyznaie
W trzech dniach, to dzieło, przed Nieby y Światy.
Płyną mi tonq purpurowe kwiaty. &

Deiect in mensas Machometes corpus in undas
Grande Sceleris cupiens occultisse vado
Enatat ecce ferox Pittusq; tradidia complet
Ne fiat complex unda revelat opus
Unda revelat opus monstratq; Sologq; Sologq;
Quod grave sit crimen cum quasi pestis natat.

De Patre Ludovico Gusmanio qui Sancto Paulo primo Eremita impense addictus ejus Die et morituram se prædixit et mortuus est

Pierwszym Zostaie Paweł fundamentem
Skruszey pokuty, wtym additamentem
Jest Gusmaniusz, do tego miłości
Spieszy znim wparze Służyc bez przykrości
Bogu na pusczą by bez rozerwania
Myślił o Stworcy nad wszytkie mniemania
I Swiętych Pańskich, Zaco w Zywym ciele
Tuż y w Dzień Smierci odbiera wiele.
Z kołcow korony drogę Sy Zporządził
Z kąd do korony wieczystey nie zbłądził.

Epigrama de Sancto Carolo qui excellentium virtutum forma a confessario Adorno imbuitus.

Quamvis ætherea te virtus diva colore pinxit
Et in rutilis moribus Iris eras.

Plus ornamenti cur Boromæ requiris
Qui magnis exornet Jovan Adornus eras
Chociaż cie Niebo w cnoty tak uwięzła.
O Wzoy Zaiach byłeś iako druga tęcza.
a Zemust więcey Szukaiąc tych Kolorow
Znać u Adorna, byś nabrał kolorow.
Nieśmiertelnośc Sławy Swiętey pamięci J.W. Imci P. Adama Sieniawskiego Kasztelana Krakowskiego, Hetmana Wielkiego Koronnego. na Niebieskim Dodyalim wielo: pomnym Zasom. Zapalona.
Gdzie Pańskim Maiestatom otwarte podwoie
Nayiaśnieyszym Tytułom wolne przed Polocie.
Gdzie na Złotym piany Złote Tagow Pertowe Zangesow
Na Złotym fundamencie Srebrne Hydaspesow
Liżą mury Empiru, gdzie Cidyskie Hermy
Na Złocie probuiąc się, Złote rodzą Termy
Co leroplata to nurt drogi, drogie Nurtow Sciany
Gdzie w Bramy Erytrei Złotem stulit Zygtany
Za Bramą Złotem ryte ciągną się Dziedzińce
Złotą się ze Srebrnemi miszą gościńce.

Epigrama. de Patre Antonio Cordova, Sancti Francisci Borgia Consobrino, qui in Societate docendam Infimam Classem impetravit.

Doctorum Princeps altum Cordova Sophorum,
Cum posci velox, fleetere trastra ratis.
Fors' onerata refert modicum num Classe minori,
Ut Sanctus tantum Salvus ad astra eat.

Ad portum Cali non nisi Salvus eat
Forte refert modicum gravida num Classe minori.

In Divos Sapores quando mea lumina tollo
Signata illorum pectora cerno cruce
Et bene debuerant equidem cruce corda notari
Nam Subeunda illis plaga Suprema fuit.
Plaga Suprema illis nam Subeunda fuit.

Continuatio Carminum

Front Gmachow istnie z Wota Noto, Wotolity,
Panstwa na Swoy tali Strong, ciggng chny Zolity
Sciany trzyma Dyament, rubin Zywy tleie

Przyodziany w purpury wspolor Szerszenieie.
Stelliem Lesiny haftuią gwiazdy z Suffit perły myte
Burtuią Pawimenta Dyamentem ryte
W Jasnym gdzie firmamencie krzeste Swietne trony
Wyniosła Bogow winna powaga wtryony
Rzgdca Nieba tam Jowisz na nay wyższym tronie
Otacza liczną koronq Bogow swq Stronie.
unum
S. Joannes Gotho ad crucem Elevandus Patri suo presenti coronam DEI Para obtinuit.
Gotho dat Patri munus coleste coronam
v Dat Gotho Patri munus coleste coronam
Dum crucis est illi jam Subeundus apex.
v Jam crucis est illi, dum Subeundus apex.
Est ahinde genitor Rex iste vocandus
Quam crux insignit, nate corona Patri.
Obok iedni ci niżey krzesła Zasiadaią
Bogowie w Maiestatach, mieysca swoie maią
Szczegiem Zaś Boskowie pomnieisi Zapkuią
Hołd Zwyczayny prowadzić Bgdce zboruią.

Daig Pawł Jowiszowi: pryncypalne Sweny,
Empireyskich Planetow Swietne procedery
Ze gwiazd tyle wkomput idzie assystentow
Kazdy Strzeże luminarz Swoich rezydentow
Tu Febus Złotoolii Złotem Koroniue
Promieniem głowę Jasną Swiatło regestruie.
Epigramma de S. Apollonia Ignes Suos alloquentes.
Non ego Vulcani timeo, sed Cypridis ignes
Nam noceat Sponso plus mihi Sponsa Suo.
Hoc ubi magnanimis dixisset Apollina verbis
2 Ecce tibi generoso in flammas fortiter ausu
1 Nil morata 2 nilq 3 minas 4 Decii illecebras
Evolat e 3 flammis rursus in astra volat.
Epigramma o S. apollonii ale uży q maiąc q do ognio swoich.
Zadnych się za ognio Vulkana nie obawiam, ani też
Cypryderą, albowiem więcey mi szkodzą Swiatowe pro:
Znośći, y choć by mi w dzięcznemi y wspaniałemi apol:
lina namawiany Słowy, Zadne pokusy Swiatowe, Za:
dne groźby Deciusza mnie w tym nie zkonwinkuią, y
chociaż Smiałością zaspalasz tyrannie, tym Samym
Swięta Panna tryumfalnie, bo w ogniach do Nieba idzie.

Christus occurrit hostibus, nec minum Sævientes in Scelera
Dux mitis mitigat.

Hostibus insanis, mitis Dux obvius exit;
Sontis fors voluit, frangere corda DEUS.

Judas Christum quærit cum Latronis.

Proditor insequitur Judas vestigia Christi.
Intendit fallax, tradere forte Jesum.

De S. Casimiro in se pie crudeli.

Membra cubas Stratus terra placideq' quiescis
Forsan huic thalamo posset in esse quies
Motius ipse quidem fateor potuisse pudorem
Intendit fallax. Non alio potuit tutius esse thoro

Christus a Militibus fune ligatur, nec minum ut Sol:
vat Libertatem Nostram.

Innocuus truculento fune ligatur Jesus.
Criminis enodat vincla nefanda DEUS.

Ubiegaiąc Się do pochwał Szkolnych Student, Zda mi Się, bo Zda-
waża mi Się, że wSzystkich Sędzia nie od wszystkich będzie mia-
ny, kiedy zamierzenia Jego, wszystkim Się Sławą onym Szerzy
Zbyt Zechcie raz Zapocziwszy Szło trzeba mu było ustać
ztemczas dobywszy Sił ostatnich dla honorow pracy Swoiey
prawie na nay wyższym Stopniu widzieć Się Zdaie.

Satagens laudum Scholasticarum Studiosis, videtur mihi in-
sus mihi ipse vix non ab omnibus astimandus esse, quando
dexteritatem illius ubiq locorum fama canit, hinc quod qui
vix non semel cum manaverit frontem Sudore cogebatur de-
ficere, tunc depromptis viribus ultimis, propter honorem
labori Sui fermè in altissimo gradu videtur Spectari.

Znuszoney raz opanowawszy Studenta, usilnie go na chydeu
wszystkich kondycyipulow iego wydaie, y tak mu Się Zdaie bez
bez pomocy Zadnym Sposobem tey Lawry zdiąć z Siebie
nie może.

Oppressum Semel pigritia Studiosum, Sataget ludibrio o-
mnibus condiscipulorum illius exponere, et Sic videtur Si-
bi Sine Suspectus nullo modo hoc Monstro exuere posse.

Zpragniony widzenia Boga Człowiek, zdami Się że Swoy
aspekt chyba tylko obecnością Boską ugasić może. więc
Życie Swoie Łzy na ustawiczne vpały by iak nayprędzey

cały zgorzał wogniach Niebieskich

Desiderans videre Deum homo, videtur mihi Suum appetitum nisi tantum præsentia Dei ma extinguere prope. ergo vitam Suam impendit assiduis fervoribus ut quam citissime totus exardescat in ignibus celestibus v in rogo celesti.

Ogladzywszy się w oręże Żołnierz nastempniący na głowe nieprzyiacielską, zda mi się że impety Szalonej złości niedokazą tego, by mu rane zadać miały, y ostre pozwoliwszy Sobie Swoiey odwadze Żołnierska ochota do tego usilnie, by całą zawziętość na Siebie odwróciwszy wtegoż bita, kto by się na tak mężnego Serca Żołnierza odważył.

Cum consuluerit Sibi armis miles insequens caput inimici, videntur mihi sæviens malitia in pectus hoc non acturi esse, ut illi vulnus possint inficere, et imo cum induxerit Sua audatia quæstui alacritas huius satagat, ut totam iram Sibi cum pectoris istum vulneret, qui ictu tam Heroici cordis Militem audeat. Cui laborem et diligentiæ quæ mihi Iustè placet.

Trudno wykorzenić zawziętey złości człowieku upor
wiagodności czyli też upomnieniem łaskawym, Lecz
należy siły łożyć na zgubę tego humoru który opa:
nował wszystkie akcye, przedtym do dobrego końca
dążące, teraz w przewrotną złość podobało mu się
odmienić bez porady tey która panuie nad zmy-
słami mądrości iego, Sam na potym wątpliwości zosta:
wać będzie, bo mu żal dykturiąc na razie taką cięż:
kie rany zada, które ułeczy wygnawszy precz na
stronę zdanie, tak nieuważney reflexyi swoiey.
Difficile eradicare improbæ malitiæ pertinatiam in ho:
mine blanditiis & benigno hoc cujus aliquis admonu:
it illum, Sed interest alicujus vires impendere per:
niciei hujus superbiæ, quæ prospedit omnes actiones, an:
tea ad bonum finem tendentes, modo incontrari:
am malitiam libuit illi commentare non consulen:
do hos qui dominantur Supposuerit libus Sapientiæ
illius, Solus postea permanebit in hoc cujus illum
tædebit, quia illi id cujus pœnitet Subministrando
hoc quo lædi potest gravia inflixit vulnera, quo me:
dicabitur exulante suo videri & exulante hoc infesta
reflexionis sua quid illi visum est.

Zabawiwszy Się Zalażanemi uciechami Swiat naśladuiący
rozpustnik, będzie ubolewał nad Swoim Szczęściem, ktoremu
Się trafiało podczas tych czasow iarmarkowych, y tedyż
go wdesperacyą niewprowadziło, bogdy Się miał od nich
wstrzymać oskarżony takiego używania zostawał, od in:
nych, zkąd uwolni Się przez wspomnienie Zasłużonych
Sobie affektow.

Cum vacaverit commensator imitans mundum delectationi:
bus his quas illi interdixit aliquis, poenitebit illum
sua felicitatis, quo felicitas illi arridebat his tempo:
ribus mundinariis, et illi vix non fuit causa desperandi,
qui dum deberet. abstinere ab illis delectationibus, accusatus
est pro hoc, quod utebatur illis ubi Sobrietas Se prona, Si recor:
datus fuerit affectuum quos meritus est

Przynależało by było każdemu Zdatni Się z Studentow by za:
Służywali Się narespekt u Pallady, aby wpoczuniku zostaiąc
mądrości wstąpili nanaywyższy Stopień pochwał tych, które
całemu Swiatu odtaiaią iego talenta, y też Same odebrać
by był, gdy by Się był Zdatni Się ku dawniey Starał.
Videtur mihi futurum fuisse ut attineret adquemlibet
Studiosorum, hoc, ut mereantur omnes, de Pallade et
ipse in respectu apud eandem, ut estimati valore Sapien:

tiæ

tio ascendant altissimum gradum laudum harum, quas to-
ti mundo promulgant diligentium Studiosorum talenta,
et has ipsas laudes videtur mihi futurum fuisse ut
recusperet quilibet illorum Sipsidem curaret.

Trzeba by było zdaniś się żeby w poddaństwie zawsze zosta-
wała niechęć do nauki, a przeciwnie pilności państwa
wsobie, oto się starać ma żeby w poszanowaniu zostawa-
ła, na ostatek wnidzym sprzeciwiać się takiemu darow-
niepotrzeba, y owszem do rady y rozsądku zawsze ią
przy sobie trzymać.

Videtur animum ad doctrinam futurum fuisse oportet
teret Semper in Subditate ut remaneat et cum con-
cesperit dominari diligentia in se debet curare iste ut
remaneat, in hoc quod illum dignatum est ad extremo
huic dono nihil avenari oportet et imo ad consilium et
Iudicium Semper debet teneri y tenenda est.

Elogia Polonica in abscessum Ostrogio Mosczanscam Pa-
tronis amantissimi.

Przez zdz. Delfickiey Swady apollina

Przez Parnassowe melodyjne miny
Smutne Pleiady niech płaczliwie nucą
Swoim lamentem, niech me Serce Smucą
Treny Zalosne Spiewaj Helikonie
Krzpuy wymowy Smutnym wieńcem Skronie
Przyczyny pytasz? Zalosta krzpuie
Smutne lamenta Sercu komponuie
Zazdrosne nasym Mopszanickie kraie
Wdzięcznie do Siebie zprowadzity Raie
Boginią Flore wDom Swoy Zaprosity
Mile dziardyny z Florą zprowadzity
Rzekł bys: dla tego zeby Tulipze
Zakwitło Swadą Swoie fołiusze
Rozpościerali, lub z Nieba Boginie
Przypatrywać się zeszły tey nowinie
Bynaymniey: wszelkie Pestu kontentesse
Zabrały, zeby przywabity Serce.
Z kąd kochanego Sobie Profesora
od mitey młodzi y młodego Dworu.

Lecz! o! Lamencie! gdy żadne imprezy
Żadney w postępach Swych niemiały spezy
Gwałtem, rozkwitłey w młodz Polską Palladzie
Bierz Magistra, wtey przestaig radzie
Z kąd, co rozumiesz, iak ciężko zraniona
Pallas Ostrzeska gdy oślepiona
Choć na czas krótki, iak by oko złotowy
Traegc przed sobo miała grob gotowy
Lamentem serce iak kirem pokrywa
Lecz rzekę, nie płacz, dozorcę nieżbywa
Slitego magistra chociaś zdaleka, lamentuiesz przeciesz obcenego
Przecies iak w oku twym źrenica czuiesz
Chociaż zdaleka, przecies obcenego
Przez żywo pamięc Profesoratwego

Idem Latine brevius.

Fundito plorato Pallas pro pectore fontis,
Salsa Senerato lumine lympha fluat
Sospozanica Thymeon propria conduxit in agros
Et Superum blandâ clausit in arce menin

Hoc titulo uti febras, caperent hoc blanda magistri,
Blanda Professorem tecta tenere queant
Ergo luctantem capiunt vi blanda magistrum
Et merito doctum Herea fonte replent
Herea fonte replent, heu la lachryma curre per arva,
atq; Professorem Sub mea tecta refer.

Epigrama Seu gaudium Iuventutis Scholastic:
et de reditu Professoris estimatissimi.

Plorathum Siccate vadum, videte Lepores,
Larga Serenato gaudia corde flagrant.
Gaudia corde flagrant dixit mihi Pallas amana,
Chara Professorem, corda per arva vehunt
Corda per arva vehunt, Sed quo? quo Subdita regnant,
Pallas, & et ardenti pectore vota dicat
Vota dicat, charumq; Sibi Dea corde Salutat
Corde Salutatum corde favente geret.
Ergo Pieridum, plausus revocate camoenae
Laete Professori gaudia corde canam.
Gaudia corde canam, Sed vox mihi corde manebit,
Qui prae corde manet, cantica corde refert.

Stellicra aula agere in qua omnia amena habitant.

Ciężka y nieomylna Clara tych szelm, Ktorzy Zaniedbawszy admonicyi Professorskiey niestarali się na czas Sobie nażnaczony po Swiętach.

Gravis et infalibilis illos pœna manet, qui neglectâ admonitionê Professoris non comparuerint pro præfixo termino Sibi assignato post Dnicam Conductûs Paschæ.

Staray ze się naybardziey teraz Studenicie a postępek nauk twoich, by całoroczne prace wnegzanne Tobie pochwały nieszły, ale by dawszy dokument pilności twoiey nadobrym cię stopniu promocyi twoiey postawiły, zkąd obeyrzawszy się na fatigi Swoie, ucieszysz się mile, przypomniawszy Sobie że przez pilność tegoż mieysca dosiedł. Huet labor

Cura maximè modo tu Studiose progressum doctrinæ tuæ, ut tot tuis quæ labores non cedant tibi in laudes vituperio dignas, Sed datâ documentô diligentiæ tuæ in bono te gradu promotionis tuæ collocent, unde vi: sis laboribus tuis Lætaberis jucundè cum camœnæ:

moraveris tibi, quia per diligentiam & diligentiã hunc
locum aspectus es ... Ktmie

Przypomniawszy Sobie każdy z nas czas pożyteczny,
którego Sta się może zebrać pożytku, tak do Zbawie:
nia należącego, iako też y dorzeczy do cześnych, Zda:
mi się. iż usthnie mieć pamięć otych, którzy Zosta:
iąc tych czasow, Zebrali tak Sobie, iako też y o:
innych dobrą opinią. Lau. Dei

Cum recordatus fuerit sibi quilibet nostrum tempo:
ris fructuosi, quô multum potest legere fructûs,
tam illius cujus interest Salus, quam etiam cujus in:
teresunt res temporanea, videtur mi fore ut la:
tas at habere memoriam illor qui manentes
hisce temporibûs collegerunt tam de se ipso, quã
etiam et de aliis bonum nomen. Lt Laus

Wyzwoliwszy się z niewoli niedbalstwa gruntownie nastaduią:
cy Student, Zdami się że bez fatygowania Sił Swoich nie:
dosdzie tego, co by było z Zdaniem wszystkich godne pochwa:
ły: Isto dla tego iż Sobie Zawczasu nieobrzydził tak

Sz petrego Monstrum, ktorym Zostawał Nego y teraz
Lat.mo Zatuia Że Się nie prędko postrzegł. Gr.
Solutus Seruitute pigritia insistigentiam apecutus stu:
diosus, videtur mihi sine fatigatione virium su:
arum v Laborum bonum adipiscendus esse hoc, v So:
lutum Seruitute negligentia pigritiam apecu:
tum Studiosum, videtur mihi sine fatigatione
virium Suarum non adipiscendum fore v videt
mi sine fatigatione virium Suar Foreut non adi:
piscatur hoc quod esset cum arbitris omnium
dignum laude, et hoc propterea quia sibi tem:
pestivè non fastidivit tam turpe Monstrum v Mon:
stri turpis v tam turpi monstrô v quia sibi tem:
pestivè non fastidivit cui horebat, cujus et pa:
niter illum paenitet v cujus et modo Me habet
paenitentiam quod non cito periclitatus est.

Gt Ilgat.

Maiąc prusć wgodnośc Za praca przy Ktorych Się krwawy
potem nieraz Zalat Sługa Pallady, będzie sobie s: przetoży:

wyżey

wszy przed sobą swoich talentow należących do niego Rzeczy
uważał, Szacunek, względnych do teraźnieyszego czasu
trwał, Zkąd ogół iż sam siebie nikt iest godnym
tych tytułow których dostanie przez fawor od in-
nych ludzi nie powinien będzie tego Panego Słuszlius.
Habituus voluntatem progredi in hoc quô se alii dignan-
tur pro laboribus suis supra quos Sanguineô sudore no se-
mel manauit ille qui seruit Palladi & supra quos Sangu-
neus sudor non semel manauit ex illo qui seruit Pal-
ladi, abiecto labore suorum talentum quorum ille
interest reprehendet estimationem cui hucusq;
haerebat, unde cum iudicauerit se, & cum iudicatus
fuerit an est dignus his titulis, quos peruicitatur per
fauores & fauore aliorũ, an certus erit hujus metipsius
effectus.

N3. Jeżeli nayleppszy do dobrego powodca pożądliwość y dobre mnie:
toć mnie się zda że kochaiący wrodzoną siebie pożądliwość
Student w swoyey zayney będzie się skromności chował, choć
laskawie kwitnąca rzelia zdalekа strzi.

Choć by ci naywspanialszy był animus kwitnąca młodzieńcza
musiș, ieżeli się cnoty zpilnością złączoney nie napiesz, wszak-
że y wesołym Maiem rozkwitłe Ziołá usychać muszą, ieże-
li ich albo niebieska nieskropi rosa, albo deszcz rzęsisty nie
zleie. pewnie by zdam się korony niedoszła droga perła,
gdy by się w morzu nie napiła niewinney cnoty: ialoż kto
pragnie mieć pożyteczne Imię całym haustem pić cnotę
powinien.

Etiamsi tibi esset generosissimus animus florens Iuventus are-
scere debes, si virtutem cum diligentia junctam non aspe-
queris, utiq; et letô Maiô efflorescentes herba arescere de-
bent, si illas aut cœlestis non rigabit ros, aut imber
densus non rigabit. certè credo non optineret pretio-
sus unio coronam, si in mari non natatur innocenti
virtute: Quis ergo desiderat habere bonum Nomen
toto haustu debet gustare virtutem. v. utì virtute.

Tak by zdam się należało żeby przy wesołych dniach NB.
Maja rozkwitłe Lawry pilnego Studenta zdobiły głowę; ia-
koż tak będzie, ieżeli post pracowity zkropiwszy uszoną

rolę, nieda uschnąć mądrym Laurom: ieżeli ię zaś gnuśność y lenistwo woyskuszy, Znidzie ktoś z pola bez korony. Ale pałasze niedobiegnie korony, Kto Strawiroszy czas na proznowaniu y na krok ieden nie postąpił w naukach; więc życzył bym każdemu mieć ię do pracy Szlachetney, Kto chce pod Laurem Parnassu dobiec.

Credo interesset ut ad Letis dies Maij florentes Laurus diligen: tis Studiosi decerpant caput, quare ne erit, si Studor la: borioseus conspexo docto agro non labit ex arescere sa: pientibus Lauris si autem illas desidia et pigritia exsicabit decedet ex campo sine corona, utiq; non aspe: quetur coronam qui consumpto tempore in otio et pas: su uno non processit in doctrinis, ergo optarem cui: libet adesse labori Scholastico qui vult sub Lauru parnassu assegui; Non tardo passu iste tendit qui in illo gradu vult stare, in quo docta musa sa: pienti attribuunt fortuna; non testudine ve: hitur iste qui Pegasum vult praecurrere. Hae et tibi Suprema Clapis Studiose, opus est impresa

ut.

ad verticem fastallionum structurum docta procella 200
adnauiges.

Być ci zda mi się trzeba wesołey myśli ustrzegać
młodzi, kiedy ci dzyste libie przy wschodzie
swoim wesołą polażuią twarz y candor: y
owszem wiedz zapewnie że przy tym kando:
rze do korony kandydatem będziesz.

Videtur oportere tibi ut sis lætâ mente. lætâ mente
florescens juventus, quando tibi pura libra ad ortum
suum hilare demonstrant ver et candorem: utiq;
scias pro certo quod ad hunc candorem ad coronam
electus eris. Sr.

Dopiedzy zdrady korzea wspomniony student, zdami się
iż będzie się starał, żeby w labirynt złości przeciwney
nie wpadł, na ktorą by przed swemi przyiaciela:
mi często się zalił.

Captô fine fraudis ille quem admonuit aliquis
studiosum de aliquo. captô fine fraudis il:
le studiosus qui admonitus fuit ab aliquo ali:
cujus.

cujus v de aliquo, videtur Sibi obviatemus esse hu:
ic ne ineidat in labirintum huius contrarij quod
odit aliquis, cujus coram illis a quibus ille ama:
tur illum poniteret.

Oszacowawszy Sobie Zanie naukę gruntowną, bardziey się chuy:
taiący przeciwnych dysputacyi, ktoremi się naten koniec
bawi, żeby się pokazał byćż niedbałem.

cum estimaverit parvi doctrinam v cum fuerit illi parvi
doctrina v estimatâ doctrinâ parvi ille cujus aliquâ
piget, magis se applicans contrario huic quod ab omni:
bus v omnibus v per omnes negligitur, cui ad illum fi:
nem attendit ut ostendat se esse negligentem.

113. Dospiewszy dyscypuł należytey Zeehce
tym się nietaić przed kondyscypułem Swoim
Zdami się: ponieważ w ustawicznych pracach ten
koniec Sobie Zakłada, aby bez złey rekomendacyi
mógł się obeyść w Swoiey promocyi, na ktorey całey
applikacyi Klucze położe się wkrotkim czasie.

cum vestigaverit discipulus doctrinam qua illius

interest, vestigatâ doctrinâ videtur mihi fore ut nolit 201
de hoc celare condiscipulum suum, siquidem in contri:
mo suo laboratu illum finem sibi locat, ut sine re:
comendande possit esse in sua promotione in qua tota
effectus applicationis ostendetur brevi tempore.

Ed. Cels.

Rozrzuca swego splendoru promienie zostaiąca wyso:
cim tronie godność, któremi pociąga do większego pole:
rowania w podtym śmieciu zostaiące metale, y tym:
że nadaiąc Szczuneła podnosi ie do większych tytu:
łow estymacyi, zwłaszcza samym dźwięczeniem tą wyda:
ią, że są tak wyniesione przez pożary cudzych
cnot pałaiących w walorze swoim.

Dispergit sui splendoris radios remanens in alto
throno dignitas, quibus extrahit ad meliorem ex:
positionem in viribus quisquilis remanentia me:
talla, et ipsem cum prebuerit pretium extollit
ille in majores titulos estimationis, unde ipse
resonantia hoc sonabunt, quod sint allata

per fervorem alienarum virtutum ardentium in
suo valore v Suo valore.

Wynosi się cudzemi piorami Zgoła wzgore honor,
y dosiędzy centrum rozgłośney po całym Swiecie Sławy
Swoiey, iuż tyllo Zamyśle Niebieskich Majestatow Za:
siadać Subsellia: iednak Zyć Chciałbym Godna Tak im
Się Sposobem uczcić, by ie upał nie nauistney Za:
wiłości nie przyspałił przypałił, a tak samego Lu:
cyfera drogą pyszczać by Się musiał.

Volat Sapientumerò alienis pennis in altum honor, et
cum tetigerit centrum Toti orbi clare fama Sua jam tantùm
intendit occupare Celestium essa Majestatum Subsel:
lia: attamen optarem lentè tali modo ferri, nè il:
las aestus invidiosi livoris adurat, et ita ipsius Lu:
cyferi viâ descendere deberet. Placet labor pro occasione

Ad vos immites agrestia pectora turba.

v Immites ad vos agrestia pectora turba.

v Ad vos pectora immites agrestia turba.

Lui miserum turba Surda Spernitis aure preces.

Ite procul vos Tartarei Domus atra profundi
Tristior inferni, vos manet aula DEI.
Sic fuit et totus mentis discernitur Orbis
Quæ capit fines, hos sine fine capit.

Czytał.

Szczęśliwa ś. młodzi y nadder szczęśliwa.
Że iest w regestrze Pallady, Zyczliwa.
Prawom, przykuta wnętrznimości cnoty,
Postępuie daley, dodaie Bogu ochoty,
Gdy bociazni Boże, tkwić zawsze ~~wspamięci~~ wspamięci
Duż przezorney obcesności do Nieba Zachęci.
Takich Zbawiciel? o mawie szczęśliwa.
Relreacya. Że w cnoty Zarliwa.
Zanic iuż wszytko, Zanic wiydarze
Gdy iest w tym kotku, Laurowy Zegarze.

Scientier.

Ciało iest Straszna, kto się Cesarstwem bawi.
Wkrotce się tali przed Trybunał Stawi.
Sędziego Boga, gdzie wszytkie uczynki

Odkryte będą y ich wizerunki.
Niemasz przyiaźni niepodnieszesz głowy,
Honorem Stacił, mowiącemi słowy
Arał y dusze ciężką truymnowates
Darem cnoty, ktemustwu kładowates,
Ktorei iuiuto kaydany wieżyste
Dyprowadzito na mgli ogniste
Ach nieszczęśliwy, skryta się nadzieia
Wkroku lewey stroney niemasz dobrodzieia.
Iuż niepewny głowy, wtarasy wrzucony
Niepodzieway się szczęśliwey obrony.
Z penetrowawszy szczerość y pokorę każdego z Dyscypułow,
Trzeba nieomylnie przy rodzinney naukii końcu, Zły albo
dobry Delerct ferować, wktorym punkta niedbałstwa
wyrażone naybardziey szkodzić będą, gdy bowiem do
wypełnienia rozkazu tego przyidzie żalem serce
napełniwszy, oczy łzami zalawszy, Koło od Smu-
tku potem zkropiwszy, na ostatek na całego siebie
postawe Smutku wziąwszy ubolewać zawsze nieustannie każdy będzie.

cum penetraverit Sinceritatem et humilitatem cujuslibet discipu:
lorum v ex discipulis v inter discipulos v ante discipulos v cùm
penetravent Sinceritatem cùm humilitate, v cùm penetrata
fuerit Sinceritas et humilitas cujuslibet discipulorum v cum
penetrata fuerint Sinceritas et humilitas v cùm pene:
trata fuerit Sinceritas cùm humilitate v penetratâ
Sinceritate et humilitate cujuslibet discipulorum, oppor:
tet infallibiliter ad annua doctrina finem malum aut
bonum ferre Decretum v est latum v ferendum; ni
qui puncta negligentiâ maximè expresse noce:
bunt, dum verò ad Satisfactionem mandati hujus
adveniet, dolore cor vinctens, rigans oculos lachrimis,
frontem memoris v amemore tidore rigans, adex:
tremum totum se vestiens posturâ dolebit vix non
quilibet vestrum. Be bona nota.

Dawne to przysłowie że chleb ma nogi a nędze nogi, polic nędze 104
nam dolega, niebaluiem nog do usługi za chlebem gdy by na kray
świata iść kazano podeymiemy się podroży, y nim co od bliskich dla-
go nadstaliwac będziem; niech że nam szczęścia zachcieć. niech
Fortuna zaiaśnieie: niech da zgoła chleba, ab y dobrobyt
nośći Ludzkiey wnet się nadstawiaią nogi, ostrożnie mieni, bo ci
ustawą do bodzą Szczodroty. Occupatio Latina.
Antiquum proverbium quia cornuti sumus dum Satur, quo:
usq; enim afflixit nos miseria, non penitet nos pedum ad obe:
quium, propter panem etiamsi alienas lustrave Nationes
expleremus jussum peregrinationis erã, v ave dicamus
felicitati nostæ, resplendeat nobis aurea Fortuna, det
abundanter victum, et statim pro beneficijs prostitis red:
ditur ingratitudo, cave ergo ne Ipsa beneficiorum mu:
nera sint tibi in prodigium.
Wiele mamy od Boga, ktory ustawney nieustaie Sobie:
drocie, ktorą na Nie obracamy niepomnięc nato że knot:
ce nam to sprawiedliwośći Boskiey odbiera, y bym się te:
ż ab zaszczycamy non et utrauemy. Ciała wielu obraz
Boskich, przez czyną stało się, że nas Bog ubogacił, dlacz:
liey nabyliśmy nieuprzejmości, odebrawszy tyle Łask
niebiorąc się do Zawdzięczenia obracamy się do wzgar:
dy Tego, mamy tego rożne Documenta y widoczne kaz:
demu, kto dobrze uważa, że nas Fortuna w Sobą ścia
y inne talenta od Boga dane, od Boga też odwodzą.

Thome Anti Mikowski

Spiritum habemus a Deo, qui in continua non cessat largitate, quam in malum collocamus quot breviter nobis justitias Dei recipiet, et quamodo gloriamur statim perdemus. O quam multarum offensionis Divinas causa factum est, quod nos Deus ditavit. magnam acquisivimus ingratitudinem, recipientes tot gratias incumbendo obsequiis averteramur ad contemptum, illius. habemus hujus varia Documenta et apparens cuilibet, qui bene trutinat, quod nos Fortuna in felicitate et alia Talenta a Deo data, a Deo etiam abducant.

Kto z Tym ligą bierze, Sam nienalepsze Zasługy Swie, bez przyczyny nagorsze, tłos albowiem taki iest, co się Dziękczynienia chwyta, zeby się nie usmolił, kto w Dymie, zeby się nie ukopcił.

Qui malo aspergitur, ipse non melius meretur Nomen, Sed festinatius in pejus, quis etenim talis est, qui picis: pissam tangit, ut non maculetur qui in fumo, ne defumetur vel ne fuligine inficiatur.

Iuż to niestatek, który dobrze zabytym pocztem, do złego zmierza końca, niestarania się oto, zeby chwalebne Lego pocztki na dobry mu wyszły koniec, nie obziera się tak na ostatnie końca, nieuważa dalej Spiesży Zapędem Swoim, wnet postrzegszy, że dospiał końca lub niepożądanego, nigdy się niewypatrzy tego, że nie taki ostatek koniec, iakie go przy szczęśliwych pocztkach Swoich Zyczył Sobie.

Iam iste inconstans, qui bene incepto principio, ad malum
tendit finem, non curat hoc, ut gloriosa illius principia in
Bonum Spri exiverent finem; non respicit talis ultimum
finem, non considerat quo gressum movit impetu suo, quam
statim advertens, quod decreverit finem quamvis non exoptatum,
tum, nunquam penitebit hujus, quod non talem obtinu-
it finem, qualem cum felicibus principijs suis fovebat
sibi.

Nie wszystkim pożądane śniegi, z padły na gospodarskie role,
y wiele przyniosły płody, teraz y Sanctę deszcze latore buy
niejszą rolę podczas wielkich upałow uśmiły Gospoda-
rowi, gdy do uprzyiszenia, kiedy do zbierania zbuyney
roli obfitego żniwa zatamowały drogę.

Non omnibus desiderabiles nives, ceciderunt in agros fami-
liares, multum importaverunt damni, modo et soli imbres
qui abundantiorem agrum sole exestuante fecerunt latiza-
milias, sunt molestia, dum ad colligendum ex abundan-
te agro fecunda messis prapediebant viam.

Nieboiemco ktorzy podobni studentom, czyli mieć czyli niemieć do-
brze nabnaczą okupacyę; wiem że pilny napisze ad ktoregoś
dzie, chcący mieć pożytek płodny, zaś leniwie od niey wyprze-
szad ktoś zgodzi, nato y pilnieyszi podobną zebrzą, dlatego niech
niemaią okupacyi, tylko te possessyjsze niech przymieszą pretatinę.

Nescio quid magis placet Studiosis, sive habere an non habere sibi assignatam occupationem, scio quod diligens illam poscet, desiderans habere fructum Scholasticum, jam autem piger abilla exorabitur, cui est diligentiores fortan consentient, Proinde non habeant occupationem, solum hunc Polonismum afferant Latinè.

Chęć cię wyniedoici ieżeli śpragnienie mieć y relikwacyą y okupacyą, odpowiedzieliście wszyscy wyiąwszy nielitorych, że Żydzi bycie sobie okupacyi którą za wzruszony pilnością na ich nagrodę miechę dać okupacyi.

Volens percontari, si desideratis habere tàm creationem quàm et occupationem, respondistis omnes exiepto nonnullis, quod optatis vobis occupationem, quas ego impulsus diligentiâ in recompensam ejus nollo dare stilum.

Czaią nacо narzekaią Ludzie, kiedy obfite deszcze ab dowpadaią: nia zpły waią na Ziemią, nietylko że ią przycyną wielkiego błota, nie tylko że z Domu wychilić ią niedadzą, ale że y cząstkiey prawy Ludzkiey w rolnym pożytku, wielki przyniosły uszczerbek.

Habent pro quo lamentare homines, v est pro quo lamentari hominibus, quando abundantes pluviæ usque ad molestiam exundant in terram, v terræ, non tantum quod sint fastidiosæ lutis, non tantum quod domo exire non permittunt, sed etiam et gravi labori humano in agello suo unum magnum adtulerunt detrimentum.

Bo tych czas wielką Szczodrotę Exemplarza Swiętego Swiat głosi, 106
litorij z potkawszij ubogiego własną Suknią z niem nieżałował się
podzielił litorym postępkiem do innych cnot wyższych utoro:
wał sobie drogę y na Swiętę u całego Swiata Zasłużył Imie, zaś
w Niebie w nagrodzie korone, z tąd obfitey dostał taki kiedy w
osobie ubogiego Krola nad Krolmi udarował Suknią.

Hucusq magnam charitatem Sancti Martini mundus nuntiat,
qui incidens Pauperem proprio veste cum illo non denega:
vit dividere, quo progressu ad alias Summas virtutes aperuit fa:
iter, et Sanctum apud totum Mundum muneratus est Nomę
Iam autem solo in recompensationem coronam, unde abundante
adeptus est gratiam, quando in Persona Pauperis Regem Regu
muneratus est veste.

Zagniewane Serce na Brata, y bliźniego Swego, pomiarko:
wać się powinna, naprzod ieżeli się godzi, a potym ieżeli
się godzi iakim by też Same zniato affektem Zawziętość
Ludzką, pewnie by się zgrzyszto, takim postępkiem na siebie
zawziętym.

Iratum cor Fratri, et proximo suo, moderari debetur, primo
si licet, postea quali hoc ipsum toleraverit affectu
odium humanum, certe macerare tur tali progressu sibi invidens.

Wspaniałość pilnego Studenta, zgrubnością y leniwym postę:
pkiem łączyć się nie powinna, bo nie wszystkie są chwalebne
wspaniałość ta zdobi każdego, grubość wymnie ozdoby, leni:
wy postępek przywodzi nas dotego, że nie na krok ieden wy:

kroczemy z mety, ktora nas cześcia w nagrodzie.
Magnificentia digestatis Studiosi cum pigritia et tarde
progressu, aspiciam non debet, quia non omnes sunt laudabiles, generositas ista decorat quemlibet, ignavia minuit
Tantam, piger progressus adducit nos ad hoc, quod non
passu uno excedemus metam, qua nos Spectat in rerum
pensatione.

Nie wysłatuy ptaśka pod Słońce iak Orzeł, bo tego przypłaci
kiedy obnoszony na oczy wielu upadkom podlegać będzie,
albowiem nietyskoś nie Orlego oka, ale też y nie przywykłego do Słonecznego Splendoru. Życzył byś sobie ustawicznie po Niebie z Ikarusem, Lotnieyszym niż Orła
piorem, ale wonet tego dopędziś niepoczęcia, ktore
samego Ikarusa do Soby Sciągnęło na zgubę.
Non evola avis ad Solem prout Aquila, hinc quia hues pavonas, quando carente visu, multis cassibus subjacebit,
quoniam non tantum non aquila aspectus, sed etiam
et non aspveti ad Solis splendorem. Procareris tibi hoc ut
avoles per saltum cum Icario volatiori quam aquila ala,
sed citò hoc aspegueris infortunium, quod Ipsum Icarum
secum provocavit ad interitum. L. J. S.

Żywy doskonałości obraz, y zkwitnącym wieku, wzięlakich
cnot exemplarz a osobliwiey miłości Boga iak naygorętszey za-
szczytnek dnia iudzieyszego wystawuie nam Kościół Boży Ro-
daka naszego y krwi Polskiey Dziedzica naszego świętego

Stanisława Kostki, ktorego gdy tak w niewinności 107
sumnienia, iako y w cnotliwie Panieńskim, osobliwiey zaś wzorzecy
miłości Boga y Nayswiętszey Matki Bożkiey naśladować będzie:
my usiłowani. Zapewnić niebędziemy odrodkami od krwi
Szlachetney Polski ani Imienia Polskiego chwały, na ktorą z
wszelkim usiłowaniem zasługować sobie powinniśmy.

O Vera effigies in floride Seculo omnium virtutum exem-
plar et præcipue amoris DEI, quam ardentissimi, ideam
in cruentis extruit nobis Ecclesia DEI, Gentilem nostrum
et sanguinis Polonia Haredem nostrum Sanctum Stanislaum
Kostkam, quem dum tam in innocentia conscientiæ, quam
et pudore Virgineo, magis præcipue in ardente amore DEI,
et Sanctissimæ Matris DEI, assequi conabimur, procerto
non erimus degeneres a Sanguine Nobilitatis Polonia,
nec nomine Polono gloriæ, quam eo omni conatu mere-
ri debemus.

Zachęciwszy się ku wszelkiemu większemu staraniu lepszego miey-
sca, choćbym w ostatnie był zaniechany kąty, nie ścierpię tego, żeby
kto inny mnie poniadł, ktorego wnet wyswawszy na wawrzesk
płodną, swoją przemożoną pilnością.

O animatus fuerim ad majorem curam melioris loci, quam ut esse
in ultimos injectus Angulos, ultimis Anguliis non patiar hoc, ut quis alius
me præveniat, quem statim provocaverim ad certamen scho-
lasticum meâ convincam diligentiâ.

Jeżeli opanuiesz taką pilność, ktora wszelkie przynosi pochwały, otrzymasz

większą nad innych nadgrodę, y tego dostąpiś, że iuż więcey nad tobą góry brać niebędzie, obszydzona wszystkim y od wszystkich zawzięcona gnuśność.

Si consequeris talem diligentiam, quæ omnes adfert laudes, potiemq̃ majoris alicuius præmij, et hoc adipiscens, quod jam plus in te non dominabitur pigritia quam aliquis abominatus est, et quæ ab omnibus abjecta.

Zawstydziła święta Patronka szkolna pięciudziesiąt mędrcow, ktorych na rożkaś Cesarza tamecznego wybrało Państwo Greckie, y iako wybor wszystkich Doktorow wistawiło na pohańbienie w naukach Swiętey Katarzyny, leż nie wiele w Skorali, bo pokonani mądrością tey Swiętey Patronki, Swego przedsięwzięcia ustąpić musieli, w zadziwieniu zostawszy, że młody wiek w Swiętey Katarzynie taką miał naukę, ktorey wszystkich mędrcow nauka wystarczyć niemogła, cały wiek Strawiwszy tego dociec niemogli, co w młodym wieku Katarzyna; Inie dziw bo Katarzyna Swięta. o niebieską bardziey Starała Się naukę, ci zaś Starcowie o ziemską.

Verecundiam tulit quingentis viris Sapientibus Sancta Patrona Scholastica, quos jussu Cæsaris illius loci elegit Dominium Græcia, et quasi exemplum omnium Doctorum ~~wystawiona~~ Ordinavit. in contemptum Doctrinarum Sanctæ Catharinæ, Sed non multum lucrati sunt, quia convicti Sapientiâ hujus Sanctæ Patronæ, suum propositum cadere debuerunt, in miraculo cum Obstupuerint Steterint quod Juvene Sæculum in Sancta Catharina talem habuit doctrinæ, cujus omnium Sapientum eruditio Sufficere non potuit totam

Saeculum

ætatem consumpserunt et hoc assequi non potuerunt, quod in juve-
nili ætate Catharina, et non minimum quia Catharina Sancta fa-
lestem magis curabat Doctrinam, illi autem Senes aliam.

Chcącemu nic nie trudno, opak nie maiącemu chęci do pracy, wspo-
rowiu taki srobgdźnie się na racyę, aby uniknoł tego, do czego ludzkie
lub perswazye, lub rozkazy zachęcaią: nie chętnie to słucha: ra-
by to na drugiego swalił, swego umknowszy ramienia, albo też poka-
że ochotę, ale nie bez racyi: nie mogąc tego, nie pomoże to chłopu,
chciey tysko a wyrzyss że wszytkie zmożesz prace y trudności.

Volenti nil difficile, econtra non habenti animum ad laborem, para-
tus talis conquiret rationem, ut effugiat hoc ad quod humana
tam persuasiones, quam mandata animant non libenter
hoc audit. Vellet hoc in alterum devolvere, suo amoto bra-
chio, vel etiam ostendet alacritatem, sed non sene ratione:
non possum ego hoc, non sufficit hoc meis viribus, velis tan-
tum et cernes quod omnes vincem labores et difficultates.

Tak Seserse przystał do Jesusa Zydzey Swiąty, że żadne przecz:
nosci oderwać go niemogły, ani tyrańskie krzyże Heroicznego Serca,
odstraszyć niemogły, ten albowiem okrutney nie lękaiąc się Smierci
życia położyć na krzyżu, ktore Smierć Sama przezwyciężyć nie:
mogła, kiedy przez dni kilka Żywo wisiał na krzyżu, toż dopiero
do wiecznego przeniosł się Życia.

Ita sincere adstrinxit se Jesu Sanctus andreas, quod nulla (v adhuc) repugnan-
tia arripere illum potuerunt, nec tyrannia ejus Heroicum cor
fidi absterrere non potuerunt, Ille etenim crudelem non tremens mortem

Vitam posuit in cruce, quam mors ipsa convincere non potuit; dum per aliquot dies, Vivus pendebat in cruris ara, hinc temporis ad perennem transtulit se Vitam.

Iam sincere adhesit Deo Sanctus Andreas, quod nulla vespugnantia arripere illum potuerint, nec tyrannorum cruces Heroicum cor abhorrere non potuerunt. Ille etenim crudelem non tremens Mortem, vitam posuit in cruce, quam mors ipsa convincere non potuit, dum aliquot Dierum vivus pendebat in ara crucis, hinc temporis ad perennem ~~transit~~ translatus est Vitam.

Kłamstwo iest wstępem do stęge, y ktory się w nim zmodu wyczoi: czy, doydzie takiey złości; ktora samemuss zastawaiącemu kłamcy złe dzieie bydzie, y to mu sprawi u Ludzi, że mu wierzyć niebędą, y powiedzą, z dodatkiem; u tego człowieka ni trzi ni wiary a nazbyt piękne słowa, Kłamstwo zwyczaynie ścieże drogę do wielu występkow, dość nagannych, przy ktorych umacniamy się sami niepraweday przyuczywszy się do ssalbierstwa.

Ostendacium est ascensus mali, et quis se in illo juvenili ætate exercebit, apequitur malitiam talem, quæ ipsimet mendaci veteri nocebit, et hoc ipsum efficiet apud homines, quod illi non habebitur fides, et dicetur, cum lesione, in isto homine Honor fidesq; mi constans, et nimis pulchrum Nomen, mendacium consuetum servit viam

ad

ad multos excessus Sat vituperatos, cum quibus fortificamur
Ipsa inveritate, cum addicerimus Se ad Sycophantiam.

Ty zaś Tyronie to sobie miey na pamięci, ieżeli zpoytkiem Zdro: 113.
wia twego bydź może, nie we mnie złego iako y wsobie nie ufna, Lb.
ieżeli zaś zrozumiesz co potrzebnieyszego iest, abyś przyczyną zdro:
wia Oyca twego nie trochę ratował, ktory się w mocy swey bawi,
y nietak sobie iako tobie życzy abyś się iako nayleppiey miał.

Jak iest niestateczna Fortuna, że iey wnicżym dowierzać niepotrze:
ba, nikomu tak niesprzyia, żeby się na iey przyiaźń słusznie wzkau
żyć nie powinna; Złotem to iednany Przyiaciel Fortuna y dla tego
niestateczny, poki Złotem świeci poki Diamentowym splenda:
rem Dnia dni fortunne poki w pertowym cyrkule poprzysięzone
oddaie Szczęścia, Szczycimy się że nam fortuna przyiaźń iest zaślubiona;
niech że tylko Fortunne kołko od nas się wykieruie w podroże, ostatnią
przyiaźń y przyiaźni oddaiemy vale.

Tam est involubilis fortuna, ut illi nihili confidere oporteat, nemi:
ni ita fovet, ut in illius amicitiam juste conquiri non deberet;
Donec clenod Aureo inte pacificatus Amicus fortuna, et pro:
pterea inconstans, Donec auro splendet, Donec clenodiali splen:
dore Serenat Dies fortunatas, Donec in gemmeo circulo conjura:
tas reddit felicitates, gloriamur quod nobis fortuna et amicitia
est desponsata, Se tantum fortunata rota apnobis excederet
eam ultimum in abscessum et amicitia reddimus vale.

Iktoś Sobie tak obwiązał Szczęścia, żeby iemuś poprzysiężone Statecz:

nia

nie służyły, nie ma takiego statku fortuna, przynuszona do tego,
iedne kołka swoiego strone do gory wynosić, zaraz drugiego po-
niżać, y ktorego wyniesie do korony, w niet go depstac będzie.
Et quis ita obligauit sibi felicitates ut ipsum et conjuratæ
constanter seruient, non scit talem mutabilitatem fortuna
conuerta huic una rota in suam partem in Supremum sti-
gium exaltare illum eyehit, Similiter alterum humilia-
re, et quem extollet ad stronam, cito illum calcabit.

Przestrzegam tego fortuna bierzena porzke, że zdradzi, lubać świ-
iat cały cyrkułem fortunnym będzie graniczyć, komu ekrotce
tak wygranicży, że za świat uchodzić będzie musiał w fortun-
ney swoiey świat cały gotowa darowaći, ale ktostaki, ktoryby
fortunnym kołem, ograniczy wszy cały okrąg ziemski do swo-
iego niemiał się wracać punktu, w ktorym nikczemny zosta-
wał. Zdradzisz to taki, co odziedziczył sobie szczęścia, żeby
stateczznie temu applaudując, niepzymuszony do swoiey po-
wrocić się nikczemności.

Praeaveo quem fortuna accipit in tutelam, qua fallet, et quamuis
Orbis totus circulo fortunato terminabit, cui breuiter ita limi-
tabit, ut extra munduim redire debeat, in fortunata sua
Orbem totum parata donare, Sed qui talis, qui fortunata
rotâ limitato uniuerso orbe terrestri ad suum non deberet re-
uerti punctum, in que inen remanebat, fuerat, defraudabit
talin qui hereditauit sibi felicitates ut constanter illi applau-

dendo

dendo, non conarent ad suam redire in pristinum.

I dlatego wielki nasz wstyd nierozsądek wydaie się, kiedy na tym zawisły nasze zabiegi, żebyśmy zapomniawszy o tym, co nastempuie za koniec lub zły lub dobry ostatecznieysze starali się rzeczy.

Et propterea magna nostra in hoc incommoderatio apparet, quando in hoc desponderunt nostra curationes, ut cum obliti fuerimus huius, qualis sequitur finis sive malus sive bonus modernas curemus res.

Nie miło ukochanemu Studentowi pilności powszechney iż by do utesknionym nigdy zadnych nie odstawowanej nauce do niey się nie wracał.

Non delectat studiosum diligentia (quam abjecit) videre doctrina, quem cujus satis pœnitet nunquam ad illam revertit.

Ieżeli ktora była iaśnieysza nad słońce, a przecie w umbrach wydawać się chciała Maryia, ieżeli ktorey paludamentem słońce a przecie w obłokach pokory przyobiekła się, dopiero Chrześciański Student Jey imitatorem być powinien.

Si qua fuerat clarior Sole, et tamen, in umbris sempervere prætendebat Maria, Si cui paludamentum Sol et tamen nube humilitatis vestita est, nunc primum Christianus studiosus illi imitator debet esse.

Premente grandi penuria frugis a Senatus consilio Romani Pompeius expeditus in extremum orbem, ut quam tollius oppressa fama sui

Supppeditaret cibaris. Itic ubi pervenit in africam, reple-
vitq; frumento classes celerem in Italiam meditatus viam,
vestitenant navita certum in mari spectantes periculum.
non tamen stetit in prospero Pompeius, audaci animo con-
scendens puppim, ayt ut navigemus urget necessitas ut
vivamus non urget.

Słuniąc ciężkie niedostatki Zboż, z Senatu Rzymskiego Pompeiusz,
wysłany do inszych krajow, tyle razy złodem będąc przyciśnieni,
aby całemu exercitu Żywności dodał. y gdy poiechał do Afry-
ki, naładował okręty Zbożami ostatney myślał drodze, opiekali się
Żeglarze widząc pewne niebezpieczeństwo na morzu, nietak śmier-
ci iako sobie Żywy Pompeiusz śmiele wziął do okrętu, prze-
wiedział Żebyśmy płynęli przynagla potrzeba, Żebyśmy Żyli
nie przynagla.

Sobycił się Lucanus pisząc we wszystkiey materyi obfitszemi mowy,
lecz nie wszystkim przypadł do gustu, osobliwie tym którzy mniey
rady słuchaią o nauce, bo cokolwiek by im się podobało, ste-
go nacy kontentniejsi, ieżeli cokolwiek opuściło, radziby y tego
niesłuchali.

Gloriabatur Poëta quod in qualibet materia fusè dicere pro-
fert, Sed non omnibus placuit adjunctum, præcipuè illis
qui minimè curant doctrinam, quia interrogati, quid Ipsis pla-
ceret, ea hoc maximè contenti, si aliquid amissum est, nol-
lent et hoc audire.

Kto znieść urazy niemoże, do bliźniego swego wszelkim sposobem zy-
skać zemsty, niejest tak trudna bez, żeby uraza darowaić się nie-
mogła, osobliwie zapatrzywszy się na sprawdziwey obraz cierpli-
wości Jesusa, lutszy nierownie więcey znosi nie dla bliźnich
ale bardziey nieprzyiaciół niewdzięcznych Bogu Ludzi.
Qui pati Laesionem nō potest, ad proximum Suum omnibus
viribus opstando vindictam, non est tam difficilis rei modus,
ut diffamatio donari non possit, praeipuè intuendo in vero
effigiem patientiæ & patientis Deum, qui incomparabiliter
amplius patiti non propter proximos Sed magis inimicos
ingratos DEO homines.

Nie tak prędko mocne siły różnego nieszczęścia natarczywość
przełomać może, iako raz zawoiowawszy sobie męzną prace
niby prowadnę prożnowanie nadwerężić y o zgubę niżey nie-
wyżałowaną przyprawić może, nietak się prędko zaostrzoney
na nie przyiacielskich karkach zatępi żelazo, iakoby zarzu-
cone z Rycerskiey ręki niby od pracy spoczywaiącey rdza
gryść będzie.

Non tam citò potentes vires validæ infelicitatis invasio fran-
gere potest, dum semel debellatum sibi robustum Laborē
quasi allicitam otium, deprimere et pernitiem nunquā la-
chrymabili aptare potest, nonnam celeriter acutum in
inimicorum cervicibus hebescet ferrum, quam dum ab-
jectum ex Heroica manu quasi à labore quiescens rubigo corrodet.

Na samo wspomnienie Zwycięzkiego Imienia Annibala, całe Rzymskie Państwo drżało, od którego ręki Skaliste góry spadać się musiały, kiedy zcała potęgą przez Alpes szedł do Państwa Rzymskiego

Ad ipsam commemorationem vitricis nominis Annibalis totum Dominium tremebat, à cujus manu Saxei montes frangi debuerant, dum cum tota potentia iverat & pertexerat in Dominium Romanum.

Zabrnowszy w wielkie trudności bodź nie ustraszonego Serca, bo nie darmo zobfitego potu. Sprawowane ociera z Czoła wspomni Sobie że po tym zasmuconym czasie następuiącym niedaleko wiosny cieszyć się będziesz prozytkiem twoim, ieżeli pilnuiąc nauki nienawiśnie tobie będzie nienawidził niedbalstwo.

Cum invadaveris in magnas difficultates esto audacissimus: etenim, quia non vanè ex affluenti sudore laspatam tergis frontem, commemora tibi quod post hoc tristè tempus consequens non prope veris Letaberis fructu tuo, Si attenderis doctrinæ exosam tibi invidebis desidiæ.

Niemoże się nasycić lub wsporzodku przemiiaiących pociech Zostaiący umysł Ludzki, tak właśnie iakoby drugi Tantal opływaiący wobfite Zrodła y klarowniejsze nad Libiskie Zwyśzstały Żywe Zdroie przecież od pragnienia usychać musi; bo te pociechy przyiudniejszy ku Sobie animuiące Ludzkie zaostrzy apetyt potrzebowania nie ukontentować.

Non potest ex satiari quamvis in medio transeuntium Solatiorum remanens animus humanus, veluti alter Tantalus ~~Tantalus~~ abundans copiosis Laticibus, et ligustici nibus Libicis Crystallis vivis torrentibus, attamen a siti arescere debet; Quia hoc Solatia allectis ad se humanis animis amare non satiare possunt.

Jak ku złemu świat naułomiony że lubo poradziwszy się mądrego rozsądku, widzi to dobrze, że daleko chwalebniejsza rzecz iest im daley tym lepszym postępowaić krokiem: y żarko starawszy się wdobrych rzeczykach, na dostąpienie wszelkiego niezałowaić starania; ale to wszytko wspak się dzieie u Ludzi: ktorzy złotymi sami się staią upadku, y lubo wsparci mądrością innych perswazyą czyli rozkazem, tym bardziey się nie: bezpieczniey kiedy nie powstaią, ale do przodkiey nachylaią się ruiny.

Tam est ad malum mundus inclinatus ut etsi eum consuluerit eruditum arbitrium videt hoc bene, quod longe laudabilior res est quo amplius eo meliori progredi passu: et cum oblectatus fuerit bonis operibus ad adipiscendum omnis cura non possit eat illum, Sed hae omnia e contra fiunt a prudhominem; qui proclivior es sunt ad ruinam, et quamvis

nixus z. nixus.

nixus est aliquis illos Sapienti consilio an mandato, eo magis sunt periculosiores, dum non assurgunt sed retrorsum inclinantur ad ruinam.

Sic est inclinatus mundus ad malum ꝛ sic inclinavit se mundus ad malum ꝛ sciò sic inclinavisse mundum ad malum ꝛ sciò sic mundum inclinatum esse ad malum, videt hoc bene ꝛ sciò illum videre hoc bene ꝛ sciò videtur hoc bene ab illo, ꝛ sciò hoc bene videri ab illo, quod longe laudabilior res est ꝛ punct: laudabiliorem rem esse, sed hoc omne retrogradè fit apud homines ꝛ sed hoc omne retrogradè faciunt homines ꝛ sciò hoc omne retrogradè facere homines ꝛ vel sciò hoc omne retrogradè fieri ab hominibus, qui proclivior es sunt ad ruinam ꝛ punct procliviores esse illos ad ruinam, quamvis monitum aliorum perversione ꝛ sciò illos initi Sapienti aliorum perversione seu inopia sunt periculosiores ꝛ punct illos eo magis esse periculosiores quod non resurgunt ꝛ sciò illos non resurgere sed ad magis praeceps inclinantur infortunium ꝛ quod ad magis praeceps inclinant se infortunium ꝛ sciò illos ad magis praeceps inclinare ꝛ inclinari infortunium.

Żadna się rzecz na świecie tak nie ugruntowała, żeby do swego nieprzyszła końca, y choć by ktory nayważkszym Mara-

niem.

niem na to Pozyl prace, zeby Zamierzonego Ludziom uni:
knol Terminu, niedokaze tego, ponieważ wszytkie Stworze:
nia do swoiego dogrą centrum, y im daley tym bliższe za:
mierzoney Sobie Staią Się mety.

Nulla res in mundo tam est firma, ut ad Suum non ✓ attingat
finem etsi ✓ quis maximâ curâ ✓ laboraret, ut ad determinatum
✓ fonâret ✓ et assignatum homi:
hominibus non declinet Terminum, non ✓ efficiet hoc, quoniam
✓ efficiet. Siquidem
omnes creaturæ Suum collimant centrum, et quo propius eò
propinquiores sunt ✓ assignatæ sibi ✓ metæ.

Ztąd kroć nieszczęścia rozumu mamy, kiedy w przypadkach Stacimy
się mędrszemi, Zaś Szczęście zastępiwszy człowieka nayprzędzey
do zguby prowadzi, Ludzie albowiem wszczęstliwym powodzeniu
Zapomniawszy że tuż tuż za niemi pogoda różne przypadki to
sobie perswadują że niefortunnym prawom nie podlegaią, cze:
go wkrotce doznaią gdy na nich natrze nieszczęście.

Sæpenumerò infelicitates quæ nocent docent, dum in peri:
culis simus Sapientiores, nam autem Sortis prosperitas ob:
cecans hominem citiùs in barathrum pernitiei deducit, homi:
nes verò in infelici successu cum obliti fuerint hujus, quia
Sæpenumerò illos insequuntur varia infortunia. hoc sibi per:
svadent, quòd infelicibus Legibus non subjacent, quid breviter

experiuntur dum illos invadet infortunium.

Jako z małey iskierki wielkie wzniecaią się pożary, y z małey chmury obfite wylewaią się deszcze, tak y mała przyczyna wielkiey ruiny bywa okazyą. Niezaraz wspaniałe lecą Structury, lecz wkrotce dla małey zaniedbane ruiny do większey nachylaią się, y iedna kropla częściey naywiększe przemięża, chociaż y nie obszernym spływać będzie potokiem.

Velut ex parva Scintilla magna excitantur incendia, et ex parva Nube uberes effunduntur imbres, ~~etiam ex parvis~~ ita et parva causa magna devastationis est occasio. Nonnatim genera ruunt Structura, sed breui propter parvam neglecta ruina majori inclinantur, et una gutta frequentius cadendo maxima corrumpit Saxa, quamquam non lata torrente deffluet. Jak każdy swego mola co go gryzie, żaden albowiem tak nie iest szczęśliwy żeby utrapieniu coż kolwiek nie miało, trafi się nie iedna okazyą dla ktorey żabolawszy ciężko sam się wsobie gorzey zgryzie choć by nie cierpiei zdawał się.

Patiturq; suos mens conscia manes, nullus verò tam est felix, ut aliquid affligere non possit, accidet non uni occasio propter quam dolendo graue in se maximum dolorem patietur, etiamsi nil pati visum esset.

AAA

Abiata, biaty: a barno, barno. v
Abodawsu Lgtu kyby? Sg Lashawy kama.
Ej podobno nemass, ha zugd seby Lj wsiely.
Abit quis aios negat quis negat. v
Abat mania verba, et line mente Lonum. v — Virgilt
Omnis laudabit, mirabitur omnes demens.
Abo day, abo wydrze.
Laudato dicas, sponte quod fari abnuis. v — Seneca.
Labis coactus, sponte quod dare renuis. v
Arma tenenti omnis dat, qui justa negat.
Abo tak, abo tak. v syn, albo albo day polu
Aut sta rectus, aut Semel fugit. v — Seneca.
Doce vel junior audi. v — Iterabius.
Affas vel negas. — Plautus.
Animne Pisliors, Animne porcus Pisliors.
Alys bene est, mea Lors detenor. v
Et quoniam ne mini obtrudi potest, itur ad me.
Animne Sam, animne tam.
Jam Zle, atam espezegorsty
Ab calebras inuidi. v Inter malpum et nucem — Cicero Plautus.
Nullam animum mentem habeo. v
Feribo Snon feano, Sifazo vapulabo. v — id
Auribus lupum tenens neque continere, neque dimittere habeo. v
Inter scalleum et nucem v — Origenes.
Letrdetbe fudor formido Lubrice labi v
Xegry quidem Loquitur. v Anibe, anime Sepe latus dextoni levans irrequieta. charybdis. Lucanus. Nihil.

Nihil respondit, nec adduci potuit ut mutire.

Ani Żab ani Dworak. v

Ani do Kady, Ani do Żwady.

Neg ad Forum neg' ad Forum. v

Nunqm in Consilio, Nunqm numerandus in Armis. v

Non tu natus Equo, non fortibus utilis armis.

Ovidius. Bellica non dextra convenit hasta tua.

A Provbio.

Cates secum auferat omen. v

Claudiang. Noxia Vatibus Opis veni sacra fides. v

Infaustum populis in te quod vertat omen. v

Baetis Varticiane. Sui vates post oraculum

editum interemerunt. v Malo nuntio mala frameа. Infaustum populis in te quod vertat omen.

A tobie Sliona.

Martialis Tu vero rumpens mihi dica. v

& Hyeronimo. Edentulus edentibus insides. v

Seneca. Salivam in tibi movet. aptaka groyskow Smierdi

Scarabeo rosa non est. Lutea ves v sui Sonum ver munda videtur, Lutea

B.B.B.

Baba złota w kotowe Ubey.

Heu quantum ex humeris hoc pondere prospis. ☨

Lucanus Fortuna est Amplitudo onus. v

Spartialis Honeri adfer augere vale. v Sarmenta levato citius vertice rota.

Bablio dalemei Szelag.

Juv. Luxuriei ingentis bona Cautoris Sarcasmi garrulitate Dei.

Beneficium non est, cujus me meminisse rubore

Seneca non possumus. v Nil tua de extra dedit ipsius dum in fama eorum.

Bayfito wspytho. v nicto.

Ovidius. Vade mihi vanus res habet ista metus. v

Juv. Error in his ipso major solet esse periculo

Bardziey boli od Brodiego. v

Zbijwa od dworzego ieszcze niesnasznego.

Bis interimitur qui suis armis perit. v. Seneca.
Patior telis vulnera facta meis v Ovidius
Omne domesticum facile inimicus habet Pindarus.

Bardziey boli od mocny, od lichoty boli.

Pulex solet quam muscas pungere acrius.
Vulnus altius in sensus major q vulnera venit. v Statius.

Plaga minor.

Bedzie bydzie aniżeli dziś kiedy.

Calliopides adventat, aut exspectatius v
Cras post trigintta dies. v
Veniet si venit.

Bydź dobrze gdy zlemine.

Non si male nunc, et olim sic erit. Horatius.
Nuper sarpejo quae dedit fulmine cornix. v.
Est bene si vivente Cesare non potuit dicere dixit erit. Suetonius.
Ante eidem Domitiani paucis mensibus, cornix in
Capitolio Decens locuta est.

Bez. Bego mosci bydź z aniechay.

Nihil profuturo in aliter ne labora v Cato.
Quod non opus est asse carum est.

Bez cholty nieszpore robotty.

Invitis sanibus venari. v.
Tu nihil in vita facies dicesve Minervae. v.
Absque Choreo Saltare,
Bez prace niebydź lotarze. v
Lezac. Wille nieutyć.

Nil sine magno vita labore dedit mortalibus. v.
Fugiens labores, fugit et honores. v.
Quem ta feres, a pudore si nil habere voles.
Bog zapłaci day ieszcze.
Nulla aut repetita gratia barbaries non bene:
ficij est postulatio.
Bogactwa teraz pospodlicą
Nędzy zaś im ustępuią.
Carmina laudantur, Sed munera magna petuntur.
Dum modo sit Dives, barbarus Ipse placet. v.
Et genus et virtus, nisi cum re, vilior alga est.
Bez honoru nasz wosc. v.
Po Basu Dzban woda nosi.
Capta Lerò dicet Pergama, capta tamen. v.
Fit licet cautus, non evitabit cautes.
Bies zpiasku nie będzie
Glomeras gdo glomerari negavit. v.
Nunquam ex nihilo gignit divinitus unquam.
Bog ateusu nie tworzy rozumu.
Stultitiam patiuntur opes. v.
Fortuna ubi abundat deficit Sapientia
Bystrem tez kiedyś cos. v. Smyk tez cos.
Et nos aliquod nomen decusque gerimus. v.
Nos quoq; florumus Sed flos fuit ille Troianus.
Et anima dextipula nostra brevisq; fuit.
Bo nie przygody, byt by świat iako gody.

Niemała.

Nimalia turbarent, omnes presentia amarent. v

Nimalia nos quaterent pauca sursum cor haberet

Byp se z puliat niedoliabe/s tego

Nec sit te lupeni par eni. v.

Cumpare quamvis rane par bovi hauteni.

Byt ma dobry iali pgebeli v maste.

Ceniales agit dies. v

Percame non tristia colito

Callionarum Lac habet.

C.C.C.

Cehowany ch sie bies.

Niedarmo on ke Lyp malbo chromy no urodzit.

A signatis caveto.

Cuilus homo kema cauit. eod gdzie g. natura no dauit.

Chcgcemu nie niemaly trudna.

Possunt quia posse videntur. v

Velle officit posse, nolle autem non posse.

Chcicy iali nayte pieny presertan nalym co

byt nose.

Speremus quo volumus Deq quo accidenti feramy v Cicero.

Proximus esto bonis, si non potes optimus esse

Klib ma Bogi:

Proclivior usus in pejora datur Sua deity licentia ludit v Claudianus.

Difficilis res est. opibus non tradere mores. v.

Exutor.

Statius. Et cum tot pedes vicerit esse Numam. v

Lucanus. Ossa nec priores asperna tetigere fames

Horreo pyrataq. a Provemtu daiq

Egestum interroges an edere velit, subaudituri non

me sanum.

Aeger de cibo interrogatur sano absque interroga-

tione datur. Horatius crocue rubentia.

Seneca. Est mihi videre etiam in lecto veritati locus. v.

Id. Valetudo corpus non animum tenet.

Horatius Torpens exigui rivus contemnere nescit.

Ovidius. Corpore exiguo regnabat corpore, Veritus.

Statius. Rudis Labor et labies, Iovis nisi pan-

Lucanus. Ossa Dominis Secanius dum venus super

habet. v.

Avaricinus. Nullius medijs hic est ditior omnibus.

Horatius Quod Panis ialo mihi est.

Ovidius. Et si nullus erit pudor tamen excute nullum. v

Lucanus. Nam mala Pompeij quam spes quam mundus amat.

Horatius Hujus ialo Pierius Italij

Quam longa Danais Semper in portu mora. v

Seneca. Seu petere Bellum Petere seu Latium Volunt

Virgilius. Velle videmur et in medijs conatibus Succidimus

Horatius Regnis Fidelis Lis

Plautus. Sumptus quos tum Superat. v

Supra facultates Impendit.

Sicha Woda brzegi rwie.

Ubi tranquilla omnia videntur, ibi nocitura non desunt Seneca.
Sed quiescunt

Omni Serena proximum malum est Varelarius.

Nota nie na spiecu leza

Sendit ni ad ua virtus. v Ovidius

Ardua per præceps gloria vadit iter Id

Nota Kto z stelucin nie sodzi.

Z trefunkiem Kto nie nagodzi.

Nemo casu bonus est, discendo virtus est. v Seneca

Plures exercitatione boni evadunt quam natura. Democritus.

Nota Samq wzadku lub nikuie

Co innego umiey upatrzeie

Quis enim virtutem amplectitur ipsam Kto Juvenalis.
præmia tollas. v

Commoda si demas virtutem nullus amabit. Ovidius

Co slowa zpadło tego pisze padło.

Et Solum duras quod fuit ejectum Martialis.

Co Kto tyko wodzi, tyko zginie.

Lupus pilum mutat non ingenium

Nil negatis Servo est, licet fuerit bonus

Co z aptekorzita to nauczyło.

Sed nocuere docuere. v

Sensus devetari facit ventura cavere.

Stego nieuy prosz. tego nieuy dosesz.

Ovidius. Mollierant duras mollia verba preces v
Ines. Fortuna precari non audere jubet

By mnie licto ocsarowat.

Num mea Thespalico langvent de volta veneno
Corpora nunc misero, carmen et herba nocent.

D. D. D. Da ky na mowie.

Ovidius. Flectit iratus vocis precante decus v
Lq. Preces precordia ferrea tangunt

Dalelio luny Laiacs

Satis est huic esse priori.
Silius Italicus Hunc superare datur fierisse posse priorem. v
lius

Quod licet Jovi non licet bovi.

Dat ci Bog dany Laby way miany.

Dij tibi divitias dederint artemq fruendi
Horatius Nec tibi quid desit quaeritis uiuere parce.
Cato. Aut quod Servere Semper tibi deesse putato.

Dalekie da tego v dziele wody upatynie.

Ovidius Adhuc tus mesis in herba. v
Permultis volvetur adhuc rota mota sabellis.

Darmo chcq wspiey.

Nosse velint omnes mercedem solvere nemo.

Darmo robisz. wet Daremna robota v mowa.

WB Haurit aquam cribro v.
arinum texes v
in aqua semitas v
Lete in flas. Darowanemu koniowi nie patrz v Laby
Exiguum munus cum dat tibi pauper amicus. v
accipito.

Accipito placidè plena et laudare mementò. v — Cato.

Si quis dat mamos negare impentibus Amos — Anonimus.

Dobowa wi uBy robie
abo Bowa robumu dawa.

Animis non verbis opus est Deo justicius,
Flagellatus stultus sapiens erit.

Duro flagello docetur mens rectius — Nazarenus.

Dayse to no mnie. v Ja uBym.

Et tuis hinc quere crimina solus ego. v — ovidius

Ipse reus hinc te criminis hujus eras. — Id.

Sit tuus iste quisque tuus ens. v — Id

Dla Chwaly by tes nie wie dNie co

Festinaque virtus suadet, et hortatur animo stat — Statius.
glonia velli.

Virtutis est domare, que cuncti pavent v — Seneca.

Semper q magno comitibit, nasci Deum — Id

Dla kompanyi dat Bi dNiemici bourenie.

Animosque ligant consortia damni. v — Sitt Italt.

Et le participem casus sociarat in omnes.

Dla zyskiwlado cito Bi nabucie dobrym bie
miesnikiem.

Sint mecenates non deerunt tibi flacce maroues
Virgilium tibi vel tibi rura dabunt. v — Martialis.

Quam tibet ignavi mentem luerum excitat vigens

Dlugo Bi dobre pamiata a Te Dlugy

In marmore injuria in cinere beneficium. v
Beneficium cito senescit injuria tardissime

Dobra wola stoi za wszystko.

Ovidius. Est mihi profecto sepe quod esse potest. v

Propertius. In rebus magnis et voluisse sat est. v

Ad. Quod si deficiant vires audasse certe laus est.

13. Dlugo trwac nie może. sgowalt psemoże.

Vide

Vidsentium non potest eternum esse. v

Seneca. Vidsenta nemo impenia continuit diu

Do Boga. gdy trwoga.

Plinius. Precipuus votor laudet, cum spei nullius. v

S. Gregorius. Essata quenos premunt ad Deum ire compellunt.

Dobre hoże bydz. v dobra pru mucha. v

Dobra Maty a syrowi słotka.

Ficero. Otanum te oportet esse, non ambrosia ali. v

Otaborum prandia beta. v

Vilibus incipites fungi ponentur amici boletus

domino juvenalis Dobrey myśli niepszuy. v

Prees frasunku liedy trunku.

Martialis. Cur in Theatrum cato severe venisti. v

Intempestiva ne turbes festa minerva. v

Ovidius Serenitatem nubem meruis.

Dobre dzieci panuy.

Serva ne vodas vitem. v

Aquam haunis puteum corona. v.

Doby chleb liedy kolacza niemasz.

Si non adfuerint cavnes contentus esto tarico. v

Et illiora locum habent, cum meliora desunt.

Do Boga oc nie nie pytay kto day poluy.

Non ole quid adte. v

Carnenus. Quod te nec tangit hoc te nullatenus angat

Dolem lepiey. v Ste na rouni padnie powstanie snadnie.

Nunquam graviter cadit qui plane. v

Ne efferans valde ne magis deprimans.

Dopiero smalcBecky miewaią
Kiedy ius prawie ustaią.

Gratissima poma dum fugiunt. v. J. Seneca.

Sunt gratiora cuncta, cum fugiunt poma.

Drugim głupi a mądry, sobie głupi. v

Drugich prowadzimy a sami błądzimy.

Ipse sapiens sapius est. Plautus. v

Cui tibi semitam non sapiunt. alteri monstrant viam. Cicero.

Farbowanie te Lisy

Speciosa nomina culpæ imponis Medea tuæ. v Ovidius

Post humum vina bene olet qui bene semper olet. Martialis

Farbowanych Lisow nie bierz

Heu simplex nimiumque rudis qui talia dona. Virgilius

Fraudibusque dolos. Variumque ignorat Ulyssem.

Farbowanych

Fru. bru Heu simplex nimiumq; rudis, Virgilius

qui talia donat. Graiorumq;

Funiata mente coremus. v Dolos Variumq; ignorat Ulyssem. Virgilius Lucanus

Scelerum furijs agitatus exercet v

Delirat Lingva Mens q.

Fru na fu, bru na bru.

Arma q; in armatos sumere iura sino. v Ovidius

Tantum virium in Sumendum est, quantum his adesse

rint que adversus te properantur

G G G Gdaż Laire a niedo łasgwae

L. L. L. Tacitus

Laus promitti Speciosius possunt quam fieri. v

Multa multa loqui possumus ardua rara audax vocat. Virgilius

Ultima multa loqui possumus ardua rara audax vocat.

N.B. v Fiedne v mydli Farcona dettue Bonego dlaBog.

Frant. Ille dolos dirumq; nefas in pectore versat. Virgil.

Hiestorek v Finitymie

v Non sic mento mutant Flami: (Lam: Bellis.
ne Sextus. Nec fidis Libero tam fremens ense nato. Propertius

Malum vas non frangitur.

Bodzie dedzą dzieci, gdzie robią nie zawadzay.

Splendor non operis Locius. v.

Dentes adjuvo Laborantibus potius obsta

Bodzie wiele chleba nie zawadzay. kapości potrzeba

Que tibi bona Deus tribuit tu confer egenti. v.

Seneca. Magnam Fortunam magnus animus decet.

Ubi multa alimenta ibi plures est mures.

Glod do domu przypędzi.

Antigua venies ad opacanda v

Cedite diro cogit eruiens Domum. v

Bestia fame Dominante plerumque ad eum Locum

Cicero Ubi parta sunt revertuntur.

Głody nie przebiją przy maku nie jedzą.

Horatius. Jejunus stomachus raro vulgaria temnit. v

Antiphanes. Dulcis fames omnia preter Le Jpsam facit. v

Aristophanes. Inverata Lolo cum de grata facit.

Głody z dworu bodzie.

Ovidius Fabula communis tota cantabitur urbe. v

Id. Volit ad Deum quid quid dicitur in orbe v

Ovidius Hic rumor terras transivit et Maria. v

Głupie tu pytanie, nie odpowiaday na nie.

Inepto Luctio solvitur silentio v

Cum stulto ne multum loquaris.

Juro vam. v Jeszcze to nie wiem tak.

Quam ceciderc trecenti

Non omnes fabis abstulit una Dies

Nie na dobre orzesz.

Virgilius. Furor arma ministrat. v

Ovidius. Quilibet iratus Jpse dat arma dolor v

Sorzy staek nie dama rady
Je dumas perdu mort Luc.
Dentes fibrarum mala Luc.

Infirmas adjuvat ira manus

Quicquid Lg poderas meis adhuc, mundi, potes ebas.

Ignotum non habet qui non viaxerit v — Lucinius

Divitum videri negant plerique eos qui viaxerint. Cicero.

Quicquid dicit Lg nie widzi Lg raus?

Consilio melius ulmeas, quam viaxundia. v — Later Lyrus.

Ira cogit multa committere mala. — Ovidius.

Honori dormienda laudego. ale nie dalej widzego.

Honores mutant mores. Sed raro in melius.

Gorzey Company. v Lleczy nasbyt.

Non Herculanis labneis lotus es. v

Omnis nimium properanti longa mora est. — Seneca.

Gdzie czapty y długi sprzy Lg v

Gość y ryba dnia trzeciego.

Post tres Lupe dies illi edit liber et hospes. v

Quas fato discedet post trigintā dies.

Cui dii horeno semper Le ~~ero~~ abscedere agebat.

Gnaby Lg ~~nicky~~ Lg niebosci o Larkę nie stuc.

Amicum te mihi non expeto, inimicum non formido. v

Nec inimicum tibi neo nec amicum volo.

Gdzyś Lyds, Lańskie potrawy

Fungi Neronis cibus est v — Suetonius.

Quid dignum tanto tibi venter gulage precabor.

Podetum quale Claudius edit edas. — Spartianus.

Gdzie nie prosony.

Silentes quamvis nemo vocaret adest — Ovidius.

Grochowa Leiane wieczne.

Quid juvat in nullo ponere verba lupo v — Propertius.

Verba dat in ventos aure repulsa tua. v — Ovidius.

Illa loquebatur, Deæ Cypriæ navem solvebat ulixes. — Lg.

Stary to prawdy Fabula communis tota cantabitur — Horatius.

Grybie fig. v Frasnie. Bozinec dla Lieszki nie mówią

timui fateor ne quia tot iere fatinda

Lucanus. Cæis animum mordacibus ang.t. v Naufraga Servatis omnibus

——— mens mea turbida facta. na fore et.

Ovidius. Denique manantis more liquescit aquæ. ż wszystko

H. H. H. Historyk Kurzelewny przy kuflu fryk

Spirita mansitat ferta Lelia Glia mens

pingit et exiguo gamelta mero ovid

Ite tman em dlo pleo stoi.

Ovidius. Amisso dubia Lege vagantur aper v

Lege via colami in ens omnibus una.

Itamuy ki. v Kosmyst ki maia rada.

Lucanus. Quo ruis? adde moram undis, et me libet quod auder

Pompeine affectus truces

Seneca. Spectemg tibimet pacificatum. v

——— meos certare periclis

Silius Italicus. Desine et Armidona caput objectare procellæ.

Harmii animos nec.

——— per mare magnum

Virgilius. Italiam Legimus fugiendam et Lebermus undis.

Hubay nie noto. v Hi tos nieuiany. &

Ceilius Rufus. Nulla illi mensa non illita cista. v

Claudianus Ite quid quid fatu genuit natura Lenistro misceg

Ovidius. Si do rezitais superdescripta non JJJ ż Albamalori (Hubay)

no mena dilutimus, et ti bie y laseze. Vicerat antiqua Federatus Grimi

tas Cantianus Sdus habet Fidem quicq pos edimus omnes y fatuq tamen

Ovidius Verbera cum verbis misto fidem tus v

Silius. Nunc prece nunc dictis virtutem accendit amari apponito narrabat multa &c

Ihe y miechce.

Statius. Ipsi animus nondum et cordi fixa voluntas

Statius. v Kaisg gaisa voluptas

Non volo quod emittat precibus gd

Ovidius. Non volo quod cruciat, nec volo quod saciat
Já mam ozeg ≈ Já nie chcę bić.

Ovidius. ≈ Sunt mihi quæ possint arma tenere manus.
Et nos telis pater ferrum haud debile dextris
Virgil. Spargimus et nostro sequitur de vulnere sanguis.
Já lejsone bili bieżą
Humenta quoque non pavit abripere Lupus.
Já koce z ogona nieżyp adł.

Statius. Hæc nos animi nec stirpis egentes
Claudian. Non Dryadum de plebe sumus
Et turno si prima domus respectatur origo
Virgil. Inachus Ausonio Latio medius Myceno.
Jáchon nad tyle niewyshoczy

Seneca. ≈ Ipse vesperdent coacta vigenis
Ja. Reluctante natura vividus Labor est.
Já Olsztu spuściły Bóg dopuścił.
Fulmina de cælo jaciuntur Lupe Serena.
Spartiat. Invidias et campus habet, nec Lupe nec agger.
Hæc licet Labilicet, fallere stana solet.
Já o Paule, on o Gaule.
Ego tibi de talis loquor, tu de capris respondes
Jnay ieszky przy Zbyr Lą pospuć.
Seneca. Initium mobi est ægris sana videre.
Jabi nie prierał. ≈ Clusesany.
Lapidem verberas,
≈ asinus compluitur.
Jak Zyt tak do ligeszy.
Qualis quis fecit, talis non audit illis. ≈
Qualis bene decidentem male conspexit morientem.
Quis bene decidentem male conspexit morientem.
Jakis lit s mlodu takim stanie bywa.
Qui non asperexit veritati dum juvenescit
desijs nescit desistere dum senescit.
Jeneg osto płotek ko
Ejusdem farinæ sunt. ≈
Eodem ligne et agnus ututuntur.

Jednemu kg smiele, drugiemu kg z krup.

Multa committunt eadem diversa crimina fata.

Ille crucem pretium sceleris tulit hic diademma. v

Alijs venias Deo tibi pena.

Imbardziey lito plitu panuie

tym ny chtey sepsuie. v

Bo ciasliwe ochranianie.

Sto sa ste panowanie.

Frangere dum metuis frangis cristallina sepe.

Jaha praca. taka placa.

Claudian. Ornatur propijs industria donis v

Ouidius. Hoc sunt officys munera digna tuis.

Jako kamien nieuczyty.

Statius. Ille velut rupes ceu cautes saxeus hare.

Ouidius. Natus es & scopulis nutritus lacte ferino.

Jeszes nieleswany.

Ja nowa nunc primeum miles in arma venit.

Kasda chorosc, kg dsa, ma swoie lekarstwo.

Suum remedium malo debitum est. v

Contra malum bonum est.

Kademu swoie kg podoba.

Virgil. Trahit sua quemq voluptas.

Asinus asino pulcher est, et sus sui.

Kasdy ma swego mila cogo grzeie.

Auronias. Latitury suos mens conscia manes.

Horatius. Nihil est ab omni parte beatum

Propertius. Unicuiq dedit vitium natura creato

Nemo ex omni parte Beatus est.

N3.

Kiedy ma by ds kwasno niech bedzie iak chce.

Seneca. Sutum est per scelera sceleribus iter.
Trahere omnia secum
Lucanus. Opes juvant gentes sua miscere ruinæ
Kiedy na siedmiu wieżach z pancerzy galopuie t.
ny esy kiedy dosc to miley.
Cura minores loquuntur majores stupent
Facere multis discitur multis vita malis.
Kiedy piwo robisz niewspominay lisara.
Ovidius. Dij precor a nobis omen vemovete sinistrum.
Sophocles Bene Auspicatis cave amalo ominosa aueperi.
Kiedy sowa z kobuzicie wpey Latanie Jastrzab.
Asperius nihil est humili cum surgit in altum.
Claudianus. Descendit in omnes, ut se possit putent.
Nulli ad salcandos alios paratiores quam qui
Seneca. Contumelias facere accidendo dedicerunt.
Kociel garbow przy ganie a obs Smolq.
Hæc mala sunt sed tu nom meliora facis.
Væ tibi væ nigræ dicebat cacabus olla
Kotlos Zbose na gzebe a w Smiecin
Ziarna psuia.
Ex est atis comes frugalitas opulentiæ luxus. v
Bona cum adsunt sentimus, cum absunt desideramus.
Roma sie noga powinie lada lek sie nabie.
Mortuo Leoni et Lepores insultant
Lzeci sie iak psiesz,
Formas se vertit in omnes. v
Quærit Maandros, vel Diverticula
Gnie krakowie lus niewy dziobie.
Seneca. Lupus inter Patris ictus.
Juvenalis. Parcit cognatis macula similis fera

Kto się na cousadzi dobrze,

Labor omnis vincit. v

Cunctis sibi Deus diligentiis subjecit.

Kto się z ona gorzcym sparzy y nie zimne dmucha.

Qui semel est captus falsaci discit abhamo.

Beridius. Omnibus unca cibis dra sub esse putes v

Jg. Tranquillas etiam naufragus horret aquas.

Kto się sam chwali tego nikt nie pochwali.

Qui se ipsum Laudat, Laudis se nomine fraudat. v

Ipse sui preco, preconia nulla meretur.

L. L. L.

Lasha Lasha na pstrym koniu ieżdżi.

Credenti Domino nec solo credere Seveno.

Heotherius. Et facili causa Dominus mutatur et aura

Jagodna mowa pewna nanowa,

Habet suum venenum blanda oratio.

Lingua mollis confringet duritiem.

Lakomy słupy, y świnia.

Jest tępo mierci dobrze żurawi na.

Nec lus in malos potent prodesse nec ulli.

Dum cicit prodesse quid quid avarus habet.

Lakomy miasto żyzku płodnie.

Qui appetit totum perdit potum

Qui plura cupiunt etiam qua habent amittunt.

Canis veram apaturam amittit dum apparentem

In aqua vult arripere

Lasha Lasha bez dachu nie nie waży. v

Kto służy, ślasli, ma wereh płacki.

Kto służy ślasli

Lupa radijs non maturescit botrus

Ingratus est vere modo gratificans heros.

Lenivo kadey pracuię, gdy possytku mało czuię.

Martialis. In steriles sampsa nollunt jugo ferre juvenci
ubi nulla merces nullus est artis opifex.
Lepsza cnota w ubóstwie. Niż nieczysta w złocie.

Seneca. Virtus miser superat malitiam divitem
Dig. Divite scelesta melior est pauper probus.
Lewa ktoś kogoś kiedy prześka bije

Ovidius. Cum furiant unum, non unum fulmina terrent
Seneca. Cunctaq percussa tumba pavere solet.
Unum calamitas opprimit ceteros metus
Lipsius kusza, drugim ogona potrzęsienie radzi.

Propria stultis sortis communes.
Claudianus v. Rufinus loquitur qui fallere cuncta solebat callidus
ipse Ludzi wiele na świecie, ale stowiek wsadzi.

— — Simulacra videre.
Balengus. Stille ac mille hominum facile est deceptus ubique
Vcinus homo ut possit non falso mihi dici
Tysz wsze kiedy kto drg.

Propertius. Si sapis oblatas ne desere mensas
Et solidum pleno vellere carpe pecus

M. M. M.

Ista aniebabyie.

Author. Ho mens. Stulta quid arcum habes inutilem frustra?
v. Frustra claudus pulchras habet in domo
v. Defecere stimentum superante lig'pore.
Ergo dziewkie trzeba ubyć.

Dictum Sapienti Sat est.

a Anima

Lucretius Animo satis hoc vestigio parvo sagaci
Sfigdroié przychodzi y rozcie s Laty
Acz nie każdy sfigdzy iest bo[illegible] aty.

NB. Hispida si faciet sapientem barba magistrum.
on tota circo, non est sapientior Chirco.
Sfala istnienka wiellie wonica pozary.

Horatius. Neglecta solent incendia sumere vires.
v. a scintilla augetur in cinerem.
Sfala rzecz podczas wiele pomoze,
albo zaszkodzi.

Parvula res magnam sepe ministrat opem
Sermens. Plinius. v. altam secuns modica sternit arborem.
Sfaly kiedyś podczas przemoze
Parva recat motu, spatiosum vipera taurum
Viridius. v. a cane non magno sepe tenetur aper
Sfiles kiedy dobrze,
Tibullus. Qui sapit, in tacito gaudeat ille sino. v.
Sarmens. Si nihil das ex ore tuo potes inde tacere.
Sfodym robii, mozom rzgdzi, starym
modlic się przystoi.
Vota senum, consulta virum, sunt facta juvente
Sfowa pospolita, pospolicie prawdziwa.
v. Nec parmoto ludicie mouetur.
Certus abest author sed vox hoc nuntiat omnis.
Martialis Credo tibi verum dicere fama solet,
Ovidius. v. partem veri fabula, quae tenet
Sfyliss kiedy bardzo.
Lucretius Aevis a vero, longe ratione recedis.
v. Exorbitas vel in uno tris videas.

N. N. N.

Na bol głowy chleb bywa lekarstwem.

Carmen. Dolori capitis cibus medetur
Capitis dolorem facile mitigat cibus.
Na łog przemaga trudności.
v. Zwyczay wszystko przemaga.

Ovidius. Luce mala fert, aveve, feres bene, multa vetustas lenit.
Claudian. Semumq; mali detraxerat usus.
Napisał by wszystkie nas obyczaiek.
Carbone vel cygna Scribi in proprietate. v. Aqua nigrior ebeno.
Nie bądź się wiedział złego dziś rodem tak ci
uczyć tuć.

Ita te ornatum et depexum, hinc amittam tu ipse
Plautus. ut te non noveris.
v. Faciam ut quod videris non videris.
Nie bądź tego teraz.
Non est conveniens luctibus iste color.
v Inter lugentes jocari.
Nie bądź ty widania, gotowe niebezpieczeństwa.
Scimus amicitias rupere silentia multas.
Nie bądź się pigtku wiedzieć.
In propria pelle quiesce.
Nie dał bym za to y grosza.
Aurimium plumbeum non dederim.
Nie damy żyć na nosie.
Plautt. Si tibi est mechera et nobis verenda est domi.
v. Et mihi sunt curiez et mea tela nocent.
Nie da sobie z głowy urwać.
Opus non erat penulam scindere v.

Verbum unum [illegible]ert vemanebit.

Niedowierzay

Theophilatus. Diffidere Secuius est, quam fidere.

Niegray czemu[illegible]sloten

Ictus feli, felig ursa colludere nolli.

Ne lepus in bellis cum his collude Leoni.

O. O. O.

Oziebie tes idzie, y tobie tes dostanie.

Tuus res agitur paries cum proximus ardet.

v. In eadem Navi es.

O czym nie dobrze niewyspadno.

v. Niemoże [illegible]napatrzyć

Expleri negat atque oculos per singula vehit.

Domieniło [illegible]ię Lesgrai.

Subito eam qui valdere munt.

v. Navem nostram subito ventus deserait.

Do Stowa do Stowa, ab boli gtowa,

Cato. His minimis verbis interdum maxima evenit.

Horatius. v. Ludus genuit tre fidum certamen et iram.

Opręta[illegible]ię iak kotna Lodzie.

Firmare plantas Felis in glatie negat.

Ostrożność nigdy nieszkodzi.

Non cito ruina cadit is qui primam timet.

Otobie to gadka.

v. Nawiebiecie to[illegible]y mowiła.

Quid videt mutato nomine de te fabula narratur.

v. Hic ante id multum abludit imago.

Panowie iak chcą ubodzy iak mogą

Pauper ut licuit Diues ut sibi libuit.

Diuites prandent cum volunt pauperes cum possunt.

Gdzie do pieśni tu tego.

Dulcibus ille pii Dignus qui edit ore sonare.

Po słodkiemu mowy.

Diuitius. Sero sapiens post vulnera sumo.

v. Quę nocent, docent.

Gdzie o tym przemowa.

v. Ita robi ten co dobrze.

Labor omnia vincit. v. Sua cuique potest.

Każdy pracą, otrzymuje co chce.

Posnowanie słodkie powodem do śpiewania.

Homines nihil agendo, agere male discunt.

v. Sterilis assiduo si non renovetur aratro

Diuitius. Sic mihi cum spinis gramen habebit ager.

Gdzie o cierniu o tym.

Opportuna cunctis est natura sequens.

v. Omnis illum decet color. Alter Aristippus.

Gdzie napuszenie do Diabła.

Fungiram sedenti Omnia placuere decenti.

v. Non bene cœlestes impia dicta colit.

Nie godzi, drugiras gtody.

Non habet officium Jupiter omnis. Dem. Ovidius
Cobi qoorg. habitant sub pectore manes.
v. Præcipuis mentem Cadonikus urget.
Cogg na siebie podał.
Dire conditor arbis Jpse suo moriens minus
git flebile tauro.
v. Fulmina de celi jaculatus Jupiter arce.
Ovidius. Vertit in Authores ponderis vasta suos.
Cosbuss bolu nabawia.
Impia sub dulci melle venena latent
S. S. S.
Fluaplivsie chciwość zawse szkodliwa. NB.
Herodotus. Festinatio in omni re parit errores.
Samem sobie winien.
Ovidius. Heu mihi præceptis torqueor Jpse meis.
In meos fata ruit.
v.
Seroyt a nedaż.
Abrenuntio. Effugio ferocitate, qui minus potest.
Lisa stego dwa nadziega.
Et quæ non possunt singula, plura nocent.
v. Nec Hercules contra duos
Stare sibi posse, aut rowerowała.
Ovidius. Contempto Spina, cum ederet Corax.
Emerita jam pravis nulla senecta.
Laudiang.

Stroże się go iako ognia

Horatius. Hæc tibi sint Sintes, hæc a nocentia vita. Barclaius.

Cingenda est altis Lapibus ista Seges

Stawe Płoty na ewikt to przedtiday.

Plautus. Ego si bonam mihi famam servasse, sat Dives ero.

Żydo się w worze nie sałai

Seneca. Fictum contientis mala, facit sæpe nugam Secur

Szczęście podwyższa, szczęście poniża.

Si fortuna volet fies de Rhetore consul

Juvenalis. Si volet hæc eadem fies de consule ~~Rhetor~~ Rhetor

v. Sereis Regna dabunt, captivis fata triumphum

J. C. S. t.

Tali dudis Ludis

Martialis. Fallida si stultas decepit esca feres

Fallitur ex Fabii, qui caret arte Dolo.

Thos go obleciał

v. Thoden podszyty.

Virgil. Illum omnes terrent aves sonus excitat

v. Fallunt et subito genus mitrhnere timore

omnes suspensus

Jego sał tego serce boli.

Horatius. Quid sequar in dubio est hoc decet illa juvant

Sollicitas sensus. istud utrumq; meos

Jednizcy bydź tey, się chwyć.

Quid. Qui rapitur fatis, hic quid? nisi fata requirit

v. Porrigit ad spinas dura Saxo manus

Fortuna miserima est eventus deterioris adest

Ibi potibi prauis.

Ventos prælia narrat.

Ovidius. Omnia pro veris jactat, sint ficta licebit

Iwois Bees zapiee

See te decor iste quod abstulit espe vetat.

Ovidius. Votos tuos tuus forma repugnat.

Iis mi Pan lisimi Dobrodiey.

Tu mihi nostrar semper fidissa venus.

Tu mihi confugium tu mihi portus eras.

U. U. V

Ubogiego y Suoi niesnaiz mato ma Prey jacuit

Amicus longe amicum in opem fugit

v. Cum moritur dives, concurrunt undiq; fures, cum

moritur pauper Seguitur vix, ursus et alter.

Vslyshal. v. Hoska Pan.

Virgilius Effodiq; quæ sparus Achivis, v Iam q; pedem referre:

vens casus, evaserat omnes.

Vstoq; Lep spemu.

Horatius. Dilivere finem rei virtute propinqua

Ovid. v. Luem scient non esse parem tibi tempore cede.

Vdiosh

In Pyrenæi iugum cecidit v in foveam cecidit v mus in pice.

V. V. V.

Wesepku się urodził

Vous amans Semperg' Deos expertus amicos.

v. Hunc Semper vultum Servat fortuna secundo.

Dobrym bycia nayłepszy się zepsuć.

Ut opes nimias mundo fortuna subacto.

Invid. Intulit et vobis mores Spes Secundis

Difficile est opibus non tradere mores Martial.

Wsamym razie ustać

Fluctibus in mediis Navim palinure relinquis.

Virgill. Wythnicc mu tego.

Magnitudo Cladis etiam Ossa damnabit.

Virgill. Nox illos Sua fata manent, majores sub hoste.

Wy wolałs wilka złapać.

Virgill. Ne vero, ne me, Dotales impellit opugnas

v. Jam in pugnas sed nondum cornua sumpsi. Ov.

Nec mihi Sumendi causa sit ulla velim.

Z Ż Ź Ż

Zanie mieć. v Zbolit się.

Serpserat Edito Lingua retenta metu . . . . . Ovidius.

v. Fecit Silentis terror

Zaspać gruszki w popiele

Sæpius ingrata mors vos perdit et indignatus est non Baronius

statim admitti felicitas!

Liad pies Padlo v. sapplica na Liodneia gory.

Anxia subtracta pectora culpa manet.

v. Qui malus est formidat semper apertum

Fiat facinus quod tam sommisit et ictus.

Fulmineos tenitu audit sibi conscius horret.

Ilym poloseniem dobrego sepsuiesz.

Notitiam primog gradus vicinia facit Ovidius

v. Illi hoc politum pone priapus erit.

Hotegory obiecowata Clouiany ch niemasz.

Ingentem imaginem falsi regi fonicipimus. Seneca

v. Aurea fomitis nec plumbea dona dedisti

Ily iale niespegpie

Solus habet secleruin quid quid possidimus omnes.

Inam cie Liotko ses polusy wlas.

Decipies alios verbis vultuque benigno

Sed mihi jam notus dissimulator eris. Ovidius

v. Tunc ego te vidi tunc capi scire quid esses.

v. Jam sciò jam quanti lateant sub fronibus Hygei.

quodque sepras inter spina nascantur acuta. Martialis

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	4	6	8	10	12	14	16	18	20.
3	6	9	12	15	18	21	24	27	30.
4	8	12	16	20	24	28	32	36	40
5	10	15	20	25	30	35	40	45	50
6	12	18	24	30	36	42	48	54	60
7	14.	21	28	35	42	49	56	63	70.
8	16	24	32	40	48	56.	64	72	80
9	18.	27	36	45	54	63	72	81.	90
10.	20	30	40	50	60	70	80	90	100.

Ad Magistrum R.P.R. M.C.J. Honorem

Adagia.

Cum vsum adagiorũ sat commendatum habeamus a continuâ lectione eorundem bona ne cui succumbamus vitiis addiscendis laborare nostrum Laborem necessarium esse existimo.

Antequam verò incipiamus sciendum est.

Quod adagium nil aliud sit nisi dictum celebre et perv: tatum. ingenij aliqua argutia et lepore placens et saepe utile ad vitam recte agendam obscure et latitan: ter insinuans. Haec itaq; dicta celebriter et peruulga: ta polonico idiomate Latinâ ab authoribus variis pe: tita cultum adornabimus Siquando autem ignoran: tiâ nobis subtraxerit dictum Latinum ab autho: re petitum. Adagium Polonicum reducatur ad sensum simplicem cui rei alludit hoc adagi: um et sic sensus simplex afferatur latine quod est plura in cursu anni vsus non docc: bit sic sit adg.

Thomas Antt Mitewski.

Campum Oratorium aggredimur in quo ingeniosum certamen gerendum est, eo fortunatius, quo non tam ab armorum quam animorum Classico vocatiora Oratorij laboris reddet initia. Et ut eo Augustiorem Reginæ Eloquentiæ erigamus molem in variis amplificationum modis jacimus fundamenta.

Primus Amplificandi Modus, ex Adjectivis

Quando volo amplificare vocem v Sensum alicuius debeo huic voci invenire adjectivum Competens illi et ex adjectivo facere Substantivum, vocem illam cui addidi adjectivum debeo vertere in casum genitivum et addere cuivis Substantivo adjectivo et erit amplificatio vg Virtus meretur laudem.

Quero qualis virtus, invenio vg magnifica verto in Substantivum et erit magnificentia virtus vertitur in casum genitivum et erit magnificentia virtutis addo alteri adjectivum vg augusta. angelica virtutis magnificentia.

Similiter amplificandus hic Sensus: Meretur laud
Quero qualis Laus et addo illi immortalis fiet Substantivum immortalitas. Nomen hoc Laus verto in casum genitivum et erit meretur immortalitatem laudis addo alteri adjectivum et iam erit amplificatio vg perennem meretur insignem laudem immortalitatis.

Sic etiam Tali modo si aliquid debeat vituperari amplificat vg hic Sensus Scelus dignum est vituperio.

Quero quale Scelus et invenio turpe v Deforme Scelus verto in casum genitivum et erit turpitudo Sceleris

quadro iterum qualis turpitudo et qualis Scelévis Scelevis? Addo utriq; adjectiva et erit vq execranda deplorandi Sceleris Turpitudo. Insup quadro quale vituperium et inverio vq exitiosum et ex illo facio Substantivum exitium. vituperium pono in casu genitivo addo utriq adjectivum et erit amplificatio. Grande meretq exitium miserandi vituperij, et sic facienda omnis amplificatio

2dus Modus Amplificationis
Per substantiva

Substantiva hoc 3plicia Sunt v quæ spectant ad laudem v vituperium v Communia hoc est quæ possunt servire et ad laudem et ad vituperium, vq si volo aliquem laudare, debeo accipere laudis et rem amplificandam debeo ponere in casu genitivo et utriq debeo addere adjectivum, Item debeo Considerare verbum competens illi Substantivo & quid faciat v cui usui serviat illa res et sic erit amplificatio v&

Sapientia digna est laude

Tanta é augusta majestas Sapientiæ ut excelsæ ab omnibus oratoriæ laudis mereatq Sublimitatem. Venerandam si dixero æstimandæ ubiq eruditionis aram nõ errabis, nam illi omne augusti honoris fastigium abijt in victimam, et nõ oratorio tantum verum quovis honorum Cultu adoranda é Taceat antiquitas dodonæas lucus Dijs sacratas Sylvas, inquibus quævis arbor aureos fortunæ progenerabat fructus, Celsior Scientiæ arbor é quæ eruditis frontibus in trium phales exeresceit laureas: imo hic ex omni ligno fit Mercurius pro literarum gloria orator disertissimus.

Laus &æ

Laus Sapientiæ p alia Substantiva

Si cui adfortunatas gloriâ Insulas enatare é animus Si ad bonæ Spei intô optime eluctare promontorium, adeo fortunatior Cæsaris Argo Minervâ onerata quâ post Scillas et charibdes Superatas ad portum perennaturâ deducit gloriâ. Imo felicior Ciniosura é ne inter Scopulos exerret, effugiat naufragium faveneioribus alluet radijs. Ferat m aureavâ ara é Campus Oratorius qui oratorijs frontibus in aureamq laurearum prorumpit messem; quam toties gemmeô sudorê Scholasticus irrigavit labor et certe nulli é Serenissimo Musarum Cælo nî aureo fortunâ imbrem nascente in animo Minervâ Sperare licet.

Per eundem Modum Sives vituperanda amplificari debet ag hic Sensus. Scelus dignum est vituperio. Ubi accipio Substantiva vituperij et applico illa Sceleri. Sic amplificatio.

Quis quis in immensa Mundi oceâno hujus naufragium subire nequit tanquam pernitiosissimas fugiet criminum Scillas et charibdes, Crudelissima hâc bellua imo monstrorum omnium monstrorum matrinam quod vitâ humanâ fatales struit insidias cui aurea videt libertas. Tirannicam criminum cave Servitutem. gravior hâc omnis Sati pondere Sub quo nî unus Typhia: pimus æternum ingemiscit, o! flammivoma deplorandi Sceleris Ætna Sub cujus molle nec respirare possunt Mortales Enceladi, o! nodum plus quam Gordium qui ita mortalium manicipat animos cui nec Alexandri mucro valeat dispol

vendo

BIBLIOTEKA U.W.B.

Fugite deplorandos sceleru scopulos virtutum opibus tumentis onerariâ ne his alisâ æternum naufragiam subeatis. Cavete miserandam hanc rubiginem nevos corrodat auro preciosiores animâ et expolita virtutum decora ne omne vobis consumat pretium.

Sic Idem Vituperium p alia subâa sceleris

Tanquam feralem nefandi sceleris aculeum cavete mortales adeo enim fatalis hâc ē contagio it angelicum m inficiat animum. Xerxeis cruciatibus hâ sunt catenâ quâ auream cujquis adimunt libertatem et æternâ addicunt servituti. Non errabo si crudelem vitia famem dixero hâc o qd perennitti qui vivevent fortunatam ademit vitam deplorandum irriguis lachrimarum imbribus u vivi funus agitis mortales, vobis u viventibus fatale crimen erigit Mausoleum Mausoleum et immortales animas mortales efficit dum æternâ condemnat morti. Scythico crudelius gelu hoc o quam plurimis purpureum innocentiâ decoxit florem, ver divinarum eripuit amœnissimum gratiarum.

3tius Amplificationis Modus

Per Imaginem motûs

Hoc ē p subâa quâ videnq tum Domi tum Foris

Modus autem amplificandi hic ē considerando proprietates illius substantivi quid faciat cui usui serviat ut Considerando Domestica subâa foves gradus limina mensam solium dapes liquores etc p limina et gradus ascendimus et descendimus in mensa sitim extinguimus famem dapibus explemus

mus in Solio S Sede emineamus Imperemus eve
himur.

Sic etiam considerando res quæ foris sunt de
bemus considerare ꝑ vrietes illas Sic ut Si campus
accepero ad amplificationem debeo considerare ꝑ pri
etes Campi quid campus faciat quod flores, fructus
nescem ꝑgeneret, quid in Campo facimus certamina
instituimus excurrimus in Campos excolimus, olim
pia instituimus etc In applicatione vero S in conclu
sione ꝑ futurum modi optativi debeo repetere illa
omnia aut aliqua tantumq; sunt superius in ora
tione posita.

Laus Herois ꝑ Imaginationem Mundi
Domesticam.

Heroicæ virtutis tuæ laureas et palmas damus Ora x
tores cui ad immortale perennaturi honoris fastigi
um Bellica virtus augustos stravit gradus, Ipsa tu
Si heroica dextra hostili rubente tabo ad immorta
les gloriæ Capitolium augusta reseravit limina et
qui toties ex effuso hostium sanguine ipsi Cathi
linæ apparavisti mensam Regiam de virtutum tuar
um dapibus Patriæ adornasti, cui langventi toties recte
factorum tuorum dulciorem ambrosiam fortunatior
Ganimedes propinasti. Igit arena Martis in qua
toties triumphasti hostili rubens sanguine. Regum
tibi augusti honoris in quo emineas adornent Solium

Per Imaginem Mundi Forinsecam Oratio
nes Salutatoriæ hospitum a Circumstantia Avis

Volare hodie in tua licet encomia nn quibus x
nr oratoriæ tantum pennæ aut majus amor addidit
alas vocalissima virtutum tuarum Concentu ad applau
sus animasti quo detervuisti hostem Patriam recre
asti

asti. Ita in sublimem virtutum pennis subrisus evo
lasti gloriæ apicem, ut oratorijs encomijs assequi te
sit arduum Polonæ pullus aquilæ ita ad publicum
honoris solem generosam explorasti indolem ut nō alia
noveris vetita nisi amoris aut purpurea quibus Or
bem cum Timotheo tibi mancipet fortuna.

A Circumstantia Campi

x Vastissimum hodie elogiorum campum licet aggre
di quem in adventu tuo revereasti, excurrere in hoc in
tuas jussisti Panegyres, cui et merito de oratorijs cam
pis laurearum debemus messem, quam ut coronando
assurgeret eruditæ sudore frontis irrigasti, ast nō lau
rearum tantum arena Campus hic certamen etiam
amoris in illo instituimus, Ita etiam enim nostra
adventu tuo subjugasti Pectora ut merito victori ab
ant in spolium, Et certe fortunatiora hic Romanis
Olimpia in quibus tibi pro laurea decertamus quæ
nō tam emeritum Caput nam altius hoc laureis ed
dignissimas exambit plantas.

ex Circumstantia Fontis

x Si quando oratorij fontes copiosiori alveo exundare
poterant quam in tuo adventu et in tuarum virtu
tum Panegyres, ardebant, hactenus desiderio tui
pectora oratorum horum tu hodie inflammatam sitim
adventu tuo extinxisti: Dotora Piscaria alveis flumina
Oratoria dum te gemmam Poloni orbis ad Regni pro
vehunt Diadema, Nec in Tullianis tantum tri
umphas Campis navale prælium et oratorijs flu
minibus eruditæ classes instruunt pro tua decerta
turæ gloria, Nec obliviones hoc flumen Lethen
puta

puta in quo adfortunatas famâ Insulas adfelicẽ
Portum ubi perennaturâ gloriâ celeusma vocalis
ubiq; virtus occinet, et memorandum æternitati no
men perorabit.

A Circumstantia Solis. x

Merito inte Sydevum Principem adoramus qui
n̄ orbem lechicum virtutum radijs serenasti verum
etsi prigescerent oratorum animi ortus tui fulgo
re ad applausus veluti Memnonis statuâ animati
Diem diverissimam n̄ semel accendisti Patriâ et iã
iam inter hostiles cimerias penè ad occasum vers
senti purpuream fortunâ et gloriâ reserasti ori
entem qui nunquam fatalem sentiet occasum et
te in meridiem perennaturi evehet honoris.

Ex Circumstantia Montis

Sublimem virtutum tuarum Olympum adora x
re potius n̄ oratorio attingere cultu hodie liceat
Dicatum musis et Apollini Parnassum dixero cui
te Par Musis agnovit sapientia et immarcescibi
les eruditâ fronti nectit laureas. Sint aurea in
Arabiâ montibus viscera, orbis Polonus tot inter
abdita pectoris advertit pretia, quod virtutum ad
vertit Arabia adeo etiam in sublimi Heroicâ for
titudinis apice unde longe advenientia fata imo
imminentem hostem Patriâ quod vinceret Guidisti
aspurge igit ultra honorum Olympum in portunâ
apicem semper evehere Oratoriâ te prosequant
Panegyres dum virtutum culmen aspeqi nequeunt

Ex Circumstantia Syluæ. x

Si quando felicior præda nobis contigisse poterat dum hodie in amoris retia incidisti Hospes diligissime. Non possit equovis ligno effarmari ellecurius feliciores in adventu tuo sunt arbores, duquodlibet in Tui Panegyres in disertiorem mutabellecurius. Non gloriemur disertis arboribus Dodonea Sylva dum in tui assplausu omnes disertiores frondes frondes quæ nobis vasta exhibent folia in quibus tuas exaravimus Panegyres, Hactenus advertus tui æstu flagravimus hodie tandem in tui assplausu velut in umbra habemus refrigerium Ergo sis semper fortunata amoris præda Orbis Polonus tuam peroret gloriam.

62 Circumstantia Summa

x. Si Infractam hodie in te fulcrum Patriæ conspicimus atq; Oratorio adoramus Cultu, qui ruentem iam iam inter hostiles impetus Patriam suis tentasti; cui securius quam atlanteis humeris fortuna invicta Patriæ Inqua tibi immortalem exaret gloriam perennitati, quod ligo posteritas inscribit nomen. Semper eterum adinfractam virtutum tuarum velut Herculis Columna non plus ultra hostis habuit ad plus ultra honori et gloriæ tuæ inscripsisti, Igitur Semper infractam robur tuum Sentiat hostis et honor at fortuna plus ultra habeat.

4tus Modus Amplificationis

Per Casus

Modus

Modus amplificationis p casus quando idem verbum ponit in varijs casibus potest fieri 3bus Modis. 1mo dum idem verbum ponit in varijs casibs v idem Sed Synonimice v loco illius Nominis amplificandi possum uti relativo v Pronomine in quo casu vox illa ponenda erat ponat relativum vel Pronomen illud.

Observandum Genitivus Casus potest formari p Subaã v p adjectiva, ad Dativum Casum debeo uti verbo quod construit cum casu Dativo, ad Accusativum Similiter utendum tali verbo qd construit cum casu accusativo Vocativus Casus debet efferri p figuram exclamationis ad Ablativum casum adhibere possum omnia verba Passiva p hunc modum fiet

Laus SS Martyrum.

Deporrige nunc infractam tot telis hostium &c. impetitam ad laureas frontem Strenuissima christianor Heroum cohors, quam ad pericula fortitudinis Sua stipendium vocavit fortunatam Invictissimi si fuere Duces Martis Sanguinei parati ad laureas, et cum pro Summi Numinis decidere gloria eo Sublimius Surrexere, in hac Strenuissima Phalange velut Alcides adeo Divini amoris armatus flammis fuere et quivis involare in hostium gladios in mille armatos et pericula paratum ferre animum nitebatur. Augusta illorum virtus, quas Panegyres qua encomia meruisse visa est, advertite! dum Sanctiores pro Cælo victimæ hostium furori ea exarcerent. Quod iam ipsum hostem fortissimum letarens in victima

O! animi æneo muro fortiores, O! pectora plus quam ferrea quæ aureas animas erumpentibus hostilibus ignibus pbatos Cælo reddidistis. Ferreo natalmentes Deulo aurea vobis dum prima stetit christianorum Triumphi gloria, perennis triumphabit.

Innocentia Semp triumphat

Intaminatæ virtutis investitus animus, inaræ perennaturæ gloriæ, cui Angelicæ immolandæ dotes. Innocentiæ mentis adeo augustum est Domicilium ut immortale perennaturi honoris assurgat Capitolium. Virtuti Angelicæ quod robur Alcidæ in monstra Lybica demonstramus, quid vires plus quam Herculeos in Sceptiferos hydras enervamus. Si intactam animi Conscientiam ad immarcescibiles lauros nō erigimus, O! animi Candoris nivei pretiosissima dotati indole, adeo in sublime superum gloriæ culmen assurgitis ut a vobis tot opibus tumentia Colorum augustius detescant dvaria.

5tus Modus Amplificationis per Modos et Tempora.

Modus iste ē quando verbum aliquod in variis modis ponit et temporibus. Observanda Sunt 1de. 1mo quod possit poni v in idem verbum p varios modos et tempora v per Synonimiam. 2do Possunt poni nō ordine Modi et tempora et sic fuit

Laus Eloquentiæ

Tanta ē eloquentiæ Majestas ut etiam

detruncu

detruncis vocalis glorioſ Sud reddat ſſercurios
et quisqs hactenus v inter atticas oblivionis
noctes in Lethen fluvio naufragium ſubijt vo
calem nominis tui gloriam ex Oratorijs rostris
p clamant Regina eloquentiæ p erovavit in Cam
pis Oratorijs, Immarcescibilis tibi ſemper fa
ciet vivere Adoreas, O! utinam Oratorijs ſub
nidus pennis in Sublime evoles gloriæ ut in
excelso triumphes faſtigio

Laus Docti Hospitis

Non p̃mapata ex tripode Apollinis Oracula x.
Delphici admiramur, dum nobiliora ex orato
rijs exedris quam doctiori effindit Apollo, ea
et p̃digium abive, fulminare de Tullianis rostris
Pericles, tu quotiés ex his detorqueas Oratorum
dignissime, adeo audientium n̄ tam Periclis aures
quam animos cum Gallicano Hercule aureo ervi
ditionis vinculis poteris mancipare, tot gemmas
quot verbo pretiosioris tui p̃manant Piscarioꝝ qui
n̄ Regina tantum Eloquentiæ Diademma Coronant
qui Sud perennatura gloriæ difficultates, adeo
enodas Scholasticas, quam etiam Unum nodum
olim Gordium n̄ poterat Alexander. Ipsam tan
tum Spiras eloquentiam, Jam Doctorales Cathe
dras nata capita Subtiliter subtiliter instru
endo Solvendo Subtilius, acuendo quanquam Sty
lum Subtilissime ut Oratorijs campis imo ubiqs
primam Semper referat palmam.

Gratulatio Maximiliano p hunc Modum x.
Et merito tu excedis omnium elogia et Pane
gyres quia Maximilianus cum hoc Indigete a

Divinissimo

Divinissimo nomine omnes tradisti mores virtutes et Sanctimoniâ quas maxime Nomini virtus Maxima respondere. Viseras nunquam sub tuo nomine nisi semper maxime virtutes esses. Agebas semper maxima nomine Divinissimi Indigetis ad quæ Sublimia animatus, Nomen hoc in virtutibus tuis gemmas veluti in lapide Syri exhibitas vives, Igitur nomini tuo par vive ris et te Maximilianum Oratoria Stemet facundia.

Otus Modus Amplificationis
Per explicationem Subcti et Pdicati

In qua vis propositione debet esse Subjectum et Prædicatum. Subjectum est Substantivum. Prædicatum Adjectivum. Subjectum debet amplificari v per Synonimiam v per explicationem quid significet v per Similia. Prædicatum debet amplificari p Synoniniam.

Laus Doctrinæ.

x. Tam excelsa est Sapientiæ gloria, ut ubivis illam Oratoriæ committent Panegyres, ac adeo augustum literarum fastigium, et minime illud attingant Oratorum Senatûs in bino Musarum honor Parnassi triumphat colle, nisi quæ horum excedat culmina, nunquam Oratorij Sterilescunt Campi, nisi immarcescibiles Sempiternandis Sententijs provumpunt laureas vocalior Apollinis Cythara eo nobilius musarum resonat gloriam, quo magis Orbis intui Panegyres concitavit animos. Verum

Laureis

Laureis Mercurij Virga in aureum Regnd
Sceptrum, rotundd Oratorum periodi in aurea
fortund poma commutanh Hasta Palladis peren
naturd gloriá Semper præfixit metam.

Amplificatio hujus Sensus
Miles dignis laude

Ita laureárum ferax è arena Martis ut
irrigata hostium Sanguine dignis heroibus in
triumphales præumpsat adoreas. Non cassidé
tantum armatam heros frontem in hostium
tela exporriget quam post advictrices attolat
laureas. Sudat etiam sub cassidé erudita pros
minervd ut post aureum veluti imbrem, ú
berrima laureárum assurget messis. Hebeta
tus ab hostium cervicibus Gradivi Mucro in
tui elogia Oratorum acuit ingenia, ut post vic.
trices in arena exartas Palmas ex Oratorijs
etiam Campis Immortales etiam demetat
laureas, et post densa Gradivi incendia è
pulvere etiam literario triumphales rogos
excitet ut illorum gloriam Serenaret.

x.

Oratio deducta et absoluta ex aliquibus Scholasticis

De Locis Intrinsecis

Præcognitum

Campum iterum Oratores aggredimur, quem cè profundijs ani-
minibus oratorijs excoluimus quo profundiora Rhetoricd ar-
gumenta scrutabimur. quidé locus intrinsecus ka intrat
Sinecum rei sine quibus nec retor
ce pt nec Rhetorica

Loci Intrinseci sunt 10

Definitio, Partium enumeratio, notatio nominis,

conjugata, Genus et forma, Causa effecta, Antecedentia consequentia, Similitudo dissimilitudo, Contraria, adjuncta, Comparatio repugnantia, nos de principalioribus agemus.

De Definitione

Definitio est explicatio alicujus rei hde 3 plex
Essentialis, Accidentalis, et Proprietalis

Essentialis est dum essentia alicujus rei describit, ut Deus est Plenitudo omnis perfectionis hde debet habere 2 Prdicata.
Unum debet esse Commune pluribus aliud debet esse per quod res differret ab alijs ut ars bene dicendi.

Accidentalis est dum aliquid explicatur per sua accidentia.

Proprietalis est dum aliquid explicat per suas proprietatis

Modi Definitionis sunt 3 q Componendo

1mus p Verba Quando Considero quid illa res faciat et ex verbo facio nomen, nomen vero qd definio pono in casu genitivo ut ex clarus alexander domuit orbem, vicit et subegit Regna ex his verbis facio nomina et erunt definitiones ut orbis Domitor Regnorum victor Subactor nationum.

2dus modus componendo Definitionis per Adjectiva considerando qualis sit illa res et et adjectivo facere substantivum, ut Sol Splendidus diem illuminans et erunt Definitiones Splendor diei lumen orbis.

3tius Si res laudanda p Definitionem pt definiri

(1 c. 1 ratio p qm aliqua res p bat, p sua existentia

potest definiri p omnia Substantiva laudis Si
res vituperanda potest definiri p omnia Substan
tiva vituperij

4tus Modus Per Similitudinem quando
rei definiendæ quæro quid cui Sit similis.
Similitudo debet ee per omnibus verbis et Substantivis

5tus Per Comparationem quando com
paro rem aliquam cum aliquo ut eloquentem
cum Cicerone victorem cum Alexandro v Anniba
le fortem cum Hercule v Hectore

Modus Amplificandi Definitione

Adamplificandam definitionem debeo quæ
rere Substantivo per quod definio rem quam
plurima Substantiva, adjectiva verba Compe
tentia illi rei, Si volugro majorem Orationem
habere possum aliquot definitiones ponere et
erunt Definitiones conglobatæ

Hoc autem Observandum ut cujusvis
Substantivi præter adjectiva Substantiva et ver
ba considerem ppriettes rei S. quid illa res faciat
cui usui Serviat etc.

Pro Conclusione cujusvis Orationis per locum
intrinsecum debeo ponere v ulteriores ppropri
ettes rei, Si Super fuerint v easdem quæ fue
runt in principio debeo repetere per futurum
modi optativi

Elogium de S Stanislao Kostka.

Okibe palpebras mosveta Kostkana Lucis Thra
cia Splendorem non quivis palpebra impune
aspicit. Et certe Meridianum inde Solem in
quem oculos nec Ryston Conjicit, quin vin
dex lumen et radios per tumescat. aspexit
te

innocens
cum lilio
Dux cum Sole
doctus cum Sole

6 modus p enumerationem partium et vis aliqua in casu his
tribus plantes et adjectiva adhuc ista rei quidis e splendor oculo
rum erudito capitis pertitudo manus innocentia cordis

Aspedit te Titan Serenissime ad viennam Ho
timam Traciâ et n̄ sine lachrymarum imbre San
ctorem Prometheum dicas cujus radijs Polonia
animata. Igit Solem tuum adoras Sarmatia
Stanislaum, Serenus ut diem tibi accendat ê
Barbarorum purpureo enatavit Oceano. Parum
erat augustam Domus Sua tot Sydribus insi
gnitum quo Serenarum Patriam deducere Zo
diacum, Nisi extra Patriam Cælum radios di
fudisse etiam a Serenissimo Sole illustrissimus
Dilingam properat, Dilingâ Viennam viennа
Romam. Tantam lucis Majestatem Patriam
parum Cælum nequit quin extra illud nor
manaret. Ignatianis animatus radijs ef
fulsit ab ignibus Titan: hic ut fieret Sere
nior. Augusta Domûs Sua Serenissimâ
Lojola umbris Suppressit lumina at ipse
fieret gloriosior Phœbus post Nubila Posti
quod prosapiâ extendit Sydera ut in meri
diem evocaret fortunam Domus Sua lucem
imminuit ut augeret in Divorum triumphans
Splendoribus.

De Partium Enumeratione

Partium enumeratio est quando aliquod
totum in Suas Partes distribuit. ut Homo
in Corpus et animam, anima Dividit in In
tellectum memoriam et voluntatem. Corpus
etiam dividit in Suas Partes Scilicet in Ca
put pectus manus pedes. etc Genus etiam
dividit in Suas Species, ut virtus in Pruden
tiam Temperantiam fortitudinem etc
Corpus habet partes Syphas intervales etc Modus
oculi frons nasus, et spiritales anima intellectus

c Modus Amplificationis Per Distributionem partium

Considerando adjectivum Competens illi Par te vt Caput eruditum verte in Substantivum. eruditio et Caput in casum genitivum erit eruditio capitis. Frons majestuosa, frontis majestas, oculorum Serenitas, vultus amoenitas, oris gratia lingvæ facundia, manuum robur, humerorum fortitudo Cordis Regia Pedum celeritas.

Insuper debeo quærere illius Substantivi facti ex adjectivo proprietates Partis quam amplifico debeo Considerare vt Serenitas reverendi, manus sustentat Pedes excurrunt

Encomium S Andreæ.

Huc concurrite Oratorum agmina maxima in Andrea Spectare licebit virtutum prodigia. Quis in illo heroicæ fortitudinis gloriæ æternaturis nō attollat encomijs. Quis insignem in apostolico Zelum quo flagrabat nō elogijs. et exhisce flammis Zeli Apostolici triumphalis nō Suscitasti Thedas. quis in incensu vultu angelico et oculis ultra humanam modestiam nō deprædicet pietatem nō venereq quam tot meritis adaram Conseravit. Quis prudentiam quā ipsi Joves vegerunt si interras descenderent Quis invictam patientiam qua tot in una Cruces et velut unam in pluribus invicto animo et pectore Sustinuit. Sic Andreas laudari debuit qui totus laudari nequit

Elogium de BV c/ Præsentata

Huc animos imo oculos Convertite o! mortales Jerosolimitanis infertur Ædibus Ille

ferredys

terrâq Delicium Virgo augustissima. Quanta in
hanc Gratiarum machera effundit Cælum, ut totâ
ex hausturn pene ~~orbe~~ esse videreh totas vi
res consumpsit natura ut ex venustatis arte ad
oculorum spectaculum ad animorum illecebras
ad universi prodigium imo superum ad delicias
effingeret Virginem Beatissimam Eterno Rando
re prodigit pulcheria, hæc venustissima ad
ipsso venustatis penicillo omnium gratiarum
ac virtutum Coloribus adornata. Tanta forma e
eminuit ut extremus naturæ conatus credi po
tuerat. Sic nulle in genis visere lepores Sic plu
res quam vel antiquitas effingere poterat in
oculis Charites tam augustam frontem amæ
nis explicatur insedit honos lacteâ cervi
cis Candor meridiem serenissimi Cæli pro
cabat imo in numeros cum universa astro
rum Congerie soles Superabat, cultus pos
tissima illa amœnitas, qualem nec Charites ha
buisse ~~nec~~ vedelidit Parnassus. Illa gena
rum Coralla niveo rubore sanguinis enatabe
sic expirabant labia ut superis Continuo ar
videre videreh. Jam oculi scintillantes ci
na frontis sydera. gemmea lachrimarum pa
rva profundebant quasi aureum rorem stillaret
fortuna, aut gemmas Concha Concipere et
Tanta totius dignitas Corporis Cælo de
libata Species, ut nisi fides phiberet cum
Dionisio, Deam illam quivis nuncuparet.

Elogium

6to loquum de S Stanislao Kostka.

Si quando motiori suada e Stylo vo
lupstate fluens gratia blandiri auribus po
terat ac omnium demollire animos leno ci
nijs quam dum Divinissimi lenocinatr Enco
nijs Stanislai. Naturam et gratias labora[t]
se adlucem, prima ut hanc mentem conerent
Illa corpus ad Sanctiores illecebras ad inno
centiam hominum Cœlitumq amores efformia
ret, unde forma Divina prospe tradisse puta
reh dum p fronte amanitas p oculis Cha
ritas p genis et supercilio ipsa tantam mo
do vernarent delicia, caput n nisi hye
mem in persequentis se fratris oculis admi
sit et quod præcoci virtutum maturitas pen
sar et ætatis detrimenta n enim putemus In
venem Angelicum. Eas hyemes pectore concepis
se, aut Hyperboreo gelu dirigusse animum dum ca
put comam mentit, pectus ver spirabat ita ut to
tus arderet liquescere primo, imo diffluere videbat
et sic animo ætatem hyemem Cano capiti annis
virentibus autumnum et maturissimis virtutibus exa
hibuit et illum sydera mentes visere illum ~~ge~~
nij circumvolare, illi terrarum cœlitumq Regina
cum summo Numine colludere, ita ut puer totus
in amorem Superum abire putareh et delicium
Cœlorum dici mereretr.

De Notatione Nominis

Notatio nominis est Explicatio alicujus nominis. Differt a conjugatis, quia Conjugata p alios modos et tempora amplificant, notatio vero Nominis amplificat p ppriettes illius vocis quam mihi illud nomen Significat, ut vg Adamus accipio ppriettes adamantis quid faciat adamas po testtetiam amplificari per Conjugata, ut vg Andreas fortis, Nicolaus victoria Populi.

Adamus, adamas
Adalbertg. oniby dignus
Adrianus. Aquoreus
Agatha Bona
Aldegunda odorem Sēat
Agnes. ab agno
Alexius Robustus
Alexander vir fortis
Ambrosius Divinus
Angelus nuntius.
Anna gratia donans
anselmus audiens
Antonius videns abscondita
Apollonia perditio
Athanasius Cultor pbitis
Augustinus Magnificum
Aurelius. Litera
Andreas Fortis

B B B

Baltasar Occulte Thesaurū (Bono.
Barbara Crudelis
Barnabas Filig consolationis
Basilius Regalis
Bartholomæg Filig suspendentis aquas
Bogislag forma Dei
Bonifacius Benefaciens
Bruno Terror.

C C C

Cecilia Serpens cæcus
Calestinus a Cælo.
Cantius amænus
Calistus pulchrum robur
Carolus Parcus aut exilis
Casimirg pacem Imperans
Cassianus frustra faciens
Catharina Pura v Sapiens
Christophorg lucem ferens
Chrisologus Sermo aureus
Chrysostomg aureum os
Clemens Mitis
Clara a Charitte v Candor
Cleopatra Lux Patrid
Casimirus Casus mirus

Catamagnus arborem tenens
Conradus - Solidus
Cordula cor gerens
Constantinus à Constantia
Cornelius à Cornu
Chrispinus à Crispis et capillis
Cyprianus elegans
Cyrillus Convocans
Cunegundis effodiens Thesaurum

D D D

Damascenus Incendiorum
Dangvis Damascenus.
Damasus Sublimis
Damianus generosus
Daniel Judicium Dei
Demetrius Cerealis
Darius Requirens
David Dilectus
Diodorus Donum Dei
Diomedes Suavitas Dei
Dionisius Compunctus
Donatus a Dono
Dorothea Donum Dei
Domicianus
Dominicus Dominus

E E E

Edmundus Satis pulcher
Eduardus a cervus fortior
Eleuterius Liber
Elias Sol ☿ Dominus fortis
Elisabeth Juramentum Deus
Elizeus Deus Salvans
Eleonora Donum donum liberum
Engielbertus fortedignus
Epiphanius apparens
Erasmus amabilis
Esaias Salus
Eva vivens
Eudoxia Bonagratia
Eugenius Bonus Spiritus
Euphemia Bonus fructus
Euphrasia fructificans
Eustachius bene certans

F F F

Faustinus Felix
Fabianus Campestris
Febronia Purificans
Felicianus Felix
Florianus à Flore
Franciscus opibus antecellens
Fridericus Superans
Fulgentius à fulgure

G G G

Gaspar accendens
Gaudentius a gaudio
Gedeon Conterens
Georgius agricultor
Gertrudis Confletus fortius
Gedosphridus Figmentum Dei

H H H

Hedvigis clamor v laudatio
Helena Solis arma
Henricus gratiosus
Hermenegildus sustentaculu
Hieronymus Nomen sacrum
Hilarion ab hilaritte
Hippolitus equestris
Hehricus gratiosus
Honorius v honoratg ab honore
Hugo Fulgor
Hyacynthus Solus Flos

I I I

Iacobus Filius tonitrui v vestimentibus
Ignatius Ignis fulgor
Illephensus animum Ista ficans
Igannes vox v gratia
Iob Dolens v patiens
Ionas Columba
Iosephus accrescens v augmentum
Izak Risus
Izrael visio pacis

L L L

Ladislaus potestas fama
Lambertus adulatio
Landelinus Flores Spargens
Laurentius a Lauro
Lazarus adjutorium Dei
Lucas alucc v resurectio.
Laurentia dulcedo
Ludovicus a lud o ludovincens

M M M

Macarius Beatus
Macedonius excelsus
Magdalena Turris
Mathias Azelus v sors
v Donum Dei v parvus Dñi
Marcus limatus a rubigine
Maria Mare amaretu
dinis v maris Dña
Martinus a Marte v liberis
Mauritg Spargens nigredine
Maxentius clarus
Melchior Rex meus
Methodus docens modu
Michael Quis ut Deus

N N N

Narcyssus odor floris
Nevius Lucerna v navale
Nicephorg florens victoria
Nicetas vincens
Nicodemus sanguis innocens
Norbertus omnibus vigilans
Nicolaus, victoria Populi

O O O

Octavius a numero 8vo
Oloriphus Celestis
Onophrius fortitudinem
Osvaldus Solus fortitudo

P P P

Pachomius conspersus cinere
Panthaleon omnia frangens
Paulus mirabilis
Pellagius a Pellago
Petronella Jadi filia
Petrus a Petra
Ptolomeus Salus v suspensio

R R R

Remigius a Regimine
Rychaldes caput exaltans
Robertus cor dilatens
Rochus Sanans
Romualdes robore Pstans
Rufinus Purpureus.

S S S

Sebestianus virorum zmus
Sigismundus Palma victoria
Simeon audiens v exultans
Simon obediens v mons
Sophia Sapientia
Stanislaus Sclavonio fama
Stephanus Corona

T T T

Thecla Stipendia.
Theresia ignem rapiens.
Thaddeus laudans v confitens
Theophilus amicus Dei
Thomas abyssus gratiæ
Thimotheus honor Dei
Thobias Bonitas Dñi
Theodory chorum mung v
Domum Dei

U U V

Valentinus valens viribg
Venefridus Toxicum fugiens
Victorinus a victoria
Vladislaus potestas famæ
Vilhelmus Luctuosus.
Ursula Laurus

X X X

Xaverius Apostolus
v dux Salus

Z Z Z

Zacheus purus atq nitidus
Zacharias memoria Dñi
Zabdeus Dos v dotatus
Zusanna lilium v pen
tiam.

Sic per hunc modum Dotationis fuit de S. andrea.

Elogium.

Etiam Campi oratorij arenam quandoq exhi
bent pliandi ubi in certamen amoris andream pro
vocat sed succumbere et merito debent invicto ejus
o exipso nomine fortitudini. Quidni immotâ inter
tot discriminum furias heroicâ virtute palmas
submittat triumphales. Fortem hinc nomen asp
randâ fortitudini e campis oratorijs Laureâ
nê sufficiant exornandâ apollini dicatâ frondes
Ipsa Triumphalis arbor augustâ Crucis in pal
mas exeresit et laureas.

Elogium de B V Maria.

Immensum elogiorum mare aggredimur
Mariam laudaturi cujus licet o tenerrima pal
ma palmam eripuit ergo triumphalem O te
Fortunatiorem Jasone qui ex colchide per prostra
tum Infernalis Draconis Caput ut Capitalem ge
neris humani noxam Justulisti, ac aureâ libertas
vellus recepisti. Pastorem et Pollucem in te ado
rare liceat Virgo Castissima, quod illibato virgi
nei Candoris lumine Stygeas adeo excaecavit umbras
ut Serenioreм meridie virtutis altissimi umbras
illustraret. Quâ vix tantum orbi triumphalem ~~frat~~
~~mam~~ o plagtam imposuit Infernalem explantavit
plantam, ingressa vitâ mortalis Paradisum non
ut mala sumeret sed ut absumeret, gemmâ est
Mariâ Innocentia sub qua velut sub Etna Encela
dus Styx ingemuit sic vicit et vincit vincinescia
Virgo vel in primo ortu Divinissima.

De Conjugatis

De Conjugatis

Conjugata dicunt quando idem verbum varie commutant vel per varios modos vel Tempora vel casus ut hic Sapiens Sapienter Sapientia etc Sic per hunc locum fuit de Sancta Elisabetha. Sit per figuram Antonomasie multa considerando qd Maria Virgo Deum Hominem Stella effecit et duxit viam nostre Humilitatis etc.

Amat virtus Regia Regio satellitio stipari, ambiri diademate quod Regum exambit capita. ad hoc Regis filiam Hungariæ Elisabetham provocat facundia, clara hæc a majoribus clarior à moribus clarissima Cœli amoribus, Sed non tantum fastis, quam factis Suam debet gloriam. Per illi genus est et genius Regalis erat in firmam ad pertia evexit indolem imo fecit fortissimam In medijs aliorum somnijs ipsa in somnis exercias pro Cœlo fecit excubitor vigilantissima, Illustrium gratiarum Parens hæc nocte dieq a Superis provocabat a paventi rejecta fortuna Sinu favventem thorum aurto et donis paventissimam manum et obsequijs exporrigebat omnibus. Bonam partem est etsi dicerem meliorem hanc imo optimam Reginam experta illius Sinu Dives paupertas Nuptias accendit Thedas ut castimoniam Illustret, quæ tot in Conjugali Thoro lustris illustris erat Ordinem pœnitentiæ elegit quæ nil habuit cujus illam pœniteret et deflebat vitam quæ Cœlis arriserat epœnitentiæ Cinere Novus Phœnix ad Superos evolavit Avara etiam mors est dum pretiosas rapit animas.

De S. Andrea Elogium S Oratio

Apostoli nomen in Andrea est magis virtutum apostolicam quam meritis et apostolico Zelo augustiorem effecit, Oratorio hodie cultu adoramus, Nec Apli nomine insigniri vellet, nisi par virtus nomini responderet, Et qui Orbem erudijt tuas ngs hodie erudit Panegyres. Orbis illius Theatrum est, dum Apostolicam perorat virtutem Sileat licet Oratorum Rostra, apostolicam Andreæ virtutem. Orbis extrâ perennaturam illius proclamabunt famam, ex quibus invitia cum Periclè detonabat, ut etiam ipsum in Apostolo Jovem formidaret quamvis gygantea Barbaries cui vixisse pro Deo vicesse fuit.

De Genere et Forma S Specie

Genus ē aliquid universale Competens pluribus

Forma ē aliquid particulare, S competens uni rei, aliter est Thesis et Hypotesis. Thesis est propositio universalis. Hypotesis est propositio Particularis. Formanda est enim Thesis ex ratione propositionis, ut qs Si laudaretq nites quadrecur debet debet laudari nites, et erit quia fortitudo ubiq mereth immortalitatem Panegyricam

Modus autem amplificationis p Thesim et Hyp

Quia Thesis debet amplificari p Synonimiam ut Fortitudo audacia robur magnanimitas virtus ec. Ipsa vero universaliter Thesis et Hypotesis est amplificanda per Sylogismum, Hoc est in majori potest poni ppõ universalis In minori Particularis, In Conclusione asspreciatio Ita p Similitudines Substantivorũ Sive laudis Sive vituperij qs

gemma ē quod int fulmina hostiũ nascitur standum

Ita p comparationes,

Notandum quod quilibet Thesis S major debet habere duas propositiones, 1ma debet repeti in ma iori 2da in Conclusione. 1ma debet amplificari ℣ per Synonimiam ℣ per Similitudines ℣ per Comparationes ℣ per enumerationem partium.

2da vero Pars Similiter debet amplificari, ut etiam in 1ma parte, In minori id debet repeti qd fuit in prima parte majoris, In Conclusione id quod fuit in 2da parte majoris, Potest etiam minor amplificari, per explicationem Sui.

Elogium de S. Stanislao

Hue quot quot sunt Cali palpebra videte mirandum in innocentissimo Stanislao Prodigia. Parvum et enim est illud, ut quantum Charites venustent cultum, tantum plerig destituerint Speciem, decus Speciei S facii et innocentiâ mentis 1gra inter mortales Consistunt. Difficilior est animus quam cultus venustior. Jam vero Stanislai Pulchritudo vivum erat innocentiâ Simulacrum, Nec ab animo Suo unquam dissensit, nisi cum Decus probitatis Superaret Corporis venustatem. Certe cum illis Veneres prdzinis vernarent nulla animum inflavit veneres varioresq formâ delicium c' in angelico Juvenis Semmen facies illicium erat pudicitiâ ut nemo intueret Stanislaum, cui non Semel placeret virtus Sua: n' Sui Sed innocentiæ exemplar esset. Asp Stan quivis virtuti Sua in quo decori virtus palmam prædixit. Ganimedem cultu ita emulare ut Simul Supremo Jovi arrideat.

De Dissimilitudine et Similitudine

Similitudo é ratio desumpta ad aliquid probandum habente aliquam cum illa re Similitudinem
Similitudo fit a 4tor elementis ab aere et omnibus quæ sunt in aere Igne terra aqua etc. aer animat, vi conuitat, etc aqua navigat, natamus etc

Amplificat Ama per Thesim et Hypotesim
Pro Thesi ponenda est et Similitudo In Hypotesi applicatio.

2do per Inductionem Pluriũm Similitudinum
3tio Per Substantiva Laudis v Vituperij
4to Per Comparationem Maxime autem amplificatur quando illius Substantivi v rei a qua accipio Similitudinem, colligunt Substantiva Adjectiva Verba Competentia illi rei

Differt a Comparatione, quia Similitudo fit ave diversam habentem naturam Comparatio vero non.

Elogium de S. Andrea.

Cum meritis obductam faciem absterge umbris
Orbis Christiani Novus tibi Apostolicæ virtutis Ipse
doribus affulsit Sol Serenissimus Andreas, Et me
rito Solem dixero qui uno neseius Stare loco, to
sideribus lucem mutans ut simul totum olympi
pictis fulgoribus Orbem virtutum radijs irra
diare videret, vidit in agno Solem hunc Polonus
orbis et meridiem dixit gloriã in leone ~~Polo~~
eo effulsit Serenius ut hunc Solea Solem et merito
emuletur qui hanc ad augem Supremã dedu
cat gloriã

De Contrarijs.

De Contrarijs

Contraria Sunt Ratio desumpta adiversis rebꝰ Seu Paradoxis quando plura sibi diversa opponunt Seu per propriettes unius Contrarij, alteri Contrario opponuntur.

In Contrarijs etiam omnino debet esse Similitudo et sicut in Similitudine colliguntur verba Adjectiva Substantiva etc Competentia illi rei et illis adjectivis verbis et Substantivis additis Contrarijs ut excelsus genere Virtute humilis. Nox in meridie.

Contraria Sunt quadruplicia

1mo adversa quæ inter se maxime distant ut virtus vitium. 2do Privantia quæ sunt aliqua forma et ejus privatio ut vita et mors lux et tenebræ. 3tio Relata quæ ad se invicem referuntꝰ ut dux miles. Pater filius. 4to Negantia dum idem affirmatꝰ et negatꝰ ut melius vidisset si non vidisset Imperasset si non Imperasset. Sit os Amplificaco hujus Sensꝰ

Studia literarum Vacationes Sunt

Cui non melius placuerit Cererem sequi quam Palladem Martem quam Pharetratum Apollinem. Alicui quam aurea mercurium virga ornatum quæ otia cum negotijs Catenabit quietem cum labore, gaudiorum et amœnitatum affluentia. Quis doctarum frontium effundet sudorem athleticum, cum dolorem calami aut oratoriæ pennæ. Quis tristi et lugubri annectet sapia, idem ne tenerioribus annis aridebit labor, spicas, flores, poma, Cererem et libros legere sub foliorum umbris quiescere, et

et in percurrendis librorum, librorum lapsari foliis
Quale ne Solatium cum viris ac mortuis Cui libri vo
cant colloquij, fugare ambitiosos circulos et ora
torias rotare periodos, occupationi et occupationi
immorari ita est efficatia eloquentiæ, prope mo
dum est omnipotens.

De Causis

Causa est illa res ex qua aliquid fit et è 4pter
Materialis, hoc è materia alicujus rei
Formalis. hoc è ratio propter quam aliquid fit
Finalis. Hoc è propter quem aliquid fit
Efficiens. Qua efficit aliquid

De Effectis

Effectus sunt ratio deducta S factum ab aliqua
Causa. Fit tunc temporis quando Considero qd
aliqua res è vg Stemmat[a] faciat, cui usui de
viat ut vg Solea, Materia è ferrum finis est
Soleæ ut pedem Confirmet et Solidet ne cadat equus
Causæ formalis effectus sunt rationes ingenios a
efficientes S. effectus quos præstat Solea e ferru
Itaq tot sunt effectus quot et Causæ. Nota

Amplificatio fit p Conjugata ab effectis

Laus Divinissimi Andreæ

Hunni nō debuit repere eloquentia ad applausus
Divinissimi Andreæ, dum in triumphali Divinissi
mi Martyris arbore in sublime elogiorum ex

crescit

cresceit fastigium, Hæc nobis tot hodie Suppsedita
vit folia in quibus perennitati Augustum exaravg
nomen, nescit Crumd Boientis ferociam dum in
Oratorijs hodie exercescit Campis, et in triumpha
les reviviscit laureas: et ut triumpharet no
bilius immortalis gloriâ trophæum erigit, Silerent
licet hodie Oratoriâ Exedrâ vocalem nominis
andredi gloriam, invocaliora abirent Rostra Di
vinissimi andredi Arbor Sed non hæc tantum
verum et perennaturi honoris ex hac arbore
assurgit Capitolium, in quo ut triumphet semper

Alia de Eodem S. Andrea.

Sub Fortunatori signo Certamen amoris aggre
di nō potuimus quam sub quo ex devicta bar
bare Divinissimus triumphavit tutellaris. Cru
cieverum in nobis habes juratos in tuos applau
sus Cohortes perennaturo militaturas honori.
Nec oratorio tantum exarmati stylo, in arenam
sistimur quam his quō amor tela Suppsedita vit
nec victores magis ex hac arena quam victi abire
volumus, postquam victores de tuo affectu et pe
clore destiteremus, victi ad plantas prosterni
mur et palmam porrigimus triumphalem. Victricia
~~Victricia~~ andredi signa non tam fronti imprimimg
quam pectori ut nō solum in animo ast magis
in pectore Jam semper triumphet amor.

De Adjunctis

Adjuncta quæ sunt cum aliqua rejuncta v conjuncta explicanda maxime per istas particulas Quis, quid, ubi, quibus auxiliis, cur, quomodo, quando. Quis amplificatur v per definitiones v per similitudines v Comparationes. Quid per effectus quid illa res faciat ubi explicanda circumstantiâ loci Quibus auxiliis, explicanda Auxilia Cur Dantur rationes Quomodo explicantur modus quo fit aliquis Quando explicantur circumstantiâ temporis.

Sic fuit ex adjuncto periodorum

Elogium de S Andrea.

Qui Apostolico Zelo orbem peragravit universum merito illi in applausus Oratorum volumina periodi, rotunda et certe Solenniori pompa deberi natura gloria portam ingredi nō poteras quam dum ad triumphalem Curriam Oratorios adjungimus ambitus ut nobiliori Sesostris triumphares plausu et toto tua gloria Orbe resonat ut cum Macedone assurgat in orbe, Spretâ fortunâ Sphæra cum Oratoriis periodis nostra etiam in triumphū corda devobimus.

Item ex adjuncto fluminum & loquentiæ

Nunquam Xerxeas Oratoria flumina Catenas novunt dum liberalibus scena emeritâ, Andreæ virtute excurrant, in elogia, et quomodo nō exsurgerent quibus non tam cum ejusdem nubes quam immensum gratiarū affundis oceanum ex quo Veriori Antonio gemmas a portunatoritte Neapolitanæ potare licet, Cordios nunquam sentiunt Sadducentes bruma

Subientis brumæ nodos pontes Oratorij quos for
tunatior Macedo in tua dissolvit encomia per quos
tu adfortunatas perennaturi honoris Insulas per
venias exoptamus et velut ex Hesperio Tylan
littore in meridiem veniminis post Istus Polo = totius
næ Provinciæ nubila cluctoris

Ex adjuncto Rostrorum Oratorio

Navale etiam hodie instituere licuit prælio
ubi Conjuratæ classes in tua encomia pro tua
decertaturæ gloria, classicum nominitus canent
triumphale, nunquam etenim vocaliores esse
poterant Oratoriæ exedræ quam dum tuam
pervorant gloriam, cui Polonus Orbis gloria te
ctorum est ex quo tot oratores habes quot sub
ditos tibi strinxisti animos, qui feliciores in cor
dibus effermant exedras ut semper ex ipsorum
tui nominis honor triumpharet.

Ex adjuncto Campi Oratorij

Si cui uberiores in laureas oratorij
Campi esse poterant, certe Divinissimo Andreæ
qui hos ut in laureas exerescant, aureo gra
tiarum rore irrigavit in his hodie excurre
re licuit in illius Panegyres, imo plus quam
Romano decertare Olympia, et oratorio ar
mata stylo Certamen amoris instituere ut
nostra tibi tuumq nobis in spolium amoris a
civet pectus et Divinetum cum votis animos

exarare

BIBLIOTEKA P.B.

animi exarvare etiam hos oratorijs debemus acu minibus ut ex illis aurea gloriâ tuâ messis assurgeret minime in campos Oratorios etiam bruma Se vire potest quibus tu faventior tot Sarmatiæ intot illustrando collegijs, Tytan gratiarum allucens radijs ac virtutum Splendoribus ut amænam Seniß faciem proferat et amœno vultu arrideat.

Alia ex adjuncto Pennarū Oratoriarum.

Evolare hodie Oratorijs Pennis Subnixam jussit Andreas eloquentiam, ~~quem~~ quem virtus et merita insublime evexerunt fastigium, et nō tantū Oratorijs Subnixa pennis evolat. quibus etiam amor ~~addidit alas~~ addit alas ut andreæ perennaturæ gloriæ immortale nomen inscriberet. altius nec Salatus se provehere potest Mercurius quam Dum ad illius se efferit encomia, et aurea illius virga in Palmas et laureas exerescat triumphales

Ultimus locus intrinsecus de Comparatione.

Comparatio est quando una res alteri compa ratur Seu quando accipitur Comparatio ab aliqua eruditione. Modus autem amplificandi hic est 1mo per particulas has v similes multo magis, v Si orbem illustravit Prometheus furtivo lumine Superis, multomagis nocte licet natus Divinior Prometheus Orbem integrum Serenavit, v et etiā Servire possunt istæ particulæ, multominus sa viter etiam etc 2do per Protasim et apodosim ut si in Protasi ponatur eruditio in apodosi applicatio. 3tio Per figuram rejectionis præterm is

sionis

sionis Sustentationis q̃ Sitcat antiquitas, tacent cedite Sit hoc. Comparatio potest esse ꝟ a majori adminus ꝟ aminori ad majus ꝟ Paribus.

Elogium de S. Andrea.

Plevig̃ prꝫter Statuas et amphiteatrum amphiteatrum ad æmulas adriano moles nihil admirandum Orbi reliquerent, Divinissimus Andreas int tot heroicæ virtutis prodigia Seipso nihil felicig nit admirabilius Orbi reliquit universo ad ostent trophæa alijs belli felicitas mucro laurus deme tat Sanguine depicta hostilis manus Suffragio Heroibus Scribit ad laurus, ex vulneribus victri ces crescunt adoreæ, felicius triumphavit an dreas Divinissimus, qui sine Cæde hostium pugna vit vicit Sine Certamine, etiam dum victus victor extitit ꝟ accepto vulnere triumphavit creditus — quondam gorgonis Cruor terris effusus monstra parere andreæ Divinissimo. Cruor e Barbaros Monstris triumphavit Atlanthes victa humeros ortodoxæ fidei Succollandæ Supposuit ꝟ inter Barbarorum procellas Sustentare nō desijt, Sciat orbis cujusvis andreæ plusquam Herculeā virtutem ut post hāc Succollata in regendo pondera etiam Orbi regendo Sufficiat.

Eruditiones Servientes Comparationi.

Achates fuit comes æneæ sumitur p amore, Item pro Cupide pretiosq.

Acheron fluvius infernalis p ꝙ animæ transvehuntur

Achilles Heros insignis cui in nulla parte Corporis vulnerari potuit præter quam pedem.

Acroceraunia sunt excelsi montes dicti, dio ꝙ fulminibus impetuntur

Acteon Aristei filius quicum influmine diana nam natantem vidisset abilla mutatus in cervum et a Sijs canibus est lacerat

Admetus Rex Thessaliæ cujus armenta pavit apollo

Adonis filius Cinirae Regis hic ob formam a Venere amabat cruor illius in florem mutatus et ab apro necatus

Aegaeon fuit Gygas Titanis et terrae filius qui Briareus dicit quem Iovi rebellantem Neptunus levavit ad scopulos maris habuit 50 ora et 100 manus et brachia.

Aegaeum mare dicit prope Cretam

Aegyptus e Rege in Africa

Aeneas Anchisae filius quem ex Troja incendio extulit.

Aeolus filius Iovis Deus ventorum

Aesculapius Medicinae Deus apollinis filius

Aetna Insula mons Igneus.

Agathocles Tyrannus Siciliae filius figuli

Agrippa in carcere a tyranno conjectus a Caio Caesare Rex Judaeae factus

Agrippina mater Neronis

Ajax Oileus fortissimus qui Cassandram occidit multis aliis interfectus ex illius cruore flos Hyacinthus dicit erupisse dicit

Alter fuit Rex Locrensium hic Cassandram Virginem in templo Palladis vi oculos pudicitias et perfidiae

postquam violaverit Domus repetens fulmine jectus

Alcides id est Hercules

Alcineus Rex in Corcira Insula qui hortum insignem habuit

Alcon Sagittarius Cretensis qui anguem circa collum filii Dedaedali sagitta confecit.

Alecto furia Infernalis

Alpes excelsi montes

Amalthea Nutrix Jovis quae Jovem caprino lacte et melle nutricabat

Amaracus fuit puer hic pretiosa ferens unguenta cecidit, mutatus in herbam odoriferam

Amazones foeminae Scythicae sine viris habitabant et mammas sibi praecidebant,

Anchises Pater Aeneae

Anteus Gygas fuit quotidies ab Hercule pugnans in terram prostratus fortior assurgebat quia terra Mater illius fuit erat proinde in aere occisus

Apelles Pictor qui multa reliquit Venerem imperfectam quam nemo potuit perficere.

Apollo Jovis filius cum Cithara et arcu pingitur

Archimedes qui primus orbis Speram reperit

arcitos

aretos hoc ē ursa navigantium Stella

Argo fuit navis qua Iason cum 56 et 4 heroibus ad colchidem Insulam p aureo vellere navigabat

Argonautæ illi viri qui cum Iasone navigantes

Argus filius aristorij qui 100 oculos habere fingebatur

Ariadna filia Regis Cretæ quæ Theseum ex Labyrintho filo eduxit

Arion Citharœdus hic Delphinos Cythara adsciscit

Aristides Iudex Iustissimus ita pauper mortuus ut vix sepeliretur

Artemisia uxor mausoli Regis quæ Mausoleum Sumptuosissime extruxit

Astrea filia Iouis et aurorā. ob Iustitiam Iustitia Dea. dicta

Asilum est locus tutissimus

Atalanta Hippomenem in cursu superavit aureis pomis impeditum

Atlas fuit Rex Mauritaniæ ab alijs dicit Mons Sublimissimus ab alijs dicit maximus omnium Gygantium.

Avernus ē locus in Campania fœtidissimus

Atropos dicit Dea mortis

BBB

Babylon fuit urbs grandis et muri illius altitudinem per dies significat confusionem

Bellerofon pingit in Pegaso equo, ubi Cælum ascendere sed decidit ex illo

Byston idem qd furia

Brontes Steropes et Pyracmon

Bootes ē Stella, boum custos

Busiris qui hospites mactabat, tandem ipse mactatus ab Hercule.

CCC

Cadmus eum dentes Serpentis terra obruisset nati sunt ex illis, armati viri qui se mutuis vulneribus enecarunt

Calliope una Musarum

Canna Cannarum in Apulea urbs ad quam Romanos vicit Annibal

Carthago urbs Nobilis a Scipione evertata

Castor et pollux Fratres stellæ maris

Cathilina Romanus Nobilis qui sanguine cum alijs Contra Romanos se obfirmavit

Caucasus mons altissimus in Scithia

Ceres Dea frugum.

Charites id est Gratiæ, Jovis filiæ

Charon nauta animarum per Stygiem.

Charybdis locus periculosissimus in mari

Chersonesus Insula aurea

Circe Solis filia quæ homines adsevenientes cantu et veneficijs in varias mutabat Bestias. ut fecit Socijs Ulysses

Cleopatra Regina Ægypti.

Cocles, Romanus Heros qui irruentes in urbem hostes solus in ponte detinuit

Cocitus, Inferni fluvius

Codrus Rex athenienses consuluit Appollinis oracula Sidovienses ut vincer et, responsum accepit vincet si Rex eorum mortuus esset cum Regem tangere vetuissent Codrus habitu rustici assumpsit.

Cresus Lydiæ Rex distissimus a Cyro Rege victus

Creta Insula ubi Jupiter natus,

Curtius Nobilis Romanus qui chiatu terræ in foro Romano apertum pro salute Patriæ in volavit.

Cibelle Mater Deorum

Cillarus Æqui Pollucis et equus castoris

Cynosura Stella navigantium,

Cirus Rex Persarum distissimus a Tomire Regina Scitharum victus cujus Caput Sanguini immergebat, diceus. bibe Sanguinem quem sitisti

D D D

Dædalus athenienſis faber ingeniosus faber ille lignariam fabricam dicit invenisse hic labyrynthum fecit, in creta Insula tandem sibi et Icario filio suo fecit alas cereas, id primus reperit vela navium.

Daphne, quam Apollo adamavit in laurum arborem conversa

Delphi ubi Phœbus templum habuit et prandebat oracula.

Deucalion in Thessalia tempore diluvij Rex Thessaliæ cum multos homines navibus liberavet post consultum Oraculum Themidis post terga ossa jacerent Sua lapides ex quibus homines nascerentur.

Diomedes habuit equos quos carnibus hominum pascebat, Hercules tandem suis equis deverandum obiecit

Dionisius Tyrannus pueros docuit literas et Rege abecedarius

Dodona oppidum fuit Epheri circa quod fuit Sylva querceum Jovi dicata in qua Columbæ vespensum dabant

E E E

Elicæ e Stellæ Maris.

Elisium locus in medio inferorum voluptuosissimus.

Enceladus Gygas thi tanis et terræ filius. cū contra Deos bellaret a Jove fulmine occisus et in terra sepultus.

Eous e oriens v aurora.

Erebus S infernus

Erydanus fluvius.

Eumenides S furiæ

Euripus Pars maris

Euxinus Pontus etiam pars Maris.

F F F

Fabius maximus consul Romanus qui contra annibalem pugnavit fuerunt et alij nox nomine dicti, fabij trecenti et sex qui a vegentibus debellati

Falernus Mons Campaniæ ubi vinum bonum nascitur a quo dicit aliter falernus

Faunus Deus Sylvarū

Florentia urbs Hetruriæ hanc agottis depopulatam et eversam Carolus magnus reformavit

Furiæ dicuntur tres filiæ acherontis et noctis licet alecto Tisiphone et megæra quæ torquent in feros et p capillis anguis vocant alter Divæ et Eumenides.

G G G

Gades dua Insulæ Oceani circa columnas Herculis

Gangies fluvius Indiæ et Paradiso Orbis

Ganimedes filius Regis Troiæ qui ob pulchritudinem raptus ab aquila ad Cælos et Pincerna Jovis factus est

Garamantes S populi libiæ et affricæ

Gordius Rex Phrigiæ
tmo rusticus qui Rex factus
post Consultum Oraculum
in electione Regis acceptus
Responsum qui tmus tem
plum subintraret ille Rex
creandi idq venit rusticus

Gordius lora plaustri
portans quæ in memoria
Regis suspendit in templo
ut qui dissolverit ille
Rex erit

Gorgon dicit Medu
sa

Gygas fuit matinus
et centimanus

H H H

Hannibal Dux carthagi
nensis clarissimus 16 an
nis bella cruentissimum
gessit in Italia cum Roma
nis tandem victus a Scipi
one fugit ad Prusiam Re
gni quem cum vellet tra
dere Romanis venenum ge
stans in annullo perebat
sumpsit

Harpiæ aves rapaces
cum capitibus humanis

Hector Trojanus Dux
fortissimus ab Achille oc
cisus

Helena filia Jovis pulcher
rima

Heliades filiæ Jovis Pha
etontis casum deflentes
in arbores versæ sunt ex
quibus electrum fluit

Hesperides erant filiæ
Hesperi habebant hortos
amænissimos in quibus
aurea poma tutabat Dra
co quo occiso Hercules po
ma abstulit

Hesperus Stella vespertina

Hippocrena fons ungula Pe
gasi factus

Hippomenes qui atalan
tam aureis pomis in Cur
su superavit

Hiades Stellæ 7.

Hidaspes fluvius

Hymanæus Nuptiarum Deus

Hymettus Mons pulcher
rimus abundans floribus

Hiperboreus id est Scithicus

Hircania Scithia

I I I

Icarus filius Dedali qui
extracta alis cereis a Sole
exustis in mare cecidit. Ica
rus icareas ngnine fecit aquas

Irus mendicus

Juno Jovis mater

Ixion Rex Thessaliæ adtor
mentum rotam habuit Ser
pentibus refertam

L L L

L L L

Latium Roma dicit

Latona Filia Thitanis Mater Apollinis

Lerna id est hidra cum multis capitibus

Lucina Dea partus qua si lucem dans.

M M M.

Marpheseus mons lapideus

Mausolus Rex caria cui artemisia sumptuosissimum sepulchrum extruit

Medea Regis Colchorum filia quid Iasonem adamavit Ivitz illud ut aureum vellus acquireret.

Medusa una furiarum cujus caput Pallas scuto imposuit

Megiera etiam furia

Melpomene una musarum

Midas omnia in aurum mutabat

Minotaurus monstrum erat habens formam partem hominis partem tauri in labyrintho

Minerva Dea Sapientiæ

Morpheus Deus somni

N N N

Narcisus Iuvenis pulcherrimus cum formam suam in fonte Speculatus et a nimphis Deabus aquarum amatus in florem mutabat purpureum.

Nemesis vindicta Dea quæ felicitate superbientes gladio armata et libra ulciscit

Nestor ducentorum annorum erat facundia dulcis inter Græcos

Niobe Filia Tantali amphionis uxor Regis Thebarum mutata in lapidem

Numa Pompilius 2dus Romanorum Rex, hic Roma nos superstitiosos ad cultus Deorum convertit.

O O O

Oceanus mare universam terram abluens

Octavia uxor magni antonij

Odrysij alias Turcæ

Olympia Locus ubi Hercules instituit ludos qui celebrabantur quinto quoque anno

Olympias mater alexandri magni dicit etiam tempus

Orion

Orion dicit ex urina Jovis Neptuni et Mercurij natus hic cum Diana venator factus, violare voluisset a Scorpione occisus, inter sydera positus.

Orpheus Citharedus optimus hic cantu dicit feras Sada et inferas movisse dum hic sacra Bacchi faceret a mulieribus bacchantibus desertus id' desertus

P P P

Pactolus fluvius aureus

Pestani horti ubi rosa bis florent in anno

Palinurus hortus e' a Palinuro gubernatore classis Aneæ dictus

Pandion Pater filomeæ

Pan Deus Pastorum cornutus

Pandora mulier formosissima cui omnes Dij dicuntur sua dona contulisse

Panchaia Regio Arabiæ id' Saba ubi thus nascitur

Pantheon Deorum templum

Panthos Insula Veneris Sacra

Parcæ tres Deæ fatales

Pharis fuit pulcherrimus juvenis cui Jovis aureus pomum dedit dicens dat pulchriori

Parthenius mons arcadiæ a virginis dictus unde parthenus virgo dicitur

Parrasius pictor eximius

Pelion mons

Pergamus id' Troja S pergama.

Pericles Dux atheniensium obsignem faciendam detonare dicebat.

Perillus faber atheniensium qui Phallari tyranno dedit æse conflatum bovem, ut eo homines igne subposito torqueret, pro præmio bovis ipse inclusus primus Dna suam ipse primus expertus

Perseus multos hostes ostenso capite medusæ convertit in Saxa.

Phaeton filius Solis p Patre currum Solis diligens cum exarasset dejectus in fluvium cum vestro orbem succendere.

Phaetontiades id' Heliades Sorores Phaetontis Dæ deplorantes fatum fratris sui in arbores conversæ ex quibus loco lachrymarum electrum fuit

Pharos

Pharos Insula Ægypti in qua fuit maxima turris navigantibus altucens.

Phlegeton fluvius infernalis

Phlegon unus equorum Solis

Pleiades 7 Stellæ pluviam denotantes.

Pluto p divitijs ponit

Policrates id ē felix qui annullum suum in mare jecit quem postea coquus ejus in pisce reperit hic tamen ab oronte Præfecto Darij Regis in patibulo suspensus.

Praxiteles optimus Statuarius

Priapus Deus hortorū

Prometheus qui ficta ex lato simulacra igne a Cœlo ablato animavit, unde iratus Jupiter hyemi cum fecit ad montem Cau casum ut Aegita pectus ejus roderet

Proserpina id ēq d mors

Protheus in varias formas transformari dicit.

Pirenei montes dicunt in Hyspania alti

Phithon magnus Serpens dicit quem suis sagittis Apollo interfecit

Q. Q. Q.

Quirinus colles dicit in urbe Romana

Quirites id est Romani

R R R

Radamantus et minois et eacus Judices Inferorum

Ramusia Dea vindicta

Renus fluvius in Italia

Rhyphei montes in Scithia a continuis ventis quā dicunt gr Dei Rhyphin significat id est q. Flo

Rhodanus fluvius in Gallia

Rhodope mons insignis

Rhodos Insula in mari Carpatico in qua fuit colossus septuaginta cubitorum 700

Rostra oratoria ex navi facta

S. S. S.

Sacer mons Jovi dicit

Sardanapalus Rex assiorū luxuriosissimus contra quem conjuravit arbactus Præfectus Medorum videns illum muliebri habitu inter mulieres versari.

Sarmata Populus Scithiæ

Saturnus Deus temporis dicit filios suos natos comedisse.

Scevola qui p salute Roma
na dextram sibi adussit.
Saturi Dij Sylvani
Scilla filia Regis Mega
rensis quam Glaucus Deus
marinus Deus adamavit d
cum illum spernaret circen
veneficam adijt ut illa in
amorem sui induceret Cir
ce aquam in qua se Scilla
lavare solebant Sic infecit
ut quam Imum se Scilla la
vare incepisset in monstru
versa habens sex capita et
12 pedes more canis latrans
reversa verò é grande sada
contra charybdem humana
effigiem efferens et collisi
one fluctuum representans
latratus canum
Semiramis Regina assi
riorum admirande muros cir
cumdedit Babylonem
Sequana fluvius Galliæ
Sybillæ fuerunt Propha
tissæ do Persica, Lybica
Delphica cumæa, Erythræa, et cumana.
Helges pontaica Phrygia Tybur
tina, Syrenes Pisces in
mari medium piscis me
dium hominis referen
tes dulcedine cantus na
vigantes sopiunt et in
terimunt contra quas
Ulysses cerâ aures obtu
vabit.
Syrius é Stella valde ardens
Sysyphus Sadum parta
re dicit in montem et
retro delabi circum illo
Sirtes loca in mari
periculosissima.
Socrates fuit Sapien
tissimus
Solon legum lator athe
niensis

J. J. J.

Tenarus id é infernus
Tantalus cum secreta
Deorum hominibus re
velasset poma dicit sem
per captare in fluvio
quæ ab illo fugiunt
Tartarus in infernus
dicit
Thisyphone furia
infernalis
Thetis Dea aquæ
Themis Dea Justitiæ
Thersites fuit turpis
Theseus athenensis
Regis filius ab Ariadna et Labyrintho edu
ctus fito
Thessalia Regio é
multa habens Veneficia
Triptolomeus frumen
ti Deus.

V V V

Vertumnus Deus vendendarum et emendarionum rerum

Vestales erant virgines quæ noctu diuq; Imperij Romani flammam nutriebant

Vesuvius mons ignitus in Campania.

Ulysses id. Sicophanta

Vulcanus Deus ignis primus Cyclopum qui fulmina cudunt

X X X

Xerxes qui mare dicit in seipse cathenas

Z Z Z

Zenxes Pictor egregius

Zoilus id. invidus et omnium mores reprehendens.

Zyphus e lapis ingentis ponderis magnus.

Iordanus dum pauperi in foro nil haberet quid dare Cattum dedit, quo interrogato sicut cinctum crucifixum.

Visus et librum Vt dare tempore ejus q. sacra visa e. V. B. manu puer. Iesu populo benedicere. qui pauperi dat Xto dat

Nota hic de Notatione Nominis quotuplex ꝺ R. Aplis
1mo quã proveniunt et interpretatione aliaꝝ
linguarum ⁊ auctorũ ut oz Ioannes gratiã Stepha
nus Coronam azata Comitatem
2do quã proveniunt ex vi illius nominis oz
Petrus Petram margarita unionem martyr
martem lucia Lucem
3tio et anagrammate qdo alicujus nomen alter
transformat ut oz Laverius vissadens casimi
rus casusprimus
4to qdo aliquod nomen nil explicat tum debet
illud reduci ad genus cujus sit nomen an qd ꝺet
et comprehendere ꝺt quatuor genera an apostoli
nomen an martyris an episcopi an evan
gelistæ
Modus componendi orationem anotatione ꝑ
ꝺt triplex 1mo qdo mihi aliquod nomen signifi
cet substantivum debeo tunc substantivi con
siderare adjuncta proprietates quam plurima quid illa res
faciat qualis et ubi et quando ut oz adam significat substantivum
adamas quid faciat adamas ornat lucet qualis et
splendidus illustris durus infractus ubi solet esse
in coronis annulis etc martinus martis lucia
lucem adjuncta martis et lucis stephanus coronam
adjuncta coronæ etc Petrus Petram adjuncta lu
pidis ꝺl acuminor et aramus gradus capitolia fu
unt honoris etc Martinus martis quia provocatus
ad certamen amoris
2do qdo vero aliquod nomen significet adjectivum tunc

1mo quã explicant ⁊ substantivum ꝑ
adjectivum ꝺbo quod ille fuit an apostolus an martyr an Pon
tifex an doctor etc

debeo illud adjectivum debeo vertere p conjugata vg clara clarus Felicianus Felix alexander magnus chrisostomus anreus augustinus augustus andreas portis hoc p varias partes orationis vg Florianus Floridus potest illud adjectivum verti in substantivum et et substantivo fuere verbum participium adverbium vg flos floreo florens florida florentia etiam p comparativum superlativum florentior florentissimus si nomen vertat p casus si verbum p tempora vg constantia constantiam constat constans constanter p punctiam adjecere contraria constans fragilis vg dicimus hodie constantiam attentum et ipso constantis nomine
nicmoglismy bgds niestatecsni
w affekcie gdysmy od twego dnienia Statecsnemi Stabsiq. to volum prsydarzyci abi ci sam pe Statecsna sprzyjata fortuna gniestatecsne fortuny dolo niechaycei w prozach Statecsne zatosy mete
Sto qdo nihil significat neq substantivum neq adjectivum tunc debeo considerare quid illud nomen fuit si martyr p adjuncta martyris si apostolus p Lucas adjuncta Apostoli si evangelista si Doctor
Differt a conjugatis qa conjugata p varios modos et tempora p varias partes orationis amplificat notatio nominis vero amplificat

& proprietates illius vocis quam mihi illud
nomen significat

A. M. D. G. B. V. Honorem

Templum Narrationis I

Sekną industrią Agizialaus król Lacedemoński nie liczne rycerstwa swoie na wielkie Perskie Woyska animował y do mężney potyczki zachęcił na rzecz swoiey to słowo Victoria wyraziwszy y bydlęcą wątrobę z ktorey żołnierze wiego o Sukcessie bitwy według zwyczaiu Pogańskiego wróżbi czekali. Sam w rękę wziąwszy y tak ślicznie z wyrażone litery na nią trzewach się też bydlęcych wyiaźniły toć litera one z słowem zwycięstwo Rycerstwa przeznaczone y tak rożnemi znaki ukazana Victoria była nadziei pewną wygrany w nich wmowił y tak małe Lacedemońskie Woysko trzykroć stotysięczny triumfy y wiktorye sławy Hetmana swego dowcipem odnieśli Solomonowe kamieniem mądrey męzney Hetmana radzenie iak wielkie rycerstwa pokonałem do wielkiego zwycięstwa pomaga.

Eadem Latine

Declaro ingenio Agyrilaus Rex Lacedemoniq exiguas suor copias adversus grandes Persar exercitu erexit et ad ferè conflictu accendit dextera sua hac voce Victoria impressa animum animantis equo (amore ethnico) exitii ales equs de successu victoriæ Augurio stolæ abortum ea dem prendit manu tantum compressit dorce

impssa palmo litera discriby em illis exprimerent Tum
a Achilla cũ verbo Victoria primoriby lxeratũs ostenta
tando Istantissimã eis psuasit victoriã eõ pactõ modica
Lacedemoniũ Exercity trecentis persar millibꝫ fusis fugatisq
memorabile posthumis elatiby triũphũ et gloria ducis ſt
sui industria reportauit Documento ingeniosũ Sapientis
Ducis Inventu bellica fortitudine pbato sibi militi quan-
ti ad victoriã sit momenti

Exemplum. ALEXANDRI II
Instabilis fortuna manet.

Nicolaus Siedzieniu do Nayp[ar]dziey potrzeba rawskiey. Kyg
dzi bierze przeciwko Stryiowi Stryiowi woyne podnosy
ny niemało wygrał ale y tamemu Assyger zwyciężył wiarol
Arcusa Jakie krola Lydyskiego zaś swoiowawszy a Cy-
cieńskiego y woyskio iego zarowawszy drugiraz wiarol Lom de
zwyciężonego gastemy skarał tak mu w tych okalgach
srodkiem Mayo Lecz gdy go Nayp[ar]dziey przeciwko Ko
lowey Jemirze potrzebował Nayp[ar]dziey go rawskie. Albo-
wiem ta zaiadła o śmierć Cyrusowskiego ie bitwy wygra-
wszy y Cyrusa poymawszy nad Arcusa głowę iego na
miedziey przynicsiony wiegoż krwią zanurzony temi
się słowy pastwił. Jakoż ty krwi ludzkiey ztopragniony
pierwey niż Cyrus syna mego przelawszy y moiey pra
gnął.

Eadem. ALIVS

Fortuna diuersis minime nos ut nos maxime indigemus
plurimis decipimur. Cyrus Persar Rex contra Assyage
Patrem insulto exercitu motisq copijs ut tantam

victoria

ne Sett Armor quovis dato Successu limites Regni nostri pacta
Religione tuti Candarent Occurrendo his qui vitb Solennis ad Sacram 253
Regiam majestatem vestram Vigilantissimi Primatis Regni epistola.
Ast cum Secy rei Momenta Processisse videam Suscipiet Sacra Ri
M: vestra cum iterata ejusd eminentissimi Primatis Sollicitatione
nostraq quoq Minoso Statq sincera debito munere et Servando pacto
Interpellatione quatenq Animum Reip: sic probata et nuperis Suspensis
Comitiis Servanda cum S: R: M: vestra tranquillitati publicae devota Stra-
rias eludendo actiones infringere nolit quo solo mutuae pacis Tractati am
mor Stabit Sanctae Regni vicissi Religionis cultui erga pacta ac
reby hostis bangllis Successu Armor Suor et limitib Reip: n'ming
p mitte Rejustae Executurae De reliquo S: R Capita devotissima in
clinatq obsequia Varsaviae 9 Augusti 1721

Sa: R: M: vestrae humillimi et addictissimi

Moderni Styli exempla ex libro Patris Wituskowski cui titulus Stylus
gij Assumere portas
in varia Materia Indene onerosa Prefine reddo Adsilld ge mittla
vem a normae epistolar quae in libro Mowa Polski appellato
Inveniunt q coronide n'tae exempla q potis q veteri Confidentiae tes-
timonio Usque Poloni in Suos Reges Jurabant Adjecta habe

Jmci Pana Filippa Wołuchiego Kasztelana Bra
skiego Starosty Bałdomskiego. Dworzanina Jmci Pana Zygmon
ta XII

Kuiasnieyszy Mitosciwy Serdu

Panie dobrane moy Mitosciwy.

Służby Swe y Rliwe Zalecam pilnie w Łaskach Jmci Jmcion
Podkomorzy Nawski Brat moy rodzony Mosciwe Zdrowy y wszystkich na
dtarego po mnie z naszym Nawskim Woiewodzestwie niemal y me
rzedni Wiernaz radat Jmci Panie mi Sasiada Stysz iako Bogu
rad Slazy y mituis z serca bodzieg iesz de pis Nieboz Stysz
Oyca Swego Kiedy Jego mie tak Usk Mi Wilotaw a kiegonty diabla

Ja sis gloriosy avitis trzebaby Wpanu nieiednego winprowac Imienia iednak
dzisieysze Christusa Imie vice nnis implet Wpanu zyczy aby to Imie vicennis
implet Wpanu fortunnie da Bog Imiony sukcesow zadaiacem byto.

Festus Epiphanies sive Epistolares ad Regem: Laetiones. Trium Regum.

Przychodzących dzis trzech Krolow zdalekiey krainy Wpanu winszuie przy ob
prekacyi aby Christus Pan zlotem tym ktore z Wschodu tych monarchow odbiera
Wpanu przy długoletnim zdrowiu z zloty fortuny y zlotemi Nasy hoynie udaro:
wat.

2dus

Powinny Wpanu dnia dzisieyszego plynosy hołd przyiacielski affekt y Sy
czeby Imia ta ktory nowo narodzony Pan z Wyssu Krolewskiego odbiera iako
każdemu nieprzyiazda iest respsowaniu tak fortunne y zdrowie Wpana nienaru
szony y zawsze caly konserwowat.

3tius

Przy Braterskiey zyczliwosci Trzech krolow Wpanu winszuie a oraz zyczy wscho
dnich przychodzących krain Monarchowie południowy zawsze in auge Wpana
sporzadzily fortune.

4tus

Dzisieysi Monarchowie swoiemi przednowym krolem za przykładem dawa
mi Wpanu przy powinszowaniu zyczy aczeby ta gwiazda ktora ich prowadziła
Wpanu do wszelkich preminencyi y godności była przewodnikiem.

5tus.

Zdalekich krayow Panow przychodzących winszuie Wpanu y Bratu zyczy aby iuż
niedaleka ale przytomna zawsze Wpanu przy długoletnim zdrowiu sprzyiała fortuna.

Festus Epiphanies sive Epistolares ad Regem Laones Paschales.

Gratulatorius

Przy powinszowaniu festu dzisieyszego Wpanu zyczy aby przy pozwalonym Sepul
chri gloriosi kamieniu Caly Dom Wpana sentiat revolutu Lapide to iest aby
wszystkie nieszczęsne ustąpiły revolucye et q.d gravat aby wszech mocna przy
swym z martwych wstaniu odwalitaryke.

Festivus

Dzielna zyczliwosc Wpana gdy mi revolvit Lapide tak rozumiem z wszech
mocney ręki Bozkiey y ust przyiacielskich iak z dobrey ręki skutek odbiorę
podobnymi zawsze sposobem Wpanu zyczę aby ani fortunna ani poomyślnie powo
dzenie.

powodzenia Wpanu nieszły iak z kamienia owszem Sepulchrale Saxo niech Bog oddali w szystkie odwersa od Domu Wpana.

GRATULATORIUS.

Wybratensis do Wpana z Wesołym Alleluia aby go nie szły obumarłym z Chrystusem szczęśliwości Wpanu powinszować wsze życzenie y życzy aby to boumarłych wszelkich niegodnieney fortuny padłych zmartwychwstaniem.

RESPONSORIUS.

Iakbym ozył tak mi wesołe zyski Wpana przymuj Alleluia którego y da vicinis Wpanu winszuje y orac życzy aby zawsze kiem było wszelkim pociechom y następującym takim uroczystościom.

GRATULATORIUS.

Przy uroczystym z martwych wstaiącego P. wschodzie oto sole stawam w progach Wpi: który orientis adoro Wpanu zaś życzy aby przed iego wrotami fortuna splendory iak słońce zaiaśniała zawsze burzliwych przygod chmury odpędzieiąc.

RESPONSORIUS

Wiele splendorow i sama osobai afekcya Wpi: dniowi dzisieyszemu i mnie przyniosła zaczym wzaiemnie życzy pretractione celestium radiorum wszystkie splendory na osobę Wpana obracaiąc.

GRATULATORIUS.

O dostawienia wielkiey nocy a raczey dnia iak nayweselszego należy powinny Wpi: affekt ozpuszczam nie każe wsze winszuje Wpi: tego który z martwych wstaniem Pańskim Chrystus dziś przyniosł pokoiu życzę aby o pod obnych bez zachodu dni Wpi: mogł sobie liczyć odtąd aby s Wpan od tego iednego zawsze miał dzień dobry.

RESPONSORIUS

Dzień to u mnie wielki nie wielkanoc który życzliwość Wpi: prawie gorącego affektu et meritis przynosi za który sole dariora niech Bog nayważnieyszy przy dniach wszystkich Wpi: użycza Seculo.

GRATULATORIUS

Powszechnego classicum Alleluia winszuje Wpanu i życzę aby nie znadne Wpano w domu obiia tylko niech wszelkie infaustos sonos odali od sukcesow Wpana na co ia vocalem animum Wpanu przydaie.

RESPONSORIUS.

Do iednego oglosu dzis uroczystego należymy wszyscy tylko ze widzę Wpan szczególnym imperdiesi affektem to powszechne classicum przyimuie iako animi concentus Wpanu uniżenie dzisiąc a za tem los sandi i kolektimanu życzliwości moiey reflecto in sorte Wpana.

GRATULATORIUS.

Należy osobliwie z moiey strony dzisieysze Alleluia Wpanu które ani mi tą pora wiarą y wszystkie anni auguria onemu z intimes Pecor.

RESPONSORIUS

Responsorius.

Tyczliwa W.Pana interpelacya za tą mnie Ludzi Swemu powszechne Alleluia w te-
-dyne W.Pana zamienia się uniżenie dziękuię, wywiązacsię z Tyczliwości moiey W.P.
mości tym niemogę tylko wszystkie fortunne omina in augurando W.Panu

Versus.

Przy wielkiey nocy wielkich dni Tycie W.Panu Sine nube dies aby do proporcyi
Tyczliwości moiey wszystkie odtąd lata Sereno sole excurrant W.Panu

Versus.

Pawnemi Sychpei W.Pana alem dzisia Spomniste gdy ią W.M.Pan publica Litera
Ltąd dzis przytymuię Braterskie W.M.Pana applauzem y za Pawiem na obrebie samego
obrobie W.M.Pana Tycie Swe szczodam vota, aby Sine umbra felicitatis wdomu resi
dowała fortuna.

Gratulatorius.

Powszechna Swiata radość do tego mnię Stymuluię Ktory y bez tąd ennepen
dere winienem W.M.Pana więc in solvo uto dyptym applauzem obligmoy
in vota W.M.Pana Laciągam in dilygentias dnia tego Swiata

Responsorius

Moia była intencya dzis oso bliwie Swiadczyć singulari affektu mego
o W.M.Panu, ale Le mnie prdvenit Tycie Swoie W.M.Pana, przyplacaiąc W.M.Panu tym
Stebem, y Tycie, aby dnia tego tryumphalter w Domu W.M.Pana deducet tak
nayprzedsze fortuny.

Gratulatorius.

Ogłoszone Alleluia powtarza W.M.Panu przydaiąc interpretę Tyczliwości mo
iey, aby ten Chrześciański ogłoszenie Laurze w domu W.M.Pana y za sobą
Phalangiem Tyczliwości sprowadził.

Responsorius

Jeszcze iest kontento y moiey Cnu W.M.Pana Tyczliwości inaczey bowiem
respondere nie mogę ad Equalitem Paski W.M.Pana tylko Swiętym ogło
szeniem intencyę wendo, aby ogłoszone Alleluia, teraźnieysze Domu W.M.Pana
amowcza a wszystkie hilarie na tą oncyssa sprowadziło.

Gratulatorius

Primitias wesołego Alleluia wnisiuię W.M.Panu Stolę Tycie Tyczliwe aby animo
W.M.Pana Statecznie indonet gaudium.

Responsorius

Odbieram iako oraculum, aliasna tym oniczym W.M.Pan apprehenduię
ą tes Same o Starsze obowiązuię aby in augurem Sorte W.M.Pana pomyślne
pociechy.

Impetą Familiares Sive Epistolares ad Gratulacyą

Pentecostes

Lubo nigdy nie gasta, owszem y nie Stygła moia Ieu Wmtanu Zyczliwosc
Dzis iednak Niebieskim ducha Swiętego rozpalona płomieniem accendit
animus, aby przy ucisku nosci moiey Wm Panu Zyczyć niech Surtum Laus Deo
y Zdrowie dobre idlie nunquid decorus talis dictor ogniowi przypisat.

RESPONSORIUS.

Semi dzis wszystkiemi Zyczkami ktorych dzis y gotowom Apostolskim y Ser-
cem przyiacielskim użyczaią Niebo Wtanu dzisiuię życzyć w taiemnicie aby
tez liczki dosć głosne, Wtana Pana Nasz głosniey szą uczynity wszelką w Dom
Wtana w mowity fortuny. GRATULATORIUS.

Dzis Niebo darow Swych użyła ie zadar nay większy Wtanu Zyczliwosć moie
gdziekolwiek influencye y z dowcipem dobrym y licznemi przyiacielmi
udarowała.

RESPONSORIUS

Niewiem Słupbym miał tak Zacne y drogie Wtanu odwdzięczyć daruzizny y
uslugi wiem że ina Rey niemogę tylko podobny Zyczliwosciq y Siebie Samego
za usługi przyiacielskie oddawszy teraz Zas Zyczę aby te niebieskie ognie in
extinguibiles ku Szczęściu y Zdrowiu Wt. zawsze przyswiecały y Swie-
tnemi dasniały honorami GRATULATORIUS.

Toregom zawsze był pewien Seruoru Zyczliwosci teraz mnie Sama Zy-
czliwosć Stimuluie y pryspadaiących z nieba ogniach ad gratitudinem
accendit abym Swięta dzisieyszego Wtana zagrzał ustug

RESPONSORIUS

ubom zawsze doznawał wymownej Wtana Zyczliwosci y affektu ani
motinga ex calamo dzis iednak osobliwie kiedy mi Stlinguis uro-
Szystkie Wt dzisieyszey winszuiesz w rekompens tey taski zadaspire-
iacey własny oddaie ięzyk ktory na pochwały Wtana posw ięcony
Zyczę aby ten wymowny Orator łaskami Duch Swięty Wtana Pana
drobnowemi Szczodrobliwemi ubogacił darami.

IMPETUS IAMIZIANUS S. EPISTOLAM AD GRA
TULATIONEM CUIUSLIBET PATRONI

GRATULATORIUS

Niemym innym tylko szczerym życzliwości moiey affektem wigore affektem wiary W. Pana na wigżanie zas indissolubile amicitiae mane ofiarnie tym sie bede W. Pana na zasie obligacye usługi

RESPONSORIUS

Twig rates mi W. Ty serce pusta Twoig życzliwości tak że nieumiem facundissime affectu odpowiedzieć wiec to tylko mowie co mi przychilność dyktuie ze rad ktorg mi Twiadczysz takg zawszy się W. Panu wzwigzywać &c.

GRATULATORIUS

Dwoiakich by Imion mi winszować potrzeba naprzod od zacnych Antenatow mnibg cui sis gloriosus civitis, a potym wielkiego tego ktorego W. Pana Swiętg Patron użyczył Imienia i zig życzliwości abg to imie wielkie fortunnych Imion i wielu innych godnych cnotow W. Pana przymnieło.

RESPONSORIUS

To imieniu Patrona mego ta u mnie nayswiętsza nominacya zwaci się życzliwym W. Sługo niech wzaiem moy Patron osob W. wielkim obdarzy Imieniem ktore zacne merita wyiaggaig iako tego ktory mnie nostri mensura implet.

GRATULATORIUS

Z wgodney W. Pana osobie nie same tylko Imie ale i dzielne Patrona merita kupatruiąc dla tego z życzliwości Braterskiey W. Panu życzę abys post tot fera fata tam się dostał gdzie S. Patron W. Pana opiekuna iako fidelissimus nuncius et mentor cum sodale

RESPONSORIUS

Wprawdzie trzebaby miec co więcey procz Imienia Patrona mego według W. życzliwości ale darmo gdy u mnie tylko nn Heredium habeo comicdnale affekt W. Pana braterski przypisuię to chiba suffragantibus W. meritis Patrona S. sprawi interessya

GRATULATORIUS

Dzien na Mszę Patrona S. naznaczony niechay oraz dniem będzie życzliwości przyiacielskiey z ktorych ia teraz W. Panu przyszłych y podobnych dzie sięy szczęśliwych życzę

RESPONSORIUS

Nierad w wodę przy festum Patrona mego odebrałem życzliwość W. Pana ale quod in anno Chordi et momenta tyle mi W. Pan Swiadczył affectu za ktory chiba ten sam ktorego imie nosze W. Panu godzien odwdzięczyć a co iemuż supplikowac &c.

GRATULAO REGIMUSK SANCTISS

Te Dziewie Pana wielkim smutkiem wielkim smutkiem serce moie zarazem
chociaż do wszystkich tey korony Synow calamitas et luctu nalezat. Iednak com-
municatq patrid civibq dolor Polgi rodney utrapieniu memu nie ustąpił, ba-
Temsię by w grubą zatokę Oyczyzny ciemne parki nie ubrały więc dziedy teraz Pan.
incolumem w dalszey niemocy odbieramy współczuią nas wszystkich wesołość
z tego prawości wszystkich absentio smutki iak nayduższą Pana ięgo zdro-
wia indolatia cyllowych sobie

Impetus & Fragmenta ad Epistolas Gratulatorias.

Auspicijo felix totus hic annus eat
Omnis honor cuncti veniat ad limina fasces
Egregios invitant omnia mores
Contigit emerito qui tibi nup honor
Nomina & avu refert animo gestuq parente
Oscidere dextra edite si habebat luna v Stella p Stemmate
Magnos tribuerunt sidera partus
Pelelaros Lechia nepotes
Formavit bultq multu et patre decores
Progenie clara terris partitq et astris cu filij nascij alio mortuo
Vivat in longu generosq infans.
Crescat in mores mores patrios avumq Ducis filio
Sentit adoratos galeas nedituq ferocem vagitu Lituis
Fas sit emittere promittere patrisq tantus erit
Crescat puer patrem Suis virtutibq eque
Non possu tibi velle ming aut fingere majus
Nec Lechia quaras Sors tibi qualis erit
Non terret cunabula n degener infans
Horatia plex tota acies
Hac gloria patr heredes genuisse pares
Semp honos nng tuus laudesq manebunt
Fortuna e pater ipse tua
Fortuna memore te decet ee med

Fugiente Sequit honor

IMPETUS INVIGILATORII PRONUNTIIS

Mynitaby krzywdy moiey przeciwko W Panu obserwacyi i tey że ktorą zawsze przeciwko W Panu sobie miałem taską, kiedybym z pokiem cieckąs swoią y Domu W: niemiałsię odezwać, Jak albowiem natura comparavit ze wszystkie ppera z temi mieli o ktorych tasę naywięcey rozumiemy a ia prawdy nie narussę kiedy przyznam że nikogo nad W Pana niemogę pferre więc śmiele donoszę via domosci W: że corkę moią obiecał w Stan małżeński Jmp N ktory akt aby z prezencyą swoiey osoby y Dom y gospodarza przyzdobić raczył uniżenie prosze Skłoniwszy Jmp Pan N Serce swe przeciwko mnie Rudze swemu obiecałmi Corkę swoią w dożywotnią nierozdzielney przyiaźni komitiwę ktory akt iż tego wzięcia abym iako onaydostatnieyszych Jchmciow przyiaciół Panoł kompassyach W Pana upraszam abyś Sam na postrzeg z tych listowych przykładów raczył gdzie nieo chotnego Siebie Nękaiącego W Pan znaydziesz i gotowego Sobie odsłużyć

Już taski boskiey desideria i vota moie ktorych do tych czas na rozne chwiały strony ad metę Sobie zamierzoney przyszły iuzem dosiem dawno Sobie vita et felicitas Socii z rąku Jmp N odebrał przyiaciela tego mi iestesta ad complementu teraznieyszey fortuny niedostawa abyś mi W Pan zzyczyłey swoiey taski tey wesołości dopomoc uniżenie upraszam abyś W: raczył dać mu sobie tak Ktorey prozbie moiey przeciwne obices uprzątnowszy

Serca kierującą wolą Boską z przeyrzenia Swego pasła do serca mego ze za Instanego ludzi zacnych corkę swoią w Stan małżeński obiecałem Jmci P a ten zawsze uznawał taską W Pana niepowątpiewam że i teraz nie ten Akt kilka godzin żałować niebędzie ktore w życzliwych przyiaciół Stanieniu kompaniach inam wspolnego weselia dopomoze i oświadczy taską wspolnie z nami mi zapoczątkowanie takieyże okazyi Sobie odsługowac gotowa.

Jeszcze się żeby Panie iako powinnego nie iaka długa leges amicitiæ domagaią aby Pana wszystkie ppera były amicæ communia, więc to trzymam pod W Panu iako od dawnym przyiacielu ze tey fortunie moiey ktorey w Domu Jmci Pana bioręc Jmć Panno Kochaiąca chciał participo

tak

tak wesołego festu z łaski Swoiey do pomnożenia do pomnożony ze niewiele
na tendas cokolwiek do tey przyiacielskiey usługi W. Pana remoram zastawiło

Po wielu moich kamystach ktorem sobie ignarą do Serq vespchate
w głowie dosyć anxie knowat do postanowienia stateczney przyszło po
przystugach by sypnie przeniuserssie od Marsa do Junony do woyny
do gos podarstwa ex arena na kobiercei dzieq y misię iuż dobrze osły in
pulvere Martio odarszy przydzie Thedis Hymeneż przyswiecaią upan
tryzem iuż sobie przyiaciela w Domu godnym Imć N wiedzqc coby
brze napisano Sivis nubere nube pari rzekli. Iuż ktorym dzieq w stanie
matrenskim bene disparibq wszystkich disgustow ansa, indegnalitas albo
urodzenia albo imienia wiec wiele sobie tamta strona ponas obiecuie
ziadu odrzuconego spodziewaiąc się iuż bardziey ad emulatone alte Succinxit
nam byłeż n' humili cothurno stanąc potrzeba że zaż W. Pan miedzy Ichcia
sii krewnemi iestes magni pdicamenti ieden odkleiwam W. Pana inter
Deos conjugales toiest miedzy nayswietnieyszemi i mnie naymnieyszemi gosciami

Kowna domu mego pociecha tak na incrementu patrzyć iako i nazwiskanq
fot posterittes wiec daiąc Cokq moiq Jego M. Panu z obuyga tego dochodzq
termino w dzyedzictwo oddaiąc przyiaźń, uprzeiam W. Pana z przyiaźń
maximo abys in partę Solacij przybyć raczył

Sospitego w domu moim fortuny vrnaiąc toiest Imć Pana ktoremu w odzywa
nią przyiaźń corkę moią przybiecał W. Pana na ten Mas drodzi o kon
sens braterskiey przezemnie abys mi tak fortunney godziny do pomoc raczył
q. N. Miesiąca N.

Podpisaną woła moie iuż tandem dorzuty a bo alto swoy termin bierz ktore
ia zakonsensem niebau w Domu Imć Pana N. do skutku mam przyiesz
dnia N. q. więcemi łaski W. Pana w tym ornamentu powagą swoią uchy
nić mogąc y prosiam W. Pana abym się wymowic nieschciał

Nie wymowisz misię rozumiem W. Pan z tey funkcyi, na ktorą upraszam W.
mość toiest abys przybyć raczył na dzień N. ktorego ia obranego z nieba vita
socia znamu w Domu Imć N. odbierać przydzie W. więcey z Mirzych kto
rych ia affekty i vdzięczność zabieram na odsłużenie pokazanych W. łask

Sługa

dwitnych Panstw Swiech na Spokoyne librowanie Stanu Szczęśliwości
ze poddaniego wpowinnym nieuchybieniu posłuszeństwie y on ustawnie
walby Swoim poddanym rownie z swoim pokładał dostateczne toc ieżeli dzisia
nasza Rzeczpospolita Oyczyzna ma Za co dziękować Bogu że nam takowego racz monarchy
dał ktory wszystkie natym swe osiągnienia conatu iakoby y ponadstawia augere
et avertere zwykł na każdym placu efficacitet zdolnym był. Carolem Stanis
innumerabilibus dzieła męstwa y odwagi. Ktorego fides fama y testimonia
z takich sił y impetow nieprzyiacielskich tropiąc do nog Ich M rzucone
w piorach y szyszakach tureckich inventia pokazują Stanisławie
tegoż korony Szczęśliwie rozszerzonej Monarchi Moskiewskiej nieco inszego zpo
dziwienia świata powiadać będzie tylko nieśmiertelna miłość ku tego 98
Synowi Ich M godnie ową Spernit amor sola contenta amore pago
zbożna Antiquitas olim statuebat wota miłości y tęsknienia Ich M
przeto stąd szczęśliwie wojowali doznali zelżą zbożnego Nieprzyiaciela
doznali złota uczynowanego łaskawie y doznawaią. Ale Synowie inszego do
brodzieystwa o tych dziatkach Solomonowych imperatorskich maią jeżeli nie
samą tylko wdzięczność, z ktorej toż ze Ich M uznawaią, y oddawaią
sobie Rzeczpospolitą to rolnictwo res beneficia nieznaczny mieć bądź
zes racky [illegible] owego depositu dziedzictwa radzym by stąd Stwo-
rzenia prawa obowiązuią Ich M przyswyczaienia dobrego zdrowia dob
go fortunnego Panowania, ktorą Ich M dzieci obserwancią nale
żytą dobrodzieystwom ich wdzięcznością z stałą oddanością dutka
Syn: affekcie ufnością ta sama to dzieci Panskich cnotliwych rodzice
i wiernissimi Ich M przymowaią racky upewniaią że starać się o to będzie
aby ieżeliby nay mniejsza przeciw dobrotliwej Ich M Naturze
w sercach Synich Suspicye nayowsze oney pewity wątpliwość aby wszystko to
sobie o Ich M co się godzi Miłującym Synom potężnym Ojcu chcie
cowali więcej ieszcze do pogłębowania ich ku ktorej dziatka prawie nie
przyiaciołka do złota kupowanym przywykła garnemy.

PRATT

LINNÆ

Luos in hoc Polonæ libertis comitia ad solid tuæ Majestatis circumstantias addesha
bitæ[?] nuncios loctiæ[?] ereditæ[?] ejus Regis Serenissimæ [illegible] nec aliunde
nostros pectus insedit animis voluptas [illegible] Sceptris Joan. Sanctissi.
Cyciæ in hanc vero n certiga spungit q si n in soati sani impio depsi
at incolumitas coronata. Ista pacto adamantina nigror basis erec
solide stabilis cor felicitas ha modica scapsa. Servant inspida du alli
mundo bonq Principes necessitatis nec fortunæ tali obnoxiq observ ejus
ternæ fortuna dicens ut et Principibus vires alternant nec civibus imp
q corpq. Q nisi mens Regi animat alibi cestig subigi q ubi capitis
picula tenuere n postrema ergo Regni felicitas Principis incolumitas
Caput Regnis columen é si in Romano tanta solio valentè sceptra
novarint qui vita cibibq et Patriæ inspirent. hinc ut nihil ubiq amplis
mo huic bonis nihil Patriæ involis potiq q Solq Principis. Via necessitu
rione q q apit scatebra gaudior et sanctor quæsati calamitatibq Impi
nates, quæ tua Majestatis humanas tato in it n imbecillis pot tuæ qua
et se jas felicitq incit si satisfacente libere ubi autè locu tua felicitas
auspicio ens de felicia comicior exitu, n invitus pbunt Augustus quis
pe Regis in columi mens ubq una quæ modo a tipso respersi de beat
hic ens accolan are licuit q suo Roma Principi: Salva Reipi quia salvq
Imperator nec difficile salvo it voluntq Principi subditi, quæ et ex se
et pse parata parant. ad te ruentis Patriæ sceptris donec tua ad stirna
quæ suffragia cursq Patriæ subeè sibi gratulata, quæ felicia et civis Patriæ
Regis Cæsarq. fortunæ affinè Cæli beneficio accepiq. nec enim hoc
minimo reponchis tuos si quando Imperatori, Patriæ Civi dent Sidera: Cui
enim melius regimen pondq libeat in cubet q Syo Patriæ Cæli atlanti,
o Magno a Stirpe Salut Parcina Pares anchises. Hæc demum data tui
Principe reflorant quæ vepres Regno tunc id te parturiit ut te solio pare
effudit anima. nec cuspicere cepit q in te suffragia Patriæ ospiva
vit

Alocis Intrinsecis libertas Laudat

Definitio
Enumeratio
Similia
Testis
Exempla
Adjuncta
Antece
Conse
Causa
Effectus
Comparat
Prodest
Rumores
Fabulae
Testimo:

Libertate animae Polonae felicitatis Pupilla Lechici Sceptri Plardo Regni.
Polona libertas e maximae Senatus Ornamenta nobilitatis columen
herou ptiu populor Spes
Libertas pupilla e minimi vulneris impatiens flos e langvet si Apibus
Ferrea Serbitus qtiu dat libertati aurea
Quanta obe Monarchia tanta libertas Dest Poloniae
Quanta Polonae libertatis Majestas cui ipsos Reges Subjectos habet Impa-
tores imperat regit Solia o Polona libertas Regina Regu e
Tollite Libertate Quiritis Coloniae eligovis e vox publica matat
Heroum Sangvis tmq Aurea libertatis fons e vulnera Heroica vena St
unde Aut liber esse jubet
Securitas Polonor parta e libertatis Aurea illi debemq qd
colla extra jugu extra cathenas manu lingvae extra annalu habeamq
Sine juvat Majore sit Poloniae qtiu a ferro qab Aurea libertate
Per Locos Exmin: in Laude Libertatis elaborari
Libet expendere minima libertatis Jactura qt quantaq Sempimpensis debi
menta includit
Pala e nihil toto orbe qtiosiq ee libertate Aurea Nihil vocaliq voce
libera
Quo loco Poloni libertate habeant Sine licet ex lege qua Regibq
Simul fide Romana Simul libertate comendat
Libertate nemo bonq nisi cu anima Simul amittat

Quid q Patriae amor dictat e faciendu Major S Hppoo Bacchor.
Quomodo Patriae inficiato existenti q libet et omni modo Sucurrere
Quo Deo Laud quod amor Patriae dictat e faciendu Ratio majoris Laudi pietas
exigit Confirmes a comparatione pietatis in matrem Cicinus cuyognoscit naturae
quae unicuiq bono et i omnibus ad spicere singuli ex pietate obligamur multo magis
Deo communis omnium Cm matrid nostrae Matri Patriae Stare tenemur a qua cuyaq lubet
Prosperitas Mater ht q bonora et fortunar Secunditis et integritis, ht Sumpt
Ubi phenema infestos quae hactenq shasti pn principatoni Apparitione Laudq a

Sic stabilita ratione majoris ad minorē descendēs. Sed hoc tem
in exemplo alicubi Occurrendū Patrie amor dictat Assumptio Minor
Sed subito itidē Se insinuas A contrario dispensat Occurrendum minime qua
contrariā scilicet nō Occurrere nō amor Patrie dictat Quia hostē adnos
tendentē nō Occurrere & Salū ac limites Patrie venire permittere. Sed Salus
ac limites Patrie hostē venire permittere & Patriā nō leui periculo exponē
quia & ejus viscera & hostili ferro et igni proxime subjicere Ergo
ergo & Succurrendū Patrie Quodquid
Amplificatio hujus Sententiæ hostis intra viscera regni insinuantis se & Occurrendū
Nichil za nych do tego nie mamy inszitamentow Zadnych illicyą y necessitacyi Samo to
oleny dyktuie instinkt abysmy cokolwiek mitedy ogłszny inimice w Dzier
rym y nocnym uśiłowaniem Bathiem y mieszkaniem nie przetomany ne
pelnili Zadna nam Duszność nie przebytata tam bycnema lig y ter
respekt Cudzoziemcow Jeneito pierwszy samo w nas natura zakłada
Samey to Matki recti Magistrū conceptem od wszystkich wiekow y
nowe Zgodnie akceptowane od wszystkich narodow inviolate
hewane wszystkiego Stworzenia Swiata Suffragio comprobowane. Ze
cokolwiek wilosci ogłszny dyktuie ruch wszystkie industrie to zgi
na tchnienie Samo Splendorac y natchnienie mamy nie z Gwiazdami wszy
stkiemi Kometami Rzymskiemi Decembrami Horatiuszami
Scabratami y innemi typu podobnemi w lata Zaszli nie z Annibalem
Dziewięcią letnim nie z Themistoklesē albo wielkim macedonem
w Dziecinstwie Lecz Samym zagrzaniem Gwiazdy natchnieniem wszy

FLUMINA POLONÆ ELOQUENTIÆ

Non nullis Oratorum Fontibus

Ad Modernum Styli exigendi Litum

EXEMPLUM

Majori Dei Gloriæ Coronatæ

Leopoli in Scholis S.J.

Anno quo Deus Vasi immundi Plagis infuxit

M.DCC.XXIX

PRÆFATIO

Ad Polonos Cives

Athenas veteres agere in arce Eruditas Juvenes Lectio[nis] ergo & Thetide Pallas n[ec] Stygijs Oratorijs vos imergat Fluminibus & sed lati multo gloriosi fietis candidati. Herculem inermis si adhuc agitis infantes hos Historiæ n[ec] angues i fasciis I illos, quos virga Mercurij refert, arripite Serpentes et docto labore edidit alios Sicri Polonos nasci decet Cives

prolatæ fontes hiberæ eloquentiæ & doctam puritiam in arena ludere literaria. Ebesit exemplum & Patrocinium novi Saeculi vigennensis Rhetor S. Stanislaus Kostka, qui Thaumaturgus & int Sanctos ita ad miraculum nos docebit eloquentiæ si ad majorem Dei Gloriam eruditio Passu & tidentibus stude sapientiæ Mat Virgo Immaculata & cepta benedicat.

Polonæ famundia tota & episcopalis Scriptis & electis orationibus, pide hanc ut Faulius Ingenia comprehendat in capita dividio.

Caput Primum

De Epistolis

Nomine Epistolæ communiter intelligi Sermo absentis ad absentem quasi absentem

Epistola Ordinario modo Scripta partes has: habet ordium in quo & exordiatio affectus & petitio mutui amoris & circumstantiam materiæ officiosa amici Compellatio

Propositio & ipsa res de qua Scribi Sive materia literarum

Confirmatio & ratio probationis una & plures prout res exigit

Conclusio & insinuatio tui affectus & amici & petitio amicabilis memoriæ & protestatio mutui affectus apta tamen circumstantiæ Epistolæ

Sciendum & quod dem & alia partes Epistolæ & quotatio hoc & responsio ad rationes oppositas ratio rationis Narratio Sive descriptio historica rei alicuius & & quotationibus omittuntur Epistolis.

Fragmenta Epistolis Servientia

Nomen amicitiæ Barbara corda movet.
Versus amor nullum novit habere modum
Nihil nisi amici nec & ore meo
Magnus amoris amor nulla elegitis & loquax.

Quo magis & ast flam magis effluat ignis ameris
Non latet haustq amor, Dat satum prata medullis & multq ast ignorandit
Quam fatiles irati verbo mutamq amores
Nemo sibi satis & eget amicus amico
Errato nec & una fide moraq amor
Effice me gratijs Tempus & omne tuum
Et quo n. possum corpore mente Favor
Ultra pmissum tempq ast & quidvor
Utr amore libens tantoq potentiusq unor quantoq meruit longius ignis
Quascung aspicis lacrymis fecere litteras Dat tamen
Et lacrymas ponderq voci habent
Tempora si numerus, bone quis numeramq amantes
Non venit ante suum lita nostra diem
Dolor fuit quascung litas de lacrymis factas niniat & mei

Epistolarum Exempla

Gratulatoria dignitat Senatori

Lapiey Sobie korona Fortunna poradzie niemogła kiedy temu inszemu
idzie ktoremu in medio Patrum corde rigit. Valerato to do Senatu Polskiego
abszego WMPan osobo swoią y rastlugami ukorunow at y ury prokowang
tot vsibus ojczyzne naszey cnoty aurum auro addent. Pierwey idzie k Trabe=
ata & Silia, niżeli Taska Pańska WMć: wokrąsle posadzita & Purpuran te=
ast Senatorem & invenit. Przy publiczny z honor WMP ukontentowanie, za=
chodu y iabia Palatina Drogie wielkiemu Woiewodzie runiszony mpo
winszowaniem Sobie oraz affectu icgo zbatis affektis & tonnie y Rzyszli.

Responsoria ad Precedentem

Dwoiaki odbieram honor od Majestatu Polskiego Purpur od WMP gbrata
Coronam życzliwego affektu powinszowania Krolowi JMci wiernosc y rzetel
rade obligowang rekompens e dobrego affektu powinienem & quam sparta
postanowiony res Karcio czekam przyiacielskich porem paratus ut pat
Patrię y brat życzliwy ktorego Imie nie wkreśle ale usercu y oradze przy wsrzyt
kich urzędach moich ad quodvis officia gotowy służyć WMP, ktoremu na Purpu
re moiey pisze remisit

Epistola Deprecatoria Amici Ad Amicum

Niemoge zniesc fulmen przyiacielskiey awersyi ktora niespodzianie tąpnęła de Sereno Celo na mnie namnie wypadła niemoge zniesc tonantis amici vultum, ale ieżeli exorrant magnos carmina saepe Deos do Bractwskiego cisnesią Serca y wzruszaią nie exorcular rone. W racamysli postawiam przyiazni moiey WMPanem ratione adultus amicus y zebrawszy fragmina nieszczęścia moiego stawiam na wzgledzie ubłagany przyiaźni, domiem że WMP podasz ręke, jaras tym karte y zgubę Serdeczną zezwyczaiowego Sługi titulem y wygrobie ad amittam eo tam in tabulis Cordis wygrawaiąc pięknie &c

Epistola Petitoria intercessionis ab aliquo Senatore

Literatum nadzieie moie wyprowadzi umysłem ieżeli desunt vela
Ora rotis wrespekcie WMPdis portus y anchora veru, in tuta.
moie nadwarte Panskim adiaceam, nieżyczego Skutku stoią. kto tymi
ad Cor Principis otworzyć drogę WMP uprosiam. asp mi konfidencią swoią
Viam do Panskiego respektu utorował destrano wtym taską Sercu gut
ng applikacie moią od Stare WMP: wostatku, ieżeli niemodrzecie moia
Cor corde expendere nieprzestań notorią zapisuie że pptuą meritide=
bitor hujus ero. &c

Epistola petitoria ab amico ut te visitet

Po domowemu etiskany klopotami totalk Sługo WMP amantissi=
my nieżyczesz wBraterskim Sercu levamen quaero, rumpe moras ko=
hanej Braci y Szczerey przyiaźni, która nitril Sortio, obwarte drogie
Serca szuka patenti pectore WMP gdzieś mię Gratia Swoią wdo=
mu memu ukontentuiesz Fausto dydere melancholią Swoią wy pogo
dzisz Salhodzoną drogę votis y obwiante desiderio pisząc się &c

CAPUT 2. dum

De Gratione gratulatoria dignitis y nominis

Gratia gratulatoria nomen his ordinarie incipit ab positione quod ipse
tinet

& laudes illius mei gratulans & letitiam applaudentis animi & magno nomini superviat & appetationem optimi successus & vitæ longioris & tandem & teorem affectus & vota gratulatoria expressa.

Orationes hujusmodi scribunt & anetatione nominis sive ab allegoria ducta ex interpretatione nominis, quod & ad placitum nostrum utilis & floria nomen & flores, & aureatij ab & aurum deturqueamus & etiam nostri salitive hebr explicatio & stat ex & græco & hebraico Idiomate & Theodorus donum Dei, Thomas abyssum Josephus auctor accrescentem Joannes gratia significant

2do Scribit oratio gratulatoria & pthasim & apodosim hoc inchoando ab eruditione & historia & fabula Poetica quod possit facile applicari appositæ materiæ.

3io Scribunt gratulationes nominis ex circumstantijs & martyri in tormentis martirij virtutibus insignioribus ex ut & Joannes ex circumstantia ægri & illi appingit. Stephanus ex circumstantia lapidum. Catharina ex circumstantia rotæ cui implicata laudare maximeque ab circumstantiæ allegoricè tractent possunt hic adjungi & circumstantiæ honoris virtutum & fortitudinis bellicæ sanctitatis & politæ

Fragmenta hujus materiæ Servientia ex a Sapientia

Cujus doctis appis Attico labris insidet & docto mel fluxum
Manat ab ore unica sollicitis rebus tutela salus vox tua
Et Legem & vocem phœbi
Regnum poterat docto ore mereri
Omni spectatus Martis senator arma cui major suadam cui cedet
pet ipse Tullius
Venit hoc caput intramundo nec tamen plenum &
Mentis scrutat Deum in illa longa & assiduas complexus sedula curas
Vero & poetice cuncta vetustas florum certat
Unum & cunctis stat caput & stud erit
Ingenio & fruens & propive Deo
Doctas sapuit & bonas Ingenio
Mundum mente tenet totus & cogitat alteri &
Consiliem ipse sibi fuit & vobis principe digno

Fragmenta Laudis a Genere

Convenit in unum quod quod inorsesuit priorum
partitulos numerant, elevi
Natura hic posuit quod quod usi fuit
Omnis honor gentis hae ingentia certant nomina
Nullus sine nomine tantum et pleni numerus in sole fasces
Tuus ille parens decora alta paravit
Fictus omnes cognatos pectit honor
Clarus De gente Latina nec sine luce genus
Per proceres celsos currit Origo Veteris
Major majoribus ipsis et meritis primos crescere fecit avos
Non patitur lapsum te separante Domus
Prosens apparat Achilles cum Cesare adstitit Domesticus Hector
Hic gloria Patrum. et hebraeus genuisse pares

Fragmenta Laudis a Bellica Fortitudine

Spectare in unus quicunque olim heroas fecere Beatos
Alcidas super eminet omnes
Inte mendacia invenere Fidem vatis herculeos superando labores
Desine vana tuis Grecia adtulere Reges et tu Troja
Tuos Lychias hic Hector et Ajax
Tuba rudit in unus et magnos horrida agit
Omni vallatus Belle venit qui respicit hostes
Maximus ille armis maximus ille Jugo
Totaq Sus gallis mavortia canuit oras
Decora numerosa Cyatvis vulnera Sunt laudis
Ex his Deus fieri quilibet ei potest
Nulli sup crabilis hosti succubuit Mars ipse Viro
Perpetuus meruit Domus ista Triumphos
Cum Stat unus Costa Facit
Omne simul robur Decusq potentis Europe

Septem mortes manus explicat una
Nosces Fabios certamenis ab uno
Victoria veles auspicijs effectatus
Ad Bordam pugnas & formidanis ad Augeum
Tot manibus restitit manus una
Nunquam parcus plaude Quiris

Fragmenta Laudis ab honore

Certum est de Consule nasci
Gnaf Fortuna Viro nec Fasc[ibus] alij erigit
Doluit Fortuna minori se confessa Viro
Serum te Summa Sequef Imperiq Comes
Per fasces numerant dies totumq Senatu accepisse Domus
Titulosq priores commendat reparatus honor
Ampla de Sanguine priscis nobilitas
Regni dotes virtute parauit

Exempla Bonum Gratulatoriarum nnis

Gratulatio nnis Ignatio a Notatione nnis

Aureus est deinde Ignatiane nominis, pbatus flamma majorum tem=
orum laude alunt hunc Igne accendunt Regnorum Soles & te faci=
unt Illustrissimum: nn. Meritis tuis Serenus genius Colli lucis & om=
nes illustrat virtutibus, accendit ad optima proinde nihil Diogeni
Faci debes qa homo est ultra Immortalis Inventq, et communem
Vulgi excedens gloriam: Prdcamur tantum ut te nnis Phœnicem
italici publica Ignatiana exponant Flammæ ut ineuneum fa=
talem nis destinas.

Gratulatio nnis Laurentio pNotationem nnis

#

Laur Int lauros & palmas natum nomē i Tryumpho affuetum duxit Laurentiꝰ
M̄ cum orem Patriam meritis, omnes nos devinxis amoribꝰ laureato
nomine coronatꝰ i cede. Victori p̄ Tibi animos Ignes n̄ accendo
Tryumphales, quos erepta hostibꝰ Trophea & laurearum Fasces
absunde neutriunt & tu eos Illustrissimo nomine tuo nihil commodate
debes Flammeos. Exinde vero Immortalem age Laurentium ne
tui n̄is Laurus mortalia feriant Fulmina. Dixi

x Gratulatio n̄is Spharo p̄ Notationem n̄is

Nominis tui int̄ hodie Corona ē, tu gemma Coronaris, Decet enim
utꝰ Principe regna pblice impium tenet Virtutum tu ꝰ in ipso
nomine recipias diadema; Sive enim int̄ Principis Corum Inge-
niorum Corona ſ; Sive in Martis aciē Laurearis decerpis Stephano-
mata. Sive tandem i Senatu Lethico sedeat, Floridō sermone coro-
nas loquentis Impiales. Unus ambis admitte ut emerito Capite
tuo Coronam Imponas Seculorū: Dixi

x. Gratulatio n̄is Alexandro p̄ Prothasin & Apodosin

Decimus mirari Gordij difficultatem nodi quem Victore gladio
magnus dissolvit Alexander. M̄ Tumihi magno major macedō
hic mundi tantum, ſ & cordium laudabilis Triumphator. Obligati &
Inde pectoris Vincula i tuos rescinde applausus Dicemus & una manu
Orientem Fortunā alta occidentem in fausta Sortis tenere. Di-
cemus acutē mentis stylo n̄ unus publicā difficultatis nodum dissolvisse
Dicemus tamen n̄ unus Orbem decoro suos pedibus tenere. Cum apud
te ipse explanatis audiat Orbis hodie, hic tantum desine & Alexander
hic Mercurium n̄ cede Fatis cū vitā tuā Filio ꝑ Sumentē dissolvere Dixi

Gratulatio p̄ Prothasim & Apodosin Pallio

Non invidemus Romani Martis armamentario ꝑ Marcellū Ducem
int̄ militares Tytulos gladiorum Reipublicā vocaverit. Etiam in tui elogii
crucentur Paulo

ta przeciwko pogranicznych Nieprzyiaciol Hydry nieraz na głowie
draty. Dotychczas po Tureckich Szlodzkich obozach naimie tuz
erecto Timor erat in cervis a somnum rogat, ieie woysko Xiążęce
nieużytych Przodkow twoich ereptas, a co Krzyżakich imie po krzy
makh y nakajach a Fulguris instar Pogańskie prawa ucisy y dotych
czas nadziki zaporozu Rumis contatq puellis. Twig waleczni Koreccy
odważni Wiśniowieccy y Czarnieccy wbłosie Xiążęcym ktory castra Dauid
duco ipse Fatis. Niższnie y my tedy pod twoią Buławą nasz ie ar=
mieremy Batalie za Te Deus toto ibit Orbe in Sythiam jugulem
pstni, Nieprzyiaciele Skiłą Karki i adorationem wielkiego Ottomana, publiczny pokuy ratonie Twoim Dukes capiet Pomos.
My zas Xiąże przema Cassis Skinienia Buławy y dalszych ony nayszczes
Hetmanskich Rekamy; Zdy Gotowosci Panskich usługi es przystig
czyna ogien puszczemy, gorze nato a vorsa vocabunt.

Gratulatio Scipionis Mareschalco

Słysząc głos wielkiego u uprzejmam Marszałka y rozumiem że
go odbior na uczynienie szczęśliwego Xiążęcia Powinszowania. Nie
Wielkie Xiąże Bystrznie naszey zasługi, ktore iuz Silio d armis apa=
dae; jusz Bog in Servitio Xiążęcy prosperitatey Stargane Siły hoc fulcio
mercede levam. Pozwoli Bog Silnie via pacis publiczne obrad y
pod taske Xiąże: ktora wszystkiego finis directionis d potentiae
boga uczynczaiących drogi prawo wolnosc ad Xiążęcia indirecto
y Xiążęcey naszey maiesti piccatum semp ponit. Facinadoratione
tantora Capitem Skylam głowy moiey Xiążęcia Imperitudinis
mea do usług iego powolnosc, ex magno Scipione Scipio
Romanus ero

Gratulatio Terrestris alicuius Dignitis

Znaierne y Oyczyzne naszey vsługi WMP, do Nayiaśnieyszy Krol Pan nasz mitościwy tym honord ukontentowat yest Byśliwoscia moią aurum auro addo y Bosodrestliwe Majestatu Polskiego rpte mile effula rependo. Nieliepum Boż Sciem rzpte ten Panski dom WMPana ucho dźi Virtute Duce & Fortuna idzie na godnosc wielkie, majorem avorum Slady WMPnastrafila przez hae kordygmursi że winienciu wszystym pluves Patricij qui honiner alisij zachcieiscie a ukazuymsie vzydaio numina magna Catonum. Dopiero z wypchowana Flota Krola WMPana ad topium publicznego nieboszczia, powinna wszaiąc wchodzi na godnosc jego maiestatum, vzyc idzie lucc tua a przy pierwszym honorowo stopnie co do obiecuiesturie naszym do wszystkich subsellia torney sobie Drzeg; Ja upewniam że wofsie cum WPana fitus & omes cognatus pred it honor

CAPUT 3ium

De oratione Comitijs et Comitolijs Serviente

In comitijs & Comitolijs Polonid multi generis dici solent Orationes Imo gratulatorid dignitatis Mareschalci Ido gratulatoria dignitatis & Legatis a Mareschalco 3io in comitijs regni generalibus Salutatio Regis a mareschalco 4to Valedictoria Majestati as eodem Mareschalco in fine Comitiorum & hds Orones sunt nihil nisi laudes & Orias exagerationes & meras: Dicunt tandem Orones tractantes Materias politicas & ad Statum regni ptinentes quod post finem ptari solent solidis rationibus ac exemplis testimonijs & legibus Patrid & tales Orones plus de rationibus & viribus qui de calumine Styli habere solent Fragmenta & supius data servient exempla

non nullorum Orationum appono

Gratiarū Actio p Scipione nūne Mareschalci in Comitijs Regni

Stanowszy natym mieyscu Gdzie in fauie Polskiego Nieba pienasze zgromadzonych Woiewodztw capita Fronte Boris referunt nie mogłemsie determinowac czyli wprzod Gratiationem Wielkich Imion JMPP y Braci mamo essendere czyli to powinno obligatij moiey uni= zonesciq zabyblim affektu & intepte Virgo Wielkim affektow Dokum= ment podzikowac tylko ze humanitatis iura powetania tak rac= nego zaysc mi tatuy do Braterskich Tore czynio przystęp, podzięko= wac zastym ktorych godnosc ultra omne elogium & merita supra Coronam nietylko Nieprzyiaciela ale ymnie in primo clicendi limi= ne powinna obawiam sie ja mieysca tego zastypowac godzie reg= norum Regum salvo oficio. Dopiero takqtq kierowac na ktorey Rzeczy pos: spes inclinata recusuit. Napatrzyłem sie iako natym mieysce chwalebnaczynych ludzie powaga obstawała a longo usu wtey Rzeczie bene merendi Studio a premiey ci mysliel niewat Imiene p ignē Supposito Cinerem dodoso. Utrzymuiq po= wagq taskiey. krorey pozyga, przy zgodney Braci konfidencicy Europo kierowac mogę. Dopiero ciekawiemy niedawnych Czasow iako staropolska godnosci naszey majestas w tasce tey przeszły pogranicznym narodom stymulus Boris & invidiq, potym cale= wiansky sie in avidinem degeneravit. Toraz przy tasce Bozey godowadze Rycerskiey piersi dobranszy sobie godnych Stipionow et nunquā finelaude loquendus & clessorum meorū in solido o gruntow nych ofiad stanęła. Dlatego przyznamsie Zciasko hortet animus memineisse malowu takymnie Trudnose tam w Dyetkiey Iz bo posel= skiey i tanta negotiorum mole kamowac by powinna do tego tekstu niespiszył

gdźie mnie roskaży WMMPy Braci Zachodzo, ale Semampred Sobo magna
vestigia WMP. Marszałka przyszłego Sejmu które iako adoro tak godnych
dexterare nieśmiem. Godna mille Tytułis & mille Coronis na przyszłym Sejmie
IMci Actibitas, która y przy Skrupulatnej in libertate circumspekcji przy-
prawie swobodnej publicznej obrady do Zgody Zgodliwego Sejmowania dospo-
dobadzita. Idą tedy gwoli Braci WMPP dalej jego roskazu ich Skła-
dam przyjaźń, i Boli ras Tonnitus mea naszykie się podczas przyjdzie magni
Atlantis powagą y Taską Swoią Taskemoią WBymanie, którą od Bieraiąc na
wszelkie WMMPPy Braci publiczne inflectent obrady Sam y ia vtadzięga.
Dzięku tedy ictatis vicibus WMPP zaosobliwszą wkonferowaniu mnietego
vodzesci depozitu konfidencią upewniam Se Taską Bg narodzono kuley ozgo
nie & intemerata Fidem przeniesto WMPP liczyć będę.

Salutatio Regis a Mareschalco Comitiorum Regni

Jakiemi impet Bystro płynących rzek insinu Oceani, iaka przyrodzo-
ność Sympatyczney strali do swego magnesu Bzukiem affektem zgroma-
dzona unas kuta wBz pospolita ad Thronum gratiā do WKMci przychod-
zi Zlatwić się Ktra polskie Zgromadzenie czyszczony kiedy wosobie JKMci Solem
Patrzemy hasłem. Lecz nasza posiłka iako examen apum Zachodzący dal-
nia ospa publicznych Rad do króla Swego gromadzenie wktorego Tasie
nay mnieyszego bzyka & nulla venena odnata. Przychodziemy tedy do
WKMci z nadzieią że lubo WKMć hellicis in mutritus laudibus
przecięs pokoy kochasz. Jak Bożegulny protekcio swoie tedy vdza publica
wuspokoienie teraźnieyszych Interesow u koronuiesz. Doznałszmy
nieraz tego obyczaiu, Espenigentia: iako WKMć dobrupospolitemu
nieraz coronato y Silo prowidowales Stako Panskiey Zgodliwości ex
pressa pari publicis Suadere. Lubo nieraz wnym Sywnie iako in indice
pokaza Tobie quanto ad intra motum Serce WKMci Miłosc oyczyzny
tey Matki iako abyby regularney Rzeczypospolitey naszey Regars Zawsze
Kazowała

Kazimierz Lorentz Skałowski

Utriusq; gentis

§ A iest iedyna rzecz to uniwersalne Państwa naszego desiderium Stybyc iako Woysko Swoie Pełnie Impia Dieu assekuracyą na sukcessach a granice Co bespieczą Sturie Znayduie Izba moia Posełska to vpsyt= kowe woyske koronnym y Litewskim Bego tylko ieden rabic Cyrkasina potrze= buie, Znayomie y Cudzoziemie granice postus Znay obrocie Rycerstwo, Znay= duie Zwyczay Scipionum aeneis torquata nomina legum wielkich ak= tami nieprzetamanych nasami Rodzaiow iakoby hic afflictis Rzeczy po= rebus servatos de Sup. Dzięki Bie tedy Iekaprzeyska M.P.P Hetmanom Cyie vkazuiey Okazuiey niebatacą in publicum, quo sibi Bella vocatum duces erunt, si pax positis Toga gentis & armis. Dzięki Bie y Całemu Rycerstwu za Swoy Cyrzyznie wiarę dotrzymuią. Quietes ad natych powolniey y nay chwalebniey kiedy nay potrzebni. A zaraz Starac vpatrzić będzie aby vprzed Zakończeniem Sejmu teraźniejszego wynalesc można ffect exhangeris quoie post Bella Senatus.

CAPUT Atum

De Cone Funebri

Oratio Funebris ē Sermo de laudem Significans adhibori Solitą ē Funebą magnorum Virorum unde nomine Cōnis funebris intelliguns Cmo epla= rebres quales Sunt ē Solatoria, populorum Invitatorieb ad Funus Do Cmo Cōnis funebris Intelliguns Sermones Panegyrici dicti ē funeribus in laudem Defuncti & responsiones ipsorum Sco p Cōnem Funebrem intelliguns Epitaphia, sive Elogia funebria insculpi Solida marmo= ribus Sepulchrorum

De Epistolis eadem ratio & Doctrina quae Supra est data Funebres Scribunt Sic Cmo exprimendus ē dolor totius Regni ū Palati

natus ū

2 Civitis 2 Familiâ ex morte defuncti 1do debent enumerari 2 ejus defuncti 2q ex genere, honoribus Summatis 3 stilo & morte 3tio debet 6or 2 Solari amicos 2 Sanguineos 2 exinde 2q Famâ defuncti 1 ditari erat 2q plen relinquerit suis meritis parem

Responsiones sive gratiarum actiones 1 funere ordinariâ hoc modo sunt bunt 1mo dolor exagerat et Fati defuncti 2o enicus 2do Gratiarum actio refert illis 2q 3 6os 2 Solatii defuncti Familiæ

1. Qui præmissis recompensâ in sacrificiis suis motivis. Acto tandem in vitatio hospitium ad Comitium funestis Ritus ordinarie Patronicus Auditori et brevi latinissimo Peroratus

Fragmenta hujus Matidæ Sententiæ

x. Hoc tumulo fortuna jacet regnumq; Sepultum
Heu mori Sors prima Viris
Ingemuere Soni nec sentit Damna Sepulchri
Longum præ mœrore Funus ad tumulo lubet ipse Dolor
Ignea Virtus divos animam collegit in Orbe
Exemplo Carens & nulli cognitus duo luctu erat
Magnus per omnes errarit sine vote dolor
Lacrymæ instar Fluminis eunt
Hoc Funeris officium præmunere vetabo
Justo desunt suas verba dolori
Non mihi quod patior dissimulare licet
Ubiq; dolor & plurima mortis Imago Pauciat inane luctu
Sibi Ejq; Fama Perstat hebetem rapiunt avaræ ætatis undæ
Nunquam Stygias Fatur adumbras inclita virtus
Veniet illi dolor q; sine Teste dolet
Vivit amor viventq; dolores hi duo lætis Præmunquam de pectore, mipit mors attrahatis
Aut mors divina quies aut Janua vitæ

Major ab exequijs nomen ? ora veniet
Mens Immota manet lacrymæ volvuntur Inanes
Quem metri populiq Patres Ingemuere mori
Vltimum amantissimum munus lacrymæ sunt
Seruius mori q Se Scit morte renasci nõea
Mors dici ? nova vita potest
Mestissimo tamen sup stes erit
Abijt nõ obijt qa major in Occasu

Epistola ? Solatoria Prelis post mortem Parentum x

Jako ciężką. gł[ad]kaz sane ani[m]aduersię, tak ciężko srodze nieptaszęcego uiększe ani[m]adwrtitie iak[o] k[ró]rzy uiryni kto tylko magnivirii fata Sameni tyżko nagrad[z]ał łzami ponieważ nemo lamentibus bonus nisi laude prosequendus. Kollegowane Purpury honory Imieniem W[aszmo]ść, ięzęzyc na marach Tych Domu nieuy nos Eq. niemiera S.P. Rodzic W[aszmo]ści ely takich Cortawia Rękę ęzruc ? Patri Patrid supplere parati nagradzanie W[aszmo]ść Schodz tę w Domu Swoim, kiedy znicn z cnoty mag= norum ples genitorq Deorum, iżbeli ? ynaczej ięzych żalosc dilu= via ? niuelo prekopane uę ęzkae mussą. Cetera ramsi yia in Pa= trem effusi luctus do W[aszmo]ść upadoniam Cesta k wielkiemi ludzmi Dziemy Flere Voluptas ktorych ? omnę fortuna pięzęsie

Epla petitoria ad Tumus Amici

Pozumiem że ta krzywa excrcit cundo Stawa zomiosła grand e[s]= x tum Ojca mego Cadawszy Caley ? Sangvinitoni Arbor tane excra= mus ldfi gdy Owoc Cach toniemy Stracimy tego quo Vidimus omnes, Cureu obligaui vquiqatego Jonas Smiertelny proh Ojca naszego absymy go od daję ? ziemi Tami oblati dies luctus y ostatniey tey effusy naznaczoney w 19 Lutego W[aszmo]ść fata nostra by Prosię Swoią animabis a ktorą uprasżamy Nieuęzpiey żalosc zkrepla

W[aszmo]ść kreuo

zagrzie W MP do hoc ultimum obsequium. Do nas należy bodzie
żałz Śmierci Cyca naszego usługi vivere pennit obsequijs WMP które=
mu z nasmi ortelnym prosba piśnie

Ep[la] Responsia ad Beldentem

Gdy tristem nuncium p[er] o śmierci Śmei WM od strattem gmnie
ad Tumulum dolor urget cruce Spdng gang zumP: groune
Domen WMPP nieprzestaie tunc compatior. Stanilśmy wielkie woo=
wodztwa siedes, tak że pomnieyBe gwiazdy od płacze slepne mysie=
my; Ale leta pospolita wszystkim nam ad Tumulu droga extra limites
żal rzy krzywdzie niepowinien ktorz mnie ad lazymas WMPP altno res=
ponde so horo, Przyde hespos Luzusnis natem akt yuielney Tez To ni
zumP: naufragium z nowo, gdy c ziemie in tristem Tumulum
rzuce Kisie zasz affektak WMPP grabie y pisnie

Condolentia Funestris ex Circumstantia qd
Juvenis moriens sit

Zlotemby y pertami kaldy Tez optanie, że gwiazdy nieboy na rzie=
bie morze drugiego Norwessa nieutopiły. Dopiero nie Pandze
że naral, usrzakie co rum flores Cestwae Gustri=
ba ynate mogile rwnie gorze wpierwszym rzyia kwiecia vitam
illi tulit Idem exitium dies. Ale mała folga wralu Exach
tych wktorych nihil vitiq arcsit bo choc wszkie nay gł[ę]bsza płacz
cego oka powodz rzroskane Serca przyniemko tysanij zalu inportu nau
fragium sanct tymie ieznak wdrzistym niepozwie gaiarkuymy
że stonee to wpiwnszy rzyia szczodrze Exchodzą abijt n abijt to iest
mutavit Vita in melius imie zasiego z magnis expectationis obszer=
ie bebo wktodzy mnieku famalo quel annus adotego przypuszczo=
nych nas wszystkich komplowaniey quem sui raptum hidie dolure
vitit in maturo WMPP Fato wsorcach naszych ten czynienny

pogreb

pogrzeb ale tak jak Pańskiemu który w rzymy obligowanych piersi
pamięci depulsore surgit wostatku Co Francuskich Liliack Delfi=
nowey Swemu pod ostatki tey mey przyiaciele nasmiertelnym popiele
Imei ſſ pisremy perpetuis te Flos Iuvenis mergemus tumulo
Oratio Funebris Dicta a Iacobo Sobieski
Castellano Cracoviensi in funere Principis Zbaraski

Przystęp ostrzymy zaplakane oko natrumne Ostatniego Xięcia Zba= x.
raskich upewniam rzeczyszkim zalem twoim bawysz re extremum fa=
ti genens p Scevola nomen tulit. Oni tą Zbaraey w Trumnie tey ziemi
na ktorych Imię Otomanskie drzewa Krolestwa ozni Zbaraey ktorych Im=
mortale nomen rzeczy Cyrcyrne nasze Atlantico Braehio niepier
Scia wynosito teraz de tanto Achille parvam qd nam bene compleat
urnam pulvis erit; Cokolwiek in Senatus Corona godnych Cudi iak
peret buto co kolwiek krwawych Tragowa rubinus woiennej here
ście rzecho wato wszystko do Xięcia Zbaraskich Mitry przerozny Cu=
ker Pańska natura wprawiatarar pomarłym Xięcia Domu
Fenitie urymie popiele zagrzebany woiewodztwa Polskie całe ktora g pod
domy Magity pro hem tanquam Sus fina chellae is ijcy. idzieje
i principalem eloris partem Nayiasniey Krzy Miłościwey Krulu ktory
Pańskiem Okiem twoim respektuiąc na Xięcia wszystkie bys gorz=
płakać mogł Nisi si difficilis plorare Lex. Senat Polski pulsstati
Patres Patriae zalią się mocą nasmierc, tak nicoplakany pokoiu
rey Mości populeq Patreq ingemuere mori nad Krato wspul le=
natora et manes ad deszrd wiltrey mowanie Publiczney Inteyow
Cała nadstatek Cyrcyrzna nasza gromadzi do domu tego Xięcia gorze
Singulans exempli Lucem y brogiego Sepna ze Straty depiuro za
Cafem porna Myras przytomni Krzyżych Famulus Cor talow bar=
dziey łzami niż słowy wyrazicyć ad kare Apharam todzis

dreś y zayśze powtarzać będziemy co kiedyś Rzym pod Scipiey Germanica Cesarza vtinam vivas vltima vivens

x Gratiarum Actoria in Funere Mre Familiæ

Wielki mowca Cal Pictai dreś nieprzyśćia naszego gdzieś Ite Tey pondera Vocis habent prawie wymurie tego go nie nie potrafię, iak wiele do rekompensiiny Bratorskim WMPstwai powinnismy affektem. O Niesliście spodzie znami rany nasze iako a Pharsalia mortę Scipiey Brata mojego to vulney amoris iuż niepurpura z Traianem lecz Elisty obowiązuie obligacie Ite też tyle prawi legacie vtrum nie Brata mojego. Ja ten drogi miłości depozyt pro corona wzyrzliwym Sercu noszę będę. Pictak zgasła Iuno filla Domu naszego zaśy żywmiertelnym popiele Flamma amoris nie mierzi. przeciwko WMP. powiato. Te vestros si rumpet Funus amores. Gouszem. Maciery ruskie łzy nasze WMP zaś ostatnie łzy tuge Scipiey cuię Seruient Leones. ktorego zas żalu Same Straucie nie moremy; Ten żeby diriches si plures Smaerniczky na byt naratobny Im klas WPstwu ruskich zaprzysiam.

x. Gratiarum Actio in Communi

Mamy tę drisiay vralaich naszych Poleckich zniesami Sub re certi dolore ijuremy vtyszy ii krovy obilsemo tramy opplakali gemmas fudere cruri na kodiat vtrapionemu Sercu purnamo vśiay ę quidam flere vo luptas, kiedy naszych Beki całe chiuzyki zyrliwy vrog prziaciuł wpuł Bolejących nemoroso gemitu lamenta nasze ciężą quot quot populi Romuł lavrymis pro dolisitis. Drigkuiemy zarzdliwą konsolacia przy ktorey seroctwo nasze nietylko vspirowany ale in melius Zye potrafi Odzwrany gratissima mente Przyiacielskie Sukkurs to nowym Zburzenia się dowodem że nieral te niedostatkami Serce nasz lepszy Skontat wprzyiaźniach spuł bolejących Przyiaźni otrzyma

ter

Z

Ter napyeh rosa i Corha rycerskych Sere zebrana nieth expoty
Skrepnie dolentyssimo prayciel Corond i Prium amoris. matid

Matid huic Funesti addo o aliquas Epitaphiu og
Illus: Dno Dno Stephano Branicki Palatino Rusid

D O M

Jacet sub hoc marmore quo tabat Patria
Cadens que q Fulcrum Patrid et Rator Sepit Illus. Pala
Dnus Stephanus Branicki Palati: Podlachid
In patre Reges habuit affines i matre Duces Cdsar exutroq
Majorum suoru gloriá magnis pastibq Scutis
Et grande i postis relinquit vestigium
Gryphiorum heros amplissimus et Successor liberalis
Ille pluromis Templa Cdrosia apud Sarmatos fabricavit
Ntrovia Templa Dei
Quod egestas pstravrat aurea eresit manu
Et quod bellis Acterant Fortunes Fundamentis Templa
Multis apibus corresit ad Edificationem
Aurum i opid humanda plurimos i virtum Thesaurus
Donavit Cdlum
Joannis sio no Sanguine tantum affinis verum vacie pinxit ad vivum
Ubi Res polonid totum occidentis Impiu antito Clypeo
Brahij Pectore defendit
Emeritos tandem i omni cdpositores Purpura detersit Palatina
Cum insolentia p Ecclesij Edocuret
Aras moruit
Dū p bono publico tonaret pacis uniones nascebant
Quanto i patria evocbat amore Livij ipse pbat
Mortuus vit cedas vivit in magnis Domus gloriam
Phdnice Joanne Vitellio no Regni
Qui ideo regni Casarū admisit ut medicina vivos i
Regioni Pacem Apberet

Epit. MDNS Constantiæ Miaskouska

D O M

Lapis hic plures tegit Virtutes
Sinomen Inquiris? Stanislaæ
Sta nec ipsum nomen Virtutum vacuum
Vt plures Sed virtus Similes parentes natos
Duosq nupsit Viris
— Vita illius? stimulus fuit virtutum exercitium
Ystimo Crucifixo corde - Dolorosam matrem affectu
Divos Tutellares? animo semp tenuit
Religiosum pauperum mat Sterilis gratias? admisit
Diuturno vexata morbo sanam mentem ad Sup os tollit
Hic mortem Finuit exitum Felmina
Int amplexus Xsti aspirauit
Sordem eui omnes? cui egent animam Deo egit
Ano 1388
Vsi Viator disce nihil? vita p ere ee Fict? Stanislæ moriuntur

Et Eruditum p Fecta tandem venit metam Mo
ioris Dei Gloriæ
Due Etc
Etc
Ad metam majoris voto veni Si magnis passibus ferel:

A M D G B V M I C Hono
Sanctorum Patronorum

Sztuk do Boskiey Opatrzności Miłości pobożnego Serca.

Boże moy y wszytko dobro moie! Szukay Ludzie coć chcesz tylko po dzia iabłe niele: go nieżałosnego, ciez ich obłudo Świata wzlubowałeś stworzył, ia tobie niczego wyżdżerać nie będę, żywot wroślich Zach marności Ziemskich, ia złoto brzydzę: nieche, Jednego Boga y dobroci Jego ia Szukam, iednego Boga y miłości Je: go za Łobie żądzę, Jednego Boga y miłosierdzia Opatrzonego za Łobie żyzcz: iego pragnę. Boże moy y wszytko dobro moie, mieysce inne Bogactwa, mey: dla z worzepami chwały rozsłoży, niech was nad obłoki podsadzone wy: nosząc honory, ia będę więcey nad was miał, kiedy Boga mojego, wszytko dobro moie będę miał, pochlebiay Świecie nie łym, wystawiay mi złote gory, cudowny Zaprawiay stodyczą Serca nie łych, stodycz moią, cudzie moy, to moie Boże moy, y wszytko moie, żadney dobroci niemam za dobroć żadney pilności niemam za pilność, żadney rozrzywki niemam za wesołość, Boże moy iest moią wesołość, Boże moy iest moią pilnością, Boże moy iest sama do: broć moią, y wszytko dobro moie. Wabiłeś mnie Świecie przyznaniami, Zach: całeś stodyczami, ciągnąłeś do Siebie Lubieżnościami, ia wołam do ciebie, Boże moy moim pokarmem Boże moy moim napoiem Boże moy moim odpoczynkiem, Boże moy moim weselem, Boże moy moią rozkoszą, Boże moy nayuprzeyszym honorem, Boże moy moim Bogiem, y wszytkim do: brym moim, wyleczka Ziemnie przeklą pot, Sciska mi Łatość Serce moie, mdli mi grzechów, fortuna Śmiertelnych za, Życzliwość Ludzka ginie, chorobą nalega, Życie wielka Serca rozmaitością kruszy, Śmierć za pas: sąc, nie bawi nic oto kiedy Łaskawego Boga mam, Boga moiego posia: dać, nie będę nic złego, kiedy moy Boże, y wszytko dobro moie, Sobie: gę, mam wszytko dobro, Sobie moy Boże, y wszytko dobro moie, Sobie ia Ci poleczam, w twoiey dobroci Łakomoią Łatapiam, twoiey miłości Serce moie oddaie, do ciebie niesłuszonego dobra mego, y wdoczesnych trosłach y pokrzebach wiecznych wołam Ci y na wielu przyzna: waie bądź, Że Boże moy, y wszytko dobro moie. Inaczey bym Łatuże Słudzawey Szukał, kiedy ciebie mam czysty y żywy Zrodło, nie prze: wrażey dobroci Boże moy na czym bym miał cudzey pomocy niżey w cudzych Łitach wzywać, kiedy mnie ty naymocniey Ty Boże we wszyt: kich pokrzebach moich ratuiesz, w Smutkach ciężkich pocieszasz, w błędach Lu: dzkich prowadzisz, i wieczności Swiętą opatrzysz. Amen.

Compendium Meditationis.

Puncta habet 5.

1. Invocatio S. Spiritus. Dum dicitur Veni Sancte & flexis genibus. flecte etiam genua Cordis tui Ante Deum, et Cogita te esse in Conspectu Dei. Elevata autem mente ad Deum, atq; repulsis Cogitationibus malis. Invoca Spiritum S. ut illuminet Cor tuum ad Cognoscendum Deum Creatorem tuum, ejusq; bonitatem. Misericordiam. Gratiam, Amorem erga te atq; Justitiam & Scientiam, Cognitionem: Vilitatem, indignitatem Gratiæ Dei, ingratitudinem erga ipsum, et gravitatem peccatorum tuorum.

2 Præparatio.

Facta Intentione Spiritus S. Audi vel Lege aliquam lectionem Spiritualem, et elige aliquod punctum seu motivum aptum ad meditandum, et fac Intentionem pro quovis offerre Meditationem.

3. Meditatio.

Electa materia meditationis, discute mentem, et revoca in memoriam actiones et Cogitationes tuas, per singulos Annos. Menses, Septimanas vel dies vitæ tuæ, quid boni vel mali feceris quocies Deum offendisti, ejusq; vulnera peccatis tuis renovasti &. Gratiam et Inspirationes ejus Sprevisti, et sic de aliis &. Confundere, dole, præterita plange, futura cave, atq; propone emendationem, petendo veniam.

4. Gratiarum Actio.

Discussa igitur diligenter mente age Deo Gratias pro omnibus Beneficiis hoc modo. Si de peccatis meditatus es, quod te vel liberavit ab ipso, vel statim morte subitanea non punivit, sed potius tempus commodum ad Pœnitentiam dedit. Qui dissimulat peccata propter pœnitentiam et non vult mortem peccatoris, sed potius ut Convertatur et vivat. Quod te etiam de seculo nequam et periculis ejus eripuerit &.

5. Oblatio.

In Gratiarum Actionem, iuxta illud quid retribuam Domino, pro omnibus quæ retribuit mihi &. Offer te ipsum Omnesq; actiones, Intentiones, Verba Suspiria Orationes in Laudem et Honorem Dei. B. V. Mariæ SS. Angelorum atq; OO. SS. In Unione illius Divinæ Intentionis, qua ipse in terris Laudes Deo Patri persolvit. Deinde etiam in his omnibus Orationibus et Operationibus tuis, Offer æterno Patri Omnia merita Domini Nostri JESU Christi, Præcipue amorem: Obedientiam, humilitatem Omnes ejus Passiones: Jejunia Vigilias, fatigationes, Orationes, Dolores et Sanguinem ejus Preciosum. Offer omnia Merita B. V. M: Omnium Angelorum OOq; SS. et Sanctarum, præcipue istius, cujus tunc diem colit Sancta Mater Ecclesia. Et quoniam Omnes Nostræ Orationes, Omnesq; actiones Vanæ sunt et inutiles sine adiutorio Dei, pete ergo Deum in auxilium tuum B. M. V. SS. Angelos. præcipue S. Angelum Custodem et Alios OO. SS. et Patronos tuos. ut cum illorum Auxilio et Intercessione fructuose possis Offerre Omnia Ad: M: D: G: Bg M: V: et OO: SS. Honore. Si fueris distractus in meditatione, tempus impende in sola Gratiarum actione Domino Deo pro omnibus Beneficiis, videlicet pro Creatione Conservatione, Illuminatione Redemptione, Gubernatione vocatione, Inspiratione Providentia, pro Fide Catholica, et pro Omnibus Aliis Donis, et dotibus. Si autem tempus Superfuerit. Gratias age Filio Incarnato. Domino Nostro JESU Christo, pro amore quem habuit quando propter Nostram Salutem de Beata V. Maria Nasci Circumcidi, et legi subiectus esse voluit, et quando Corpus et Sanguinem Suum: in ultima Cœna Discipulis distribuit, et nos etiam ejusdem Corporis et Sanguinis sui participes esse voluit. Insuper Gratias age pro Oratione ad Deum Patrem. in horto pro Nobis, pro Sudore Sanguineo, pro dolosa venditione et traditione in manus inimicorum. Gratias age pro illo amore, quem habuit, quando abinicis captus, crude

lissime tractatus, ligatus, per flumen ad iniquissimos Judices ductus, ibiq illusus, alapis cesus, consputus fetidissimis Judeorum sputis, ad mortem damnatus, denudatus, virgis et flagellis cesus, veste purpurea in opprobrium inductus, Corona Spina Coronatq, iterum in opprobrium adoratus, arundine percussus gravi Cruce Oneratq, Ad Montem Calvarie ductus ibiq immaniissime, crucifixus suspensus, felle cum aceto potatus, lancea in corde perforatus, et mortem turpissimam pro amore tuo passq. Ad ultimum Gratias age pro Resurrectione. Ascensione &q. Hæc omnia fac cum profundissima humiliatione, attentione et his meditatio tua non erit sine fructu. Post Gratiarum actionem, Invoca ad Laudandum Deum Omnes Creaturas. Omnes Gentes per Psalmu hunc Laudate Dominu Omnes Gentes &q Kyrye Eleyson &q. Versus et orationes consuetas. &q. Pater Noster &q Oratio. Anima Christi Sanctifica me, Corpus Christi &q.

Sposob Odprawowania Medytacyi y Kekollekcyi.

Do Zbawienia Duszy bardzo potrzebny.

Że Medytacye y Kekollekcye: ktore Się zowią Cwiczeniem Duchownym. Wzieli Początek swoy, ieszcze przed Narodzeniem Chrystusa Pana. Oy Prorokow y Synow Prorockich Na Gorze Karmelu. Na Kontemplacyach Życia S. y owszem Anielskie prowadzących. Iako Swiadczy Jozef Antyochenski. De Perfecta Militia Primitiva Ecclesia libro 12. Ktoreto Medytacye, iako Są Życiu Duchownemu potrzebne, y iako Są Panu Bogu mile y przyiemne. Z tąd łatwo każdy Zrozumiec może iak Wiele Pustelnikow. Zakonnikow, y Zakonnic do Doskonałosci Życia y Swieckich pogard przyprowadziło. Że dla miłosci Bozkiey. Życia Swego y Krwie Wylania Nieżałowali a zato Niebo otrzymali. Dla tego y Woyciech S. Patryarcha Jerozolimski Zachęcaiąc nas do Cwiczenia Się Duchownego, a przez to do Miłosci Bozkiey. Położył ten Punkt W Regule: Żeby Się

Karmelici.

Karmelitii zawsze we dnie y wnocy na Medytacyach y Modlit. wach zabawiali. Tak y Dawid S. Prorok na Medytacyach Życie swoie trawił y mowił cały dzień Medytacya moia iest Ignacy S. Ogniem miłosci Bożkiey zapalony, chcąc wszystkich do Miłosci Bożkiey zachęcić y na zbawienną drogę naprowadzić, sporządził był te ćwiczenia Duchowne przez cztyry Niedziele każdego Roku odprawiać. A Namiesnik Chrystusow Alexander Siodmy Papież widząc tak rzecz potrzebną y P. Bogu się podobaiącą. Skrocił te ćwiczenia tylko na osm dni, y każdemu tak Duchownemu iako y świeckiemu człowiekowi, ktory by to ćwiczenie odprawił, grzechow się swoich Wyspowiadawszy y kommunio S. przyiąć odpust zupełny y wszystkich grzechow odpuszczenie za każdy raz pozwolił.

Sposob czynienia Rekollekcyi przez dni Osm.

Naprzod trzeba się odłączyć od wszelkiey społeczności z ludźmi tak dalece: że ani słowa z nikim nie potrzeba mowić: chyba z O: Duchownym, albo Dyrektorem iezeli by tego potrzeba Duchowna była. Na Nabożeństwie iednak Nayprzyiemniey zawsze bydź z drugiemi potrzeba. bo tam konwersacya z P. Bogiem niż z ludźmi. Przed dniem nim zaczniesz Rekollekcye, chwalebna iest rzecz przeprosić się że wszystkiemi znaiomemi y społtowarzyszami. y błogosławieństwo wziąć od Oyca Duchownego y prosić go o Modlitwę y całego zgromadzenia. Kanonicznie wstawszy w ktory dzień zaczynasz Rekollekcye: pros sobie za Protektorą Nayss. Panny y Józefa S. temi słowy: Nayswiętsza Panno Matko Miłosierdzia. y Ty Józefie S. ia was dnia dzisieyszego swych Obecności Bożkiey y wszystkich ss. Aniołow y wszystkich Swiąt. swych. Obieram za Protektorow moich: y oddaie się wam w wa. Sobliwą opiekę teraz nate Rekollekcye moie: y na całe życie mo. ie y proszę was pokornie: sprawcie mi to u P. Jezusa Modlit. wami swoiemi. Aby moie te Rekollekcye y Medytacye y całego Życia mego wszystkie myśli, mowy y uczynki były na większą cześć y chwałę Boga w Trzech ss. Jedynego honor. Wasz y wszystkich Swiętych a mnie na Duszne zbawienie.

Potym uczyń

Potym uczyń Intencyą Szeroką, Długą. Głęboką y Wysoką. W ten sposob następuiący. bardzo rzecz iest dobra y pożytek Duszy Co dzień rano taką czynić Intencyą y przez całe życie. Intencya

Boże Nieskończoney Dobroci. Boże W Troycy SS. Jedyny. Oto ia dnia dzisieyszego czynię Intencyą Chwalić Ciebiè Boga mego. Nietylko przez tę Osmiodniową Medytacyą. ale y na całe życie moie: y Owszem na całą Wieczność. Czynię Intencyą tak Szeroką: iako iest Swiat Caly Szeroki. To iest żebym rad Chwalił Cię. Mitować Cię ze wszystkiemi Sprawiedliwemi: Ktorzy Są Natym Szerokim Swiecie. Czynię Intencyą taką. Żebym rad Nakłonić do poznania, do Chwały twoiey, do Miłości twoiey. Wszystkich poganow, Wszystkich niewiernych Wszystkich Odszczepieńcow Od wiary S. Katolickiey, y wszystkich grzesznikow: że by cię Boga Dobro Nieskończone Kochali Chwalili Mitowali. Czynię Intencyą Długo Chwalić ciebie a długo nie na iaden moment, ani na iaden dzień, ale tak długo: iaka iest wieczność: y daley gdyby to można. bos iest Boże moy Wieczny y nieskończony, dlatego też godzien iestes chwały Wieczney y nieskończoney. Czynię Intencyą Chwalić Ciebie tak głęboko: iakie iest piekło głęboko: to iest radbym cię chwalił: tak dostatecznie: żebym mogł Zawalić gemby przeklęte Wszystkich potępionych: Ktoremi cię bluznią. żebym cię z głębokiey pokory moiey: tak mogł chwalić: żebym nadgrodził bluźnierstwo przeklętych chwałą y mitością moią ku tobie Boguu. Czynię intencyą Chwalić cię Boże moy: tak wysoko: iako iest Niebo Wysokie: to iest Chciałbym y radbym cię chwalił: Taką Mitością: y tak doskonale: iako cię chwali: Panna Przenay SS. Wszyscy Aniołowie SS. y Wszyscy Swięci, Wszyscy W niebie Krolujące cię chwałą. Na Ostatek takiey iestes chwały godzien, a żeś ty chwały godzien Nieskończoney, bos iest Nieskończony. Więc że cię tak chwalić: iakos iest godzien, niemogę Z nikczemnosci moiey. Przyimi że Ią zu Moią moie: a ia ciebie iednak chwalić będę y nieprzestanę: iako mogę. Uczyń tak że Intencyą dospiąc Odpustu Zupełnego, przez te Kollekcye, do tego Według mo

nosci Modlitwy

nosci. Modlitwy. affekty mortyfikacye, tak we Wnetrzne: iako y powierzchowne: Według Natchnienia Ducha S. Q. Spowiedzy kommą Podczas Medytacyi Zawsze Krucyfix trzymai. W ręku abo przed sobą miec: żeby tym Spokoyniey czynic affekty do Pana IESUSA Ukrzyżowanego, po każdey Medytacyi. Przykładem Nayss Panny czynic trzeba Akty Wiary. Nadziei y Miłosci Bożey. bo te akty Nayss. Panna bez przestanku przez cały Zycia odprawowała. Na koncu ante Venerabile. Anima Christi Sanctifica me &.

Po każdey Medytacyi Przykładem Nayss. Panny: Z mysli nie wypuszczac tego: o czym się Medytowało, aż do drugiey Medytacyi: Żeby się tym lepiey W pamięc Wbito. Po każdey Medytacyi. krótko reflexyą Uczynic: iaka się Medytacya Nadała: ieżeli dobrze P. Bogu podziękowac. a prosic daley o ten taskę. A ieżeli niedobrze, przy czynie Uważywszy Strzec się iey napotym.

Ad irritandum Omne tempus non in obsequio Dei transactum. Wyrzekam się Wszystkich dni, godzin Momentow, ktorychem Cię Boga mego obraził. Na Dzien: I. Medytacya I. Na Justyni S. O Ostatnim Koncu: do ktorego Stworzony człowiek Dzien dzisieyszy poświęcisz Troycy Przenayss. y Ofiarować go będziesz za Podwyszenie Kościoła S. Wykorzenienie Heretykow. y Zgode Panow Chrześciańskich, Przygotowanie to co iest położone przed Medytacyą pierwszą. Isaia 43. One: qui invocat nomē meum. Ad Gloriam meam vocavi eum. Uważ Sobie naprzod, do iak Wysokiego Konca iestes Stworzony, abys na Boga patrząc Cieszył się z widzenia Jego y Żył z nim nawieki. Obacz do iakiegoś Szczęścia iest werwany. A ieżeliś do Nieba Stworzony, a czemuż się W Ziemie zapatrujesz. Czemu Serce do Stworzonych rzeczy Niedo Boga obracasz. Uważay dobroc Bożko Nad tobą. W iakiey cię Wyniosłey Naturze Stworzył. Nie Stworzył cię bydlęciem Nierozumnym, y niemiał bys W tym krzywdy od Boga, bo mu to wolno było. Niestworzył cię przed potopem: Żebys był W gniewie Bożkim zginął. Nie przed Narodzeniem Chrystusa Pana, przed ktorym ktokolwiek Umarł, choc nayspraweliwszy, iednak musiał w ciemnosciach zostawać. Stworzył cię do tego W takiey godnosci, że ci dał na usługę S. Aniołow Swoich y Wszystkie rzeczy Stworzył dla ciebie. A na ostatek Stworzył cię na wyobrażenie Swoie Według Duszy. y przywłaszczył cię Sobie za Syna na Nawieki. Prowidencyą Nayss. Codzien y Godzina cię konserwuie

y będziesz że Inna

y będzież że Smiał y Odważysz Się nato przemienić się z Syna Bożkiego, przez grzech W Syna czartowskiego: Ktory nie dla cie bie Nieczynił y owszem na zgubę twoie zawsze Czuie, O: Nieszczęśliwa duszo, Ktora Się do centrum Swego do Boga Nienaktaniasz &. iako wszystkie Stworzone rzeczy do końca Swego dążą. Kamień Się na powietrzu Nieutrzyma, Ogień W gorę idzie do Swoiey Sfery drapieżne Zwierzęta, Lew y inne, idą na głos za karmicielem Swoim. A iakoż ia będąc Stworzony na Obraz Bożki! Nie poydę za Dobrodzieiem. Stworzycielem Swoim, iakoż Słuchać głosu Jego Niebędę. iakoż chwalić niebędę. Mowa Dusza Sama do Siebie: Nie iestes ty człowiekiem rozumnym, ieżeli życie twoie nie iest Zawsze chwałą Bożką: Usługą Bożką Miłością Bożką. Nie iestes do tego chrześcianinem ieżeli Nienasladuiesz Chrystusa Pana. Co dobrze uważywszy Obrzydz Sobie przeszłe życie, a nowe postanow Mowiąc z Augustynem Swiętym: Niech Ciebie zawsze Szuka Dusza moia. O Boże moy: a ty dopomoż, abym szukaiąc Nieustał, nakoncu, Akty Wiary, Nadziei &. Oycze nasz &. Duszo Chrystu &.

Na tenże Dzień Medytacya druga O Obecności Bożkiey.

Pros P. Boga Żebys Sobie Mógł W bie W pamięć Obecność Bożą Przygotowanie to co y do medytacyi codzienney należy. Staw Sobie Oyca S. Eliasza Proroka przed Oczy mowiącego: Żyie Bog W Ktorego Obecności Stoie. 3. Regum. Uważ Sobie Że żadnego momentu niemasz: Ktorego by człowiek Dobroci y Miłosierdzia Bożkiego: nieżywał. mowi: Ambroży S. tak żadnego momentu: człowiek mieć niepowinien: Ktorego by Obecności Bożey Niepamiętał. Nieszczęśliwy dzień, godzina y moment. Ktoś ię bez Obecności Bożey Strawił. Cokolwiek bowiem defektow, Niedoskonałości, y cokolwiek iest grzechow. Wszytko to pochodzi Znie obecności Boga: iak mowi Hyeronim S. Kiedy grzeszymy: gdybysmy Uważali, Obecność Bożko. Że On to Widzi Nigdy bysmy Niczynili tego Co Się Bogu niepodoba.

Co kolwiek zaś może być Uczynkow dobrych dla Miłości Bożey czynionych. Wycisnienie affektow. podniesienie Serca Skruszonego do Boga Wszytko to Obecność Bożka Sprawuie, y owszem Obecność Bożka iest to początkiem Błogosławieństwa Wiecznego Na tym Swiecie, iako bowiem. Błogosławieństwo Niebieskie Zawisło Na Widzeniu Bożkim, tak Na tym Swiecie początek Błogosławieństwa

Zawisł na kontempla

Zawisł na Kontemplacyi Boskiey. Kto zawsze iest pamiętny Obecności Boskiey, ten iest iako Anioł. Aniołowie bowiem zawsze widzą Twarz Oyca Niebieskiego. S. Ephrem, powiadaią niektorzy Swięci Oycowie Nate Słowa Pisma S. Ja Spie a Serce moie czuwa Cant. 5. O Nay SS. Pannie Że Nay SS. Panna y Wesnie miewała Obecność Boską. Acz y niechcesz że W tym Naśladować Nay S. Panny W Cwiczeniu się zawsze W Obecności Bożey, a mow z Augustynem S. Całuiąc Krucifix. Nie oddalay się ode Ciebie Oczu moich O Boże Moy, bo ty Odemnie nie oddalasz Oczu twoich. Na końcu Akty Wiary Nadziei &. Psalm: Laudate Dnum &. Gloria, Pat. et ave &

Duszo Chrystusowa &.

Dzien Drugi.

Ten dzień poswięcie Wcielonemu Słowu, a Ofiarowanie go będzie Za nawrocenie grzesznikow. Na dzień drugi Medytacya na Pustyni S. to iest W osobności, O Zachowaniu Prawa albo przykazania Boskiego Przygotowanie to, co iest potrzebne przed Medytacyą pierwszą Medytacya O zachowaniu Przykazania Boskiego, iako iest potrzebne do zbawienia, Zadey z Pisma S. Deuteronomij C. dicit Dnus, Brunę verba hoc quae ego precipio tibi hodie in corde tuo, et narrabis ea Filiis tuis, et meditaberis eadem in domo tua, et ambulans in itinere, dormiens atq; consurgens. Te Słowa Pisma S. tak Uważay: że to Bog każe myslic, każe miec W pamięci Przykazanie Boże, nietylko Duchownym osobom ale y Swieckim, y Wszystkim ktory chcą być Sługami Bożemi, a iezeli Wszystkim to bardziey Zakonnym Osobom potrzeba zawsze rozmyslać &. Do tego Uważay: że to Bog każe W Sercu chować Przykazanie, y medytować o nim nie tylko naiedne godzine ale zawsze y siedząc y chodząc, y zasypiaiąc y wstaiąc: Żeby przeciwko niemu nie wykroczyć chować się nauki to Przykazanie Dawid. Mowiąc Lex tua tota die meditatio mea est &. Chciał y S. Woyciech Patryarcha: że mamy to Przykazanie zawsze W Sercu chowali, kiedy nam W Regule ten Punkt Abyśmy tak Wednie iako y W nocy O Przykazaniu Bożym rozmyslali y na Modlitwach trwali bez przestanku. A że ten Punkt Reguły Naszey Swiętey Kościoła Apostolska Uśmierzyła: dla Słabości Zdrowia: Żebyśmy iakiey przeszkody do zbawienia niemieli, przez nie zachowanie tego ustawicznego rozmyślania, Pozwolił, Żebyśmy po ganku y po Ogrodach, pewnych czasow wolno przechadzali, a potym się do tegoż rozmyślania Prawa Bożego y do Modlitwy wracali. Marii to Pytał. Przekiedy Młodzieniaszek P. Jezus co żyć ma żywot Wieczny pośpi. P. Jezus rzekł mu Zachoway Przykazanie. Od powie: Młodzieniec. Od młodości mojey to wszystko zachowałem Jezus Zaś weyrzał na niego y ukochał go.

Duszo Zakonna staw że sobie życie twoie, nie tylko W zakonie ale od młodości twoiey, czy możesz się też tym przed P. Jezusem zaszczycić. Od młodości mey zachowałem Przykazanie, rozrzysni W sercu twoim. Dziesięcioro Bożego Przykazania, iezeli Wszytko zachowała. P. Jezus kochał cię bardzo, a Podziękuy P. Jezusowi Zaż taską że cię Bog od grzechu od przestąpienia Przykazań P. zachować, a iezeli W czym nie zachowała żałuy Serdecznie W czym postanowienie mocne poprawy życia twego, a Bog ci odpuscie gotow. y przyięc cię do Łaski &. Pater et Ave &. Anima Christi

Benedictio Crucis Parve

que ad Collum seu ad Horarium appenditur. ℣. Adjutorium. Dominus Vobiscum

Oremus

Omnipotens Deus qui Crucis Signum preciosi Filij tui Sanguine Dedicasti, qui que per eandem Crucem Filij Domini nostri Jesu Christi mundum redimere voluisti et per virtutem ejusdem venerabilis Crucis humanum genus ab antiqui hostis Chirographo Liberasti te Supplicater exoramus ut digneris hanc Crucem Paterna pietate benedicere Celestemq virtutem et gratiam impertiri; ut quicunq eam in passionis et Crucis unigeniti tui Signum ad tutelam Corporis et animae Super se gestaverit Celestis gratiae plenitudinem in ea, et munimen valeat tuae benedictionis accipere. Si quis vero infirmus aut moribundus eandem in Manu Sua tenuerint, aut Super pectus Suum impositam habuerint ad eum non audeant appropinquare hostes maligni nec ei tentationibus Suis nocere aut spectris Suis pavorem immittere. Sed virtute hujus Crucis benedictae ac infestationis Daemonum Liberatus Jesu Christo Filio tuo Redemptori Suo Laudes et gratiarum actiones persolvat. Et quemadmodum Virgam Aaron ad rebellium perfidiam repellendam benedixisti, ita hoc Signum Crucis tua dextera benedicendi, et contra omnes diabolicas fraudes virtutem ei tuae defensionis impende: ut portantibus illam animae Pariter et Corporis prosperitatem conferat Salutatem, et Spiritualia in ejus dona multiplicet. Per eundem Christum.

Aspergens ipsam Crucem dicat.

Sanctificetur hoc Signum Crucis in nomine Patris et Filij et Spiritus & Sancti et Benedictio illius ligni in quo membra Salvatoris nostri Suspensa fuerunt. Sit in isto Signo Crucis ut portantes eam propter Deum inveniant Corporis et animae Sanitatem Per Christum

Benedictio Statuae seu Imaginis Beatae Mariae Virg

℣ Adjutorium. Dominus. Vobiscum

Oremus.

Deus qui de Beatae Mariae Virginis utero verbum tuum Angelo nuntiante Carnem Suscipere voluisti presta Supplicibus tuis ut qui eam genitricem Dei Credimus, ejus apud te intercessionibus adjuvemur. Per eundem Christum.

Ana Sub Tuum Praesidium etc/ Psalm Fundamenta. quis in montibus.

℣. Ave Maria gratia Plena Dominus tecum Benedicta tu in mul

Psalms. ad te levavi Oculos meos

Sequen.

Sequens Antiph. dicitur flexis genibus.

Ant. Gloriosa Dei genitrix Virgo Semper Marie que Dominum quem omnium meruisti portare et Regem Angelorum Sola virgo lactare nostri quesumus pia memorare et pronobis Jesum Christum deprecari ut tuj cultus patrocinijs ad celestia regna mereamur pervenire.

Cant. Magnificat. Repetitur Ant. Gloriosa flexis genibus

Dominus vobiscum

Oremus.

Omnipotens Sempiterne Deus cujus clementissima dispensatione Cuncta Creantur ex nihilo hanc imaginem inhonorem pijssime genitricis filij Tuj D.N.J.Ch. venerabiliter adoptatam (seu depictam vel impressam, Benedicere et Sanctificare dignemis: et presta misericordissime Pater, per invocationem Nominis Tuj atq; ejusdem unigeniti filij Tuj D.N.J.Ch. quem pro Salute generis humani integritate, Virginis Marie Servata incarnari voluiste, quatenus precibus ejusdem Sacratissime virginis quicunq; eandem misericordie reginam Virginis et gratiosissimam Dominam nostram Coram hac effigie Supplicater honorare Studuerint de instantibus Periculis eruantur et in Conspectu Divine Majestatis tue de Commijs veniam impetrent: Ac mereantur in presenti gratiam quam desiderant adipisci, et infuturo perpetre Salvatione cum electis tuis valeant glaturari Per eundem Dominum.

Si fuerit Parva imago adatur.

Siquis vero infirmus aut moribundus eandem in

BIBLIOTEKA FUNDACYJ

W. Dominik Piotrowski

W Lipowej za

Satanowe Mil. 2.

Trabalio

BIBLIOTEKA
FUNDACJI
KSIĄŻĄT CZARTORYSKICH

RKps. Nr. 472.
K. 286.

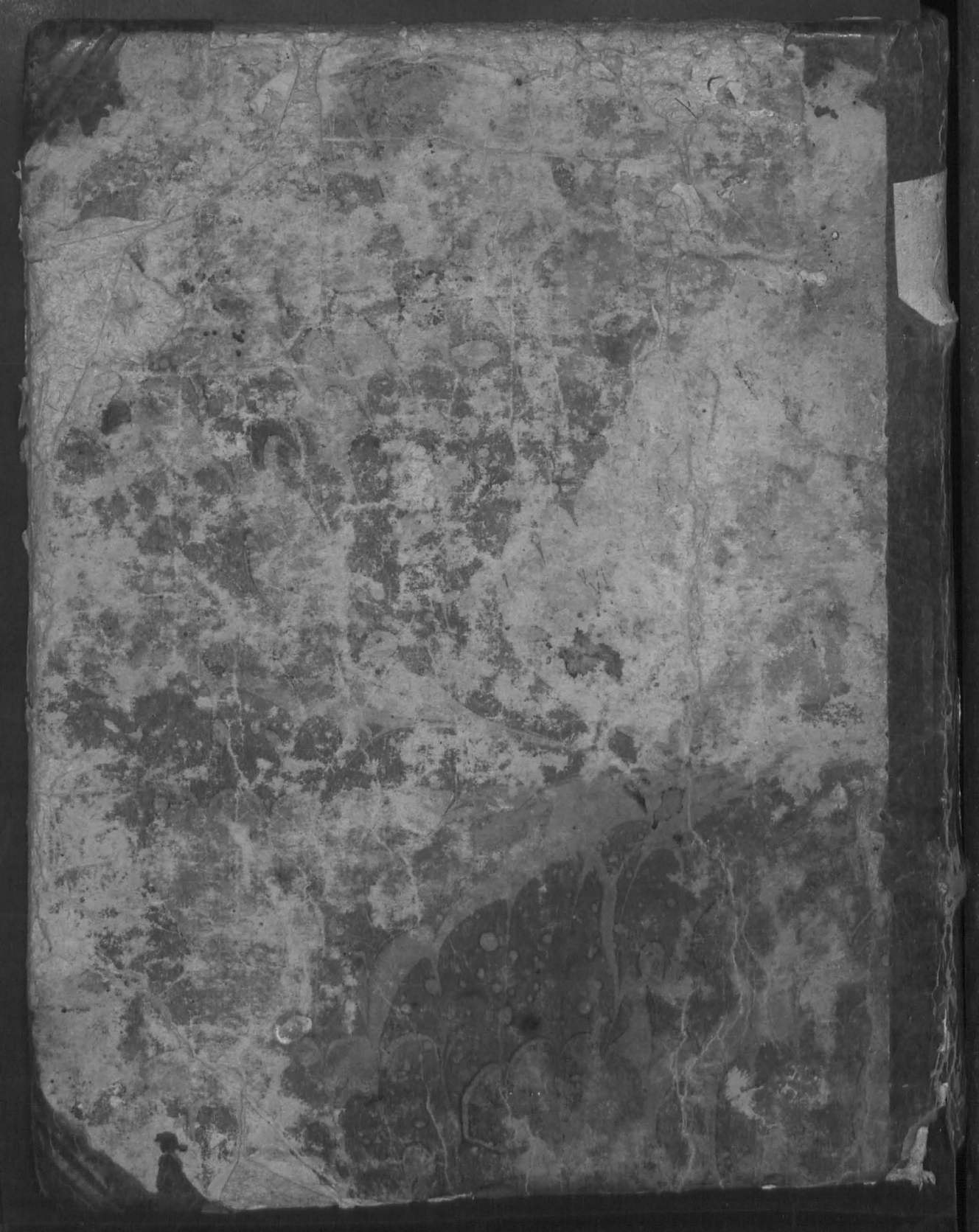

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Krzemowa 1
62-002 Suchy Las
www.digital-center.pl
biuro@digital-center.pl
tel./fax (0-61) 665 82 72
tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.
Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.